ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ឆ្នាំទី ១០ លេខ ៥៤ សប្តាហ៍ទី ៣ ថ្ងៃទី ២៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

រាជកិច្ច

ផ្សាយចេញពី

ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

តម្លៃជាវ

១ ច្បាប់	៥.000 រៀល
១ ខែ	៤0.000 រៀល
៣ ខែ	១២0.000 រៀល
៦ ខែ	២៤0.000 រៀល
១២ ខែ	៤៨0.000 រៀល

(ត្រូវបង់តម្លៃជាមុន)

សារបាន

ព្រះរាជក្រម ព្រះរាជក្រឹត្យ អនុក្រឹត្យ សេចក្តីសំរេច សារាចរ ប្រកាស

ក

មាតិកា

I-ព្រះរាជខុទ្ទកាល័យព្រះមហាក្សត្រ

១-ព្រះរាជក្រម

៣០-៦-២០១០ -ព្រះរាជក្រម នស/រកម/០៦១០/០១២ ស្ដីពី ការប្រកាសឱ្យប្រើ ច្បាប់ស្ដីពីការអនុម័តយល់ព្រមលើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣ *(ត មកពីរាជកិច្ចលេខ ៥៣)* ៥៧៥២

២-ព្រះរាជក្រឹត្យ

០៧-៧-២០១០ -ព្រះរាជក្រឹត្យ នស/រកត/០៧១០/៥៦៨ ស្ដីពី ការផ្ទេរក្របខណ្ឌឯកឧត្តម ឧត្តមសេនីយ៍ទោ **នួន បូផល** ពីក្របខណ្ឌមន្ត្រីនគរបាលជាតិក្រសួងមហាផ្ទៃ មកឋានន្តរស័ក្តិឧត្តមមន្ត្រី ថ្នាក់លេខ ៣ នៃក្របខណ្ឌមន្ត្រីគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល នៅទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ៥៨១៥

០៧-៧-២០១០ -ព្រះរាជក្រឹត្យ នស/រកត/០៧១០/៥៦៩ ស្ដីពី ការតែងតាំងលោក **ហាត់ សុខឡើន** ជា ឧកញ៉ា ៥៨១៦

០៧-៧-២០១០ -ព្រះរាជក្រឹត្យ នស/រកត/០៧១០/៥៧០ ស្ដីពី ការប្រោសព្រះរាជទាន នូវគ្រឿងឥស្សរិយយស តាមលំដាប់ថ្នាក់ ចំពោះ ឯកឧត្តម និង លោកជំទាវ ចំនួន ០៦ រូប ៥៨១៧

០៧-៧-២០១០ -ព្រះរាជក្រឹត្យ នស/រកត/០៧១០/៥៧១ ស្ដីពី ការតែងតាំង លោកជំទាវ **ខួត ឆខផ្កា** ជាសមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍ នៃក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និង វប្បធម៌ មានឋានៈស្មើ រដ្ឋលេខាធិការ ៥៨១៨

០៧-៧-២០១០ -ព្រះរាជក្រឹត្យ នស/រកត/០៧១០/៥៧២ ស្ដីពី ការតែងតាំង ឯកឧត្តម **យិន ចាន់ថូ** ជាជំនួយការអមទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី មានឋានៈស្មើ អគ្គនាយក ៥៨១៩

០៧-៧-២០១០ -ព្រះរាជក្រឹត្យ នស/រកត/០៧១០/៥៧៤ ស្ដីពី ការតែងតាំងលោកស្រី **ប៉ា ទឡ្យសម្ភារ** ជា ឧកញ៉ា ៥៨២០

II-រាជរដ្ឋាភិបាល

អនុក្រឹត្យ

១៩-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧០ អនក្រ.បក ស្ដីពី ស្ថិតិផ្លូវការដែលបានចាត់តាំង ៥៨២១

២០-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧១ អនក្រ.បក ស្ដីពី ការធ្វើអនុបយោគ ដីតំបន់អភិវឌ្ឍន៍បឹងកក់ ពីទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ មកជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ ៥៨៣៣

២០-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧២ អនក្រ.បក ស្តីពី ការផ្ទេរឥណទានថវិកា ៥៨៣៥
១២-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧៤២ អនក្រ.តត ស្តីពី ការជូនមេដាយស្ថាបនាជាតិ ៥៨៣៧
១២-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧៤៣ អនក្រ.តត ស្តីពី ការជូនមេដាយស្ថាបនាជាតិ ៥៨៣៨
១២-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧៤៤ អនក្រ.តត ស្តីពី ការជូនមេដាយមុនីសារាភ័ណ្ឌ ៥៨៣៩
១២-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧៤៥ អនក្រ.តត ស្តីពី ការជូនមេដាយសហមេត្រី ៥៨៤១
១២-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧៤៦ អនក្រ.តត ស្តីពី ការតែងតាំងមន្ត្រីរាជការ ៥៨៤២
១២-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧៤៧ អនក្រ.តត ស្តីពី ការតែងតាំងមន្ត្រីរាជការ ៥៨៤៣
១២-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧៤៨ អនក្រ.តត ស្តីពី ការជូនមេដាយស្ថាបនាជាតិ ៥៨៤៤
១២-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧៤៩ អនក្រ.តត ស្តីពី ការជូនមេដាយស្ថាបនាជាតិ ៥៨៤៥
១២-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧៥០ អនក្រ.តត ស្តីពី ការជូនមេដាយស្ថាបនាជាតិ ៥៨៤៧
១២-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧៥១ អនក្រ.តត ស្តីពី ការជូនមេដាយការងារ ៥៨៤៩
១២-៧-២០១០ -អនុក្រឹត្យលេខ ៧៥២ អនក្រ.តត ស្តីពី ការជូនមេដាយស្ថាបនាជាតិ ៥៨៥៣

III-ការងារបណ្តាក្រសួង

១-ទីស្តីការរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និង ថាមពល

១៣-៧-២០១០ -ប្រកាសលេខ ៥៥៩ ឧរថ.កឧ.ប្រក ស្តីពី ការអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុន ដាប៊ល យៀក បង្កើតរោងចក្រ ផលិតសម្លៀកបំពាក់ ៥៨៥៤

២-ទីស្តីការរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

១៨-៧-២០១០ -ប្រកាសលេខ ២០៦ សសរ.បស្ក ស្តីពី ការរៀបចំសហគមន៍ តំបន់ការពារធម្មជាតិ " កណ្តោល " ស្ថិតក្នុងភូមិប្រលាន ភូមិធ្នង់ ភូមិកណ្តោល ភូមិតាំកន់ ឃុំកណ្តោល ស្រុកបទុមសាគរ ខេត្តកោះកុង នៃតំបន់ប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាងដងពែង ៥៨៥៨

៣-ទីស្តីការរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

១៤-១០-២០០៩ -លិខិតបញ្ជាក់លេខ ៤១៦៤ ពណ.ចបព ស្តីពី ការចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និង ទទួលស្គាល់ជានីតិបុគ្គលពេញលក្ខណៈច្បាប់របស់ក្រុមហ៊ុន ហ៊័ង អាន-រតនគិរី ៥៨៦០
១៤-១០-២០០៩ -លិខិតបញ្ជាក់លេខ ៤១៦៦ ពណ.ចបព ស្តីពី ការចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និង ទទួលស្គាល់ជានីតិបុគ្គលពេញលក្ខណៈច្បាប់របស់ក្រុមហ៊ុន ធី.អិន.អេច.អ៊ីមផត អិចផត ៥៨៦២
១៤-១០-២០០៩ -លិខិតបញ្ជាក់លេខ ៤១៦៧ ពណ.ចបព ស្តីពី ការចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និង ទទួលស្គាល់ជានីតិបុគ្គលពេញលក្ខណៈច្បាប់របស់ក្រុមហ៊ុន សំណង់ ថ្មី អេស អ ឃ្យូ ៥៨៦៤

១៤-១០-២០០៩ -លិខិតបញ្ជាក់លេខ ៤១៦៩ ពណ.ចបព ស្តីពី ការចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និង ទទួលស្គាល់ ជានីតិបុគ្គលពេញលក្ខណៈច្បាប់របស់ក្រុមហ៊ុន ប៊ី.អេច.អេស.ខបភើរេសិន គ្រុប ៥៨៦៦

១៤-១០-២០០៩ -លិខិតបញ្ជាក់លេខ ៤១៧០ ពណ.ចបព ស្តីពី ការចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និង ទទួលស្គាល់ជានីតិបុគ្គលពេញលក្ខណៈច្បាប់របស់ក្រុមហ៊ុន សេមិន ឌីធីថេន ឃូ.គី.អិន ៥៨៦៨

១៦-១០-២០០៩ -លិខិតបញ្ជាក់លេខ ៤១៧២ ពណ.ចបព ស្តីពី ការចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និង ទទួលស្គាល់ជានីតិបុគ្គលពេញលក្ខណៈច្បាប់របស់ក្រុមហ៊ុន វ៉េលខម មីនណិច ៥៨៧០

ត មកពីរាជកិច្ចលេខ ៥៣

ព្រះរាជក្រម

នស/រកម/០៦១០/០១២

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១១ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងផែនការ
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ របស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងផែនការ

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រមលើផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ម២០០៩-២០១៣ ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័ត កាលពីថ្ងៃទី៣១ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១០ នាសម័យប្រជុំរដ្ឋសភាលើកទី៤ នីតិកាលទី៤ និងដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិនៃច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយគ្មានការកែប្រែអ្វីឡើយ កាលពីថ្ងៃទី១៧ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០ នាសម័យប្រជុំពេញអង្គព្រឹទ្ធសភាលើកទី៧ នីតិកាលទី២ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុង ដូចតទៅនេះ :

ROYAUME DU CAMBODGE

ច្បាប់
ស្តីពី
ការអនុម័តយល់ព្រមលើផែនការយុទ្ធសាស្រ្ត អភិវឌ្ឍន៍ជាតិបច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣

មាត្រា ១.–

អនុម័តយល់ព្រមលើផែនការយុទ្ធសាស្រ្តអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣ ដូចមានអត្ថបទទាំងស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយនេះ ។

មាត្រា ២.–

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរល់នីតិវិធី ដើម្បីអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្រ្តអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣ នេះ ។

មាត្រា ៣.–

ច្បាប់នេះ ត្រូវប្រកាសជាការប្រញាប់ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញថ្ងៃទី ៣០ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១០

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

នរោត្តម សីហមុនី

នស/រកម.០៦១០.៥៤៥

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ
នាយករដ្ឋមន្ត្រី
ហត្ថលេខា
សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន
នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងផែនការ
ហត្ថលេខា
ឆាយ ថន

លេខ: ៤៨០ ច.ល
ថតចម្លងចែកជូន
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០១ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០
អគ្គលេខាធិការរងនៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
ស៊ុយ ជិនកេង

តារាងទី ៣ : ការអភិវឌ្ឍក្នុងវិស័យអប់រំ ២០០៥/០៦-២០០៨/០៩

សូចនាករសំខាន់ៗក្នុងវិស័យអប់រំ		ឯកតា	២០០៥.០៦	២០០៦.០៧	២០០៧.០៨	២០០៨.០៩
១	សាលាបឋមសិក្សា (១-៦)	ចំនួន	៦ ២៧៧	៦ ៣៦៥	៦ ៤៧៦	៦ ៥៦៥
២	អត្រាពិតនៃការសិក្សា : សរុប	%	៩១.៣	៩២.១	៩៣.៣	៩៤.៤
៣	ប្រុស	%	៩៣.០	៩៣.២	៩៣.២	៩៤.៨
៤	ស្រី	%	៨៩.៧	៩១.០	៩៣.៣	៩៤.០
៥	អត្រាពិតនៃការសិក្សា : ទីប្រជុំជន	%	៩១.២	៩៣.២	៩២.៧	៩៤.០
៦	ជនបទ	%	៩១.៧	៩២.២	៩៣.៦	៩៤.៧
៧	តំបន់ដាច់ស្រយាល	%	៨៣.៧	៨៦.០	៨៨.៤	៩០.៣
៨	អត្រាបញ្ចប់ការសិក្សានៅបឋមសិក្សា : សរុប	%	៩០.៣	៩០.១	៨៦.២	៨៥.៦
៩	ប្រុស	%	៩១.៨	៩០.៤	៨៤.៧	៨៥.៤
១០	ស្រី	%	៨៨.៧	៨៩.៨	៨៨.០	៨៥.៧
១១	ចំនួនសាលាមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ	ចំនួន	៩១១	១ ១១២	១ ៣០៣	១ ៤៥១
១២	អត្រាពិតនៃការសិក្សា : សរុប	%	៣១.៣	៣៣.៧	៣៤.៨	៣៣.៩
១៣	ប្រុស	%	៣២.១	៣៤.៣	៣៣.៧	៣២.៩
១៤	ស្រី	%	៣០.៤	៣៣.១	៣៥.៩	៣៥.០
១៥	អត្រាពិតនៃការសិក្សា : ទីប្រជុំជន	%	៥០.១	៥៣.៥	៥៥.៩	៥៤.០
១៦	ជនបទ	%	២៨.៦	៣០.៧	៣១.៥	៣០.៩
១៧	តំបន់ដាច់ស្រយាល	%	៦.០	៩.០	១១.១	១១.៣
១៨	អត្រាបញ្ចប់ការសិក្សាមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ : សរុប	%	៣៥.៨	៤១.៩	៤៨.៧	៤៩.១
១៩	ប្រុស	%	៤០.៨	៤៨.៨	៥២.៩	៥២.២
២០	ស្រី	%	៣០.៨	៣៥.២	៤៤.២	៤៥.៩
២១	អត្រាអក្ខរជនអាយុ ១៥-២៤ឆ្នាំ	%	៨៤.៧	៨៤.៧	៨៧.៨	៨៧.៥

ប្រភព : *EMIS* ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

២១៤. សកម្មភាពសំខាន់ៗដែលក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡាអនុវត្ត ដើម្បីទទួលបានផលសម្រេចនៅក្នុងគោលនយោបាយជាយុទ្ធសាស្ត្រទាំងបីរបស់ *ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ* រួមមាន :

- នៅក្នុងគោលនយោបាយជាយុទ្ធសាស្ត្រទី១ របស់*ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រវិស័យអប់រំ ឆ្នាំ២០០៦-២០១០* មានគោលដៅធានាសមធម៌នៃការចូលរៀន ។ សកម្មភាពដែលបានអនុវត្ត និងលទ្ធផលសំខាន់ៗរួមមាន :
  - ➢ *ចំនួនសាលារៀន :* ក្រសួងបានបង្កើនចំនួនសាលារៀនបឋមសិក្សា អនុវិទ្យាល័យ និងវិទ្យាល័យពី ៨ ៦២៨ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៥-២០០៦ ដល់ចំនួន ៩ ៨៣៤សាលា ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៨-២០០៩ ។

ក្នុងនោះសាលាបឋមសិក្សា បានកើនឡើង ពី ៦ ២៧៧ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៥-២០០៦ ដល់ចំនួន ៦ ៥៦៥សាលា ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៨-២០០៩ ។ ចំនួនសាលាមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ បានកើនឡើងពី ៩១១ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៥-២០០៦ ដល់ចំនួន ១ ១២២សាលា ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៨-២០០៩ ។ ចំនួនសាលាមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិកើនឡើងពី ២៥២ ក្នុង ឆ្នាំសិក្សា២០០៥-២០០៦ ដល់ចំនួន ៣៤៩សាលា ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៨-២០០៩ ។ ដើម្បីកាត់បន្ថយគម្លាតនៃការទទួលបានសេវាអប់រំ របស់កុមារមកពីគ្រួសារក្រីក្របំផុត និងគ្រួសារនៅតំបន់ដាច់ស្រយាល សាលាបឋមសិក្សាត្រូវបាន សាងសង់កាន់តែច្រើនឡើងនៅតំបន់ទាំងនោះ ។ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៨-២០០៩ មានសាលាបឋម សិក្សាចំនួន ៥៤៧ នៅតាមតំបន់ដាច់ស្រយាល ។

➢ *ចំនួនបុគ្គលិកបង្រៀន* : ឆ្លើយតបនឹងការកើនឡើងនៃចំនួនសាលារៀន ក្រសួងបានបង្កើនចំនួន បុគ្គលិកបង្រៀនសរុប ពី ៧៨ ៦០៦នាក់ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៥-២០០៦ ទៅដល់ ៨១ ៣៥០នាក់ ក្នុង ឆ្នាំសិក្សា២០០៨-២០០៩ ជាពិសេស នៅកម្រិតមធ្យមសិក្សា ក្នុងនោះ គ្រូបង្រៀននៅមត្តេយ្យ សិក្សាកើនឡើងពី ២ ៧០៨នាក់ ដល់ ៣ ០៩២នាក់ នៅបឋមសិក្សាបានថយចុះពី ៥០ ៣៧៨នាក់ មកត្រឹម ៤៥ ៩១១នាក់ (ការថយចុះនេះ ដោយសារការថយចុះនៃចំនួនសិស្សចូលរៀន) នៅមធ្យម សិក្សាបឋមភូមិកើនឡើងពី ១៨ ៥៧៩នាក់ ដល់ ២៣ ៥៧៦នាក់ (គ្រូបង្រៀនមួយភាគធំបានប្តូរ មកពីកម្រិតបឋមសិក្សា) និងនៅមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ បានកើនឡើងពី ៦ ៩៤១នាក់ ទៅដល់ ៩ ១៧១នាក់ ។ អត្រាគ្រូបង្រៀនជាស្ត្រីនៅបឋមសិក្សាបានកើនឡើងដល់ ៤៤,៨ភាគរយ នៃចំនួនគ្រូ បង្រៀនសរុប ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៨-២០០៩ ។ គ្រូបង្រៀនថ្មីប្រមាណ ៥ ០០០នាក់ ត្រូវបានជ្រើសរើស ជារៀងរាល់ឆ្នាំ ។ គ្រូបង្រៀនចេញថ្មីប្រមាណ ៥៩ភាគរយ ត្រូវបានពង្រាយទៅកាន់តំបន់ដាច់ ស្រយាល និងតំបន់ជួបការលំបាក (ធៀបនឹងចំណុចដៅ ៣០ភាគរយ) ។

➢ *ការពង្រីកសម្ភារូបវន្តអប់រំ* : ក្រសួងបានពង្រីកសម្ភាររូបវន្តអប់រំ ដូចជា ចំនួនថ្នាក់រៀនបានកើន ឡើងប្រមាណ ៨,០ភាគរយ ពីចំនួន ៥៤ ៣២២ថ្នាក់ ដល់ ៥៨ ៨៧២ថ្នាក់ ។ ជាលទ្ធផល ផលធៀប សិស្ស-ថ្នាក់រៀន ត្រូវបានកែលម្អ ពី ៦៣,១ មកត្រឹម ៥៥,២ ។ ក្រសួងក៏បានសាងសង់អន្តេវាសិក-ដ្ឋាននៅតាមមជ្ឈមណ្ឌល បណ្តុះបណ្តាលគ្រូ ដែលអាចទទួលគរុសិស្សឱ្យស្នាក់នៅបានចំនួន ៣ ៧០០ នាក់ ។ ក្រសួងក៏បានសាងសង់ អន្តេវាសិកដ្ឋានសម្រាប់សិស្សស្រីនៅសាលាមធ្យមសិក្សា (ចំណេះ ទូទៅ) ក្នុងខេត្តសៀមរាប កំពង់ធំ ក្រចេះ រតនគីរី និងមណ្ឌលគីរី ដែលអាចទទួលសិស្សស្នាក់នៅបាន ៣៥៦ នាក់ និង អន្តេវាសិកដ្ឋាននៅរាជធានីភ្នំពេញ សម្រាប់និស្សិតស្រីនៅឧត្តមសិក្សា ស្នាក់នៅ ប្រមាណ ៥០០ នាក់ ។ ការពង្រីកសេវាអប់រំ បានបញ្ចូលនូវសម្ភាររូបវន្តសម្រាប់កុមារពិការ ដូចជា ការបង្កើតផ្លូវជម្រាល បង្គន់អនាម័យ ជាដើម ។

- *ចំនួនសិស្ស* : ចំនួនសិស្សនៅកម្រិត បឋមសិក្សានិងមធ្យមសិក្សា បានថយចុះពីចំនួន ៣ ៤២៧ ៣៩៤ នាក់ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៥-២០០៦ មកត្រឹម ៣ ២៥១ ០០០ នាក់ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៨-២០០៩ ។ មូលហេតុនៃការថយចុះនេះ ដោយសារ ចំនួនសិស្សនៅកម្រិតបឋមសិក្សាបានថយចុះ ពី ២ ៥៥៨ ៤៦៧ នាក់ មកត្រឹម ២ ២៦២ ៨៣៤ នាក់ ជាពិសេស ការថយចុះនៃចំនួនកុមារក្នុងវ័យសិក្សា ។ ចំនួនសិស្ស នៅមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ បានកើនឡើងពី ៥៨៨ ៣៣៣នាក់ ដល់ ៦០៥ ៧០៧នាក់ ។ ចំនួនសិស្ស នៅមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិបានកើនឡើង ពី ២០៤ ៩២៥ នាក់ ដល់ ២៥២ ៤២៣ នាក់ ។ អត្រាចូល រៀនរបស់សិស្សស្រី និងសិស្សប្រុស មានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ។ នៅកម្រិតបឋមសិក្សា អត្រាពិតនៃការសិក្សា បានកើនឡើងពី ៩១,៣ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៥-២០០៦ ទៅដល់ ៩៤.៤ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៨-២០០៩ ។ នៅកម្រិតមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ អត្រាពិតនៃការ សិក្សា បានកើនឡើងពី ៣១,៣ ភាគរយ ទៅដល់ ៣៤,០ ភាគរយ ។ នៅកម្រិតមធ្យមសិក្សា ទុតិយភូមិ អត្រាពិតនៃការសិក្សា បានកើនឡើង ពី ១១,៣ ភាគរយ ទៅដល់ ១៦,៤ភាគរយ ។
- ដើម្បីកាត់បន្ថយឧបសគ្គចំណាយរបស់មាតាបិតាសិស្ស និងរក្សាសិស្សឱ្យនៅក្នុងសាលារៀន កិច្ចខិតខំ ប្រឹងប្រែងមួយចំនួនត្រូវបានធ្វើឡើង ដូចជា ការបង្កើនថវិកាដំណើរការសាលារៀន ការលុបបំបាត់ ចំណាយក្រៅផ្លូវការ និងការផ្តល់អាហារូបករណ៍ដល់សិស្សមកពីគ្រួសារក្រីក្រ ជាពិសេស ដល់សិស្ស ស្រីនៅថ្នាក់ទី៧-៩ បានចំនួន ១៧ ៦៦៧នាក់ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។
- ដើម្បីបន្តអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្ររយៈពេលវែង ការវិនិយោគ និងកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបន្តត្រូវបានយកចិត្ត ទុកដាក់នៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា រួមទាំងការកសាងអន្តេវាសិកដ្ឋាន ជាដើម ។ ឱកាសនៃការទទួលបាន សេវាអប់រំនៅឧត្តមសិក្សា ត្រូវបានកែលម្អ តាមរយៈ ការផ្តល់អាហារូបករណ៍ សម្រាប់ និស្សិតពូកែ និស្សិតក្រីក្រ និស្សិតមកពីតំបន់ដាច់ស្រយាល និងនិស្សិតស្រី ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ គ្រឹះស្ថានឧត្តម សិក្សាចំនួន ៧៧ កំពុងដំណើរការ ដែលក្នុងនោះ គ្រឹះស្ថានរបស់រដ្ឋចំនួន ៣៣ និងគ្រឹះស្ថានឯកជន ចំនួន ៤៤ ។

- នៅក្នុងគោលនយោបាយជាយុទ្ធសាស្ត្រទី២ ស្តីពី ការកែលម្អគុណភាពនិងប្រសិទ្ធភាពសេវាអប់រំ ថ្វីបើ វឌ្ឍនភាពសំខាន់ៗក្នុងកម្មវិធីមួយចំនួន ដូចជា កម្មវិធីសាលាកុមារមេត្រី កម្មវិធីសិក្សានិងការវាយតម្លៃ ស្តង់ដារ ត្រូវបានធ្វើឱ្យកើតមានឡើងក៏ដោយ ក៏ត្រូវមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀត ជាពិសេស លើ ការអភិវឌ្ឍកុមារតូច ការកាត់បន្ថយអត្រាបោះបង់ការសិក្សានិងអត្រាត្រួតថ្នាក់ ការអភិវឌ្ឍសម្ភារបរិក្ខារ និងឧត្តមសិក្សា ។ សកម្មភាព ដែលបានអនុវត្ត និង លទ្ធផលសំខាន់ៗ រួមមាន :

- អត្រាឡើងថ្នាក់នៅគ្រប់កម្រិតត្រូវបានកែលម្អ ជាពិសេស នៅបឋមសិក្សាបានកើនឡើងពី ៧៦,៤ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៤-២០០៥ ទៅដល់ ៨១,១ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំសិក្សា២០០៧-២០០៨ ។

ដើម្បីបង្កើនល្បឿន នៃនិន្នាការនេះ ក្រសួងបានកែលម្អបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង សម្រាប់សាលាបឋមសិក្សា ដើម្បីកែលម្អអត្រាឡើងថ្នាក់ របស់សិស្ស នៅគ្រប់កម្រិត ។

- ក្រសួងបានពង្រីកវិសាលភាពនៃកម្មវិធីសាលាកុមារមេត្រី ដើម្បីបង្កើនគុណភាពអប់រំ ។ ក្រសួងបានអនុម័ត *គោលនយោបាយស្តីពី សាលាកុមារមេត្រី* និង *ផែនការមេសម្រាប់អនុវត្តកម្មវិធីសាលាកុមារមេត្រី* ។ ក្រសួងក៏បានអនុម័ត *គោលនយោបាយស្តីពី ការអប់រំកុមារពិការ ការអនុវត្តថ្នាក់ពន្លឿនការសិក្សា* និង *ផែនការសកម្មភាពសម្រាប់សាកល្បងកម្មវិធីសាលាកុមារមេត្រី* នៅសាលាមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ ។
- ក្រសួងបានធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពកម្មវិធីសិក្សា ដោយបានចេញសេចក្តីណែនាំស្តីពី ការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាថ្មី សម្រាប់ការអប់រំមូលដ្ឋាន រួមទាំងស្តង់ដារកម្មវិធីសិក្សា និងផែនការសកម្មភាពសម្រាប់ណែនាំគ្រូបង្រៀន ស្តីពី គោលនយោបាយកម្មវិធីសិក្សាថ្មី ព្រមទាំងសេចក្តីណែនាំស្តីពីការរៀបចំមុខវិជ្ជា និងការណែនាំសម្រាប់សិស្សានុសិស្ស ជ្រើសរើសមុខវិជ្ជានៅសាលាមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ ។ ក្រសួងកំពុងរៀបចំកែលំអក្របខ័ណ្ឌអភិវឌ្ឍ និងផ្គត់ផ្គង់ សៀវភៅសិក្សាគោល ។
- គ្រឹះស្ថានឧត្តមសិក្សា សាធារណៈនិងឯកជន មួយចំនួន ត្រូវបានធ្វើការវាយតម្លៃ និងប្រកាសទទួលស្គាល់ សម្រាប់ថ្នាក់ឆ្នាំសិក្សាមូលដ្ឋាន ។
- ក្រសួងបានអភិវឌ្ឍកម្មវិធីចូលរៀនឡើងវិញ គោលនយោបាយស្តីពីកម្មវិធីសមមូលអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ និង កម្មវិធីសមមូលសម្រាប់អប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ ។
- អភិវឌ្ឍមជ្ឈមណ្ឌលសិក្សាសហគមន៍ឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការរបស់សហគមន៍ ។
- ធ្វើតេស្តសមត្ថភាពសិស្សថ្នាក់ទី៣ ទី៦ និងទី ៩ លើមុខវិជ្ជាគណិតវិទ្យា និងភាសាខ្មែរ ។

- នៅក្នុងគោលនយោបាយជាយុទ្ធសាស្ត្រទី៣ ស្តីពីការអភិវឌ្ឍស្ថាប័ននិងសមត្ថភាពដើម្បីអនុវត្តវិមជ្ឈការ *ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា* បានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការបញ្ចប់ និងអនុវត្ត*ច្បាប់អប់រំ* និង កិច្ចដំណើរការ *គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងថវិកា* ។ *ច្បាប់ស្តីពីការអប់រំ* ត្រូវបានប្រកាសឱ្យប្រើប្រាស់ដោយ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* កាលពីថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ។ ក្រសួងកំពុងរៀបចំផែនការសកម្មភាព ដើម្បីកែលម្អលិខិតបទដ្ឋានដទៃទៀត ។ សកម្មភាពដែលបានអនុវត្ត និង លទ្ធផលសំខាន់ៗរួមមាន :
    - ក្រសួងបានកសាង*ផែនការយុទ្ធសាស្ត្របង្ក្រាបយេនឌ័រ ២០០៦-២០១០* និង បំប៉នសមត្ថភាពស្តីពីចំណេះដឹងយេនឌ័រ និងការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ដល់មន្ត្រីអប់រំគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ។
    - ក្រសួងបានចេញ*សេចក្តីណែនាំលេខ ៤៨០ អយក.សជណ* ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨ របស់ *ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា* ស្តីពីមុខងារភារកិច្ចនិងការរៀបចំឯកសារលិខិតយុត្តិការរបស់អង្គភាព

ដែលគ្រប់គ្រងនិងប្រើប្រាស់ថវិកា តាមកម្មវិធីនៅរដ្ឋបាលកណ្តាល និងមន្ទីរអប់រំ យុវជន និងកីឡា រាជធានី-ខេត្ត។

- *អនុក្រឹត្យលេខ ១២៦ អនក្រ.បក* ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពី ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈគ្រូបង្រៀន។
- *អនុក្រឹត្យលេខ ៨៤ អនក្រ.បក* ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ ស្តីពី ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់*ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា*។
- ក្រសួងបានរៀបចំសេចក្តីព្រាង*ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់វិមជ្ឈការការងារអប់រំ*។
- ក្រសួងកំពុងខិតខំប្រឹងប្រែងថែមទៀត ជាពិសេស ការពង្រឹងប្រព័ន្ធពិនិត្យតាមដាន ។

២១៥. ថ្វីបើវឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ត្រូវបានធ្វើឱ្យកើតមានដូចនេះក្តី កំផែនការសកម្មភាពចាំបាច់មួយចំនួនទៀត ចាំបាច់ត្រូវរៀបចំឡើង ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមចំពោះមុខ ។ បញ្ហាប្រឈមទាំងនោះ ទាក់ទងនឹងការសម្រេចឱ្យបាន គោលនយោបាយជាអាទិភាពក្នុងគោលដៅជំរុញការទទួលបានសេវាអប់រំ ។ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ លទ្ធភាពទទួលបានសេវាអប់រំនៅកម្រិតបឋមសិក្សា និងមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ មិនទាន់ធានាបានសមធម៌ពេញលេញនៅឡើយ ជាពិសេស សម្រាប់កុមារនៅក្នុងក្រុមផ្សេងៗគ្នា ។ កុមារភាគច្រើនក្នុងចំណោមកុមារដែលពុំទាន់បានទទួលសេវាអប់រំ រួមមានដូចជា កុមារជួបការលំបាកផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចគ្រួសារ ជនជាតិភាគតិច និងប្រជាពលរដ្ឋនៅតំបន់ដាច់ស្រយាល ។ កត្តាផ្សេងៗទៀត ដែលរារាំងមិនឱ្យទទួលបានការអប់រំ រួមមាន :

- ចំណាយសម្រាប់ការសិក្សា ដូចជា ការធ្វើដំណើរ សម្ភារសិក្សា ឯកសណ្ឋាន អាហារ ។ល។
- ពលកម្មកុមារចំណាកស្រុក (ស្ត្រីធ្វើការក្នុងរោងចក្រ) ដែលភាគច្រើនប៉ះពាល់ដល់សិស្សនៅមធ្យមសិក្សាបឋមភូមិ ។
- បញ្ហាសង្គម ពិការភាព និងភាពក្រីក្រ ។
- សុខភាពកុមារ និងអាហារូបត្ថម្ភ ។

២១៦. បញ្ហាប្រឈមផ្សេងៗទៀតដែលត្រូវដោះស្រាយរួមមាន :

- ប្រព័ន្ធអប់រំត្រូវធ្វើវិមជ្ឈការនិងវិសហមជ្ឈការ ឱ្យស្របទៅនឹងច្បាប់អង្គការ និងកម្មវិធីថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍបែបប្រជាធិបតេយ្យ ។
- សាលារៀនមិនគ្រប់កម្រិតថ្នាក់នៅមានប្រមាណ ១៨ភាគរយ ទៀតដែលត្រូវធ្វើការកាត់បន្ថយ ។
- ការពង្រីកអនុវិទ្យាល័យពុំទាន់បានគ្រប់ឃុំ-សង្កាត់នៅឡើយ (នៅខ្វះប្រមាណ ៤០០សាលាទៀត បន្ទាប់ពីគម្រោងធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី និង ធនាគារពិភពលោក ត្រូវបានបញ្ចប់) ។

- កង្វះគ្រូ និងផ្ទះស្នាក់នៅសម្រាប់គ្រូបង្រៀននៅតំបន់ជនបទដាច់ស្រយាល ជាពិសេស គ្រូបង្រៀន កម្រិតឧត្តមសិក្សា ។
- ការផ្គត់ផ្គង់សៀវភៅសិក្សាគោលដល់សិស្សានុសិស្សពុំទាន់ពេលវេលា និងមិនទាន់គ្រប់គ្រាន់តាមតម្រូវការរបស់សាលារៀន ។
- ការអនុវត្តកម្មវិធីសិក្សាថ្មីសម្រាប់មធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ ពុំទាន់ឆ្លើយតបទៅនឹងផែនការគោល ។
- អត្រាត្រួតថ្នាក់និងបោះបង់ការសិក្សា នៅមានកម្រិតខ្ពស់ ដែលត្រូវខិតខំកាត់បន្ថយ ។
- ការបាត់ម៉ោងបង្រៀននិងរៀន ដោយសារគ្រឹះស្ថានសិក្សាខ្វះខ្វះបន្ទប់រៀន និងការមិនយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះបុគ្គលិកអប់រំមួយចំនួន ។
- ការគ្រប់គ្រងតាមបែបទម្លាប់ ពុំទាន់ឆ្លើយតបទៅនឹងការរីកចម្រើននៃប្រព័ន្ធព័ត៌មានបច្ចេកវិទ្យា ។
- នាយកសាលាពុំទាន់មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីអនុវត្តវិមជ្ឈការ ដូចជាការគ្រប់គ្រងសាលារៀនតាមបែបការគ្រប់គ្រងផ្តោតលើលទ្ធផល ការគ្រប់គ្រងថ្នាក់រៀន ការរៀននិងបង្រៀន ការវាយតម្លៃលទ្ធផលសិក្សារបស់សិស្ស និងការប្រើប្រាស់ថវិកា ។
- ថ្នាក់រៀនសម្រាប់សិស្សពិការនៅមានតិចតួច ។
- កែលម្អតេស្តស្តង់ដារ ដើម្បីវាស់វែងពីលទ្ធផលនៃការសិក្សារបស់សិស្សនៅថ្នាក់ទី៣ ទី៦ ទី៩ និង ទី១២ ។
- កែលម្អភាពទាក់ទងរបស់កម្មវិធីសិក្សា ដែលជាផ្នែកមានសារៈសំខាន់មួយក្នុងការកាត់បន្ថយការបោះបង់ការសិក្សា ។
- កង្វះឱកាសការងារសម្រាប់គ្រូបង្រៀន រួមបញ្ចូលទាំង ស្តង់ដារក្នុងការជ្រើសរើស ដំឡើងឋានៈ ដំឡើងបៀវត្សរ៍ និង ការអភិវឌ្ឍវិជ្ជាជីវៈទូទៅ ដែលនឹងត្រូវដោះស្រាយ ក្នុងពេលឆាប់ៗនេះ ។
- ការឧបត្ថម្ភរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការចូលរៀននៅឧត្តមសិក្សា ជាបរិមាណនៅមានសភាពទ្រើង ថ្វីបើចំនួននិស្សិតចូលរៀនមានការកើនឡើង ក្នុងប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ ក៏ដោយ ។

៦.២ ការលើកកម្ពស់សេវាសុខាភិបាល

២១៧. វឌ្ឍនភាពក្នុងការលើកកម្ពស់ការផ្តល់សេវាសុខភាព មានសភាពចំរុងចំរើន គួរឱ្យកោតសរសើរ ។ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* បានប្រកាន់យកនូវ *អភិក្រមគ្រប់គ្រងទូទាំងវិស័យ* ដើម្បីតម្រង់ទិសដល់ការអភិវឌ្ឍនៃវិស័យ ។ ដំណើរការនៃការពិភាក្សាជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ បានចាប់ផ្តើម ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៩ ហើយ *ការពិនិត្យឡើងវិញលើវិស័យសុខាភិបាល* បានចាប់ផ្តើម នៅខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០០ ។ *ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសុខាភិបាល ឆ្នាំ២០០៣-២០០៧* ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយផ្តល់នូវក្របខ័ណ្ឌមួយ សម្រាប់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍បី -- *ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍អាស៊ី ទីភ្នាក់ងារអភិវឌ្ឍន៍អន្តរជាតិចក្រភពអង់គ្លេស ធនាគារពិភពលោក* -- ដើម្បីធ្វើការសម្របសម្រួលជំនួយហិរញ្ញវត្ថុរបស់ពួកគេ ដល់វិស័យសុខា-

ភិបាល តាមរយៈ *គម្រោងទ្រទ្រង់វិស័យសុខាភិបាល (២០០៣-២០០៧)* ។ ការពិនិត្យវាយតម្លៃគ្រប់ជ្រុងជ្រោយនៃ *ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសុខាភិបាល ២០០៣-២០០៧* ត្រូវបានធ្វើឡើង ហើយ *ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសុខាភិបាល ២០០៨-២០១៥ (ផ.យ.ស.២)* ត្រូវបានរៀបចំឡើង ដោយផ្អែកលើរបកគំហើញនៃការពិនិត្យវាយតម្លៃ។ ការអនុវត្ត *ផ.យ.ស.២* បានចាប់ផ្តើម ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ ការពិនិត្យរួមគ្នាលើសមិទ្ធផលប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវបានរៀបចំយ៉ាងទៀងទាត់ រៀងរាល់ឆ្នាំ ចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០២ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យតាមដានការអនុវត្ត *ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ* ។

២១៨. ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ *ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រសុខាភិបាល ២០០៣-២០០៧* រួមមាន កម្មវិធីចម្បងបីរបស់ *ក្រសួងសុខាភិបាល* :

- *សុខភាពបន្តពូជ មាតា-ទារកនិងកុមារ* ។
- *ជំងឺឆ្លង* ។
- *ជំងឺឆ្លងមិនឆ្លង និងបញ្ហាសុខភាពសាធារណៈដទៃទៀត* ។

២១៩. សមិទ្ធផលនិងបញ្ហាប្រឈមចម្បងៗ នៅក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយអាទិភាពនៃ *ផយអជ ២០០៦-២០១០* នៅតាមផ្នែកនៃកម្មវិធីទាំងបី ត្រូវបានធ្វើការសង្ខេប ដូចខាងក្រោមនេះ :

កម្មវិធីទី១ : សុខភាពបន្តពូជ មាតា-ទារកនិងកុមារ

២២០. វឌ្ឍនភាពគួរឱ្យកត់សម្គាល់កំពុងកើតមាន លើការពង្រីកការផ្តល់សេវានៅក្រោម កម្មវិធីសុខភាពបន្តពូជ មាតា-ទារក និងកុមារ ដែលបានឆ្លុះបញ្ចាំងពីភាពប្រសើរឡើងនៃសូចនាករស្នូល នៃកម្មវិធីសុខភាពបន្តពូជ មាតា-ទារកនិងកុមារ ក្នុងអំឡុងពេលពី ឆ្នាំ២០០៦-២០០៨ (តារាងទី១) ។ សមិទ្ធផលដ៏គួរឱ្យកត់សម្គាល់ រួមមាន :

- សមាមាត្រនៃស្ត្រីបានសម្រាលកូន ដោយបុគ្គលិកសុខាភិបាលមានការបណ្តុះបណ្តាលបានកើនឡើងពី ៣៩ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ ដល់ ៥៨ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ ។
- សមាមាត្រនៃស្ត្រីបានសម្រាលកូននៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល បានកើនឡើងពី ១៩,៣ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៦ ដល់ ៣៩ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។
- ការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់នៃការសម្រាលកូននៅមណ្ឌលសុខភាព ។
- ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ៨១ ភាគរយ នៃស្ត្រី បានទទួលការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនសម្រាល ២ដង ឬ ច្រើនដង ដោយបុគ្គលិកសុខាភិបាល ក្នុងអំឡុងពេលមានគភ៌ ប្រៀបធៀបនឹងឆ្នាំ ២០០៦ ដែលមានតែ ៦០ ភាគរយ ។
- ការកើនឡើង នៃសមាមាត្រមាតាដែលសម្រាលកូន ដោយធ្វើការវះកាត់ ។ អត្រានៃការវះកាត់នេះគឺជាសូចនាករតំណាង សម្រាប់ការចូលមកទទួលយក *សេវាសង្គ្រោះផ្ទៃទាំសម្ភពបន្ទាន់និងថែទាំទារក* ហើយ កំណើននេះក៏បញ្ជាក់ផងដែរថា ចំនួនស្ត្រីកាន់ច្រើនឡើង ត្រូវបានបញ្ជូនមកកាន់មន្ទីរពេទ្យបង្អែក

ដែលនៅទីនោះ មានសេវាសង្គ្រោះជីវិត ។ ទោះជាដូចនេះក្តី ក៏ការពង្រាយមិនទាន់សព្វ នៅទូទាំងប្រទេស នៃ សេវាវះកាត់និងសេវាសង្គ្រោះថែទាំសម្ភពបន្ទាន់និងថែទាំទារក នេះ គឺជាបញ្ហាប្រឈមមួយ ហើយ ការត្រួតពិនិត្យតាមដានអត្រាវះកាត់យកទារក នៅតាមស្រុកប្រតិបត្ត គឺជា ការងារសំខាន់ ដែលត្រូវដោះស្រាយ នៅពេលអនាគត ។

- សុខភាពកុមារ ត្រូវបានលើកកម្ពស់យ៉ាងច្រើន ក្នុងរយៈពេល ពីឆ្នាំ២០០០ ដល់ ២០០៥ ។ អត្រាស្លាប់របស់កុមារអាយុក្រោម១ឆ្នាំ និងក្រោម៥ឆ្នាំ បានថយចុះប្រមាណ ៣០ភាគរយ ។ កំណើនជាបន្តបន្ទាប់នៃការគ្របដណ្តប់ការផ្តល់ថ្នាំបង្ការ បានធ្វើឱ្យ ការគ្របដណ្តប់នៃការផ្តល់ថ្នាំបង្ការជំងឺកញ្ជ្រឹល កើនឡើងលើសពី ៨០ ភាគរយ ។ ការសម្រេចចិត្តក្នុង ការប្រើប្រាស់វ៉ាក់សាំង Hib ក្នុងឆ្នាំ២០១០ និង ការបន្ថែមវ៉ាក់សាំងការពារជំងឺរលាកស្រោមខួរក្បាល នឹងត្រូវធ្វើឡើង ក្នុងពេលអនាគតដ៏ខ្លីខាងមុខ ។ ការផ្តល់វិញ្ញាបនបត្របញ្ជាក់ពីការលុបបំបាត់ជំងឺតេតាណុស នឹងអាចធ្វើឡើងនៅឆ្នាំក្រោយ ។
- ការគ្របដណ្តប់នៃមណ្ឌលសុខភាព ដែលអនុវត្ត *យុទ្ធសាស្ត្រសមាហរណកម្មគ្រប់គ្រងជំងឺកុមារ* ត្រូវបានបង្កើន ។ ចំនួនសរុបនៃបុគ្គលិកសុខាភិបាល ដែលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលអំពី *យុទ្ធសាស្ត្រសមាហរណកម្មគ្រប់គ្រងជំងឺកុមារ* បានកើនឡើងជាលំដាប់ ហើយការគ្របដណ្តប់ សម្រេចបាន៦៥ភាគរយនៅក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ទៅតាមចំណុចដៅដែលបានគ្រោងទុក។ ទោះបីជា ចំនួនមណ្ឌលសុខភាពដែលមានបុគ្គលិក២នាក់ ឬ ច្រើននាក់ ដែលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល អំពី *យុទ្ធសាស្ត្រសមាហរណកម្មគ្រប់គ្រងជំងឺកុមារ* បានកើនឡើងពី ៥៨ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ដល់ ៦៩ ភាគរយ ក៏ដោយ ក៏ការរក្សានូវគុណភាពសេវាកម្មរបស់ *យុទ្ធសាស្ត្រសមាហរណកម្មគ្រប់គ្រងជំងឺកុមារ* គឺជាប្រការចាំបាច់ ។

តារាងទី ៤ : សូចនាករសំខាន់នៃកម្មវិធីសុខភាពបន្តពូជ មាតា-ទារក និងកុមារ

សូចនាករ	២០០៦	២០០៧	២០០៨
%នៃការសម្រាលកូននៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាល	១៩.៣	២៥.៥	៣៩
%នៃការសម្រាលកូនដោយបុគ្គលិកសុខាភិបាលបានទទួលការបណ្តុះបណ្តាល	៣៩	៤៦	៥៨
ពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនសម្រាល ២ដង ឬ ច្រើនដងដោយបុគ្គលិក សុខាភិបាល(%)	៦០	៦៨	៨១
% នៃការសម្រាលកូនដោយវះកាត់		១.១៣	២
អត្រាប្រើប្រាស់វិធីពន្យារកំណើតទំនើប %	២៣	២៤	២៦
% សមាមាត្រនៃកុមារអាយុក្រោមមួយឆ្នាំដែលបានទទួលថ្នាំបង្ការ DPT3-HepB	៨១	៨២	៩២
% សមាមាត្រនៃកុមារអាយុក្រោមមួយឆ្នាំដែលបានទទួលថ្នាំបង្ការជំងឺខាន់ស្លាក់ ក្អកមាន់ តេតាណុស និងរលាកថ្លើមប្រភេទបេ លើកទី៣	៧៨	៩០	៩១
ការពិគ្រោះជំងឺ (ករណីថ្មី) លើ កុមារក្រោម៥ ឆ្នាំ ម្នាក់ ក្នុងមួយឆ្នាំ	១	១	១.១
ចំនួនមណ្ឌលសុខភាពអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រសមាហរណកម្មគ្រប់គ្រងជំងឺកុមារ	៤៥៦	៥៥៦	៦៦០

ប្រភព: របាយការណ៍ស្ថិតិសុខាភិបាលប្រចាំឆ្នាំ ២០០៨ - ក្រសួងសុខាភិបាល

២២១. បញ្ហាប្រឈមចម្បងៗ ក្នុងការអនុវត្ត *កម្មវិធីសុខភាពបន្តពូជ មាតា-ទារក និងកុមារ* រួមមាន ៈ

- ស្ថានភាពសុខភាព និងអត្រាប្រើប្រាស់សេវាសុខភាព នៅក្នុងក្រុមប្រជាជន ដែលមានស្ថានភាពសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចខុសៗគ្នា បង្ហាញឱ្យឃើញអំពីបញ្ហាសមធម៌ ដែលចាំបាច់ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ថែមទៀត ។
- ការពង្រាយមិនទាន់សព្វ នៅទូទាំងប្រទេស នៃ*សេវាសង្គ្រោះថែទាំសម្ភពបន្ទាន់និងថែទាំទារក* និងភាពចាំបាច់ក្នុងការបង្កើនគុណភាពនៃសេវាថែទាំបន្តសម្រាប់ *កម្មវិធីសុខភាពបន្តពូជ មាតា-ទារក និងកុមារ* ។
- អត្រាស្លាប់របស់មាតា នៅតែខ្ពស់មិនទាន់អាចទទួលយកបាន ហើយ ត្រូវការចាំបាច់នូវការវិនិយោគជាបន្តបន្ទាប់ថែមទៀតក្នុងការផ្តល់សេវា និងក្នុងអន្តរាគមន៍បន្ទាន់ ។ ទោះជាដូច្នេះក្តី ក៏មានការទទួលស្គាល់ថា ការស្លាប់របស់មាតា គឺជាបញ្ហាអន្តរវិស័យដែលរងឥទ្ធិពលពី ការអប់រំនិងអក្ខរកម្មរបស់ស្ត្រី ការអភិវឌ្ឍ-ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ និង កម្រិតនៃការចូលរួមរបស់ស្ត្រី ព្រមទាំង បញ្ហាសមធម៌ផ្នែកយេនឌ័រ ។
- អន្តរាគមន៍ដែលចេញពីផ្នែកតម្រូវការ មានសារៈសំខាន់ ក្នុងការបង្កើនការប្រើប្រាស់សេវានានា ដែលបានកែលម្អរួចហើយ តាមរយៈ ការផ្តល់សេវាថែទាំបន្តដែលបានកំណត់ច្បាស់លាស់ ។
- ភាពខុសប្លែកគ្នាយ៉ាងខ្លាំងនៃស្ថានភាពសុខភាពរបស់មាតានិងកុមារ ព្រមទាំង វិសមធម៌ ក្នុងការប្រើប្រាស់សេវា និងលទ្ធភាពចូលមកទទួលយកសេវា រវាងក្រុមប្រជាជនអ្នកមានធូរធាបំផុត និងក្រុមប្រជាជនអ្នកក្រីក្របំផុត ។

កម្មវិធីទី២ ៈ ជំងឺឆ្លង

២២២. ប្រទេសកម្ពុជាបានឆ្លងកាត់ការអនុវត្តកម្មវិធីប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង ដែលបានបង្ហាញថា សមិទ្ធផលដ៏ធំធេង អាចសម្រេចបាន នៅពេលដែលមានធនធានគ្រប់គ្រាន់ ។ វឌ្ឍនភាពបច្ចុប្បន្ន កំពុងស្ថិតនៅលើផ្លូវត្រូវ ឆ្ពោះទៅសម្រេចបាននូវ *គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហសវត្សរ៍កម្ពុជា* ផ្នែកជំងឺឆ្លង ។ នៅខណៈពេលដែលសារៈសំខាន់នៃជំងឺឆ្លង នៅក្នុងក្រខណ្ឌទូលំទូលាយនៃជំងឺ បានថយចុះក៏ដោយ ក៏ការប្រុងប្រយ័ត្ន នៅតែជាប្រការ ដែលត្រូវបន្តយកចិត្តទុកដាក់ជាប្រចាំ ។ ការត្រៀមលក្ខណៈក្នុងកម្រិតខ្ពស់ ត្រូវតែបន្តយកចិត្តទុកអនុវត្ត ដើម្បីកាត់បន្ថយជាអប្បបរមានូវហានិភ័យពីការលេចឡើងនៃជំងឺថ្មីៗ និងការលេចឡើងសារជាថ្មីនៃជំងឺចាស់ដែល បានកើតមានរួចមកហើយ ។

២២៣. ប្រទេសកម្ពុជាមានអាំងស៊ីដង់នៃជំងឺរបេងខ្ពស់ ក្នុងតំបន់ប៉ាស៊ីហ្វិកខាងលិច គឺ ៤៩៥ ករណី លើប្រជាជន ១០០ ០០០នាក់ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ការគ្របដណ្តប់នៃ *វិធីសាស្ត្រព្យាបាលដោយត្រួតពិនិត្យផ្ទាល់ពីមូលដ្ឋាន* នៃជំងឺរបេង (Basic Directly Observed Treatments- DOTS) បានឈានដល់ ១០០ភាគរយ នៃមណ្ឌលសុខភាព រីឯ DOTS តាមសហគមន៍ត្រូវបានពង្រីក ដល់មណ្ឌលសុខភាពចំនួន ៥០៦ ។ ភាពជាដៃគូរវាងផ្នែកសាធារណៈនិងឯកជន ក្នុងវិធីសាស្ត្រ DOTS កំពុងត្រូវបានពង្រីក ដល់ ១១ខេត្ត ហើយសកម្មភាពសហការលើផ្នែកជំងឺរបេង

មានផ្ទុកកមេរោគអេដស៍ មាននៅ ៥៧ ស្រុកប្រតិបត្តិ ។ អត្រាព្យាបាលជាសះស្បើយនៃជំងឺរបេង ត្រូវបានរក្សាបានខ្ពស់ជាង ៨៥ភាគរយ ក្នុងរយៈពេល ១២ឆ្នាំ ជាប់ៗគ្នា ។ អត្រានៃការស្រាវជ្រាវករណីរបេងបានកើនឡើងពី ៦៥,៤ ភាគរយ ទៅ ៦៩ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ គម្រោងសម្រាប់ជំងឺរបេងស៊ាំនឹងឱសថ កំពុងត្រូវបានអនុវត្តសាកល្បង ។

២២៤. ការគ្របដណ្តប់នៃយុទ្ធសាស្ត្រមុងជ្រលក់ថ្នាំ បច្ចុប្បន្ន គ្របដណ្តប់ ៧៥,៦ភាគរយ នៃប្រជាជនរស់នៅក្នុងតំបន់ជំងឺគ្រុនចាញ់ ខ្ពស់មានលំនៅឋានស្ថិតនៅ ២ គ.ម ពីព្រៃ ។ ចំនួនអ្នកស្ម័គ្រចិត្តភូមិ បានកើនឡើងពី ១ ៧៣៤ នាក់ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ដល់ ២ ០០០ នាក់ នៅឆ្នាំ២០០៨ ហើយអ្នកស្ម័គ្រចិត្តភូមិធ្វើការងារគ្រុនចាញ់ បានកើនពី ៣៨០ នាក់ ក្នុងឆ្នាំ២០០៤ ដល់ ៨០០ នាក់ នៅឆ្នាំ២០០៨ ។ ករណីថ្មីនៃជំងឺគ្រុនចាញ់ បានថយចុះពី ៧,៥ ក្នុងប្រជាជន ១០០០ នាក់ ក្នុងឆ្នាំ២០០៤ មក ៤,១ ក្នុងប្រជាជន ១ ០០០ នាក់ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ ប្រេវ៉ាឡង់នៃជំងឺគ្រុនចាញ់បានថយចុះពី ៤,២ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៤ មក ២,៩ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ។ អត្រាស្លាប់នៃជំងឺគ្រុនចាញ់ ក៏បានថយចុះពី ២,៨ ក្នុងប្រជាជន ១០០ ០០០នាក់ ក្នុងឆ្នាំ២០០៤ មក ១,៤៦ ក្នុងប្រជាជន ១០០ ០០០ នាក់ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។

២២៥. ការគ្របដណ្តប់ នៃការប្រយុទ្ធជំងឺគ្រុនឈាមនៅតាមសាលារៀន ដោយសហការជាមួយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា បានកើនឡើងពី ១០៧ សាលាបឋមសិក្សា ក្នុងឆ្នាំ២០០៤ ដល់ ១៥៥ សាលា ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ ករណីថ្មីនៃជំងឺគ្រុនឈាមបានថយចុះពី ៩៩៨៣ ករណី (៧៨,២/១០០ ០០០នាក់) ក្នុងឆ្នាំ២០០៤ មក ៩៥៤២ ករណី (៦៥/១០០ ០០០) ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ រីឯ អត្រាស្លាប់ដោយជំងឺគ្រុនឈាម ក៏បានថយចុះពី ៩០ករណី (០,៩០ ភាគរយ) ក្នុង ឆ្នាំ២០០៤ មក ៦៥ ករណី (០,៦៨ ភាគរយ) ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។

២២៦. ក្រុមឆ្លើយតបរហ័ស ត្រូវបានបង្កើតឡើងចាប់តាំងពីថ្នាក់ជាតិរហូតដល់ថ្នាក់មណ្ឌលសុខភាព ។ មុខងាររបស់ក្រុមការងារនេះគឺ ស្រាវជ្រាវទាន់ពេលវេលាចំពោះករណីផ្ទុះជំងឺរាតត្បាត តាមរយៈយន្តការដែលផ្អែកលើប្រពន្ធតាមដានជំងឺ និងដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការផ្ទុះជំងឺរាតត្បាត ដោយក្រុមការងារនៅតាមមូលដ្ឋានពេញ ២៤ ម៉ោង ផ្គត់ផ្គង់បរិក្ខារ មន្ទីរពិសោធន៍សម្រាប់ការវិភាគសំណាកគំរូ សំភារៈការពារខ្លួនបុគ្គលិកដើម្បីការពារក្រុមការងារ ដែលជាផ្នែកមួយនៃការត្រៀមរៀបចំទុកជាមុន បណ្តុះបណ្តាលបុគ្គលិកស្តីពីការឆ្លើយតប ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងការគ្រប់គ្រងករណីសង្ស័យ នៃជំងឺផ្តាសាយលើមនុស្ស ។ បន្ថែមពីលើការស្រាវជ្រាវករណីផ្ទុះជំងឺរាតត្បាតក្រុមឆ្លើយតបរហ័សនៅមានភារៈកិច្ច ប្រមូលទិន្នន័យព័ត៌មានអំពីជំងឺឆ្លងជាប្រចាំ និងរាយការណ៍ទៅថ្នាក់លើបន្ទាប់ ។ សូចនាករនៃប្រពន្ធ័ប្រកាសអាសន្នដំបូង និងការឆ្លើយតបឈរលើប្រពន្ធ័រាយការណ៍សូន្យកំពុងគ្របដណ្តប់ ១២ ជំងឺ និងរោគសញ្ញា ។ ការផ្តល់ទិន្នន័យ ព័ត៌មានប្រព្រឹត្តទៅតាមប្រពន្ធ័ផ្ញើសារ ទៅថ្នាក់ខេត្ត និងថ្នាក់ជាតិ ដែលនៅទីនោះការវិភាគទិន្នន័យ និងរបាយការណ៍ នឹងត្រូវបានធ្វើឡើងដោយស្វ័យប្រវត្តិ ដោយកុំព្យូទ័រ ។

២២៧. មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ លទ្ធផលនៃការពង្រីកដ៏ទូលំទូលាយនៃសេវាបង្ការ ថែទាំ និងព្យាបាល ធ្វើឱ្យករណីថ្មីនៃការចម្លងមេរោគអេដស៍ បានថយចុះយ៉ាងខ្លាំងចាប់ពី ឆ្នាំ២០០០ មក ហើយ ឥឡូវនេះ មានអត្រាតែ ០.៩ ភាគរយ ប៉ុណ្ណោះ[9] គឺតិចជាងពាក់កណ្តាលនៃអត្រា ១.៩ ភាគរយ ដែលបានប្រមាណទុកនៅដើមឆ្នាំ២០០៥ ។ កម្មវិធីប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យ ១០០ ភាគរយ សម្រាប់បង្ការជំងឺអេដស៍គ្របដណ្តប់រាជធានី និង ២៣ ខេត្ត ហើយ កម្មវិធីចុះតាមមូលដ្ឋាននិងអប់រំក្នុងចំណោមក្រុមជនដែលស្ថានភាពសង្គមដូចគ្នា បានសម្រេចរហូតជាង ៩០ ភាគរយ នៃអ្នកបម្រើការនៅតាមកន្លែងកម្សាន្តនានា ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ ការគ្រប់គ្រងករណីជំងឺកាមរោគ បាន និងកំពុងផ្តល់នៅតាមគ្លីនិកឯកទេសចំនួន ៣២ ក្នុង ២៣ ខេត្ត សម្រាប់ប្រជាជនដែលប្រឈមមុខនឹងគ្រោះថ្នាក់ខ្ពស់ ហើយវិធីសាស្ត្រព្យាបាលតាមរោគសញ្ញានៃជំងឺកាមរោគ ត្រូវបានដាក់បញ្ចូល នៅមណ្ឌលសុខភាពចំនួន ២២២ សម្រាប់ ប្រជាជនទូទៅ ។ សេវាផ្តល់ការប្រឹក្សានិងធ្វើតេស្តឈាមដោយសម្ងាត់និងស្ម័គ្រចិត្ត ត្រូវបានពង្រីករហូតដល់ ២១២ កន្លែង នៅទូទាំងប្រទេស ។ នៅឆ្នាំ២០០៨ មានប្រជាជន ៣៩២ ៣១៥ នាក់ ត្រូវបានធ្វើតេស្តឈាមដើម្បីរកមើលមេរោគអេដស៍ ។

២២៨. ការថែទាំអ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍តាមផ្ទះនិងតាមសហគមន៍ ត្រូវបានពង្រីកដល់ ៦៥៧ មណ្ឌលសុខភាពក្នុង ២០ ខេត្ត ។ សេវាព្យាបាលជំងឺឱកាសនិយម/ការព្យាបាលដោយប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ ត្រូវបានពង្រីក ដល់ ៥១ កន្លែង នៅតាមមន្ទីរពេទ្យបង្អែក/ស្រុកប្រតិបត្តិ ៣៩ ក្នុង ២០ខេត្ត ។ អ្នកជំងឺដែលស្ថិតក្នុងដំណាក់កាលខ្ពស់នៃជំងឺអេដស៍ សរុប ៣១ ៩៩៩ នាក់ (លើសពី ៩០ភាគរយ នៃអ្នកទាំងនេះត្រូវការឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍) បច្ចុប្បន្នកំពុងប្រើប្រាស់ឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ ក្នុងនោះមានកុមារ ៣ ០៦៧ នាក់ ។ លើសពីនេះទៀត អ្នកជំងឺ ១២ ៨០៥ នាក់ កំពុងទទួលការព្យាបាលបង្ការជំងឺឱកាសនិយម ។ អត្រារស់រានមានជីវិតនៃអ្នកជំងឺអេដស៍ ក្រោយរយៈពេល ១២ខែ នៃការព្យាបាល ដោយឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ មានកម្រិតខ្ពស់ លើសពី ៨៥ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។

២២៩. *អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍* គឺជាស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាលដែលទទួលខុសត្រូវលើការងារសម្របសម្រួល និង ត្រួតពិនិត្យតាមដានការឆ្លើយតបយ៉ាងទូលំទូលាយទៅនឹងមេរោគអេដស៍និងជំងឺអេដស៍ កម្រិតជាតិ និងកម្រិតពហុវិស័យ ។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិដ៏ទូលំទូលាយនិងមានលក្ខណៈពហុវិស័យ លើកទី២ ឆ្នាំ ២០០៦-២០១០ ដែលបានរៀបចំឡើងដោយមានការចូលរួម ពីស្ថាប័នរដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិនិងអន្តរជាតិ អង្គការសង្គមស៊ីវិល វិស័យឯកជន និងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ កំពុងតែអនុវត្តប្រកបដោយជោគជ័យ ក្នុងការកាត់បន្ថយការរាលដាលនៃមេរោគអេដស៍និងជំងឺអេដស៍នៅកម្ពុជា ។ សមិទ្ធផលចម្បងៗ ដែលសម្រេចបាននៅក្នុងផែនការនេះគឺ :

---

[9] អង្កេតប្រជាសាស្ត្រនិងសុខភាពកម្ពុជាឆ្នាំ២០០៥ បានកំណត់តួលេខនេះស្មើនឹង ០.៦ ភាគរយ ប៉ុន្តែការឯកភាពគ្នាក្នុងពេលក្រោយមកទៀត ក្នុងចំណោមអ្នកមានចំណែកពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ បានកែសម្រួលតួលេខនេះទៅជា ០.៩ ភាគរយ វិញ ។

- ពិនិត្យជារួម អត្រាផ្ទុក អត្រាឆ្លង និងអត្រាស្លាប់ដោយសារជំងឺអេដស៍ ត្រូវបានកាត់បន្ថយជាបន្តបន្ទាប់ដោយជោគជ័យ ។
- តាមរយៈការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យអង្កេតអត្រាផ្ទុក(ប្រេវ៉ាឡង់)មេរោគអេដស៍ឆ្នាំ ២០០៦ និងយោងតាមការទស្សន៍ទាយ ដោយប្រើប្រាស់ម៉ូដែលអេពីដេមីសាស្ត្រនៅអាស៊ី គេបានរកឃើញថា អត្រាផ្ទុក (ប្រេវ៉ាឡង់) មេរោគអេដស៍ក្នុងចំណោមប្រជាជនទូទៅ មានស្ថានភាពថេរក្នុងអត្រាត្រឹមតែ ០,៧ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៩ គឺដូចគ្នានឹង ឆ្នាំ២០០៨ ដែរ ។ ប្រការសំខាន់ដែលយើងត្រូវកត់សម្គាល់នោះ គឺថា អត្រានេះបានថយចុះជាបន្តបន្ទាប់ ពីចំណុចកំពូល ២ ភាគរយ ក្នុង ឆ្នាំ១៩៩៨ មកនៅត្រឹម ០,៧ ភាគរយ នៅឆ្នាំ២០០៩ ។ ប្រសិនបើលទ្ធផលនៃការឆ្លើយតបកម្រិត បច្ចុប្បន្ន មានចីរភាព នោះគេរំពឹងថា អត្រាផ្ទុកមេរោគអេដស៍នឹងបន្តថយចុះរហូតដល់ ០,៦ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ២០១២ ។
- មនុស្សពេញវ័យ ក្នុងអាយុ ពី១៥-៤៩ឆ្នាំ ដែលកំពុងតែផ្ទុកមេរោគអេដស៍ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៩ មានចំនួនសរុបប្រមាណ ៥៧ ៩០០ នាក់ ក្នុងនោះ ស្ត្រីមានចំនួន ៣០ ៣០០ នាក់ និង បុរសមានចំនួន ២៧ ៦០០ នាក់ គឺមានចំនួនទាបជាង ឆ្នាំ២០០៨ បន្តិច (៥៨ ៧០០ នាក់) ។
- ករណីឆ្លងថ្មីនៃមេរោគអេដស៍ ក្នុងចំណោមមនុស្សពេញវ័យដែលមានអាយុពី១៥-៤៩ឆ្នាំ បានបន្តធ្លាក់ចុះ ហើយមានចំនួនសរុបប្រមាណ ៧៤០ នាក់ ក្នុងនោះ បុរសមានចំនួនប្រមាណ ៤១០ នាក់ និង ស្ត្រីមានចំនួនប្រមាណ ៣៣០នាក់ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៩ គឺមានកម្រិតទាបជាង ឆ្នាំ២០០៨ ។
- ចំនួនអ្នកស្លាប់ដោយសារជំងឺអេដស៍ បានបន្តធ្លាក់ចុះពី ៣ ៥៥០ នាក់ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ទៅ ១ ២១០ នាក់ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៩ អាស្រ័យដោយហេតុថា លទ្ធភាពក្នុងការផ្តល់ឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ មានកម្រិតខ្ពស់ជាងមុន ។
- អត្រាផ្ទុកមេរោគអេដស៍ក្នុងចំណោមស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទតាមផ្ទះបន បានថយចុះមកនៅត្រឹម ១៤ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៦ ដោយបានធ្លាក់ចុះយ៉ាងលឿនពី កម្រិតខ្ពស់បំផុត ៤៥,៨ ភាគរយ នៅក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៨ ។
- នៅដំណាច់ឆ្នាំ២០០៩ ៩៧ ភាគរយ នៃមនុស្សពេញវ័យដែលផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ដែលកំពុងស្វែងរកសេវាផ្តល់ឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ បានទទួលឱសថប្រឆាំងមេរោគអេដស៍ ទៅតាមសេចក្តីត្រូវការ ។
- *ការអង្កេតការប្រព្រឹត្តផ្លូវភេទជាប្រចាំ* ឆ្នាំ២០០៧ បានបង្ហាញថា ៩៤ ភាគរយ ស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទតាមផ្ទះបន បានប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យ ជាប់ជានិច្ចជាមួយអតិថិជនរបស់ខ្លួន ដែលជាការរួមចំណែកដ៏សំខាន់ក្នុងការធានាបាននូវជោគជ័យ ក្នុងការកាត់បន្ថយ ការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍ ។ អត្រានៃការប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យ ក្នុងចំណោមស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទដោយប្រយោល បានកើនដល់ ៨៣ ភាគរយ ។ ដោយឡែក អត្រាប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យដោយប្រយោល នៅក្នុងចំណោមបុរសរួមភេទជាមួយបុរសដូចគ្នា មានកម្រិតត្រឹមតែ ៧៥ ភាគរយ ប៉ុណ្ណោះ ។

- *ការអង្កេតការប្រព្រឹត្តផ្លូវភេទជាប្រចាំ* ឆ្នាំ២០០៧ បានបង្ហាញថា ៥៤ ភាគរយ នៃស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទតាមផ្ទះបន ៥១ ភាគរយ នៃស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទដោយប្រយោល និង ៥៦ ភាគរយ នៃបុរសរួមភេទជាមួយបុរសដូចគ្នា ត្រូវបានទទួលការអប់រំ ស្តីពីមេរោគអេដស៍និងជំងឺអេដស៍ ។
- ក្នុងឆ្នាំសិក្សា ២០០៨-២០០៩ ប្រមាណ ៣៤,០៧ ភាគរយ នៃសាលារៀនទូទាំងប្រទេស បានចូលរួមក្នុងសកម្មភាព ដែលមាន គោលបំណងផ្តល់ការអប់រំបំណិនជីវិតស្តីអំពី មេរោគអេដស៍និងជំងឺអេដស៍ ។

២៣០. សមិទ្ធផលចម្បងដទៃទៀត រួមមាន :

- ការពិនិត្យឡើងវិញនូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ សម្រាប់ការឆ្លើយតបដ៏ទូលំទូលាយ និងមានលក្ខណៈពហុវិស័យទៅនឹងការរាលដាលនៃមេរោគអេដស៍និងជំងឺអេដស៍ តាមរយៈ ការវិភាគអំពីស្ថានភាព និងការឆ្លើយតបទៅនឹងមេរោគអេដស៍និងជំងឺអេដស៍ និងការកំណត់តម្លៃនៃចំណាយលម្អិត ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ សម្រាប់ការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រជាតិ ដើម្បីឱ្យបានសមស្របទៅនឹងស្ថានភាពថ្មី នៃការរាលដាលមេរោគអេដស៍ និងការផ្លាស់ប្តូរនូវបទដ្ឋាននៃការប្រឈមមុខនឹងការចម្លងមេរោគអេដស៍ ។
- ផែនការសកម្មភាពនិងផែនការចំណាយជាយុទ្ធសាស្ត្រ ត្រូវបានរៀបចំឡើងនិងពិនិត្យមើលឡើងវិញ សម្រាប់សាមីក្រសួងមួយចំនួន ដោយរាប់បញ្ចូលទាំង *ក្រសួងសុខាភិបាល (មជ្ឈមណ្ឌលជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍ សើស្បែក និងកាមរោគ) ក្រសួងកិច្ចការនារី ក្រសួងការពារជាតិ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ* និង សម្រាប់ក្រុមប្រជាជនប្រឈមមុខគ្រោះថ្នាក់ខ្ពស់ ដូចជាអ្នកប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន អ្នកចាក់គ្រឿងញៀន ក្រុមបុរសរួមភេទជាមួយបុរស បុគ្គលិកគ្រឹះស្ថានកំសាន្តសប្បាយ (តាមផ្ទះបន និង ចល័ត) ។
- ប្រការសំខាន់បំផុតដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់នោះ គឺការធ្វើសមាហរណកម្មនៃ ជំងឺអេដស៍ សុខភាពបន្តពូជ ជំងឺរបេង និងការពិនិត្យផ្ទៃពោះមុនពេលសម្រាល ទៅក្នុង "ការឆ្លើយតបជាប្រព័ន្ធ" ត្រូវបានជំរុញអនុវត្តយ៉ាងសកម្ម ។
- ការឆ្លើយតបកម្រិតជាតិ បានផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ច្រើនជាងមុន ទៅលើអាទិភាពគន្លឹះនានា ដែលត្រូវបានណែនាំ ដោយបែបបទនៃការកំណត់គោលដៅ សម្រាប់លទ្ធភាពទទួលបានសេវាជាសកល ដោយមានការចូលរួមពីវិស័យពាក់ព័ន្ធនិងភាគីដទៃទៀត ។
- ទោះបីជា ភាគច្រើននៃចំណុចដៅសម្រាប់លទ្ធភាពទទួលបានសេវាជាសកល ដែលបានកំណត់សម្រាប់ ឆ្នាំ ២០០៨ ត្រូវបានធ្វើឱ្យសម្រេច តាមការកំណត់ ឬលើសពីការកំណត់ ក៏ដោយ ក៏ស្ថានភាពនៃសូចនាករមួយចំនួន បានឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យឃើញថា *រាជរដ្ឋាភិបាល* ត្រូវបន្តកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងបន្ថែមទៀត ក្នុងការពង្រីកសេវានានា ជាពិសេស សេវាបង្ការការចម្លងមេរោគអេដស៍ សម្រាប់ក្រុមជនដែលប្រឈមមុខខ្ពស់នឹងការឆ្លងមេរោគអេដស៍ (ដែលរួមមាន បុរសស្រឡាញ់បុរសដូចគ្នា អ្នកចាក់គ្រឿងញៀន និងបង្ការការចម្លងមេរោគអេដស៍ ពីម្តាយទៅកូន) និង ក្នុងការកាត់បន្ថយឱ្យនៅកម្រិតទាបបំផុត នៃផលប៉ះពាល់នៃជំងឺអេដស៍ទៅលើកុមារកំព្រា និងកុមារងាយរងគ្រោះ ។

- កិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាង ស្ថាប័នរបស់*រាជរដ្ឋាភិបាល* អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល អង្គការតាមសហគមន៍ អង្គការសាសនា បណ្តាញអ្នករស់នៅជាមួយមេរោគអេដស៍ និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ត្រូវបានពង្រឹងជាលំដាប់ ហើយមានសារៈសំខាន់ណាស់ ក្នុងការបង្កើតនិងការអនុវត្តនូវ សេវា បង្ការ ព្យាបាល និង ថែទាំ ប្រកបដោយចីរភាព និងប្រសិទ្ធភាព ។
- ការដឹកនាំ និងការសម្របសម្រួល ដោយ *អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍* ដែលឈរលើ *គោលការណ៍ ៣-១* មានការរីកចម្រើន ហើយ បានផ្តល់នូវបរិយាកាសអំណោយផលដ៏ប្រសើរមួយ ដែលសម្រួលដល់ការរៀបចំគោលនយោបាយ និងការធ្វើផែនការ សម្រាប់ការឆ្លើយតបជាលក្ខណៈពហុវិស័យ ទៅនឹងមេរោគអេដស៍ និងជំងឺអេដស៍ ។
- អង្គការសង្គមស៊ីវិល បានបន្តចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ក្នុងការឆ្លើយតបកម្រិតជាតិ នៅក្នុងការងារជាច្រើន ក្នុងនោះរួមមាន ការបង្ការ ការកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ ការថែទាំ ការគាំទ្រ និង ការព្យាបាល ជាពិសេស ដល់ក្រុមជនដែលប្រឈមនឹងហានិភ័យខ្ពស់ និងក្រុមជនងាយរងគ្រោះ នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ។
- ប្រព័ន្ធតាមដានត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ មេរោគអេដស៍និងជំងឺអេដស៍ ត្រូវបានពង្រឹង តាមរយៈ ការណែនាំស្តីពី*ប្រព័ន្ធតាមដានត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃពហុវិស័យនៃមេរោគអេដស៍និងជំងឺអេដស៍ថ្នាក់ជាតិ* ។ សមត្ថភាពនៃប្រព័ន្ធតាមដានត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ ត្រូវបានលើកកម្ពស់ នៅក្នុង*អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍* នៅតាមក្រសួង-ស្ថាប័ន និង អង្គការសង្គមស៊ីវិល នានា ។
- *ការវាយតម្លៃពីការចំណាយលើការប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍* ត្រូវបានរៀបចំធ្វើឡើង សម្រាប់ឆ្នាំសារពើពន្ធ ២០០៦ ២០០៧ និង ២០០៨ ។

២៣១. បញ្ហាប្រឈមចម្បង ក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង រួមមាន :

- ការបន្តគំរាមកំហែងដោយជំងឺដែលបានកើតមានរួចមកហើយ រាប់ទាំងជំងឺដែលបានលុបបំបាត់រួចហើយនៅកម្ពុជា ក៏ដូចជាការគំរាមកំហែងដែលកំពុងកើតមាននៃបរិវត្តន៍ (ការផ្លាស់ប្តូរបម្លែងរូប) នៃវីរុស ។
- ការចម្លងជំងឺឆ្លងកាត់ព្រំដែន ការគំរាមកំហែងនៃជំងឺឆ្លងក្នុងតំបន់ និងពិភពលោក ដូចជា លទ្ធភាពនៃការចម្លងជំងឺគ្រុនផ្តាសាយបក្សី ។
- បន្តការទប់ទល់ដោយប្រុងប្រយ័ត្នមិនធ្វេសប្រហែស មិនឱ្យការរីករាលដាលនៃជំងឺឆ្លង ដែលបច្ចុប្បន្ននេះកំពុងថយចុះ មានការកើនឡើងជាថ្មីម្តងទៀត ជាពិសេស ការចម្លងមេរោគអេដស៍ជាថ្មីឡើងវិញ ដែលមានភស្តុតាងបង្ហាញជាអន្តរជាតិ ។
- ថ្លៃចំណាយដ៏ខ្ពស់លើការព្យាបាលផលវិបាកនៃជំងឺឆ្លងរ៉ាំរ៉ៃ ។

២៣២. *អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍* បានកំណត់នូវបញ្ហាប្រឈមមួយចំនួន ក្នុងការអនុវត្ត ផែនការយុទ្ធសាស្ត្ររបស់ខ្លួន ដូចខាងក្រោម :

- ហានិភ័យចម្បងនៃការរីករាលដាលមេរោគអេដស៍ អាចលេចចេញពី ការផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថ ក្នុងទំនាក់ទំនងផ្លូវភេទ ក្នុងចំណោមក្រុមស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទ អតិថិជន និងគូសង្សាររបស់ពួកគេ ក្រុមបុរសរួមភេទជាមួយបុរស និងក្រុមអ្នកប្រើថ្នាំញៀន ។ អាត្រាផ្ទុកមេរោគអេដស៍ នៅក្នុងចំណោមក្រុមមនុស្ស ដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ទាំងនេះ នៅតែមានកម្រិតខ្ពស់នៅឡើយ បើប្រៀបធៀបទៅនឹងបណ្តាប្រទេសនានាក្នុងតំបន់។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការរួមភេទក្រៅពីដៃគូមួយទៅដៃគូមួយផ្សេងទៀត កើតមានកាន់តែច្រើនឡើងនៅក្រៅផ្ទះបន ជាពិសេស ការស្វែង រកការរួមភេទជាមួយគូសង្សារ។ នៅក្នុងទំនាក់ទំនងរបៀបនេះ ការប្រើប្រាស់ស្រោម អនាម័យយ៉ាងទៀងទាត់ មានកម្រិតទាប គួរឱ្យព្រួយបារម្ភ។
- ការផ្លាស់ប្តូរនៅក្នុងរចនាសម្ព័ន្ធនៃ ឧស្សាហកម្មអាជីវកម្មផ្លូវភេទ និង ការលំបាកក្នុងការធ្វើឱ្យ*កម្មវិធីប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យ១០០ភាគរយ* មានចីរភាព ដោយយោងតាម ការបិទផ្ទះបនទាំងឡាយ ទៅតាមច្បាប់ជាធរមាន បានជំរុញឱ្យមានការខិតខំប្រឹងប្រែងថែមទៀត ដើម្បីស្វែងរកមធ្យោបាយ សម្រាប់លើកកម្ពស់ការប្រើប្រាស់ស្រោមអនាម័យជាប្រចាំ ក្នុងចំណោមបុគ្គលិកគ្រឹះស្ថានកម្សាន្តនានា ដូចជា រង្គសាល ក្លឹបការ៉ាអូខេ ក្លឹបម៉ាស្សា និងភោជនីយដ្ឋានបៀហ្គាឌិន ដែលជាកន្លែងរកប្រាក់ចំណូលខ្ពស់របស់អ្នកប្រកបរបរផ្លូវភេទ ។ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ *វិធានការប្រតិបត្តិការស្តង់ដារ* ថ្មីមួយ ត្រូវបានរៀបចំបង្កើតឡើង ដោយកំណត់មុខសញ្ញានៃការការពារមេរោគអេដស៍ ជាពិសេស នៅក្នុងក្រុមដែលមានហានិភ័យខ្ពស់ ។
- ហានិភ័យនៃការឆ្លងមេរោគអេដស៍ដែលកំពុងកើនឡើង នៅតែមានកម្រិតខ្ពស់ នៅក្នុងចំណោម បុរសរួមភេទជាមួយបុរសដូចគ្នា ជាពិសេស នៅក្នុងចំណោម អ្នកចាក់គ្រឿងញៀន ដែលអាចមានអត្រាផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ២៤ ភាគរយ ។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៥ ប្រេវ៉ាឡង់មេរោគអេដស៍ នៅក្នុងចំណោមបុរសរួមភេទជាមួយបុរស មានប្រមាណ ៩ ភាគរយ សម្រាប់ប្រជាជនដែលរស់នៅតំបន់ជនបទ និងមានប្រមាណ ១៧ ភាគរយ សម្រាប់ប្រជាជនដែលរស់នៅរាជធានីភ្នំពេញ ។
- ប្រជាជនដែលប្រឈមនឹងហានិភ័យដោយឡែកក្នុងការឆ្លងមេរោគអេដស៍ រួមបញ្ចូលផងដែរនូវ ក្រុមស្ត្រីដែលមានដៃគូបុរសមានហានិភ័យខ្ពស់ក្នុងការផ្ទុកមេរោគអេដស៍ ជនអន្តោប្រវេសន៍ និងយុវជនដែលបោះបង់ចោលការសិក្សានៅសាលា ។ អន្តរាគមន៍នានាដែលមានលក្ខណៈយុទ្ធសាស្ត្រ និងមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការចំណាយជាងមុន ចាំបាច់ត្រូវតែរៀបចំដាក់ឱ្យដំណើរការ ឱ្យបានដល់ក្រុមជនទាំងនោះ ។
- *កម្មវិធីបង្ការការឆ្លងមេរោគអេដស៍ពីម្តាយទៅកូន* ត្រូវបានពង្រឹង ជាពិសេស តាមរយៈ*ការឆ្លើយតបរួមគ្នា* ប៉ុន្តែ ការធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវ *គោលដៅលទ្ធភាពទទួលបានសេវាជាសាកល ឆ្នាំ២០១០* គឺជាអាទិភាពមួយរបស់*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* ដែលត្រូវបន្តដោះស្រាយ ។

- នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៩ *គោលដៅសូចនាករលទ្ធភាពទទួលបានសេវាជាសាកល* ទាក់ទងនឹងអត្រាស្ត្រីមានផ្ទៃពោះ ដែលបានមកពិនិត្យផ្ទៃពោះ នៅកន្លែងដែលមានសេវាបង្ការការចម្លងមេរោគអេដស៍ពីម្តាយទៅកូន មិនទាន់អាចសម្រេចបាន នៅឡើយ (៨០ ភាគរយ) ។
- កិច្ចប្រតិបត្តិការរបស់*អាជ្ញាធរជាតិប្រយុទ្ធនឹងជំងឺអេដស៍* មិនទាន់ត្រូវបានធ្វើវិមជ្ឈការ ឱ្យបានសមស្រប នៅឡើយ ដើម្បីធានាឱ្យមានកិច្ចសហប្រតិបត្តិការច្រើនវិស័យ ក្នុងការធ្វើអន្តរាគមន៍ទប់ទល់នឹងមេរោគអេដស៍ នៅកម្រិតថ្នាក់ក្រោមជាតិ ជាពិសេស ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ និង ថ្នាក់ខេត្ត ។
- ប្រព័ន្ធតាមដានត្រួតពិនិត្យ និងវាយតម្លៃថ្នាក់ជាតិ ត្រូវការជាចាំបាច់ នូវការបន្តពង្រឹងបន្ថែមទៀត ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវវឌ្ឍនភាព និងលទ្ធផលប្រសើរជាងមុន តាមរយៈ ការឆ្លើយតបរបស់ជាតិ ។ ការយកចិត្តទុកដាក់ ត្រូវតែបានផ្តោតជាពិសេសទៅលើ ការធ្វើសុខដុមនីយកម្មនិយមន័យនៃសូចនាករលទ្ធផល និងឧបករណ៍តាមដានត្រួតពិនិត្យនានា ក៏ដូចជា ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវ ការប្រមូល ការវិភាគ ការបកស្រាយ និងការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ ។
- ប្រមាណ ៩០ ភាគរយ នៃមូលនិធិ ដែលត្រូវបានចំណាយលើ អន្តរាគមន៍នានា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងជំងឺអេដស៍ ក្នុងឆ្នាំ២០០៦ ២០០៧ និង ២០០៨ បានមកពីប្រភពធនធានក្រៅប្រទេស ដែលធ្វើឱ្យការឆ្លើយតបរបស់ជាតិ មានភាពពឹងផ្អែកយ៉ាងខ្លាំង ទៅលើជំនួយក្រៅប្រទេស ។ ការចំណាយលើជំងឺអេដស៍ បានកើនឡើងពីឆ្នាំ២០០៦ ដល់ឆ្នាំ២០០៧ ហើយបានធ្លាក់ចុះនៅឆ្នាំ២០០៨ ។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងខ្លាំងក្លាជាងមុន ចាំបាច់ត្រូវធ្វើឡើង ក្នុងការកៀរគរធនធាន ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងជំងឺអេដស៍ ជាពិសេស ធនធានពីថវិកាជាតិ ជាមួយគ្នានឹង ការកែលម្អវិភាជន៍ថវិកា ទៅតាម អាទិភាពជាយុទ្ធសាស្ត្រ និង អន្តរាគមន៍សំខាន់ៗ ។
- កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ក្នុងការកាត់បន្ថយឥទ្ធិពល មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ នៅមិនទាន់ត្រូវបានធ្វើឡើង ឱ្យបានសមស្របនៅឡើយ ។ ការងារជាច្រើនថែមទៀត ចាំបាច់ត្រូវធ្វើឡើង ដើម្បីគាំទ្រកុមារកំព្រា និងកុមារងាយរងគ្រោះ ព្រមទាំង គ្រួសារនិងសហគមន៍ ដែលបានឆ្លងមេរោគអេដស៍និងជំងឺអេដស៍ ។

តារាងទី ៥ : សូចនាករសំខាន់ៗ នៃគម្រោងជំងឺឆ្លង

សូចនាករសួល	២០០៦	២០០៧	២០០៨
ប្រេវ៉ាឡង់មេរោគអេដស៍លើមនុស្សអាយុ១៥-៤៩ឆ្នាំ (%)		០,៦/<០.៥[1]	០,៧
អ្នកផ្ទុកមេរោគអេដស៍ប្រើប្រាស់ឱសថពន្យារជីវិត (នាក់)	២០ ១៣១	២៦ ៦៦៤	៣១ ៩៩៩
អត្រាជាសះស្បើយនៃការព្យាបាលជំងឺរបេង (%)	>៨៥	>៨៥	>៨៥
អត្រាស្រាវជ្រាវករណីរបេង បេកា វិជ្ជមាន (%)	៦០	៦៥.៤	៦៩
ករណីស្លាប់ដោយគ្រុនឈាមនៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាលសាធារណៈ(%)	<០.៥%	១%	០,៦៨%
អត្រាស្លាប់ដោយជំងឺគ្រុនចាញ់ ក្នុងចំណោមប្រជាជន ១០០ ០០០នាក់	-	-	២.១០

ប្រភព: របាយការណ៍ស្ថិតិសុខាភិបាលប្រចាំឆ្នាំ ២០០៨- ក្រសួងសុខាភិបាល

[1] ០.៦ ភាគរយ *អង្កេតប្រជាសាស្ត្រនិងសុខភាពឆ្នាំ២០០៥* / ការឯកភាពក្នុងកិច្ចប្រជុំជំនាញការ ឆ្នាំ២០០៧ NCHADS

កម្មវិធីទី៣ : ជំងឺមិនឆ្លងនិងបញ្ហាសុខភាពសាធារណៈដទៃទៀត

២៣៣. សេវាសុខភាពផ្លូវចិត្ត ត្រូវបានពង្រីកជាបន្តបន្ទាប់ ។ បច្ចុប្បន្នសេវាឯកទេសជំងឺសុខភាពផ្លូវចិត្តមាននៅមន្ទីរពេទ្យចំនួន ១០ ។ រីឯសេវាឯកទេសសម្រាប់ការសម្រាកព្យាបាល មាននៅមន្ទីរពេទ្យថ្នាក់ជាតិចំនួន២ ដោយឡែកសេវាសុខភាពផ្លូវចិត្តបឋម មាននៅ ៤០ មន្ទីរពេទ្យបង្អែក និង ១៨ មណ្ឌលសុខភាព ។

២៣៤. កម្មវិធីបង្ការជំងឺមហារីកបាននឹងកំពុងផ្តួចផ្តើម តាមរយៈផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលឆ្មបនៅតាមមណ្ឌលសុខភាព និងគ្រូពេទ្យព្យាបាលនៅតាម មន្ទីរពេទ្យបង្អែកស្តីអំពីការពិនិត្យដោះដោយខ្លួនឯង និងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលគ្រូបង្គោលដល់គ្រូពេទ្យបម្រើការនៅមន្ទីរពេទ្យថ្នាក់ជាតិនៅភ្នំពេញស្តីពី ការស្រាវជ្រាវជំងឺមហារីកមាត់ស្បូន ។ គ្លីនិកជំងឺទឹកនោមផ្អែមចំនួន ១១ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ។

២៣៥. ការអភិវឌ្ឍ និងការផ្លាស់ប្តូរផ្នែកប្រជាសាស្ត្រយ៉ាងឆាប់រហ័ស ត្រូវបានរំពឹងទុកថា នឹងនាំមកនូវការវិវឌ្ឍនៅក្នុងស្ថានភាពនៃជំងឺចេញពីជំងឺឆ្លង ឆ្ពោះទៅកាន់ការកើនឡើងនៃប្រេវ៉ាឡង់នៃជំងឺមិនឆ្លង ។ មានសេចក្តីបារម្ភយ៉ាងខ្លាំងពីបន្ទុកនៃជំងឺដែលទាក់ទងទៅនឹង ជំងឺលើសឈាម ជំងឺទឹកនោមផ្អែម របួសដោយសារគ្រោះថ្នាក់ចរាចរ ភាពបំពុលបរិស្ថាន អនាម័យខ្សត់ខ្សោយ និងកង្វះទឹកស្អាតប្រើប្រាស់ ។ ការលេចឡើងនូវការរាតត្បាតនៃការប្រើប្រាស់គ្រឿង ញៀនបានក្លាយទៅជាបញ្ហាប្រឈមមុខចម្បងមួយទៀត ដោយសារផលប៉ះពាល់របស់វាទៅលើសុខភាពផ្លូវចិត្ត ការឆ្លងមេរោគអេដស៍ និងបញ្ហាសង្គមដទៃទៀត ។ ដូច្នេះ ផលវិបាកចំពោះមុខ គឺការលេចឡើងបញ្ហាសុខភាព ទាំងក្នុងផ្នែកបង្ការ ការព្យាបាលបន្ទាន់ និងការស្តារនិតិសម្បទា ដែលនឹងទាមទារឱ្យមានការវិភាជធនធានបន្ថែម សម្រាប់ការធ្វើអន្តរាគមន៍ប្រកបប្រសិទ្ធភាព ។

២៣៦. បញ្ហាប្រឈមចម្បងចំពោះមុខ ក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីជំងឺមិនឆ្លង និងបញ្ហាសុខភាពសាធារណៈដទៃទៀត រួមមាន :

- កត្តានៃការផ្លាស់ប្តូររបៀបរស់នៅដូចជា ការជក់បារី ការផ្លាស់ប្តូរទម្លាប់នៃការហូបចុក ការផឹកគ្រឿងស្រវឹង ការប្រើថ្នាំញៀន បន្តិចម្តងៗ នឹងនាំឱ្យកើនជាលំដាប់នូវអត្រាអាំងស៊ីដង់និងប្រេវ៉ាឡង់នៃជំងឺបេះដូងសរសៃឈាម រួមមានជំងឺលើសឈាម ជំងឺមហារីក ជំងឺទឹកនោមផ្អែម និងជំងឺដាច់សរសៃឈាមក្នុងខួរក្បាល ។
- គ្រោះថ្នាក់ចរាចរនឹងកើនឡើង ព្រមគ្នាជាមួយនឹងនគរូបនីយកម្ម និងការពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ផ្លូវថ្នល់ក៏ដូចជាការកើនឡើងនៃជំងឺដែលបណ្តាលមកពីបំពុលបរិស្ថាន ។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចឆាប់រហ័ស និងឧស្សាហកាវូបនីយកម្ម ធ្វើឱ្យមានការកើនឡើងនៃការគំរាមកំហែងដល់សុខភាព បរិស្ថាន ។

- នៅពេលដែលប្រជាជនវ័យចំណាស់កាន់តែច្រើន មានការរំពឹងទុកថា ជំងឺទាក់ទងនឹងសរសៃប្រសាទនឹងកាន់តែកើនឡើងខ្ពស់ ។ ពិការភាពដែលបណ្តាលមកពីជំងឺភ្នែក និងការរលាកសន្លាក់ ក៏នឹងកើនឡើងដែរ ហើយនឹងក្លាយជាបន្ទុកចម្បងមួយដល់បុគ្គល និងដល់សេវាសុខភាព ។
- ជំងឺមិនឆ្លងជាច្រើនចាំបាច់អាចទប់ស្កាត់បានដោយប្រើវិធានការការពារ និងទាមទារកិច្ចសហការកម្រិតខ្ពស់មួយ និងត្រូតពិនត្យតាមដានវិធានការបង្ការនោះ ពីគ្រប់វិស័យទាំងអស់ ។
- ផលប៉ះពាល់នៃកំណើនបន្ទុកនៃជំងឺមិនឆ្លង នឹងតម្រូវឱ្យមានការវិនិយោគក្នុងផ្នែកបច្ចេកវិទ្យាវេជ្ជសាស្ត្រ ការរៀបចំមគ្គុទេសក៍គ្លីនិក និងការបណ្តុះបណ្តាលឡើងវិញ ។

បន្ទាត់ទីទប្រព័ន្ធសុខាភិបាល

លើកកម្ពស់ការផ្តល់សេវាសុខាភិបាល

២៣៧. ការពង្រីកមូលដ្ឋានសុខាភិបាលសាធារណៈ សេវាសុខភាពដែលត្រូវផ្តល់ និងរចនាសម្ព័ន្ធទ្រទ្រង់ដទៃទៀត នឹងត្រូវតម្រង់គោលដៅឱ្យកាន់តែជិតថែមទៀត ទៅរកតម្រូវការផ្នែកសុខភាពរបស់ប្រជាជន ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃ *ផែនការគ្របដណ្តប់សុខាភិបាល របស់អភិក្រមប្រព័ន្ធសុខាភិបាលស្រុកប្រតិបត្តិ* ។ *ផែនការគ្របដណ្តប់សុខាភិបាល* គឺជាឧបករណ៍ផែនការ សម្រាប់តម្រង់ទិសដល់ ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសុខាភិបាល ដោយអនុលោមទៅតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃ ចំនួនប្រជាជន និងភូមិសាស្ត្រ ។

២៣៨. មណ្ឌលសុខភាពនិងប៉ុស្តិ៍សុខភាព គឺជាមូលដ្ឋានសុខាភិបាលជួរមុខ ដែលផ្តល់*សំណុំសកម្មភាពអប្បបរមា* ហើយមន្ទីរពេទ្យបង្អែក គឺជាមូលដ្ឋានសុខាភិបាលថ្នាក់ទីពីរ ដែលផ្តល់សំណុំសកម្មភាពបង្គ្រប់ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ចំនួនមណ្ឌលសុខភាព បានកើនដល់ ៩៦៧ ហើយ ប៉ុស្តិ៍សុខភាព បានកើនដល់ ១០៨ ដោយមានទីតាំងក្នុងតំបន់ជនបទដាច់ស្រយាល ។ ចំនួនមន្ទីរពេទ្យបង្អែកសរុបមាន ៨៤ ក្នុងនោះរួមមាន មន្ទីរពេទ្យថ្នាក់ជាតិ ៨ នៅរាជធានីភ្នំពេញ *មន្ទីរពេទ្យបង្អែកសំណុំសកម្មភាពបង្គ្រប់កម្រិត៣* ចំនួន ១៨ *មន្ទីរពេទ្យបង្អែកសំណុំសកម្មភាពបង្គ្រប់កម្រិត២* ចំនួន ២៨ និង *មន្ទីរពេទ្យបង្អែកសំណុំសកម្មភាពបង្គ្រប់កម្រិត១* ចំនួន ៣០ ។

២៣៩. ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធមូលដ្ឋានសុខាភិបាល ត្រូវបានពង្រីកយ៉ាងច្រើន នៅទូទាំងប្រទេស ដោយមានទាំងការវិនិយោគសមស្របនូវឧបករណ៍ពេទ្យទំនើប ដូចជា Scanner Multibarette 64, MRI Angiographie, Radiocobalt, Mamography, MRI 3 Tesla ដល់មន្ទីរពេទ្យឯកទេសមួយចំនួន និងឧបករណ៍ពេទ្យជាមូលដ្ឋានសម្រាប់មូលដ្ឋានសុខាភិបាលដទៃទៀត ដើម្បីលើកកម្ពស់សមត្ថភាពគ្លីនិក និងគុណភាពនៃការថែទាំ ។ ទិន្នន័យក្នុង *តារាងទី៦* បង្ហាញពីការសាងសង់/ជួសជុល ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ មន្ទីរពេទ្យបង្អែក មណ្ឌលសុខភាព និងប៉ុស្តិ៍សុខភាព ចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៩៥ មក ។

តារាងទី ៦ : ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ វិស័យសុខាភិបាល

	១៩៩៥-២០០៣	២០០៣-២០០៧	២០០៨
ចំនួនមណ្ឌលសុខភាពសង់ថ្មី	៦៥៤	១៣៤	៣៧
ចំនួនមន្ទីរពេទ្យបង្អែកសង់ថ្មី	-	៣	៣
ចំនួនអគារមន្ទីរពេទ្យបង្អែកដែលបានសង់ថ្មី	៣៤	៣	៣៩

២៤០. កិច្ចសន្យាផ្តល់សេវាត្រូវបានពង្រីក និងធ្វើស្ថាបនីយកម្ម ទៅតាមបរិការណ៍ស្ថាប័ននៃវិស័យសាធារណៈនៅកម្ពុជា ដោយមានការផ្តោតកាន់តែខ្លាំងទៅលើកិច្ចសន្យាផ្ទៃក្នុង និងស្វយ័តភាពលើការងារគ្រប់គ្រង តាមរយៈ *ទីភ្នាក់ងារប្រតិបត្តិការពិសេស* ដោយអនុលោមទៅតាមគោលនយោបាយស្តីពីការផ្តល់សេវាសាធារណៈរបស់ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* ។ ស្រុកប្រតិបត្តិចំនួន ៣០ ដោយរាប់បញ្ចូលទាំង មន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្ត ត្រូវបានបង្កើតទៅជា *ទីភ្នាក់ងារប្រតិបត្តិការពិសេស* នៅឆ្នាំ២០០៩ ។

២៤១. ការផ្តល់សេវាសុខភាព រួមមាន វិធានការសុខភាពសាធារណៈដើម្បីប្រយុទ្ធនឹងជំងឺ ព្រមទាំង ការពង្រឹងជាទូទៅនូវការផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាព តាមរយៈ គោលនយោបាយនិងផែនការដែលមានលក្ខណៈទូទៅនិងដែលផ្តោតលើជំងឺពិសេសណាមួយ ។ ការបង្កើនតម្រូវការថែទាំសុខភាពនិងការលើកស្ទួយសិទ្ធិរបស់អ្នកជំងឺ គឺជាមធ្យោបាយចំពោះមុខដ៏សំខាន់ សម្រាប់ការបង្កើនគុណភាពនិងការទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការផ្តល់សេវាសុខភាព ។

លើកកម្ពស់ហិរញ្ញប្បទានវិស័យសុខាភិបាល

២៤២. ការវិភាជថវិកាចរន្តរបស់ *ក្រសួងសុខាភិបាល* ដោយ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* បានកើនឡើងច្រើនជាងការគ្រោងទុក នៅក្នុង *ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០០៦-២០១០* ។ ក្នុងអំឡុងពេល ២០ឆ្នាំកន្លងមកនេះ ការវិភាជថវិកាសម្រាប់វិស័យសុខាភិបាល ពីរាជរដ្ឋាភិបាលនិងពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ មានការកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង ។ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ការរួមចំណែកពីរាជរដ្ឋាភិបាលនិងពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ សម្រាប់វិសយ័សុខាភិបាល គឺប្រហាក់ប្រហែលគ្នា គឺប្រមាណ ៨ ដុល្លារអាមេរិក ក្នុងប្រជាជនម្នាក់ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ការទូទាត់សាច់ប្រាក់ជាទូទៅ និងការទូទាត់សាច់ប្រាក់ដល់ថ្នាក់ក្រោមៗ មានការរីកចម្រើន ដោយបាន រួមចំណែកធ្វើឱ្យការគ្រប់គ្រងការចំណាយសាធារណៈកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាពជាងមុន ។

តារាងទី ៧ : សូចនាករស្នូលសម្រាប់ហិរញ្ញប្បទានវិស័យសុខាភិបាល (គិតត្រឹមខែធ្នូ ២០០៨)

ចំណាយថវិកាជាតិសម្រាប់សុខាភិបាល សម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ ក្នុងមួយឆ្នាំ (ដុល្លារ)	៧,៩៥
ថវិកាជាតិសម្រាប់វិស័យសុខាភិបាល គិតជា % នៃផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (%)	១,០៥
ថវិកាជាតិសម្រាប់វិស័យសុខាភិបាលគិតជា % នៃចំណាយចរន្តនៃថវិកាជាតិ (%)	១២,៥៤
ថវិកាជំនួយសម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ ក្នុងមួយឆ្នាំ (ដុល្លារ)	៨,២៧

២៤៣. ប្រព័ន្ធហិរញ្ញប្បទានល្អ គឺជាមធ្យោបាយដ៏សំខាន់តែមួយគត់ ដើម្បីធានាគុណភាពសេវា សម្រាប់ប្រជារាស្ត្រកម្ពុជាទាំងអស់ ។ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាចាប់អារម្មណ៍លើការចំណាយប្រាក់ហោប៉ៅ ដើម្បីទទួលយកសេវាសុខភាព ដែលនេះជាបញ្ហាចម្បងមួយសម្រាប់គ្រួសារដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប និងប្រជារាស្ត្រក្រីក្រ ។ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* បាននិងកំពុងបន្តពង្រីកវិធានការគាំពារសង្គម និងប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពសង្គមដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ ។ បច្ចុប្បន្ន ការគាំពារនេះ បាននិងកំពុងផ្តល់តាមរយៈប្រពន្ធ័នានា សំខាន់នោះគឺ ការលើកលែងការបង់ថ្លៃសេវា មូលនិធិសមធម៌ និងការបង់ថ្លៃជំនួស ។ បច្ចុប្បន្ននេះ មូលនិធិសមធម៌ និងគម្រោងបង់ថ្លៃជួស កំពុងត្រូវបានអនុវត្ត នៅក្នុង ៥០ ស្រុកប្រតិបត្តិ (គ្របដណ្តប់ ៥១ មន្ទីរពេទ្យបង្អែក និង ១២០ មណ្ឌលសុខភាព) ។ មន្ទីរពេទ្យជាតិ ៦ និងមន្ទីរពេទ្យបង្អែក ៩ ទ្រទ្រង់ដោយថវិកាជាតិ តាមប្រកាសលេខ ៨០៩ ឆ្នាំ២០០៨ ក្រៅពីនេះ គាំទ្រដោយថវិការបស់ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ។ ៦៨ ភាគរយ នៃប្រជាជនក្រីក្រ ត្រូវបានការពារដោយមូលនិធិសមធម៌ និងគម្រោងបង់ថ្លៃជួស គឺមានចំនួន ២ ៨៣២ ៨៤៤ នាក់ នៃចំនួនប្រជាជនក្រីក្រ ដែលរស់នៅក្រោមបន្ទាត់នៃភាពក្រីក្រ ។ លទ្ធផលជំហានដំបូង នៃការអង្កេតសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមកិច្ចនៅកម្ពុជាឆ្នាំ២០០៧ បានបង្ហាញលទ្ធផលគួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍ គឺការថយចុះនូវបំណុលលើការថែទាំសុខភាព ក្នុងគ្រួសារដែលទទួលបានផលប្រយោជន៍ពីមូលនិធិសមធម៌ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០០៤ ប្រមាណ ៥,១៧ភាគរយ នៃគ្រួសារដែល បានអង្កេតបានរាយការណ៍ពីការជាប់បំណុលដោយសារការថែទាំសុខភាព រីឯ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៧ នេះ បានថយចុះយ៉ាង ច្រើនមកនៅត្រឹម ៣,៤៣ ភាគរយ ។

២៤៤. គម្រោងធានារ៉ាប់រងសុខភាពសហគមន៍មួយចំនួន ត្រូវបានដាក់ឱ្យដំណើរការនៅតាមតំបន់ខ្លះនៃប្រទេសកម្ពុជា ដោយអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលអន្តរជាតិនិងក្នុងស្រុក ។ គម្រោងធានារ៉ាប់រងសុខភាពសហគមន៍ គឺឈរលើមូលដ្ឋាននៃគោលការណ៍ប្រមូលផ្តុំហានិភ័យ និងបង់ថ្លៃមុនសម្រាប់ការថែទាំសុខភាព ។ គម្រោងទាំងអស់នោះជាយន្តការស្ម័គ្រចិត្ត និងមិនស្វែងរកផលកម្រៃ ដែលផ្តល់ឱ្យអ្នកទិញធានារ៉ាប់រងសុខភាព និង គ្រួសាររបស់គេទទួលនូវការគ្របដណ្តប់នៃសេវាសុខភាព ទៅតាមបញ្ជីនៃគាវកាលិកវេជ្ជសាស្ត្រ ដែលបានកំណត់តាមកិច្ចសន្យាជាមួយមូលដ្ឋានសុខាភិបាលសាធារណៈ (ជាទូទៅជាមួយមណ្ឌលសុខភាព និងមន្ទីរពេទ្យបង្អែក) ។ បច្ចុប្បន្នមានគម្រោងធានារ៉ាប់រងសុខភាព សហគមន៍ចំនួន ១២ ដែលបាននិងកំពុងអនុវត្តក្នុងស្រុកប្រតិបត្តិចំនួន ១១ ក្នុងខេត្ត ៧ និងរាជធានីភ្នំពេញ ដោយគ្របដណ្តប់លើមណ្ឌលសុខភាព ៨១ និង មន្ទីរពេទ្យបង្អែក ១១ និងមានអ្នកទទួលផលប្រយោជន៍ចំនួន ៧៣ ៨២៨ នាក់ ។

ធនធានមនុស្សសម្រាប់សុខាភិបាល

២៤៥. គិតត្រឹមខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៨ វិស័យសុខាភិបាលសាធារណៈទូទាំងប្រទេស មានបុគ្គលិក សរុប ១៨ ០៩៦ នាក់ ក្នុងនេះមាន វេជ្ជបណ្ឌិត ២ ១៧៣នាក់ គ្រូពេទ្យមធ្យម ១ ២២០នាក់ ទន្តបណ្ឌិត ១៧២នាក់ ឱសថការី ៤២៧នាក់ គិលានុប្បដ្ឋាកយិកាមធ្យម ៥ ០៨៤នាក់ គិលានុប្បដ្ឋាកយិកាបឋម ៣ ៤០៧នាក់ ឆ្មបមធ្យម ១ ៨០៦ នាក់ ឆ្មបបឋម ១ ៤៣៩នាក់ និងឯកទេសមន្ទីរពិសោធន៍មធ្យម ៤២៨នាក់ ។ ការជ្រើសរើសបញ្ចូលក្របខ័ណ្ឌ

និងការបែងចែកបុគ្គលិកត្រូវបានកែលម្អ ។ គិតត្រឹមខែមករាឆ្នាំ២០០៩ ៧៣,៧៨ភាគរយ នៃបុគ្គលិកសរុបបានដាក់ឱ្យបម្រើការងារនៅថ្នាក់ខេត្ត (ដោយរាប់បញ្ចូលទាំងមណ្ឌលសុខភាពនិងប៉ុស្តិ៍សុខភាព) ហើយ ២៦,២២ភាគរយទៀត នៅថ្នាក់កណ្តាលនិងរាជធានីភ្នំពេញ ។ ចំនួនមណ្ឌលសុខភាពដែលមិនទាន់មានឆ្មប បានថយពី ២២៩ មណ្ឌលសុខភាព ក្នុង ឆ្នាំ២០០៤ មកនៅត្រឹម ៧៩ មណ្ឌលសុខភាពនៅចុងឆ្នាំ២០០៨ ។ ហើយនៅខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៩ មណ្ឌលសុខភាព ទាំងអស់ទូទាំងប្រទេស (៩៦៧) មានយ៉ាងហោចណាស់បុគ្គលិកឆ្មបមួយនាក់ ។

២៤៦. ការអនុវត្តកម្មវិធីកន្សោមអាទិភាពរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល បានចាប់ផ្តើមអនុវត្តនៅឆ្នាំ២០០៦ ហើយបានដំណើរការនៅក្នុងខេត្ត ៧ (កំពត តាកែវ ឧត្តរមានជ័យ សៀមរាប បន្ទាយមានជ័យ ប៉ៃលិន និង បាត់ដំបង) ដែលគ្របដណ្តប់លើ មណ្ឌលសុខភាពចំនួន ៦៥ ដោយមានបុគ្គលិកសរុប ៣៨០នាក់ ។ ប្រព័ន្ធប្រាក់លាភការបន្ថែម បានអនុវតក្នុងឆ្នាំ២០០៩ នៅក្នុងខេត្តចំនួន ៧ (មន្ទីរសុខាភិបាលខេត្ត កោះកុង តាកែវ ព្រៃវែង កំពង់ចាម ព្រះវិហារ មណ្ឌលគីរី និងរតនគីរី) និងអង្គភាពថ្នាក់កណ្តាលចំនួន ២ (*មជ្ឈមណ្ឌលជាតិគាំពារមាតានិងទារក* និង ទីស្តី ការក្រសួងសុខាភិបាល) សរុប ១៩០ តំណែង ។ ការផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភលើកទឹកចិត្តឆ្មប សម្រាប់ការសម្រាលកូនមាន សុវត្ថិភាពនៅមូលដ្ឋានសុខាភិបាលសាធារណៈ បានធ្វើឱ្យការសម្រាលកូន នៅមណ្ឌលសុខភាព និងមន្ទីរពេទ្យ កើនឡើង ពី ៣៩ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៦ ដល់ ៥៨ភាគរយ នៅដំណាច់ឆ្នាំ២០០៨ ។

២៤៧. បើទុកណាជាសកម្មភាពមួយចំនួនត្រូវបានប្រកាន់យក ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានានាជុំវិញការជ្រើសរើសបញ្ចូលក្របខ័ណ្ឌ និង ការរក្សាទុកឆ្មប ការពង្រាយបុគ្គលិករវាងទីប្រជុំជន និងតំបន់ជនបទនៅតែចោទជាបញ្ហា ។ អាទិភាពរបស់ក្រសួងសុខាភិបាលគឺបង្កើនការជ្រើសរើស និងសមត្ថភាពនៃការបណ្តុះបណ្តាលក្នុងរយៈប្រាំឆ្នាំខាងមុខនេះ ក៏ដូចជា ការកែលម្អគុណភាពនៃការបណ្តុះបណ្តាល ។

២៤៨. ទំនាក់ទំនងរវាងការផ្តល់សេវាក្នុងវិស័យសាធារណៈនិងឯកជន ចាំបាច់ត្រូវតែបន្តដោះស្រាយ ជាពិសេសបញ្ហាអតុល្យភាពនៃប្រព័ន្ធលាភការរវាងវិស័យសាធារណៈនិងឯកជន ។ ក្រសួងសុខាភិបាលកំពុងពិនិត្យមើលជម្រើសនានាដើម្បីអនុវត្តប្រព័ន្ធលាភការផ្អែកលើស្នាដៃការងារ ដើម្បីលើកកម្ពស់ការងារគ្រប់គ្រង និងការផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាព ក៏ដូចជា ការផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភលើកទឹកចិត្ត សម្រាប់បុគ្គលិកសុខាភិបាលដែលបម្រើការងារនៅតំបន់ដែលចូលទៅដល់ ទន្ទឹមគ្នានឹង ការកែលម្អការធ្វើផែនការធនធានមនុស្សថ្នាក់ជាតិ និងប្រព័ន្ធបណ្តុះបណ្តាលក្នុងពេលបម្រើការងារមានប្រសិទ្ធភាព ។ ជាជំហានដំបូង អន្តរាគមន៍បន្ទាន់ដើម្បីលើកម្ពស់លទ្ធភាព និងគុណភាពនៃសេវាសុខភាពបន្តពូជ មាតា ទារក និងកុមារ បាននិងកំពុងអនុវត្ត ។

ប្រព័ន្ធព័ត៌មានសុខាភិបាល

២៤៩. ប្រព័ន្ធព័តិមានសុខាភិបាលត្រូវបានអភិវឌ្ឍក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ ដើម្បីបម្រើសេចក្តីត្រូវការរបស់ប្រទេស ហើយបានអនុវត្តជាជំហាន១ ។ ការគ្របដណ្តប់ទូទាំងប្រទេសនៃប្រព័ន្ធព័តិមានត្រូវបានសម្រេច នៅខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ១៩៩៥ ។

ការប្រមូលទិន្នន័យប្រព័ន្ធព័ត៌មានសុខាភិបាលស្តីអំពីសកម្មភាពសេវាសុខភាពជាប្រចាំ និងអំពីបញ្ហាសុខភាព ត្រូវបានរាយការណ៍ពីគ្រប់ថ្នាក់ទាំងអស់នៃមូលដ្ឋានសុខាភិបាល នៅក្នុងប្រព័ន្ធសុខាភិបាល ។ ទិន្នន័យព័ត៌មានត្រូវបានបំបែកទៅតាម អាយុ -ក្រុមប្រជាជន ទីតាំងភូមិសាស្ត្រ និងភេទ ។ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍នៃប្រព័ន្ធព័ត៌មានសុខាភិបាល គឺផ្តល់ឱ្យក្រសួងសុខាភិបាល និងគ្រប់ថ្នាក់ទាំងអស់នៃប្រព័ន្ធ នូវព័ត៌មានត្រឹមត្រូវ ទាន់ពេលវេលាស្តីពីបញ្ហាសុខភាព និងសកម្មភាពសេវាសម្រាប់ ការធ្វើផែនការនិងការងារគ្រប់គ្រងសេវា និង ការធ្វើការសម្រេចចិត្តបានល្អប្រសើរ ។

២៥០. ចាប់តាំងពីពេលបង្កើតរួចមក ប្រព័ន្ធព័ត៌មានសុខាភិបាល ត្រូវបានឆ្លងកាត់ការពិនិត្យកែសម្រួល ជាបន្តបន្ទាប់ (នៅឆ្នាំ១៩៩៦ ឆ្នាំ១៩៩៩ និង ចុងឆ្នាំ២០០៣) ហើយ ការពិនិត្យវាយតម្លៃគ្រប់ជ្រុងជ្រោយមួយ នៃប្រព័ន្ធព័ត៌មានសុខាភិបាល បានប្រព្រឹត្តទៅក្នុងឆ្នាំ២០០៦ ដើម្បីកំណត់នូវ ចំណុចខ្លាំងនិងចំណុចខ្សោយ ។ ចំណុចខ្លាំងនៃប្រព័ន្ធព័ត៌មានសុខាភិបាល គឺ ការធ្វើសមាហរណកម្ម ប្រព័ន្ធរាយការណ៍និងកត់ត្រាជាង ២០ ដោយឡែកពីគ្នា ទៅក្នុងប្រព័ន្ធតែមួយ ដើម្បីចៀសវាងការត្រួតជាន់គ្នា និងបន្ថយបន្ទុកការងាររបស់បុគ្គលិក កំណត់ស្តង់ដារសំរួកត់ត្រា និងរបាយការណ៍ និងប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធទិន្នន័យមូលដ្ឋានព័ត៌មានសុខាភិបាល ដែលបច្ចុប្បន្ននេះ គ្របដណ្តប់នៅគ្រប់ខេត្ត និង ស្រុកប្រតិបត្តិ ទាំងអស់ ។

២៥១. ខណៈពេលដែល*ក្រសួងសុខាភិបាល* មានប្រព័ន្ធពត៌មានសុខាភិបាល ដែលកំពុងដំណើរការជាប្រចាំ ដោយគ្របដណ្តប់ពី មូលដ្ឋានសុខាភិបាលថ្នាក់ក្រោមបំផុត ទៅដល់ស្រុកប្រតិបត្តិ និង ពីថ្នាក់រាជធានី-ខេត្ត ទៅដល់ថ្នាក់កណ្តាល នោះព័ត៌មានពីវិស័យឯកជន មិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូល ។ កង្វះព័ត៌មានពី ផ្នែកឯកជននិងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល គឺជាបញ្ហាសំខាន់មួយដែលត្រូវដោះស្រាយ ដើម្បីធានាថា ការពង្រីកប្រព័ន្ធការផ្តល់សេវាសុខភាព ក្នុងពេលអនាគត ក្នុងទូទាំងប្រទេស អាចប្រព្រឹត្តទៅបាន ដោយមិនមានការត្រួតជាន់គ្នានៃសេវា ដែលផ្តល់ដោយផ្នែកសាធារណៈ ផ្នែកឯកជន និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ។ ដូច្នេះ ប្រព័ន្ធទិន្នន័យមូលដ្ឋានពត៌មានសុខាភិបាល មិនអាចត្រួតពិនិត្យតាមដានស្ថានភាពសុខភាព នៅទូទាំងប្រទេសបានទេ ទោះបីជាមានការកើនឡើងនៃការប្រើប្រាស់ទិន្នន័យ នៅក្នុងការងារផែនការនិងការតាមដានត្រួតពិនិត្យ ក៏ដោយ ។ ខណៈពេលដែលប្រព័ន្ធតាមដានជំងឺកំពុងដំណើរការដោយមានប្រសិទ្ធភាព នោះ ករណីរាយការណ៍ និង ការពិនិត្យតាមដានជំងឺមិនឆ្លងសំខាន់ៗ នៅទន់ខ្សោយនៅឡើយ ។ ការបន្តលើកកម្ពស់ ក្នុងការសម្របសម្រួលនិងកិច្ចសហការក្នុងចំណោម ដៃគូប្រព័ន្ធព័ត៌មានសុខាភិបាល ទាំងនៅក្នុងប្រព័ន្ធ និងក្រៅប្រព័ន្ធសុខាភិបាល គឺជា តម្រូវការបន្ទាន់ចំពោះមុខ ។

២៥២. ផ្នែកសំខាន់សម្រាប់ពង្រឹងប្រព័ន្ធព័ត៌មានសុខាភិបាល គឺការផ្តល់ ទិន្នន័យព័ត៌មាន មានគុណភាពខ្ពស់ និងទាន់ពេលវេលា ដើម្បីជាមូលដ្ឋានដល់ការតាក់តែងគោលនយោបាយផ្អែកលើភស្តុតាង ការអនុវត្តន៍កម្មវិធី ការ

តាមដានត្រួតពិនិត្យ ស្ទាដែការងារ និងការវាយតម្លៃ ដោយប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា និងការប្រាស្រយ័ទាក់ទងសមស្រប ។ ប្រការនេះ នឹងធ្វើឱ្យព័ត៌មានមានគុណភាពស្តីពី ប្រជាសាស្ត្រ-សង្គម សេដ្ឋកិច្ច ឈឺ មរណៈភាព និងកត្តាគ្រោះថ្នាក់ ទិន្នន័យតាមដានជំងឺ នឹងកាន់តែពេញលេញនិងទាន់ពេលវេលា ដើម្បីឆ្លើយតបឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ទៅនឹងការផ្ទុះឡើងនៃជំងឺ និងត្រួតត្រាជំងឺ ។ ការគ្របដណ្តប់គ្រប់ជ្រុងជ្រោយនឹងអាចសម្រេចបានជាមួយនឹង ការកែលម្អការគ្រប់គ្រងតាម ពត៌មានវិទ្យាលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ធនធានមនុស្សនិងសម្ភារ ។

អភិបាលកិច្ចប្រព័ន្ធសុខាភិបាល ទិមដ្ឋការ និងទិសហមដ្ឋការ

២៥៣. ដើម្បីលើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ចនៃប្រព័ន្ធសុខាភិបាល អនុក្រឹត្យមួយចំនួនដែលគ្របដណ្តប់លើទិដ្ឋភាពនានានៃវិស័យសុខាភិបាល បាននឹងកំពុងអនុវត្តដោយក្រសួងសុខាភិបាល ក្នុងនោះរួមមាន :

- *អនុក្រឹត្យស្តីពីការគ្រប់គ្រងសាលាមធ្យមសិក្សាសុខាភិបាលភូមិភាគ* ដែលត្រូវបានអនុវត្តដោយ *ប្រកាសស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់សាលាមធ្យមសិក្សាសុខាភិបាលភូមិភាគ* ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៣ ។
- *អនុក្រឹត្យស្តីពី ក្រមសីលធម៌គ្រូពេទ្យ* ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៣ ។
- *ព្រះរាជក្រឹត្យស្តីពី រូបសញ្ញាបច្ចេកទេស សញ្ញាសក្តិ និងឯកសណ្ឋានមន្ត្រី នៃក្របខ័ណ្ឌមន្ត្រីបច្ចេកទេសជាន់ខ្ពស់ និងក្របខ័ណ្ឌមន្ត្រីបច្ចេកទេសមធ្យម* ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៥ ។
- *ប្រកាសស្តីពី ការដាក់ឱ្យអនុវត្តនូវកម្មវិធីសិក្សាគិលានុបដ្ឋាក ឆ្នាំបឋម* ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៥ ។
- *ប្រកាសអន្តរក្រសួងស្តីពី ការអនុញ្ញាតឱ្យសេវាសុខាភិបាលអនុវត្តការពិនិត្យនិងព្យាបាលជំងឺ ដោយយកកម្រៃពីអ្នកជំងឺ* ចុះថ្ងៃទី១១ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៥ ។
- *ប្រកាសស្តីពី ការកំណត់តំបន់ជួបការលំបាករបស់ក្រសួងសុខាភិបាល* ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៥ ។
- *ប្រកាសរួមក្រសួងសុខាភិបាលនិងក្រសួងពត៌មានស្តីពី លក្ខណ្ឌក្នុងការផ្សព្វផ្សាយពាណិជ្ជកម្មឱសថសម័យ ឱសថបូរាណ គ្រឿងសម្អាង ផលិតផលសម្រាប់ចិញ្ចឹមទារក ថ្នាំជក់ និងសេវាឯកជន ក្នុងវិស័យវេជ្ជសាស្ត្រ អមវេជ្ជសាស្ត្រ និងវេជ្ជសាស្ត្រជំនួយ* ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៦ ។
- អនុក្រឹត្យស្តីពី *ការបង្កើតនាយកដ្ឋានសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិនៃក្រសួងសុខាភិបាល* ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ ។
- *អនុក្រឹត្យស្តីពី ការបង្កើតនាយកដ្ឋានសវនកម្មផ្ទៃក្នុងនៃក្រសួងសុខាភិបាល* ចុះថ្ងៃទី០៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៦ ។
- *អនុក្រឹត្យស្តីពី ទិវាឆ្មបជាតិ* ចុះថ្ងៃទី០៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ ។
- *អនុក្រឹត្យស្តីពី ការប្រែក្លាយវិទ្យាស្ថានជាតិសុខភាពសាធារណៈ ជាវិទ្យាស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល* ចុះថ្ងៃទី០៤ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៦ ។

- *អនុក្រឹត្យស្តីពី ការប្រែក្លាយមន្ទីរពេទ្យព្រះកុសុមៈជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ* ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ ។
- *អនុក្រឹត្យស្តីពី ការប្រែក្លាយមន្ទីរពេទ្យមិត្តភាពខ្មែរ-សូវៀត ជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ* ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ ។
- *អនុក្រឹត្យស្តីពី ការប្រែក្លាយមជ្ឈមណ្ឌលជាតិពិសោធន៍សុខាភិបាល ជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈ* ថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ។

២៥៤. *ក្រសួងសុខាភិបាល* ទទួលស្គាល់ នូវសារៈសំខាន់នៃការពង្រឹងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងដៃគូទាំងអស់ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំង ពីភាពជោគជ័យនៃក្រុមការងារបច្ចេកទេសសុខាភិបាល ដែលជាអង្គពិគ្រោះយោបល់សម្រាប វិស័យសុខាភិបាល និងការពង្រឹងនិងពង្រីកអភិក្រមគ្រប់គ្រងទូទាំងវិស័យ តាមរយៈ កម្មវិធីទ្រទ្រង់វិស័យសុខាភិបាល ជំហានទី២ និងការចុះកិច្ចព្រមព្រៀងក្នុងភាពជាដៃគូរួមគ្នា ដើម្បីតម្រៀបតម្រង់ការវិនិយោគរបស់ដៃគូ ទៅតាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និងផែនការប្រតិបត្តិ ។

២៥៥. ការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ទូលំទូលាយរបស់*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* ជាកាលានុវត្តភាពដ៏ចម្បង សម្រាប់លើកកម្ពស់ អភិបាលកិច្ចប្រព័ន្ធសុខាភិបាល និងការផ្តល់សេវាថែទាំសុខភាព ។ ស្រុកប្រតិបត្តិ និងមន្ទីរពេទ្យបង្អែកខេត្ត ត្រូវបានបង្កើតឱ្យទៅជាទីភ្នាក់ងារប្រតិបត្តិការពិសេស ដែលធ្វើសមាហរណកម្មស្រុកកិច្ចសន្យាសេវាកម្មកាលពីពេលមុន ទៅក្នុងប្រព័ន្ធសុខាភិបាលសាធារណៈ និងការទទួលខុសត្រូវនៃប្រព័ន្ធទាំងមូល ។ កម្មវិធីវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការដែល កំពុងប្រព្រឹត្តទៅនឹងជួយពង្រឹងថែមទៀតនូវការទទួលខុសត្រូវខាងលើនេះ ។ ទោះជាដូច្នេះក្តី ប្រការដ៏សំខាន់គឺ ត្រូវធានាថា ការផ្លាស់ប្តូរដែលនឹងកើតមាន ត្រូវតែមានសង្គតិភាពជាមួយ *ផែនការគ្របដណ្តប់សុខាភិបាល* ដោយឈរលើមូលដ្ឋានភស្តុតាងជាក់ស្តែងនៃសុខភាពសាធារណៈ ។

២៥៦. *ក្រសួងសុខាភិបាល* ទទួលស្គាល់ពីតម្រូវការនៃការផ្តល់សេវាសុខភាពមានគុណភាពខ្ពស់ នៅចំពោះមុខឧបសគ្គផ្នែក ថវិកា ការគ្រប់គ្រង និងសមត្ថភាពគ្លីនិក ដូចនេះ ចាំបាច់ត្រូវមានការកែលម្អច្រើនបន្ថែមទៀត នៅក្នុងប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ថវិកានិងបុគ្គលិក ។ មានការយល់ស្របគ្នាថា បើគ្មានការរៀបចំចាត់ចែងការឧបត្ថម្ភ លើកទឹកចិត្តត្រឹមត្រូវទេ ការអនុវត្តការផ្លាស់ប្តូរស្ថាប័ន ដែលតម្រូវដោយកំណែទម្រង់វិមជ្ឈការនិងវិសហមជ្ឈការ នឹងជួបការលំបាក ។

៦.៣ ការអនុវត្តគោលនយោបាយសមភាពយេនឌ័រ

២៥៧. នៅក្នុងរយៈពេលកន្លងមក កម្ពុជាទទួលបានជោគជ័យ និងសម្រេចបានសមិទ្ធផល គួរឱ្យកត់សម្គាល់ជាច្រើន ក្នុងការលើកកម្ពស់សមភាពយេនឌ័រ តាមរយៈ ការអនុវត្ត *ផែនការនារីរតនៈទី២ (២០០៤-២០០៨)* របស់*ក្រសួងកិច្ចការនារី* ។ លទ្ធផលនេះ អាចទទួលបាន ដោយមានកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងខ្លាំងក្លា ពី *រាជរដ្ឋាភិបាល*

កម្ពុជា និងមានកិច្ចសហការយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ និងអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ជាតិនិងអន្តរជាតិ ក្នុងការអនុវត្ត *ផែនការនារីរតនៈទី២* នេះ ។ *ផែនការនារីរតនៈទី២* ផ្តោតជាសំខាន់ទៅលើវិស័យអាទិភាព ចំនួន ៥ គឺៈ

១. ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចស្ត្រី ។
២. ការបង្កើនការអប់រំដល់ស្ត្រី និងក្មេងស្រី
៣. ការការពារផ្លូវច្បាប់ដល់ស្ត្រី និងក្មេងស្រី
៤. ការលើកកម្ពស់សុខភាពស្ត្រី និងក្មេងស្រី
៥. ការបង្កើនចំនួនស្ត្រីក្នុងតួនាទីធ្វើសេចក្តីសម្រេច
៦. ការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រក្នុងគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីជាតិ ។

ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចដល់ស្ត្រី

២៥៨. ជាមួយនឹងការកើនឡើងនូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម និងកាលានុវត្តភាពថ្មីៗ ក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ ការងារដែលមានប្រាក់ឈ្នួលសម្រាប់ស្ត្រី មានការកើនឡើងគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ក្នុងរយៈពេលមួយទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ។ ទោះជាដូចនេះក្តី ការទទួលបានការអប់រំតិចតួចក្នុងចំណោមស្ត្រី និងផ្នត់គំនិតយេនឌ័រក្នុងសង្គម (ចំពោះការងារដែលសមស្របចំពោះស្ត្រី) ជាពិសេស ក្នុងវិយកំលាំងពលកម្ម ក៏ជាមូលហេតុមួយដែលនាំឱ្យស្ត្រីមានជម្រើសតិចតួចក្នុងការប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត និងចាប់យកឱកាសការងារថ្មីៗ ដែលមានចំណូលច្រើន ។

២៥៩. បច្ចុប្បន្ននេះ វិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុនិងសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក កំពុងផ្តល់ផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំង ទៅលើវិស័យសំលៀកបំពាក់និងវាយនភណ្ឌ និងវិស័យទេសចរណ៍ នៅកម្ពុជា ។ វិស័យទាំងពីរនេះគឺជាប្រភពការងារ ដែលមានប្រាក់ចំណូលចម្បងសម្រាប់ស្ត្រី ។ ការបាត់បង់ការងារដែលទទួលប្រាក់ឈ្នួល របស់ស្ត្រី និងសក្តានុពលនៃផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមានទៅលើសហគមន៍ជនបទ ហើយនិង ហានិភ័យដែលពាក់ព័ន្ធនឹងបញ្ហាថា ស្ត្រីទាំងនោះនឹងត្រូវបានអូសទាញឱ្យចូលទៅក្នុងមុខរបរមួយ ដែលកាន់តែមានហានីភ័យខ្ពស់ជាងមុន គឺជាកង្វល់ដ៏ធំមួយនៅកម្ពុជា ។ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហានេះ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* បានដាក់ចេញនូវវិធានការជាច្រើន ដើម្បីកាត់បន្ថយនូវផលប៉ះពាល់ពីខាងក្រៅនេះ ទៅលើប្រជាជនដែលងាយរងគ្រោះ ។

ការបង្កើនការអប់រំដល់ស្ត្រីនិងក្មេងស្រី

២៦០. ការស្រាវជ្រាវនាពេលថ្មីៗនេះ បានបង្ហាញពីភាពរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ លើការកាត់បន្ថយគម្លាតយេនឌ័រក្នុងការទទួលបានការអប់រំ ជាពិសេស នៅកម្រិតបឋមសិក្សា និងមានភាពប្រសើរឡើងមួយចំនួន នៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា ។ ទន្ទឹមនឹងនោះ អត្រាអក្ខរកម្មរបស់ប្រជាជនដែលមានអាយុក្រោម ២០ឆ្នាំ បានទទួលជោគជ័យទៅតាមគោលដៅដែលបានកំណត់ ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងពីភាពរីកចម្រើនក្នុងការទទួលបានការអប់រំនៅកម្រិតបឋមសិក្សា ។

ស្ថាប័នដែលទទួលបន្ទុកក្នុងការផ្តល់ការអប់រំ បានបន្តពិចារណា និងបញ្ចូលបញ្ហាយេនឌ័រក្នុង គោលនយោបាយជាតិវិស័យអប់រំ ។ ទោះជាដូចនេះក្តី ក្មេងស្រីនៅមានចំនួនតិចជាងក្មេងប្រុសនៅគ្រប់កម្រិតសិក្សាទាំងអស់ ជាពិសេសនៅកម្រិតឧត្តមសិក្សា ។ លើសពីនេះទៀត ចំនួនដ៏ច្រើននៃស្ត្រីដែលមានអាយុពី ២៥-៤៤ឆ្នាំ និងស្ត្រី ដែលមានអាយុពី ១៥-២៤ឆ្នាំ មានការសិក្សាអប់រំទាបជាងកម្រិតបឋមសិក្សា ។ បន្ថែមលើនេះទៀត ការដោះស្រាយកម្រិតអក្ខរកម្មទាប និងការសិក្សាអប់រំក្នុងចំណោមស្ត្រី ដែលស្ថិតក្នុងកម្លាំងពលកម្មនិងក្នុងវ័យបន្តពូជ និងអត្រាបោះបង់ចោលការសិក្សាមានកម្រិតខ្ពស់របស់ក្មេងស្រី នៅតែជាបញ្ហាអាទិភាពមួយនៅកម្ពុជា ។

កិច្ចការពារផ្លូវច្បាប់ដល់ស្ត្រី និងក្មេងស្រី

២៦១. ការជំរុញកិច្ចការពារផ្លូវច្បាប់ដល់ស្ត្រី និងក្មេងស្រី ត្រូវបានបង្ហាញឱ្យឃើញពីភាពរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ជាច្រើន តាមរយៈ លើកយកបញ្ហាយេនឌ័រ និងសិទ្ធិស្ត្រី មកពិចារណានៅក្នុងការរៀបចំ និងការអនុវត្ត ច្បាប់នានា ព្រមទាំងនៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាល និងផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ជូនដល់សាធារណៈជន និងសម្រាប់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ផងដែរ ។ នៅឆ្នាំ២០០៥ *ច្បាប់ស្តីពី ការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និងកិច្ចការពារជនរងគ្រោះ* បានទទួល ការអនុម័តដោយរដ្ឋសភាជាតិ ហើយក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ននេះ *ផែនការសកម្មភាពជាតិទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាលើស្ត្រី* ត្រូវបានអនុម័តដោយគណៈរដ្ឋមន្ត្រីរួចហើយ និងកំពុងតែត្រូវបានអនុវត្ត ។ ចំណែកឯ*ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបការជួញដូរមនុស្ស និងការធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ* ក៏ត្រូវបានទទួលការអនុម័តពីសភាជាតិ កាលពីដើមឆ្នាំ២០០៨ និង កំពុងរៀបចំ*ផែនការសកម្មភាពស្តីពីការប្រយុទ្ធប្រឆាំងការជួញដូរមនុស្ស និងការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ* ។ ដើម្បីសម្រួលដល់កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងទប់ស្កាត់ការជួញដូរមនុស្ស គណៈកម្មាធិការជាតិអន្តរក្រសួង ដែលដឹកនាំដោយក្រសួងមហាផ្ទៃ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ។ ប៉ុន្តែ អំពើហិង្សាលើស្ត្រីនៅតែកើតមានច្រើនក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ជាពិសេស ការកើនឡើងនូវ ករណីអំពើហិង្សា ដែលទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ ហើយពុំទាន់មានការដោះស្រាយឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពលើការផ្លាស់ប្តូរ និងអាកប្បកិរិយា ដែលនាំឱ្យមានការប្រព្រឹត្តអំពើហិង្សាទាក់ទងនឹងយេនឌ័រ និងការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទ ព្រមទាំង ការរើសអើងលើ ជនរងគ្រោះដោយអំពើហិង្សានៅឡើយ ។

ការលើកកម្ពស់សុខភាពស្ត្រីនិងក្មេងស្រី

២៦២. ចំពោះវិស័យសុខាភិបាល មានភាពរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ត្រូវបានធ្វើឱ្យកើតមានឡើង ក្នុងការលើកកម្ពស់ស្ថានភាពសុខភាពរបស់ស្ត្រី និងក្មេងស្រី ដោយ ស្ត្រីនិងក្មេងស្រី ភាគច្រើនបានយល់ដឹង និងបានប្រើប្រាស់សិទ្ធិរបស់ខ្លួនក្នុងការទទួលបានពត៌មានស្តីពី ការថែទាំសុខភាពបឋម និងការប្រើប្រាស់សេវា បង្ការ និងទប់ស្កាត់មេរោគអេដស៍/ជំងឺអេដស៍ ជំងឺកាមរោគ និងជំងឺគ្រុនចាញ់ ។ ជាងនេះទៅទៀត អត្រាប្រេវ៉ាឡង់ក្នុងចំណោមស្ត្រីផ្ទុកមេរោគអេដស៍ដែលបានពិនិត្យផ្ទៃពោះ បានថយចុះ ហើយការផ្ទុកមេរោគអេដស៍ក្នុងចំណោមស្ត្រីរកស៊ីផ្លូវភេទ

ទាំងក្នុងចំណោមស្ត្រីប្រកបរបរ ផ្លូវភេទដោយផ្ទាល់ និងដោយប្រយោល ក៏មានការថយចុះផងដែរ ។ ប៉ុន្តែ ការឆ្លងមេរោគអេដស៍រវាង ប្តី-ប្រពន្ធ/ដៃគូរួមភេទ និង ពីម្តាយទៅទារក កំពុងតែរីករាលដាល និងក្លាយជារូបភាពចម្បងនៃការចម្លងមេរោគអេដស៍ នាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ។ លើសពីនេះទៀត អត្រាមរណៈភាពមាតា នៅតែមានកម្រិតខ្ពស់នៅឡើយ ដែលជាកង្វល់ដ៏ធំមួយ ។

ការបង្កើនចំនួនស្ត្រីក្នុងតួនាទីធ្វើសេចក្តីសម្រេច

២៦៣. កន្លងមក ភាពរីកចម្រើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ត្រូវបានធ្វើឱ្យកើតមានឡើងច្រើន ក្នុងការបង្កើនការចូលរួមរបស់ស្ត្រី ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្តនៅគ្រប់កម្រិតនៃអភិបាលកិច្ច ។ ជាក់ស្តែង សមាមាត្រស្ត្រីជាសមាជិកព្រឹទ្ធសភា បានកើនឡើងពី ១៣ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៣ ដល់ ១៤,៨ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ។ ហើយសមាមាត្រស្ត្រី ដែលបានជាប់ឆ្នោតជាសមាជិករដ្ឋសភា បានកើនឡើងពី ៥ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ ដល់ ១១ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ និង១៩ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៣ និងបានកើនឡើងដល់ ២២ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ ចំណែក ឯ សមាមាត្រ ស្ត្រីជារដ្ឋលេខាធិការ និងអនុរដ្ឋលេខាធិការ បានកើនឡើងពី ៧ភាគរយ និង ៥,៦ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៣ ដល់ ៧,៧ភាគរយ និង ១៤,៦ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ សមាមាត្រស្ត្រីដែលជាប់ឆ្នោតជាសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ បានកើនឡើងពី ៨ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០២ ដល់ ១៤,៦ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ដែល ក្នុងនោះស្ត្រីមានចំនួន ៣០ភាគរយ ក្នុងចំណោមអ្នកដឹកនាំភូមិ ។ ទន្ទឹមនឹងនោះ តាមរយៈការបោះឆ្នោតអសកល ដើម្បីជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ កាលពីថ្ងៃទី១៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៩ ស្ត្រីជាក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត មានចំនួន ១០,១ភាគរយ និងស្ត្រីជាក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ មានចំនួន ១២,៦៥ភាគរយ ។

២៦៤. បន្ថែមលើនេះទៀត ចំនួនស្ត្រីជាមន្ត្រីរាជការ និងថ្នាក់ដឹកនាំនៅរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន ក៏មានការកើនឡើងដែរ ។ *ក្រសួងមហាផ្ទៃ* បានរៀបចំតែងតាំងស្ត្រីជាអភិបាលរង រាជធានី ខេត្ត បាន ចំនួន ២៤នាក់ និង អភិបាលរង ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ បានចំនួន ១៩៧នាក់ នៅទូទាំងប្រទេស ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ *រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានមុខងារ សាធារណៈ* បានចេញសេចក្តីណែនាំស្តីពី ការកំណត់កម្រិតពី ២០ ទៅ ៥០ភាគរយ សម្រាប់ស្ត្រី ក្នុងការជ្រើសរើសមន្ត្រីរាជការឱ្យចូលបម្រើការងារ នៅក្នុងស្ថាប័នសាធារណៈ នានា ។ ជាក់ស្តែង យើងសង្កេតឃើញថាចំនួនមន្ត្រី រាជការជាស្ត្រី បានកើនឡើងពី ៣២ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ដល់ ៣៤ភាគរយ ក្នុងពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០០៩ ។ ទោះជាដូចនេះក្តី ក៏តំណាងស្ត្រីក្នុងអង្គនីតិប្រតិបត្តិនៅគ្រប់កម្រិត នៃរាជរដ្ឋាភិបាល នៅតែមានកម្រិតទាបនៅឡើយ ជាពិសេស ក្នុងតួនាទីធ្វើសេចក្តីសម្រេចជាន់ខ្ពស់ ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់ខេត្ត និងរដ្ឋបាលថ្នាក់ស្រុក ។ លើសពីនេះទៀត ចំនួនស្ត្រីនៅក្នុងអង្គតុលាការ ដូចជាចៅក្រម និងព្រះរាជអាជ្ញា ក៏មានកម្រិតតិចតួចបំផុត បើប្រៀបធៀបនឹងបុរស ។

ការបញ្ច្រាបយេនឌ័រ ក្នុងគោលនយោបាយនិងកម្មវិធីជាតិ

២៦៥. ដោយមានកិច្ចសហការពីស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ជាតិ និងអន្តរជាតិ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានទទួលជោគជ័យគួរជាទីមោទនៈ ក្នុងការបញ្ច្រាបយេនឌ័រ និងបញ្ចូលសិទ្ធិស្ត្រីទៅក្នុងគោលនយោបាយជាតិសំខាន់ៗ ដែលរួមមានដូចជា *គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍កម្ពុជា (គអសក) ផយអជ ២០០៦-២០១០ ផែនការសកម្មភាពអភិបាលកិច្ចលើកទីពីរ* និង*សូចនាករតាមដានរួមគ្នា របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនិងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍* ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ បញ្ហា និងយុទ្ធសាស្ត្រយេនឌ័រ ក៏ត្រូវបានបញ្ចូលទៅក្នុងកម្មវិធីកំណែទម្រង់សំខាន់ៗរបស់*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា*ដែរ ដូចជា *កម្មវិធីកំណែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈដំណាក់កាលទីពីរ កម្មវិធីកំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ* និង ច្បាប់ស្តីពី*ការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ* ព្រមទាំង *កម្មវិធីជាតិសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ តាមបែបប្រជាធិបតេយ្យនៅថ្នាក់ក្រោមជាតិ* រយៈពេល ១០ឆ្នាំ ជាដើម ។ល។

២៦៦. សមិទ្ធផលមួយដែលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ផងដែរ គឺ ការបង្កើតនិងការពង្រឹងយន្តការជាតិ សម្រាប់គាំទ្រការបញ្ច្រាបយេនឌ័រនៅ*កម្ពុជា* ដែលក្នុងនោះរួមមាន ការបង្កើត*ក្រុមការងារបច្ចេកទេសយេនឌ័រ* ដែលជាផ្នែកមួយរបស់*គណៈកម្មាធិការសម្របសម្រួលរវាងរាជរដ្ឋាភិបាលនិងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍* និងការបង្កើត*ក្រុមការងារបញ្ច្រាបយេនឌ័រ* នៅស្ទើរគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ពន្ធ័ទាំងអស់របស់ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* ហើយក្នុងចំណោមនោះ ក្រសួង-ស្ថាប័នចំនួន ១៥ បានរៀបចំបង្កើតផែនការ *យុទ្ធសាស្ត្របញ្ច្រាបយេនឌ័រ* សម្រាប់វិស័យខ្លួនរួចហើយដែរ (រួមមាន *ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ក្រសួងសុខាភិបាល ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្រសួងព័ត៌មាន ក្រសួងធនធានទឹកនិងឧតុនិយម ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានមុខងារសាធារណៈ ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ក្រសួងទេសចរណ៍ អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាននៃក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ក្រសួងផែនការ ក្រសួងយុត្តិធម៌ និង ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ*)។ ចំណែកឯក្រសួង-ស្ថាប័នចំនួន បួនទៀត ដូចជា *ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួងសាធារណៈការនិងដឹកជញ្ជូន និងក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា និង ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍* កំពុងដំណើរការរៀបចំផែនការនេះ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ក្រសួងចំនួន ១៦ បានទទួលកញ្ចប់ថវិកាជាតិ ឬទទួលជំនួយពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា សម្រាប់អនុវត្តផែនការបញ្ច្រាបយេនឌ័រតាមវិស័យ ។ ក្រសួងទាំងនោះ រួមមាន *ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ ក្រសួងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ក្រសួងទេសចរណ៍ ក្រសួងការងារនិងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ក្រសួងសុខាភិបាល នាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាននៃក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងផែនការ ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ក្រសួងយុត្តិធម៌ ក្រសួងការបរទេស ក្រសួងទំនាក់ទំនងរដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា និងអធិការកិច្ច ក្រសួងប្រៃសណីយ៍និងទូរគមនាគមន៍ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* និង *ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម* ។

២៦៧. ទោះជាដូចនេះក្តី ការជំរុញឱ្យមានការកែប្រែផ្នត់គំនិត និងឥរិយាបថរបស់សង្គម ចំពោះទស្សនៈសមភាពយេនឌ័រ និងសិទ្ធិស្ត្រី ត្រូវចំណាយពេលវេលាយូរ និងតម្រូវឱ្យមានការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ។ លើសពីនេះទៀត សមត្ថភាពជាតិក្នុងការវិភាគយេនឌ័រ ការស្រាវជ្រាវ និងការស្វែងរកការគាំទ្រមតិដែលផ្អែកលើព័ត៌មាន និងទិន្នន័យជាក់លាក់ ទាមទារឱ្យមានការពង្រឹងបន្ថែមទៀត ។ ការធ្វើឱ្យមានសុខដុមនីយកម្មរវាងផែនការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រតាមវិស័យ និងយន្តការតាមដានត្រួតពិនិត្យ ព្រមទាំងការក្សៀរគរធនធានសមស្រប ដើម្បីអនុវត្តផែនការបញ្ជ្រាបយេនឌ័រតាមវិស័យប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព នៅតែជាបញ្ហាប្រឈមដ៏ចម្បង សម្រាប់*កម្ពុជា* ដែលទាមទារការយកចិត្តទុកដាក់ពីគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នទាំងអស់ របស់*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* ក្នុងការបញ្ចូលបញ្ហានេះ ទៅក្នុង ផែនការនិងក្របខណ្ឌតាមដាននានាតាមវិស័យ ។

៦.៥ ការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិប្រជាជន

២៦៨. *គោលនយោបាយជាតិប្រជាជន* ដែលមានលក្ខណៈគ្របដណ្តប់ទូលំទូលាយគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ ពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាព នានា នៅក្នុងវិស័យជាច្រើន ដូចជា សុខាភិបាល អប់រំ បរិស្ថាន ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច យេនឌ័រ បម្លាស់ទីលំនៅ យុវជន ជនចាស់ជរា និង ផ្នែកផ្សេងៗទៀត ។ *គណៈកម្មាធិការជាតិដើម្បីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ* និងក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងទៀត បាននិងកំពុងបន្ត ពង្រឹងសមត្ថភាពធនធានមនុស្ស សម្រាប់ការដាក់បញ្ចូលនូវបញ្ហាប្រជាជនទាំងឡាយ ទៅក្នុងដំណើរការ នៃការធ្វើផែនការអភិវឌ្ឍន៍នៅគ្រប់កម្រិត សម្រាប់អ្នករៀបចំផែនការ និងអ្នករៀបចំគោលនយោបាយ ។ គណៈកម្មាធិការជាតិនេះ បានរៀបចំឯកសារយោងផ្អែកប្រជាសាស្ត្រជាច្រើន ស្តីពី *គោលនយោបាយជាតិប្រជាជន* តារាងទិន្នន័យប្រជាជន នគរូបនីយកម្ម បម្លាស់ទីលំនៅ យុវជន ចាស់ជរា និង សូចនាករសម្រាប់គោលនយោបាយជាតិប្រជាជន ។ ឯកសារយោងទាំងនេះ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយពី *គោលនយោបាយជាតិប្រជាជន* និង ពីទំនាក់ទំនងរវាងប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ ទៅដល់ស្ថាប័ននីតិបញ្ញត្តិ ស្ថាប័ននីតិប្រតិបត្តិ នៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងរដ្ឋបាលមូលដ្ឋាន នៅគ្រប់ ២៣ខេត្ត និងរាជធានីភ្នំពេញ ។ ការផ្សព្វផ្សាយ*គោលនយោបាយជាតិប្រជាជន* ក៏បានធ្វើផងដែរ នៅ*សាលាភូមិន្ទរដ្ឋបាល និងរដ្ឋសភា* ។

២៦៩. ទោះបីជាសម្រេចបានសមិទ្ធផលជាច្រើនដូចនេះ ក៏ដោយ ក៏*គណៈកម្មាធិការជាតិដើម្បីប្រជាជននិងការអភិវឌ្ឍ* និងដៃគូផ្សេងទៀត នៅមានបញ្ហាប្រឈមជាច្រើនទៀត ដែលត្រូវបន្តដោះស្រាយ ដូចជា :

- សមត្ថភាព និងចំណេះដឹង របស់អ្នកចូលរួម ស្តីពី បញ្ហាប្រជាជន នៅមានកម្រិត ។
- ខ្វះខាតទិន្នន័យថ្មីៗ សម្រាប់ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពសូចនាករប្រជាជន និងឯកសារយោងទាក់ទងនឹងប្រជាជន ។
- ខ្វះខាតការវិភាគស៊ីជម្រៅនូវបញ្ហានានាដែលទាក់ទងនឹងប្រជាជន ដែលចាំបាច់សម្រាប់ការស្វែងយល់ពីឫសគល់នៃបញ្ហា និងការដោះស្រាយ ។ ការយល់ដឹងផ្អែកលើភស្តុតាងនេះ មានសារៈសំខាន់ណាស់ដល់ប្រសិទ្ធភាពនៃផែនការសកម្មភាព ។

- ខ្វះខាតការត្រួតពិនិត្យនិងវាយតម្លៃ និងសកម្មភាពតាមដាន ។
- បញ្ហាប្រជាជន ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់គិតគូរឱ្យបានសមស្រប នៅក្នុងការរៀបចំផែនការតាមវិស័យ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ ក៏ដូចជា នៅក្នុងការតាមដានត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តផែនការទាំងនោះ ។
- សមត្ថភាពសម្រាប់ ប្រមូលនិងវិភាគ ទិន្នន័យស្តីពីបញ្ហាប្រជាជន នៅមានកម្រិតនៅឡើយ ។
- បញ្ហាប្រជាជននានាដែលបាននិងកំពុងលេចឡើង ត្រូវធ្វើការដោះស្រាយឱ្យបានល្អប្រសើរជាងមុន ។
- សមត្ថភាព និងឧបករណ៍នានា សម្រាប់ការប្រមូលទិន្នន័យ ការវិភាគគោលនយោបាយ និងការរៀបចំផែនការ ទាក់ទងនឹងប្រជាជន នៅថ្នាក់ជាតិ និងថ្នាក់ក្រោមជាតិ នៅមានកម្រិតនៅឡើយ ។
- សមត្ថភាពសម្រាប់ការវិភាគ និងការបកស្រាយ ទិន្នន័យប្រជាជន ចាំបាច់ត្រូវតែធ្វើការពង្រឹង នៅគ្រប់កម្រិតទាំងអស់ ដើម្បីជំរុញឱ្យមានការប្រើប្រាស់បានកាន់តែល្អប្រសើរជាងមុន នូវទិន្នន័យដែលមាន និង ទិន្នន័យដែលប្រមូលបាន ។

២៧០. *ការធ្វើជំរឿនប្រជាជន* ដប់ឆ្នាំម្តង ត្រូវបានធ្វើឡើងនៅខែមីនា ឆ្នាំ២០០៨ បន្ទាប់ពីការរៀបចំ ដោយប្រុងប្រយ័ត្ននិងដោយល្អិតល្អន់ ។ ការងារនេះត្រូវបានធ្វើឡើងដោយបុគ្គលិកកម្ពុជាទាំងស្រុង ដែលចង្អុលបង្ហាញពីសមត្ថភាពដែលត្រូវបានកសាងឡើង សម្រាប់ការរាប់និងការងារវិភាគដ៏ធំបែបនេះ ។ ដោយបានប្រើប្រាស់នូវអ្នកសម្ភាសន៍ ប្រមាណ ៣៥ ០០០នាក់ និងបានគ្របដណ្តប់លើគ្រួសារទាំងអស់ (២,៨លាន) និងលើប្រជាជនបណ្តោះអាសន្ន ការធ្វើជំរឿននេះ គឺជាការងារមួយដ៏ធំ ដែលត្រូវបានធ្វើឡើង ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងដោយជោគជ័យ ។ លទ្ធផលចុងក្រោយនៃជំរឿនឆ្នាំ២០០៨ បង្ហាញថា :

- នៅ ឆ្នាំ២០០៨ ប្រជាជនសរុបមានចំនួន ១៣,៤លាននាក់ តិចជាងការប៉ាន់ស្មានពីមុន ដែលមាន ប្រមាណ ១៣,៨លាននាក់ ដោយមានសមាមាត្រប្រមាណ ២,៣ភាគរយ នៃប្រជាជននៅអាស៊ីអគ្នេយ៍ ទាំងមូល នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។
- អត្រាកំណើនប្រជាជនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវបានរកឃើញថា បានថយចុះជាប្រចាំ ពី ២,៥ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ (ជំរឿនទូទៅនូវប្រជារាស្ត្ររបស់ប្រទេសកម្ពុជាឆ្នាំ១៩៩៨) មកត្រឹម ១,៥ ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ សម្រាប់ ពីឆ្នាំ១៩៩៨ ដល់ ២០០៨ ។ កំណើនមធ្យមនេះ មានកម្រិតតិចជាងការប៉ាន់ស្មាន ពីមុន ដែលមាន ១,៨ភាគរយ ប៉ុន្តែនៅតែខ្ពស់ជាងកម្រិតមធ្យមសម្រាប់កម្រិតតំបន់បន្តិច នៅឡើយ (១,៣ ភាគរយ) ។
- អត្រាកំណើនប្រជាជនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ នៅតំបន់ទីប្រជុំជនក្នុងឆ្នាំ២០០៨ មានកម្រិត ២,៦ភាគរយ ខ្ពស់ជាងនៅតំបន់ជនបទ ដែលមានកម្រិត ១,៣ភាគរយ ។
- សមាមាត្រភេទ គឺ បុរសមាន ៩៤,២ភាគរយ ធៀបនឹងស្ត្រី ១០០នាក់ ដោយកើនឡើងពី ៩៣ភាគរយ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ ។

- ទំហំមធ្យមរបស់គ្រួសារ បានថយចុះប្រហែល ០,៥ នៅក្នុងគ្រប់តំបន់ទាំងអស់ ពីឆ្នាំ១៩៩៨ ដល់ឆ្នាំ ២០០៨ (នៅទូទាំងប្រទេស បានថយចុះពី ៥,២ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ មកត្រឹម ៤,៧ ឆ្នាំ២០០៨ នៅតំបន់ទីប្រជុំជន បានថយចុះពី ៥,៥ នៅក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ មកនៅត្រឹម ៥,០ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៨ និង នៅតំបន់ជនបទ បានថយចុះពី ៥,១ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ មកត្រឹម ៤,៦ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ ទោះជាដូចនេះក្តី ការប្រែប្រួលនៃទំហំគ្រួសារមធ្យមនេះ គឺបណ្តាលមកពី ការកើនឡើងនៃគ្រួសារថ្មី (ចំនួនគ្រួសារធម្មតា បានកើនឡើងពី ២,២លាន ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ ដល់ ២,៨លាន ក្នុងឆ្នាំ២០០៨) ។
- ទោះបីជារចនាសម្ព័ន្ធអាយុ បង្ហាញថាប្រជាជនកម្ពុជាជាប្រជាជនក្មេង ក៏សមមាត្រប្រជាជនអាយុ ក្រោម ១៥ឆ្នាំ បានថយចុះពី ៤២,៨ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ មកត្រឹម ៣៩ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៤ និង មកត្រឹម ៣៣,៧ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។
- ជាមួយគ្នានេះដែរ សមមាត្រប្រជាជនវ័យចាស់ មានការកើនឡើង ហើយអាយុកាលសង្ឃឹមរស់ពីកំណើត បានកើនឡើងពី ៥៤ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ២០០០ ដល់ ៦០ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ សម្រាប់បុរស និងពី ៥៨ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ២០០០ ដល់៦៤,៣ឆ្នាំ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ សម្រាប់ស្ត្រី ។ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ អត្រាប្រជាជន អាយុពី ៦៥ឆ្នាំ ឡើងទៅ មាន ៣,៥ភាគរយ (៣ភាគរយ សម្រាប់បុរស និង ៣,៩ ភាគរយ សម្រាប់ស្ត្រី) ។ នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៨ តួលេខនេះបានកើនឡើងដល់ ៤,៣ភាគរយ (៣,៥ ភាគរយ ក្នុង ចំណោមបុរស និង ៥ភាគរយ ក្នុងចំណោមស្ត្រី) ។
- ការថយចុះនៃចំនួនកុមារអាយុក្រោម ១៥ឆ្នាំ មានកម្រិតខ្ពស់ជាង ការកើនឡើងនៃចំនួន ប្រជាជនវ័យចាស់ ដែលនាំឱ្យមានការថយចុះអត្រាប្រជាជនស្ថិតនៅក្រោមបន្ទុក ពី ៨៦,១ ភាគរយ (៦០ ភាគរយ ក្នុងតំបន់ទីប្រជុំជន និង ៨៩,៧ ភាគរយ ក្នុងតំបន់ជនបទ) ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ មកត្រឹម ៧៤ ភាគរយ (៥៩,៧ ភាគរយ នៅតំបន់ទីប្រជុំជន និង ៧៦,៨ ភាគរយ ក្នុងតំបន់ជនបទ) ក្នុងឆ្នាំ២០០៤ និង មកត្រឹម ៦១,២ ភាគរយ (៤០,៨ ភាគរយ ក្នុងតំបន់ទីប្រជុំជន និង ៦៧,១ ភាគរយ នៅក្នុងតំបន់ជនបទ) ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។
- ប្រជាជននៅតំបន់ទីប្រជុំជន មាន ១៩,៥ ភាគរយ កើនឡើងពី ១៧,៤ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ ចំណែកឯប្រជាជននៅតំបន់ជនបទ មាន ៨០,៥ ភាគរយ ថយចុះពី ៨២,៤ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ ។
- *តួលេខជំរឿនប្រជាជនឆ្នាំ*២០០៨ បានរំលេចយ៉ាងច្បាស់ ពីភាពជោគជ័យក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិប្រជាជន របស់*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* ។

ជំពូកទី ៣

ក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ ផយអជ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣

១. ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច នាពេលចាប់ផ្តើម ផយអជ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣

២៧១. កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* ក្នុងការថែរក្សា ស្ថិរភាពនយោបាយនិងសង្គម សន្តិភាពនិងសន្តិសុខផ្ទៃក្នុង និងការគ្រប់គ្រងសេដ្ឋកិច្ចដោយភាពម៉ឺងម៉ាត់ បានធ្វើឱ្យកម្ពុជាសម្រេចបាននូវ អត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ កម្រិតខ្ពស់ ក្នុងទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក៏ដោយ ការអនុវត្ត *ផយអជ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣* នឹងចាប់ផ្តើម ខណៈពេលដែលស្ថានភាពសកលលោក កំពុងស្ថិតក្នុងភាពមិនច្បាស់លាស់ ដោយសារតែបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍនិងកំពុងអភិវឌ្ឍ កំពុងតែមមាញឹក ក្នុងការកាត់បន្ថយឱ្យបានជាអតិបរមានូវផលប៉ះពាល់នៃវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុសកលលោក ដែលបានកើតឡើង នាចុងឆ្នាំ២០០៧ ដោយបណ្តាលឱ្យមានការធ្លាក់ចុះយ៉ាងខ្លាំង នៅបណ្តាសេដ្ឋកិច្ចជឿនលឿននានា ។ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា បានចាប់ផ្តើមរងឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានពីវិបត្តិនេះ នៅឆ្នាំ២០០៨ ដោយកំណើន*ផសស* សម្រេចបានតែ ៦.៧ភាគរយ ប៉ុណ្ណោះ បើធៀបនឹង ១០.២ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៧ ។ ការបន្តធ្លាក់ចុះនៃសេដ្ឋកិច្ច នៅបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍ (គិតមកដល់ពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០០៩) នឹងមានផលប៉ះពាល់យ៉ាងខ្លាំងមកលើសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ក្នុងរយៈពេលខ្លី គឺ ឆ្នាំ២០០៩ និង ២០១០ ។

២៧២. *រាជរដ្ឋាភិបាល* ត្រូវប្រឈមនឹងការងារដ៏ធំមួយ ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការវិវត្តខាងក្រៅប្រទេស និងដើម្បីរក្សាកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ដែលសម្រេចបានក្នុងទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ។ ទោះបីជាមានការធ្លាក់ចុះសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងឆ្នាំ២០០៩ និង ២០១០ ក៏ដោយ ក៏*រាជរដ្ឋាភិបាល* បានប្តេជ្ញាថែរក្សាសមិទ្ធផលដែលសម្រេចបានក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ក្នុងទសវត្សរ៍ចុងក្រោយនេះ ។ *រាជរដ្ឋាភិបាល* នឹងប្រើប្រាស់គ្រប់វិធានការចាំបាច់ទាំងអស់ ដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់នៃការវិវត្តខាងក្រៅប្រទេស មកលើជនងាយរងគ្រោះ និងប្រជាជនជនក្រីក្រ ជាពិសេស ប្រជាជនទៅតាមតំបន់ជនបទ ។ ចាប់តាំងពីការបោះឆ្នោតជាសាកលលើកទី១ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ មក *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* បានប្រឈមនឹង ព្រមទាំង បានជំនះលើ ឧបសគ្គធំៗជាច្រើន ហើយក៏មានទំនុកចិត្តថា នឹងអាចដោះស្រាយបញ្ហាលំបាកទាំងឡាយដែលមាននាបច្ចុប្បន្ននេះ ដោយមានកិច្ចសហការ ពីប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់ស្រទាប់វណ្ណៈ និង ពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ថ្មីនិងចាស់ ។ បើពិនិត្យមើលជាលក្ខណៈប្រវត្តិសាស្ត្រ ចាប់តាំងពីការបង្កើត*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សម្រាប់នីតិកាលទី១ នៃរដ្ឋសភា* ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា អាចបែងចែកជា ៣ ដំណាក់កាលសំខាន់ៗ គឺ :

- *ដំណាក់កាលស្តារ ១៩៩៣ - ១៩៩៨*
- *ដំណាក់កាលកសាងឡើងវិញ ១៩៩៩ - ២០០៣*
- *ដំណាក់កាលងើបឡើង ២០០៤ - ២០០៨*

២៧៣. ***ដំណាក់កាលស្តារ ឆ្នាំ១៩៩៣-១៩៩៨ :*** នៅពាក់កណ្តាលទសវត្សរ៍ ឆ្នាំ១៩៨០ ប្រទេសកម្ពុជា បានអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ជាច្រើន ដើម្បីប្តូរពីប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចផែនការ ទៅជា ប្រព័ន្ធសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារ ។ សមាសធាតុដំបូងចាំបាច់នានា នៃសេដ្ឋកិច្ចទីផ្សារ ត្រូវបានបង្កើតឡើង ដូចជា ការអនុញ្ញាតឱ្យមានកម្មសិទ្ធិឯកជន ដំណើរការឯកជនភាវូបនីយកម្មសហគ្រាសរដ្ឋ និង វិសមូហភាវូបនីយកម្មក្នុងវិស័យកសិកម្ម ដែលកត្តាទាំងនេះ បានបើកផ្លូវឱ្យមាន ការបង្រួបបង្រួមជាតិ និង *ការបោះឆ្នោតជាសកល* លើកទីមួយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ ។ ទោះជាដូចនេះក្តី ក៏កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា សម្រាប់នីតិកាលទី១* ក្នុងការកែទម្រង់ទីផ្សារ បានរងសម្ពាធ ពីអតុល្យភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដែលបណ្តាលមកពីកត្តាជាច្រើន ដូចជា :

- សេរីភាវូបនីយកម្មសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានចាប់ផ្តើមនាចុងទសវត្សរ៍ ឆ្នាំ១៩៨០ បានបង្កជាឧបសគ្គ ដល់ការកៀរគរចំណូលរដ្ឋ ។ *ឯកជនភាវូបនីយកម្មនៃសហគ្រាសរដ្ឋ* និង កំណែទម្រង់សហគ្រាស រួមផ្សំជាមួយសេរីភាវូបនីយកម្មនៃការកំណត់ថ្លៃ និងសេរីភាវូបនីយកម្មពាណិជ្ជកម្ម បានកាត់បន្ថយឧបត្ថម្ភធន ដែលសហគ្រាសសាធារណៈធ្លាប់បានទទួលពីពេលមុន ។ ការបាត់បង់ចំណូលនេះ មិនអាចត្រូវជំនួសបានភ្លាមៗ ដោយចំណូលពីវិស័យឯកជន ដែលកំពុងតែងើបឡើងនោះទេ ។
- ក្នុងផ្នែកចំណាយវិញ ការបញ្ចប់ការគ្រប់គ្រងថ្លៃ បានបណ្តាលឱ្យ ថ្លៃដើមឯកតានៃទំនិញនិងសេវាកម្មដែលត្រូវផ្គត់ផ្គង់ សម្រាប់ប្រតិបត្តិការនិងការវិនិយោគ កើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង ។ គោលនយោបាយរបស់ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* ក្នុងការរក្សា ចំណាយលើប្រាក់បៀវត្សរ៍របស់បុគ្គលិករដ្ឋ និងចំណាយលើការការពារជាតិ បានកាត់បន្ថយវិនិយោគសាធារណៈ និង ចំណាយលើប្រតិបត្តិការនិងការថែទាំ ។
- កម្មវិធីក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីពាណិជ្ជកម្មនិងការទូទាត់ ឆ្នាំ១៩៨៦-១៩៩០ ជាមួយ *សហភាពសូវៀត* ត្រូវបានបញ្ឈប់ ។ ជំនួយជាទំនិញដែលទទួលបានក្រោមកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ បានរួមចំណែក ១៥ ភាគរយ នៃចំណាយថវិកាសរុប ក្នុងឆ្នាំ១៩៨៩ ។ ជំនួយមនុស្សធម៌ ដែលទទួលបាន មានប្រមាណតែពី ២០-៣០ លានដុល្លារអាមេរិក ប៉ុណ្ណោះ ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩១-១៩៩២ ។
- នៅក្នុងស្ថានភាពទាំងនេះ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* ត្រូវដោះស្រាយបញ្ហាឱនភាពថវិកា ដោយការបោះពុម្ពក្រដាសប្រាក់បន្ថែម ។ ការធ្វើហិរញ្ញប្បទាន ដោយការបោះពុម្ពក្រដាសប្រាក់បន្ថែម បានគ្របដណ្តប់ជាងពាក់កណ្តាលនៃកង្វះថវិការដ្ឋ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩១ ហើយ ចំណាយ ២០ភាគរយ ត្រូវបានជំពាក់ ។ ការបើកប្រាក់បៀវត្សរ៍មិនសូវទៀងទាត់ ។ ការធ្វើហិរញ្ញប្បទានដល់ឱនភាពថវិកា ដោយការបោះពុម្ពក្រដាសប្រាក់បន្ថែម បានធ្វើឱ្យកម្រិតអតិផរណាឡើងខ្ពស់ ។ កត្តានេះ បានបណ្តាលឱ្យ សាធារណជនគ្មានជំនឿទុកចិត្តលើរូបិយវត្ថុជាតិ ហើយ បានធ្វើឱ្យដុល្លារូបនីយកម្ម មានកម្រិតខ្ពស់ ។

២៧៤. ការបង្កើតឡើងនូវ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* នាឆ្នាំ១៩៩៣ បាននាំដល់ការបញ្ចប់ហ៊ុំព័ទ្ធសេដ្ឋកិច្ចលើកម្ពុជា ដែលអនុវត្តតាំងពីឆ្នាំ១៩៧៩ មក ហើយនាំមកនូវលំហូរនៃ ការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស និង ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការ សម្រាប់ការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ។ ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ១៩៩៣-១៩៩៨ ប្រទេសកម្ពុជា មានទាំង សន្តិភាពនិងសង្គ្រាម ។

រាជរដ្ឋាភិបាល សម្រាប់នីតិកាលទី១ មិនអាចផ្តល់អាទិភាពពេញលេញលើការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនិងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្របានឡើយ ដោយត្រូវប្រយុទ្ធជាមួយ *ខ្មែរក្រហម* នៅតំបន់ជាច្រើននៃផ្ទៃប្រទេស ។ ចំណាយលើវិស័យការពារជាតិនិងសន្តិសុខ មានប្រមាណ ៦,៣ភាគរយ នៅពេលដែល ចំណាយសង្គមកិច្ចមានប្រមាណតែ ២,១ភាគរយ ប៉ុណ្ណោះ នៃ *ផសស* ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៤ ។ ទោះជាដូចនេះក្តី ក៏*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* បានចាប់ផ្តើមធ្វើកំណែទម្រង់ដំណាក់កាលទីមួយ ។ អត្រាអតិផរណាធ្លាក់ពី ១២១ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩១ មក -0,៧ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ ។ ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងថវិកា បែបប្រទេសបារាំង ត្រូវបានយកមកអនុវត្ត ហើយក្របខ័ណ្ឌលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្ត ត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់សហគ្រាសសាធារណៈ ។ ជាមួយនឹងការអនុវត្តនូវ ***យុទ្ធសាស្ត្រ ឈ្នះ-ឈ្នះ*** របស់*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* រចនាសម្ព័ន្ធយោធានិងនយោបាយរបស់ខ្មែរក្រហម ត្រូវបានបញ្ចប់ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៨ ហើយមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់សន្តិភាព សន្តិសុខ និងកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ក៏ត្រូវបានធានាឱ្យមាន ។ ទោះជាមានឧបសគ្គជាច្រើនក៏ដោយ ក៏កំណើនសេដ្ឋកិច្ចមធ្យម ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ១៩៩៣-១៩៩៧ មាន ៦,៦ភាគរយ ។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចនាពេលនោះ គឺ សម្រេចបានដោយសារ ការប្រើប្រាស់យ៉ាងច្រើនលើសលប់នូវធនធានធម្មជាតិ ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការ និងលំហូរចូលនៃវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស មកក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ។ ពីឆ្នាំ១៩៩៤-១៩៩៨ ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការមួយភាគធំ ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីស្តារ សមត្ថភាពផលិតថាមពលនិងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតឡើងវិញ ។ អនុវិស័យ អគ្គិសនី ឧស្ម័ន និងទឹក នៃវិស័យឧស្សាហកម្ម បានកើនជាមធ្យមប្រមាណ ១៤,៩ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ រដ្ឋបាលសាធារណៈ បានកើន ២០,៨ភាគរយ ហើយ វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ បានកើនឡើងជាមធ្យម ៣៨,៥ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។

ដំណាក់កាលកសាងឡើងវិញ ១៩៩៩-២០០៣ : ក្នុង*នីតិកាលទី២* (១៩៩៨-២០០៣) *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* បានអនុវត្ត *យុទ្ធសាស្ត្រត្រីកោណ* របស់ខ្លួនយ៉ាងខ្លាំងក្លា ដោយផ្តោតសំខាន់លើ *(១) រក្សាសន្តិភាពនិងសន្តិសុខ (២) ធ្វើសមាហរណកម្មកម្ពុជាទៅក្នុងតំបន់និងក្នុងពិភពលោក* និង *(៣) ជំរុញការអភិវឌ្ឍសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ច* ។ ការអនុវត្តដោយជោគជ័យនៃយុទ្ធសាស្ត្រនេះ អនុញ្ញាតឱ្យ*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* រក្សាបាននូវ សន្តិភាព សន្តិសុខ ស្ថិរភាពនយោបាយ និងចាប់ផ្តើមកសាងស្ថាប័នប្រជាធិបតេយ្យឡើងវិញ ។ *កម្ពុជា* ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាអន្តរជាតិឡើងវិញ បន្ទាប់ពីការផ្ទុះអាវុធ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៧ ។ *កម្ពុជា* ត្រូវបានផ្តល់អាសនៈនៅ*អង្គការសហប្រជាជាតិ* ក្នុងខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៨ និងក្លាយជាសមាជិកនៃ*សមាគមន៍ប្រជាជាតិអាស៊ីអាគ្នេយ៍* ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៩ ។ លក្ខខណ្ឌទាំងនេះបានអនុញ្ញាតឱ្យ*រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* ធ្វើឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅនិងពង្រីកបន្ថែមទៀតនូវ កម្មវិធីកំណែទម្រង់ផ្សេងៗរបស់ខ្លួន ។ របៀបវារៈនៃកំណែទម្រង់ បានផ្តោតទៅលើ *ការរក្សានិរន្តរភាពកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ការជំរុញដំណើរការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញ ការរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ការពង្រឹងគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ការអនុវត្តនូវវិធានការបន្ថែមក្នុងកំណែទម្រង់សារពើពន្ធ ការធានាឱ្យមាននូវការគ្រប់គ្រងល្អលើទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ* និង *ការបង្កើនវិនិយោគសាធារណៈ លើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តនិងសង្គម និងការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស* ។

២៧៦. ក្នុងអំឡុងឆ្នាំ១៩៩៩-២០០៣ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាមធ្យម សម្រេចបានប្រមាណ ៨.៨ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ទោះបីជាជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការ បានបន្តធ្វើហិរញ្ញប្បទានដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចក៏ដោយ ក៏ការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស ជាពិសេស លើរោងចក្រកាត់ដេរនិងទេសចរណ៍ គឺនៅតែជាកត្តាគន្លឹះសម្រាប់ជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ក្នុងអំឡុងពេលនោះដែរ ។ អនុវិស័យសម្លៀកបំពាក់ បានកើនឡើងដល់ ៣៥.១ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ អនុវិស័យសំណង់ បានក្លាយជាសសរទ្រូងមួយនៃកំណើន ដោយមានកំណើនជាមធ្យម ២០.១ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ សន្តិភាពដែលទើបទទួលថ្មីៗ បានធ្វើឱ្យវិស័យទេសចរណ៍ មានការរីកចម្រើនយ៉ាងលឿន ដោយមានអត្រាកំណើនជាមធ្យម ១៣.៦ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ការបន្តស្តារឡើងវិញលើបញ្ហាថាមពលនិងទឹក បានធ្វើឱ្យមានការរីកចម្រើនក្នុង អនុវិស័យអគ្គិសនី ឧស្ម័ន និងទឹក ដោយមានអត្រាកំណើនជាមធ្យម ១០.២ភាគរយ ។ ទោះបីជាការរួមចំណែករបស់វិស័យកសិកម្មក្នុង *ផសស សរុប* បានថយចុះបន្តិច ខណៈពេលដែលវិស័យផ្សេងៗ បានកើនឡើងក៏ដោយ ក៏វិស័យនេះបានរួមចំណែក ៣២.០ ភាគរយនៃ *ផសស សរុប* នៅក្នុងឆ្នាំ២០០៣ ដែរ ។

តារាងទី ៨ : សូចនាករម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំ១៩៩៨ ឆ្នាំ១៩៩៩ ឆ្នាំ២០០១-២០០៨

	១៩៩៨	១៩៩៩	២០០០	២០០១	២០០២	២០០៣	២០០៤	២០០៥	២០០៦	២០០៧	២០០៨
អត្រាកំណើន *ផសស ពិត* (%)	៥.១	១១.៩	៨.៨	៨.១	៦.៦	៨.៥	១០.៣	១៣.៣	១០.៨	១០.២	៦.៧
-កសិកម្ម (%)	៥.៧	២.២	-០.៤	៣.៦	-២.៥	១០.៥	-០.៩	១៥.៧	៥.៥	៥.០	៥.៧
-ឧស្សាហកម្ម (%)	១៤.២	២១.២	៣១.២	១១.២	១៧.១	១២.០	១៦.៦	១២.៧	១៨.៣	៨.៤	៤.០
-សេវាកម្ម (%)	០.៦	១៤.៦	៨.៩	១១.១	៧.៧	៥.៥	១៣.២	១៣.១	១០.១	១០.១	៥.០
ផសស សម្រាប់ម្នាក់១ (ដុល្លារ)	២៤៨	២៨១	២៨៨	៣១២	៣៣១	៣៥៦	៤០២	៤៦៨	៥៣៤	៦២៣	៧៣៨
សញ្ជ័យជាតិ (% នៃ*ផសស*	១៩.៤	១៦.៥	១៧.៦	២០.២	២១.៥	១៦.៣	១៦.៤	១៧.៣	២១.១	២៣.៨	១៦.៩
សញ្ជ័យរបស់រដ្ឋបាលថ្នាក់កណ្តាល (% នៃ*ផសស*	-១.០	១.៦	១.៣	០.៩	០.៩	០.៨	១.៦	១.៧	១.០	៣.១	៣.០
សញ្ជ័យឯកជន (% នៃ*ផសស*	២០.៤	១៤.៥	១៦.២	១៩.៣	២០.៦	១៥.៦	១៤.៨	១៥.៦	២២.១	២០.៧	១៣.៩
វិនិយោគក្នុងស្រុក (% នៃ*ផសស*	១២.១	១១.៨	១២.១	១២.១	១១.៥	១២.២	១១.៨	១១.១	១១.២	១១.១	១១.៣
វិនិយោគសាធារណៈ (% នៃ*ផសស*	៤.៧	៥.៤	៥.៩	៧.១	៨.៤	៦.៥	៥.៨	៥.៣	៥.៩	៦.២	៦.៥
វិនិយោគឯកជន (% នៃ*ផសស*	១៨.៧	១៦.៥	១៤.៧	១៤.២	១៤.២	១២.៨	១២.៩	១៦.៣	១៦.៩	២០.៤	១៨.០

ប្រភព : វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និង ស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ

២៧៧. ***ដំណាក់កាលសេដ្ឋកិច្ចងើបឡើង ឆ្នាំ២០០៤-២០០៨*** : ក្នុងដំណាក់កាលនេះ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* បានពន្លឿនការអនុវត្តកំណែទម្រង់ជំហានទី២ ជាពិសេស ការអនុវត្ត*កម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ* ។ ទន្ទឹមនឹងនេះ ការវិនិយោគលើវិស័យសង្គមកិច្ច និងការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ក៏ត្រូវបានបង្កើនផងដែរ ជាពិសេស នៅតាមទីជនបទ ។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែង ត្រូវបានផ្តោតលើ ការស្តារនិងកសាងប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រជនបទឡើងវិញ និងបណ្តាញផ្លូវថ្នល់ តាមខេត្តនិងជនបទ ។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចក្នុងអំឡុងពេលនេះ

សម្រេចបានជាមធ្យម ១០,៣ ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ដែលក្នុងនោះ កំណើនខ្ពស់បំផុត គឺ ១៣,៣ភាគរយ នៅក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ។ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅតែមានកំណើនគួរឱ្យកត់សម្គាល់ ក្នុងអត្រាប្រចាំឆ្នាំ ៦,៧ ភាគរយ ទោះបីជាបានថយចុះ ធៀបនឹងឆ្នាំ២០០៤-២០០៧ ដោយបណ្តាលមកពីវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុនិងឱនភាពសេដ្ឋកិច្ចសកលលោក ដែលបានចាប់ផ្តើម ពីចុងឆ្នាំ២០០៧មក ក៏ដោយ ។

រូបទី១ : អត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រចាំឆ្នាំ ១៩៩៤-២០០៨

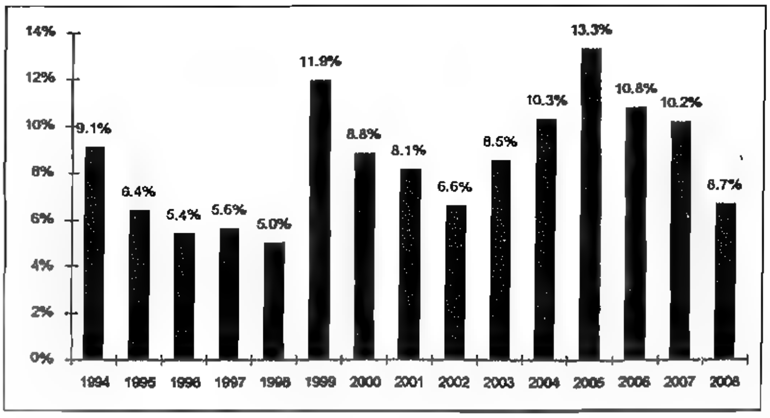

២៧៨. ចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៩៣មក សមាសភាពតាមវិស័យនៃសេដ្ឋកិច្ច បានផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងខ្លាំង ។ ពីឆ្នាំ១៩៩៣-២០០៨ ការរួមចំណែករបស់វិស័យនីមួយៗ (គិតតាមថ្លៃបច្ចុប្បន្ន) មានការប្រែប្រួល ដូចខាងក្រោម :

- វិស័យកសិកម្មថយចុះពី ៤៥,៣ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ មក ៣២,៤ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។
- វិស័យឧស្សាហកម្មកើនពី ១២,៦ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ ទៅ ២២,៤ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ ក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម :
    - ➢ អនុវិស័យសម្លៀកបំពាក់ និងកម្មន្តសាលកាត់ដេរ បានកើនពី ១,០ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ ទៅ ១០,៣ភា គរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។
    - ➢ អនុវិស័យរ៉ែ បានកើនឡើងពី ០,២ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៣ ទៅ ០,៤ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។
    - ➢ អនុវិស័យសំណង់ឡើងពី ៣,៥ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ១៩៩៣ ទៅ ៦,១ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។
- វិស័យសេវាកម្មមានការធ្លាក់ចុះបន្តិចពី ៣៩,៤ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ មក ៣៨,៨ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ដោយសារ វិស័យឧស្សាហកម្មមានកំណើនខ្ពស់ ។ ក្នុងវិស័យសេវាកម្ម :
    - ➢ អនុវិស័យទេសចរណ៍និងសណ្ឋាគារ បានកើនពី ២,៣ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ ទៅ ៤,៥ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។

> អនុវិស័យដឹកជញ្ជូននិងទូរគមនាគមន៍ បានកើនពី ៥.៥ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ ទៅ ៧.៤ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។

> អនុវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ បានកើនពី ០.៣ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ ដល់ ១.៣ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ ។

> អនុវិស័យអចលនទ្រព្យ បានធ្លាក់ចុះពី ៩.១ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣ មក ៦.៤ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។

២៧៩. ចាប់តាំងពីការបោះឆ្នោតជាសកលលើកទី១ ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៣មក *ផសស សរុប* បានកើនពី ២.៤៨ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៤ ទៅ ១០.៣៤ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ហើយ *ផសស* សម្រាប់មនុស្សម្នាក់ បានកើនពី ២៤៨ ដុល្លារអាមេរិក ក្នុងឆ្នាំ១៩៩៤ ទៅ ៧៣៩ ដុល្លារអាមេរិក ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ ក្នុងអំឡុងពេលប្រាំឆ្នាំចុងក្រោយ ២០០៣-២០០៨ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចដែលមានសន្ទុះខ្លាំង បានធ្វើឱ្យ*ផសស*សម្រាប់មនុស្សម្នាក់ បានកើនឡើងទ្វេដង ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ទំហំនៃ*ផសស សរុប* នៅតែស្ថិតក្នុងកម្រិតមធ្យមនៅឡើយ ពោលគឺ ១០.៣ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក ។ *ផសស* នៃមនុស្សម្នាក់ៗ នឹងអាចកើនឡើងដល់ ១ ០០០ ដុល្លារអាមេរិក នៅក្នុងឆ្នាំ២០១៥ ឬ អាចឆាប់ជាងនេះទៀត នៅពេលដែលមានចង្វាក់ផលិតកម្មប្រេងនិងឧស្ម័នចាប់ដំណើរការ ។

២៨០. យោងលើការសិក្សាមួយរបស់*ធនាគារពិភពលោក* កម្ពុជាស្ថិតក្នុងចំណោមប្រទេសចំនួន១៥ ដែលមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ជាងគេ នៅក្នុងចន្លោះឆ្នាំ១៩៩៨-២០០៧ ដែល ខ្ពស់ជាងប្រទេសចិនបន្តិច និង ខ្ពស់ជាងកំណើនមធ្យម ៨.៤ ភាគរយ ក្នុងតំបន់អាស៊ី-ប៉ាស៊ីហ្វិកទាំងមូល ។

រូបទី២ : បណ្តាប្រទេសដែលសន្ទុះសេដ្ឋកិច្ចខ្លាំងគ្នា ចន្លោះឆ្នាំ ១៩៩៨-២០០៧

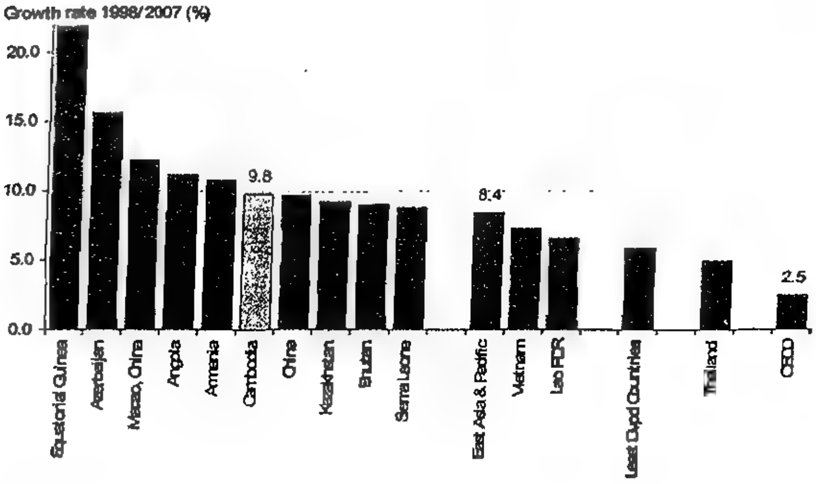

ប្រភព : ធនាគារពិភពលោក

២៨១. ដូចបានគូសបញ្ជាក់ពីខាងដើម ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ជាពិសេស នៅតាមតំបន់ជនបទ នឹងនៅតែជាអាទិភាពចម្បងមួយ ក្នុងចំណោមអាទិភាពនានារបស់*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* ។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ក្នុងទសវត្សរ៍ក្រោយនេះ ដែលសម្រេចបានជាមធ្យម ប្រមាណ ១០ ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ បានលើកតម្កើងជីវភាពរស់នៅ និងកាត់បន្ថយចំនួនអ្នកក្រីក្រ នៅទូទាំងប្រទេស ។ លទ្ធផលនៃ*ការអង្កេតសង្គមនិងសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ២០០៧* បានបង្ហាញថា ចំនួនប្រជាជនស្ថិតក្រោមបន្ទាត់ភាពក្រីក្រនៅទូទាំងប្រទេស បានថយចុះពី ៣៤,៨ ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០4 មកនៅត្រឹម ៣០,១ ភាគរយ នៅឆ្នាំ២០០៧ គឺធ្លាក់ចុះ ៤,៧ ភាគរយ ដែលជាមធ្យមបានធ្លាក់ចុះជាង ១ ភាគរយ ក្នុងមួយឆ្នាំ ។ ទិន្នន័យនេះបង្ហាញថា *"រូបភាពនៃការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនៃសុខុមាលភាព ក្នុងក្រុមបញ្ចភាគដែលក្រីក្របំផុត និង ក្រុមបញ្ចភាគដែលក្រីក្របំផុតបន្ទាប់ ត្រូវបានពង្រឹង តាមរយៈ ការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនៃកត្តាជាច្រើន ដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយនឹង ការផ្ដល់សេវាកម្ម និង លទ្ធផលនានានៃការអភិវឌ្ឍមនុស្ស"។ សមិទ្ធផលជាច្រើនត្រូវបានគេសង្កេតឃើញមាន នៅក្នុងវិស័យ អប់រំ សុខាភិបាល ផលិតកម្មកសិកម្ម និងអាហារូបត្ថម្ភ ។ លទ្ធភាពទទួលបានជារូបវន្ត នូវសេវាកម្មសាធារណៈផ្សេងៗ ត្រូវបានធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង ដោយគិតជា ចម្ងាយមធ្យមទៅកាន់មណ្ឌលសុខភាពឬសាលារៀន ដែលនៅជិតបំផុត ។ ប្រការទាំងនេះ ដោយរួមផ្សំជាមួយនឹង ការលើកកម្ពស់ទាំងបរិមាណនិងគុណភាពនៃបណ្ដាញផ្លូវថ្នល់ និង ការកើនឡើងនៃប្រាក់ចំណូលពិត បង្ហាញឱ្យឃើញពីមូលហេតុនៃការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវ អត្រានៃការសិក្សា ឬ ឥរិយាបថ នៃការគិតគូរដល់សុខភាព ។ ជាមួយគ្នានេះ លទ្ធផលការងារជាច្រើន ត្រូវបានបន្តធ្វើឱ្យប្រសើរឡើង ដូចជា កម្រិតមធ្យមនៃការទទួលបានការអប់រំ និងស្ថានភាពសុខភាពដែលត្រូវបានរាយការណ៍ ដោយសាមីខ្លួនផ្ទាល់"*[១] ។

២៨២. ការធានាឱ្យបាននូវជោគជ័យ ក្នុងការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រនាពេលអនាគត បានជួបប្រទះនឹងបញ្ហាប្រឈមជាច្រើនថែមទៀត ដែលបណ្ដាលមកពីភាពចាំបាច់ក្នុងការការពារ សមិទ្ធផលដែលយើងសម្រេចបានដោយលំបាក ដែលបច្ចុប្បន្ននេះ កំពុងត្រូវបានយាយី ដោយវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោក ។ ជាការពិតណាស់ ប្រសិនបើស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន នៅតែបន្តអូសបន្លាយសម្រាប់រយៈពេលមួយវែង នោះប្រជាជនទាំងឡាយដែលទើបនឹងបានរស់នៅក្នុងជីវភាពមួយ ស្ថិតនៅលើខ្សែបន្ទាត់ភាពក្រីក្រ នាពេលបច្ចុប្បន្ន អាចនឹងធ្លាក់មកនៅក្រោមខ្សែបន្ទាត់ភាពក្រីក្រវិញ ។ ក្នុងន័យនេះ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* បាននិងកំពុងចាត់វិធានការបន្ទាន់ ដើម្បីពង្រីកប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពសង្គម តាមរយៈការឧបត្ថម្ភធនផ្សេងៗនិងការបង្កើតការងារអតិពលកម្ម ដូចជា កម្មវិធីស្បៀងនិងប្រាក់ពលកម្ម ជាដើម ដើម្បីការពារក្រុមជនងាយរងគ្រោះបំផុត និងប្រជាជនក្រីក្រ មិនឱ្យរងផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន នៃការវិវត្តខាងក្រៅប្រទេស ។

---

[១] ធនាគារពិភពលោក "ស្ថានភាពភាពក្រីក្រនិងនិន្នាការនៅកម្ពុជា : ការរកឃើញពី អង្កេតសេដ្ឋកិច្ច-សង្គមនៅកម្ពុជា ឆ្នាំ២០០៧" របាយការណ៍លេខ. ៤៨៦១៨-KH ទំព័រ viii ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៩ ។

២. ការគ្រប់គ្រងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំ២០០៩-២០១៣

២៨៣. ទោះប្រឈមជាមួយនឹងភាពមិនច្បាស់លាស់ ដែលបណ្តាលមកពីវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុនិងសេដ្ឋកិច្ចសាកលលោកក៏ដោយ ក៏*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* បន្តប្តេជ្ញារក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដោយអនុវត្តវិធានការនានា ដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់នៃវិបត្តិនេះមកលើជនងាយរងគ្រោះនិងអ្នកក្រ ជាពិសេស ប្រជាជននៅតាមតំបន់ជនបទ ដើម្បីការពារលទ្ធផលដែលសម្រេចបាន ក្នុងការងារកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រប៉ុន្មានឆ្នាំកន្លងមកនេះ ។ គោលដៅរយៈមធ្យមនៃក្របខ័ណ្ឌម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចរបស់*រាជរដ្ឋាភិបាល* គឺបន្តខិតខំដើម្បី *(១)* សម្រេចបាននូវអត្រាកំណើនជាមធ្យមប្រចាំឆ្នាំពី ៦-៧ ភាគរយ ក្នុងរយៈមធ្យមខាងមុខ *(២)* រក្សាអត្រាអតិផរណាឱ្យនៅក្រោម ៥ ភាគរយ *(៣)* កំណត់បំណុលបរទេសឱ្យមានកម្រិតប្រហាក់ប្រហែលនឹង លំហូរនៃហិរញ្ញប្បទានសម្បទាននិងការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស និង *(៤)* រក្សាទុនបម្រុងបរទេស ស្មើនឹងការនាំចូលបីខែ ។ *រាជរដ្ឋាភិបាល* នឹងបន្តអនុវត្តគោលនយោបាយសារពើពន្ធ និងគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ ដោយប្រយ័ត្នប្រយែង ដោយមានការផ្តោតទៅលើការពង្រីកមូលដ្ឋានសារពើពន្ធ សម្រាប់បង្កើនចំណូល ដើម្បីពង្រឹងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ។

២៨៤. ដើម្បីកាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់នៃវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុសកលលោក *រាជរដ្ឋាភិបាល* បានដាក់ចេញនូវវិធានការបន្ទាន់ជាច្រើន រួមមាន កញ្ចប់សារពើពន្ធជំរុញកំណើន និង ពង្រឹងការយកចិត្តទុកដាក់លើការគាំទ្រដល់កម្មវិធីសំណាញ់សុវត្ថិភាពសង្គម ដែលអនុវត្តដោយស្ថាប័នរដ្ឋនិងភ្នាក់ងារផ្សេងៗ ដើម្បីជួយក្រុមជនងាយរងគ្រោះនិងប្រជាជនក្រីក្រ ។ នៅក្នុងការគ្រប់គ្រងគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ *ធនាគារជាតិកម្ពុជា* បានឆ្លើយតបយ៉ាងឆាប់រហ័ស ដែលរួមមាន ការសម្រួលដល់ការអនុវត្តគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុមួយដែលជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងការដាក់ចេញនូវវិធានការជាច្រើនទៀត ដើម្បីគាំទ្រនិងពង្រឹង ប្រព័ន្ធធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។ *រាជរដ្ឋាភិបាល* មានជំនឿថា តាមរយៈការអនុវត្តយ៉ាងស្វាហាប់នូវរបៀបវារៈគោលនយោបាយសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ក្នុងនីតិកាលទី៤នៃ*រដ្ឋសភា* ដែលបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ក្នុង *យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ ដំណាក់កាលទី២* ជាពិសេស គឺការអនុវត្តគោលនយោបាយដើម្បីធ្វើពិពិធកម្មនិងពង្រីកមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច និង ដើម្បីបង្កើនឧត្តមភាពប្រកួតប្រជែងក្នុងទីផ្សារតំបន់និងពិភពលោក នឹងធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចមានកំណើនឡើងវិញ ក្នុងរយៈមធ្យមខាងមុខ ដូចដែលធ្លាប់សម្រេចបានជាប្រវត្តិសាស្ត្រ នាពេលកន្លងមក ។

២៨៥. ក្នុងរយៈពេលខ្លីទៅមធ្យម *រាជរដ្ឋាភិបាល* នឹងបន្តអនុវត្តវិធានការ ដើម្បី :

- ពង្រឹងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុដើម្បី កសាងទំនុកចិត្តក្នុងទីផ្សារឡើងវិញ និងទាក់ទាញមូលធនឯកជនបន្ថែមទៀត ។ ដើម្បីបង្កើតមូលដ្ឋានគ្រឹះ សម្រាប់កំណើនឥណទានធនាគារឡើងវិញ គោលនយោបាយក្នុងរយៈពេលខ្លីខាងមុខនឹងផ្តោតលើ ការកែប្រែរចនាសម្ព័ន្ធនៃស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុទន់ខ្សោយ ដោយធ្វើការលាងសម្អាតទ្រព្យសកម្មដែលខូចឬបាត់បង់តម្លៃពីតារាងតុល្យការ ការវាយតម្លៃពីភាពជោគជ័យរបស់ធនាគារ និងការធានាឱ្យមានការបំពេញទុនបន្ថែមដល់ធនាគារ ប្រសិនបើចាំបាច់ ។

- បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចនានា ដើម្បីជំរុញតម្រូវការ ។
- រក្សាតុល្យភាពរវាង ការប្រឹងប្រែងជំរុញតម្រូវការ និងហានិភ័យនៃការធ្វើឱ្យមានលំហូរចេញនូវមូលធនកាន់តែច្រើនឡើង ឬ ការធ្វើឱ្យធ្លាក់ចុះនូវគុណភាពនៃឥណទាន តាមរយៈ គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ។
- ក្នុងផ្នែកសារពើពន្ធ កាត់បន្ថយបន្តិចម្តងៗនូវឱនភាពថវិកា ក្នុងរយៈពេលមធ្យម ដើម្បីធ្វើឱ្យហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈមាននិរន្តរភាពឡើងវិញ ។ ទោះជាដូចនេះក្តី សម្រាប់រយៈខ្លី ក៏គោលនយោបាយសារពើពន្ធ នឹងនៅតែបន្តផ្តោតលើចំណាយដើម្បីគាំទ្រកំណើន យ៉ាងហោចណាស់ក៏សម្រាប់ឆ្នាំ២០១០ ទាំងមូលផងដែរ ។ ឱនភាពថវិកា ត្រូវបានរំពឹងថា នឹងកើនឡើងខ្ពស់ ក្នុងឆ្នាំ២០០៩ (ប្រហែល ៦,៧៥ភាគរយ នៃ*ផសស*) និងឆ្នាំ២០១០ ដើម្បីផ្តល់ការគាំទ្រផ្នែកសារពើពន្ធចាំបាច់នានា ដើម្បីជំរុញសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ។ យុទ្ធ-សាស្ត្រដកថយពី សកម្មភាពដើម្បីអនុវត្តកញ្ចប់គោលនយោបាយសម្រាប់ការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច អាស្រ័យទៅនឹងពេលវេលានៃការងើបឡើងវិញនៃសេដ្ឋកិច្ច ។ ពេលដែលកំណើនសេដ្ឋកិច្ចចាប់ផ្តើមងើបឡើងវិញដល់កម្រិតសមស្រប នោះសកម្មភាពសារពើពន្ធដើម្បីជំរុញកំណើន នឹងត្រូវបញ្ចប់ នាពេលនោះដែរ ។ យើងរំពឹងថា នៅចន្លោះឆ្នាំ២០១១-២០១៣ កម្រិតឱនភាពសារពើពន្ធ នឹងធ្លាក់ចុះមកត្រឹម កម្រិតមុនវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចកើតឡើង គឺប្រហែល ២ភាគរយ - ២,៨ភាគរយ នៃ*ផសស* ។

គោលនយោបាយសារពើពន្ធ

២៨៦. *រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី ៤ នៃរដ្ឋសភា* នឹងបន្តផ្តោតយកចិត្តទុកដាក់លើ ៖

- *ការប្រមូលចំណូលក្នុងស្រុក ការធានាបែងចែកប្រភពធនធានទៅលើវិស័យអាទិភាពប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការកែលម្អប្រតិបត្តិការនៃហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈទូទៅ* ៖ ការធ្វើហិរញ្ញប្បទានលើចំណាយសាធារណៈដែលកើនឡើង ទាមទារឱ្យមានកិច្ចប្រឹងប្រែងបន្តទៀត ដើម្បីបង្កើនចំណូល ដែលបច្ចុប្បន្នប្រមូលបានប្រហែល ១២ ភាគរយ នៃ*ផសស* ។ គោលនយោបាយប្រមូលចំណូល នឹងអនុវត្តក្នុងក្របខ័ណ្ឌ *កម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ* ។
- *ការកាត់បន្ថយអស្ថិរភាពអត្រាប្តូរប្រាក់ឱ្យបានអតិបរមា ៖* ក្នុងសេដ្ឋកិច្ចតូចនិងបើកចំហដូចកម្ពុជា បម្រែបម្រួលអត្រាប្តូរប្រាក់ អាចកាត់បន្ថយបាន តាមរយៈ ការធានាបាននូវការបញ្ចេញថវិកាដោយរលូនដោយមិនបង្កើនបរិមាណប្រាក់រៀលច្រើនជ្រុលក្នុងសេដ្ឋកិច្ចនៅពេលណាមួយ ។ ឧបករណ៍គោលនយោបាយសារពើពន្ធនេះ ត្រូវបានអនុវត្តស្របជាមួយនឹងឧបករណ៍គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ ដូចជា ប្រតិបត្តិការទិញលក់រូបិយវត្ថុបរទេស ដើម្បីរក្សាលំនឹងអត្រាប្តូរប្រាក់ ។
- *ការទប់ទល់នឹងសម្ពាធអតិផរណា ៖* បន្ថែមលើការរក្សាលំនឹងអត្រាប្តូរប្រាក់ *រាជរដ្ឋាភិបាល* នឹងបន្តតាមដានកត្តាទីផ្សារក្នុងស្រុក ដែលអាចបណ្តាលឱ្យមានសម្ពាធអតិផរណា ជាពិសេស ផលិតផលកសិកម្ម ។ វិធានការសារពើពន្ធនេះ ប្តូរួមជាមួយនឹងការអនុវត្តឧបករណ៍គោលនយោបាយផ្សេងៗទៀត ដូចជា ការបង្កើន

វិនិយោគលើខ្សែចង្វាក់កែច្នៃ និងធានាការប្រកួតប្រជែងក្នុងចំណោមឈ្មួញនិងឈ្មួញកណ្តាល ដោយយុត្តិធម៌ ដោយការកែលម្អស្ថានភាពផ្លូវដឹកជញ្ជូន និងការសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម នឹងជួយធ្វើឱ្យមានស្ថិរភាពថ្លៃផលិត-ផលកសិកម្ម ។

- *ការគ្រប់គ្រងបំណុលដោយសមស្រប* : ផ្នែកខាងដើមនៃឯកសារនេះ បានរៀបរាប់រួចហើយ ពីឥទ្ធិពលនៃវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុ និងវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចសកលលោក ដែលមានមកលើ សេដ្ឋកិច្ច ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និងប្រជាជនក្រីក្រ ។ ការធ្វើហិរញ្ញប្បទានលើវិធានការនានាដើម្បីកាត់បន្ថយឥទ្ធិពលពីខាងក្រៅ តម្រូវឱ្យ *រាជរដ្ឋាភិបាល* ចំណាយលើសកម្មភាពជាច្រើន ដែលនាំឱ្យជាការកើនឡើងខ្លាំងនៃឱនភាពថវិកា ក្នុងរយៈពេលខ្លី ។ *រាជរដ្ឋាភិបាល* បាននិងកំពុងអនុវត្ត គោលនយោបាយប្រកប ដោយភាពប្រយ័ត្នប្រយែង ដើម្បីធានាភាពរឹងមាំផ្នែកម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងការគ្រប់គ្រងសារពើពន្ធ ។
- *ការគាំទ្រក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្ររបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងដំណើរការវិមជ្ឈការនិងវិសហមជ្ឈការ* : *រាជរដ្ឋាភិបាល* នឹងអនុវត្តវិធានការ ដើម្បីគាំទ្រការអនុវត្តគំនិតផ្តួចផ្តើមក្នុងការធ្វើវិមជ្ឈការ ដើម្បីផ្ទេរការទទួលខុសត្រូវមួយចំនួន នៅលើចំណូលនិងចំណាយ ទៅថ្នាក់ រាជធានី-ខេត្ត ក្រុង-ស្រុក-ខ័ណ្ឌ និង ឃុំ-សង្កាត់ ។

២៨៧. *រាជរដ្ឋាភិបាល* នឹងអនុវត្តគោលនយោបាយសារពើពន្ធដោយប្រយ័ត្នប្រយែង ហើយធានាថាឱនភាពថវិកានឹងថយចុះ នៅពេលសេដ្ឋកិច្ចងើបឡើងវិញ ដោយក្នុងពេលជាមួយគ្នានោះ ដាក់ចេញនូវវិធានការជាច្រើន ដើម្បីពង្រឹងដំណើរការនៃការធ្វើឱ្យសេដ្ឋកិច្ចងើបឡើងវិញ ។ ដូចនេះ *រាជរដ្ឋាភិបាល* នឹងដាក់ចេញវិធានការផ្នែកសារពើពន្ធ និងវិធានការកែតម្រូវ មួយចំនួន ដើម្បីរក្សានូវ វិន័យនិងស្ថិរភាពផ្នែកសារពើពន្ធ ដែលរួមមាន :

- ការធ្វើសនិទានកម្មលើចំណាយដែលមានផលិតភាពទាប និងការពារការបែងចែកថវិកាទៅឱ្យវិស័យអាទិភាព ។ *រាជរដ្ឋាភិបាល* នឹងត្រួតពិនិត្យមើលការបើកប្រាក់បៀវត្សរ៍ ដើម្បីអាចដំឡើងប្រាក់បៀវត្សរ៍គោលបន្តិចម្តងៗ (យោងទៅលើគោលនយោបាយកំណែទម្រង់ស្តីពីការដំឡើងប្រាក់ខែជូនមន្ត្រីរាជការ) ហើយផ្អាកការបង្កើនប្រាក់ឧបត្ថម្ភមុខងារជាបណ្តោះអាសន្ន ។ *រាជរដ្ឋាភិបាល* មានទិសដៅបន្ថយកំណើនចំណាយ ក្នុងថវិកាឆ្នាំ២០១០-២០១១ ខណៈពេលដែលសេដ្ឋកិច្ច កំពុងស្ថិតលើផ្លូវនៃការងើបឡើងវិញ ។ *រាជរដ្ឋាភិបាល* នឹងតាមដានត្រួតពិនិត្យទំហំនិងសមាសធាតុនៃចំណាយចរន្ត ដែលបានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង ក្នុងឆ្នាំ២០០៩ ហើយប្រកាន់ភ្ជាប់នូវការប្រយ័ត្នប្រយែង ដោយបង្ការមិនឱ្យមានការកើនឡើងខ្ពស់នៃចំណាយចរន្តណាមួយ ដែលមិនអាចបន្ថយវិញបាន ដូចជា ប្រាក់បៀវត្សរ៍ជាដើម ដោយសារវាអាចបណ្តាលឱ្យមានហានិភ័យ ក្នុងការធ្វើឱ្យចំណាយទៅលើវិស័យអាទិភាពថយចុះ ដូចជា សុខាភិបាល អប់រំ និងប្រតិបត្តិការនិងការថែទាំ និងក្នុងការធ្វើកើនឡើងនៃតម្រូវការហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក បើសិនជាកំណើននៃចំណូលមិនអាចទប់ទល់បាននោះ ។

- ការបង្កើនចំណូល តាមរយៈការ ពង្រីកមូលដ្ឋានយកពន្ធ និងពង្រឹងការគោរពបែបបទរដ្ឋបាល ។ វិធានការប្រមូលចំណូល រួមមាន ដូចជា (១) ពង្រីកមូលដ្ឋានយកពន្ធ និងបង្កើនអត្រាពន្ធ (២) ពង្រឹងការយកពន្ធលើអចលនទ្រព្យ និងពន្ធលើដីមិនប្រើប្រាស់ ដោយរួមទាំង ការយកពន្ធលើចំណេញមូលធន (៣) យកពន្ធលើតម្លៃបន្ថែមសម្រាប់ការប្រើប្រាស់ ទឹកនិងអគ្គិសនី និង (៤) ជំនួសការលើកទឹកចិត្តផ្នែកពន្ធដែលកំពុងត្រូវបានអនុវត្តសព្វថ្ងៃ ដោយ ការឧបត្ថម្ភធនលើវិនិយោគ ឥណទានពន្ធ និងការពន្លឿនការកាត់រំលោះ ។
- *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* នឹងពិនិត្យមើលឡើងវិញលើ ថវិកាចរន្ត ដោយធ្វើសនិទានកម្មលើ ចំណាយចរន្ត (ចំណាយកាតព្វកិច្ច ធៀបនឹង ចំណាយមិនមែនកាតព្វកិច្ច) និង ការបែងចែកចំណាយទាំងនោះឡើងវិញសម្រាប់ ការគាំទ្រដោយផ្ទាល់ដល់ការជំរុញកំណើន ឬ ចំណាយលើប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពសង្គម ក៏ដូចជាចំណាយចាំបាច់សម្រាប់ទប់ទល់នឹងឥទ្ធិពលដែលមិនអាចដឹងមុនបាន ដែលបណ្តាលមកពីវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចនិងវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុសកលលោក ។
- ដាក់ចេញនូវគោលនយោបាយ ដើម្បីបង្កើនវិនិយោគលើ វិស័យប្រេងនិងធនធានថាមពល និងដើម្បីធានាថា ការវិនិយោគ អាចមានលំនឹងនិងអាចទាយទុកជាមុនបាន ក៏ដូចជា បង្កើនកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនិងភាពបំពេញឱ្យគ្នាទៅវិញទៅមក រវាង ស្ថាប័នជាតិនិងស្ថាប័នអន្តរជាតិ ដែលជាប់ពាក់ព័ន្ធ តាមរយៈភាពជាដៃគូល្អប្រសើរ ។
- គោលនយោបាយត្រៀមជាមុន ដើម្បីកៀរគរ និងបង្កើនការបញ្ចេញសាច់ប្រាក់ពី ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការសម្រាប់ចំណាយមូលធន ឬចំណាយលើការអភិវឌ្ឍ ។ *រាជរដ្ឋាភិបាល* នឹងប្រឹងឱ្យអស់លទ្ធភាពដើម្បីកៀរគរ និងប្រើប្រាស់ជំនួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវការ ប្រកបដោយភាពស័ក្តិសិទ្ធិនិងប្រសិទ្ធភាព និងចំទិសដៅ ។ *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* នឹងដឹកនាំនិងសម្របសម្រួល ជាមួយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនានា ដើម្បីពន្លឿនការអនុវត្តវិធានការកែទម្រង់ចាំបាច់នានា ដែលជាលក្ខខណ្ឌចាំបាច់សម្រាប់ផ្តល់ការគាំទ្រជាថវិកាដើម្បីកៀងគរនិងបែកចែកធនធាន បានលឿននិងប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព សំដៅឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការក្នុងការអភិវឌ្ឍ ។

២៨៨. *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* កំពុងអនុវត្ត ជំហានទី២នៃ*កម្មវិធីកំណែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ* ដែលផ្តោតលើ "*ការឈានទៅរកគណនេយ្យភាពហិរញ្ញវត្ថុ ដោយផ្អែកលើភាពជឿទុកចិត្តបាននៃថវិកា*" ។ របៀបវារៈក្នុងជំហានទី២នេះ គឺ បង្កើនភាពជឿទុកចិត្តបានក្នុងចំណោមមន្ត្រីទទួលខុសត្រូវ ដើម្បីសម្រេចបានការចាត់ចែងធនធានសាធារណៈប្រកបដោយ សុវត្ថិភាព ប្រសិទ្ធភាព និងភាពស័ក្តិសិទ្ធិ ។ ជំហានទី១ ត្រូវបានអនុវត្ត ដើម្បីកែលម្អក្របខ័ណ្ឌនៃការគ្រប់គ្រងធនធាន និង ដោះស្រាយបញ្ហានានា ក្នុងប្រព័ន្ធទាំងមូល ។ ជំហានទី២ ទាមទារឱ្យ

ស្ថាប័នដែលទទួលថវិកា និងអ្នកគ្រប់គ្រងថវិកាទាំងអស់ ធ្វើការកែលម្អការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន ។ ផែនការសកម្មភាពដែលបង្កើតឡើង មានគោលបំណងសម្រេចឱ្យបានជំហានទី២នេះ តាមរយៈ ការរួមបញ្ចូលគ្នានូវដំណើរការផ្នែកច្បាប់ និងគំនិតផ្តួចផ្តើមកសាងសមត្ថភាព ដោយធ្វើឱ្យមានតុល្យភាពនិងការលើកទឹកចិត្តសម្រាប់ការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈបានល្អ ឬការដាក់ទណ្ឌកម្ម សម្រាប់ការអនុវត្តមិនបានល្អ ។

២៨៩. ការងារក្នុងជំហានទី២ មានទិសដៅផ្តល់អំណាចច្រើនជាងមុន ទៅឱ្យស្ថាប័នដែលទទួលថវិកា និងអ្នកគ្រប់គ្រងថវិកាក្នុងស្ថាប័នទាំងនោះ ។ ទោះជាដូចនេះក្តី ក៏ដំណើរការនេះនឹងត្រូវតាមដានត្រួតពិនិត្យយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ ហើយត្រូវដាក់ឱ្យអនុវត្ត នៅពេលដែលយើងមានបទពិសោធន៍ និងការទុកចិត្តត្រូវបានពង្រឹង ដោយសារប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលកម្មវិធីកំណែទម្រង់ចាប់កំណើតឡើង នៅមានទន់ខ្សោយនៅឡើយ ។

២៩០. ការបង្កើនគណនេយ្យភាពនិងការផ្តល់អំណាច នឹងត្រូវគាំទ្រដោយវិធានការជាច្រើន ដើម្បីកែលម្អប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យានិងតម្លាភាព ស្តីពីអនុវត្តកាតព្វកិច្ចនៃការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុរបស់ ស្ថាប័នទទួលថវិកានិងមន្ត្រីគ្រប់គ្រងថវិកា ។ ការអនុវត្តជំហានទី២ ក្នុងឆ្នាំ ២០០៩ បានផ្តោតលើ :

- ការបង្កើតសំណើ សម្រាប់ការអនុវត្តលម្អិតនូវការងារកែសម្រួលបច្ចេកទេសមួយចំនួនដែលបានដាក់ចេញក្នុងជំហានទី២ ដូចជា របៀបដែលថវិកាធ្លាក់ដល់ដៃអ្នកផ្តល់សេវាកម្មនិងរបៀបប្រើប្រាស់ថវិកា ការអនុវត្តប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យាដែលប្រសើរជាងមុន និងវិធីសាស្ត្រ ដើម្បីឱ្យភ្នាក់ងារអនុវត្តមានការទទួលខុសត្រូវជាងមុន (សម្រាប់ *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ*) ។
- ការបញ្ចូលក្រសួង-ស្ថាប័ន និងភ្នាក់ងារអនុវត្តថវិកាដទៃទៀត ទៅក្នុងការងារជំហានទី២ ។
- ការបង្កើតកម្មវិធីកសាងសមត្ថភាពដែលចាំបាច់ សម្រាប់ជោគជ័យនៃជំហានទី ២ ។

២៩១. យើងសម្រេចបានលទ្ធផលគួរឱ្យកត់សម្គាល់ក្នុងការងារខាងលើ ក្នុងឆ្នាំ២០០៩ ប៉ុន្តែយើងនឹងបន្តការងារទាំងនេះ ក៏ដូចជា ការងារលម្អិតដទៃទៀត ក្នុងឆ្នាំ២០១០ បន្តទៀត ។ ជាពិសេស ការងាររៀបចំប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រដែលនឹងក្លាយជាស្នូលនៃប្រព័ន្ធព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុ កំពុងតែដំណើរការយ៉ាងល្អ ។ ការរៀបចំអភិក្រមក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានដែលមានលក្ខណៈជាយុទ្ធសាស្ត្រជាងមុន កំពុងតែដំណើរការយ៉ាងល្អ ។ ក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់សវនកម្មផ្ទៃក្នុង កំពុងត្រូវបានរៀបចំឡើង ហើយក្រសួងពាក់ព័ន្ធ បានចូលរួមក្នុង សិក្ខាសាលាផ្សព្វផ្សាយ និង ការរៀបចំកម្មវិធីកសាងសមត្ថភាព ។ ក្រសួងទាំងនោះ បានបង្កើតកម្មវិធីកំណែទម្រង់សម្រាប់ស្ថាប័នរៀងខ្លួន ហើយ ក្រសួងពាក់ព័ន្ធមួយភាគធំ បានរៀបចំផែនការ ដើម្បីចូលរួមក្នុងកម្មវិធីកំណែទម្រង់ទាំងមូល ។

២៩២. ការអនុវត្តជំហានទី២ តាមផែនការនឹងជួយបង្កើតឱ្យមានបរិស្ថានទទួលខុសត្រូវ ក្នុងការងារ ចាត់ចែងធនធាន សាធារណៈនៅគ្រប់កម្រិតទាំងអស់នៃរដ្ឋបាល ។ យើងនឹង ទទួលស្គាល់និងញែកឱ្យដាច់ចេញពីគ្នា នូវ

ចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ ក្នុងការគ្រប់គ្រងធនធានសាធារណៈ ។ បើយើងអនុវត្តការផ្លាស់ប្តូរនេះបានសម្រេច នោះយើងនឹងបង្កើតបានមូលដ្ឋាន គ្រឹះដ៏រឹងមាំមួយ សម្រាប់ការអនុវត្តជំហានក្រោយទៀត ពោលគឺ :

- ប្រើប្រាស់អ្វីដែលសម្រេចបានក្នុងជំហានដំបូងៗ ដើម្បីឈានទៅផ្តល់អំណាចច្រើនជាងមុន ទៅឱ្យថ្នាក់ដឹកនាំនៃស្ថាប័នចំណាយ ដើម្បីសម្រេចបានលទ្ធផលប្រសើរជាងមុន ដោយសារ ក្របខ័ណ្ឌនៃការត្រួតពិនិត្យក្នុងការផ្តល់អំណាចនឹងត្រូវបានកែលម្អ ហើយយើងនឹងមានបទពិសោធន៍ជាបណ្តើរៗ ។
- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃចំណាយ និងភាពសមស្របនៃចំណាយដែលកំពុងអនុវត្ត ដោយសារការចូលរួមពីសំណាក់ស្ថាប័នចំណាយ និងអ្នកចាត់ចែងក្នុងដំណើរតាមដានត្រួតពិនិត្យគោលបំណងខាងលើ នឹងកាន់តែសកម្មជាងមុន ដោយសារមាន ព័ត៌មានកាន់តែច្រើន និងការយល់ដឹងច្រើនជាងមុន អំពីអ្វីដែលកំពុងកើតមានឡើងក្នុងការចាត់ចែងធនធាន ។
- ចាប់ផ្តើមកំណត់ការងារកាត់តម្រឹម រវាងការអនុវត្តគោលនយោបាយ និងការកែលម្អសេវាកម្មដោយប្រើប្រាស់ធនធានចាំបាច់ ដើម្បីសម្រេចការងារកែលម្អនេះ ដោយសារយើងមានមូលដ្ឋានព័ត៌មាន និងការវិភាគគ្រប់គ្រាន់អំពីការប្រើប្រាស់ធនធាន ។
- ឈានទៅរកគណនេយ្យភាព ក្នុងការចាត់ចែងផលដែលសម្រេចបាន ដោយពឹងផ្អែកលើការបង្កើនគណនេយ្យភាព ក្នុងការចាត់ចែងធនធាន ។

២៩៣. ការអនុវត្តជំហានទី២ ជាការងារលំបាកមួយ ដែលទាមទារឱ្យមានការផ្តួចផ្តើមសកម្មភាពចាំបាច់នានា និងការចូលរួមរបស់ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធក្នុងដំណើរការនេះ ឧទាហរណ៍ ដូចជា :

- ការអនុវត្តកម្មវិធីដំណាក់កាលនេះ ទាមទារឱ្យស្ថាប័នផ្តល់សេវាសាធារណៈកាន់តែច្រើន ចូលរួមអនុវត្ត ហើយមានការសម្របសម្រួល និងតាមដានត្រួតពិនិត្យយ៉ាងប្រយ័ត្នប្រយែង ។ យើងបានបង្កើតយន្តការដឹកនាំថ្មីដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី និង ដឹកនាំការងារដោយឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី ។
- នៅពេលដែលដំណើរការអនុវត្តការងារកំពុងឈានទៅមុខ ទំនាក់ទំនងរវាងកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ និងកំណែទម្រង់សេវាកម្មសាធារណៈ កាន់តែមានភាពខ្លាំងនិងសារៈសំខាន់ ជាងមុន សម្រាប់ការគ្រប់គ្រង ។ ជាក់ស្តែង យើងចាំបាច់ត្រូវបន្សុីកម្មវិធីកំណែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ជាមួយនឹងកម្មវិធីកំណែទម្រង់ផ្សេងៗទៀត ការគ្រប់គ្រងសេវាកម្មស៊ីវិល និង កំណែទម្រង់វិមជ្ឈការនិងវិសហមជ្ឈការ ។ កិច្ចពិភាក្សាជាមួយមន្ត្រីគន្លឹះ ដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ដទៃទៀត បានចាប់ផ្តើមក្នុងឆ្នាំ២០០៩ ។
- ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មពីក្រសួងពាក់ព័ន្ធ និងភ្នាក់ងារអនុវត្តថវិកាដទៃទៀត ជាការចាំបាច់ សម្រាប់ជោគជ័យនៃកម្មវិធីនេះ ។ ដូចគ្នានឹងការកែលម្អយន្តការដឹកនាំ ផងដែរ ការបង្កើតកម្មវិធីកំណែទម្រង់ផ្ទាល់ខ្លួន និង ការចូលរួមក្នុងការបង្កើតគម្រោងសកម្មភាព នៃក្រសួងពាក់ព័ន្ធនីមួយៗ គឺជាកត្តាគន្លឹះ ។

- ចាំបាច់ត្រូវពិនិត្យរចនាសម្ព័ន្ធស្ថាប័នដែលទទួលខុសត្រូវក្នុងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ (ទាំង *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ* និង ក្រសួង-ស្ថាប័នដទៃទៀត) ឡើងវិញ ដើម្បីធានាថាយន្តការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ ដែលកំពុងអនុវត្តនៅតាមក្រសួងស្ថាប័ននានាសព្វថ្ងៃ មានសង្គតិភាព ។ យើងនឹងធ្វើការពិនិត្យមុខងារ និងកែសម្រួលលរចនាសម្ព័ន្ធឡើងវិញ បើចាំបាច់ ។ ឧទាហរណ៍ ការដាក់ឱ្យអនុវត្តការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុតាមប្រព័ន្ធព័ត៌មានវិទ្យា នឹងមានផលប៉ះពាល់ដល់ ស្ថាប័ននិងដំណើរការអនុវត្តការងារដែលយើងត្រូវទទួលយក បើសិន ប្រព័ន្ធទាំងនេះ នឹងត្រូវរក្សាឱ្យមានចីរភាព ។

គោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ

២៥៤. *ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា* នឹងបន្តអនុវត្តយ៉ាងសកម្ម នូវ*យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ២០០៦-២០១៥* ដើម្បី : (១) រក្សាស្ថិរភាពថ្លៃ ដោយកំណត់គោលដៅអតិផរណា ឱ្យនៅក្រោម ៥ភាគរយ (២) ធានាឱ្យមានភាពរឹងមាំ នៅក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ដោយធ្វើការឆ្លើយតប តាមរបៀបមួយត្រៀមលក្ខណៈទប់ស្កាត់ជាមុន ចំពោះការវិវឌ្ឍប្រែប្រួលនៃកត្តាខាងក្រៅប្រទេស ដែលកំពុងកើតមាន (៣) បន្តគ្រប់គ្រងអត្រាប្តូរប្រាក់ទីផ្សារ ដោយរក្សាឱ្យស្ថិតនៅក្នុងរង្វង់ ប្រមាណ ៤ ១០០ រៀល ក្នុង ១ដុល្លារអាមេរិក និង (៤) រក្សាទុនបម្រុងអន្តរជាតិ ឱ្យស្ថិតនៅក្នុងកម្រិតដែលអាចធ្វើការនាំចូលបាន យ៉ាងតិចរយៈពេល ៣ខែ ។ *ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា* នឹងបន្តអនុវត្តយ៉ាងខ្លាំក្លា នូវគោលនយោបាយទាំងឡាយដែលចាំបាច់ សម្រាប់ការសម្រាលឥទ្ធិពលអវិជ្ជមាននៃវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុនិងឱនភាពសេដ្ឋកិច្ចសកលលោក ដែលអាចមានមកលើសេដ្ឋកិច្ចនិងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា និងក្រុមជនងាយរងគ្រោះ និងប្រជាជនក្រីក្រ ។

២៥៥. *ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា* នឹងបន្តពង្រឹងឧបករណ៍រូបិយវត្ថុ និង បន្តអនុវត្តក្របខ័ណ្ឌទីផ្សាររូបិយវត្ថុ :

- បន្តចូលរួមកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដើម្បីលើកកម្ពស់ទំនុកចិត្តសាធារណៈ លើការប្រើប្រាស់ ប្រាក់រៀល ។
- បង្កើតឱ្យមានការទូទាត់ក្នុងស្រុក ប្រព័ន្ធទូទាត់រូបិយវត្ថុនិងទីផ្សារអន្តរធនាគារ ដែលរួមមានសញ្ញាបណ្ណរយៈពេលខ្លីរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលផងដែរ ។
- អនុវត្តក្របខ័ណ្ឌប្រាក់លើកទឹកចិត្តសារពើពន្ធដែលរួមមានបញ្ជីបើកប្រាក់បៀវត្សរ៍*រដ្ឋាភិបាល* និងចំណាយប្រាក់រៀលផ្សេងៗ តាមរយៈគណនីធនាគារនិងប្រព័ន្ធទូទាត់ ។ ត្រូតពិនិត្យផងដែរ ជម្រើសផ្សេងៗក្នុងការបញ្ជូនព័ត៌មានបំណុលរបស់អន្តរធនាគារទៅដល់វិស័យឯកជន ។
- ពង្រីកការទូទាត់និងប្រព័ន្ធព័ត៌មានបំណុលដែលរួមទាំងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុទាំងឡាយ ដែលមានអាជ្ញាបណ្ណ ។
- ផ្តល់ការដាក់ទ្រព្យបញ្ចាំ ដើម្បីទប់ទល់ហានិភ័យក្នុងប្រព័ន្ធទូទាត់ ដោយការប្រើប្រាស់សញ្ញាបណ្ណ ដែលមានរយៈពេលខ្លីរបស់*រាជរដ្ឋាភិបាល* ។

- លើកទឹកចិត្តចំពោះការផ្គត់ផ្គង់សាច់ប្រាក់និងយន្តការត្រួតពិនិត្យសាច់ប្រាក់ រឹតបន្តឹងប្រព័ន្ធទុនបម្រុងតម្រូវ ការរៀបចំឱ្យមានការចេញសញ្ញាបណ្ណ ធនាគារកណ្តាល និងដំឡើងយន្តការគៀរគរធនធានចុងក្រោយ របស់ឥណទាយក ។

២៩៦. នៅក្នុងវិស័យធនាគារ *ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា* នឹងបន្តយកចិត្តទុកដាក់លើកត្តាបួនយ៉ាងសំខាន់ៗ :

- ពង្រឹងមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ។
- កែលម្អវិស័យធនាគារនិងគ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុ ។
- លើកទឹកចិត្តដល់គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារនានា ។
- ស្វែងរកវិធីនានា ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងឡាយដែលទាក់ទិនដល់វិស័យផ្សេងៗទៀត ។

២៩៧. សកម្មភាពច្បាស់លាស់ *ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា* នឹងអនុវត្តនីតិវិធានការនានាដើម្បី :

- ពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធច្បាប់ : បន្តកែលម្អក្របខ័ណ្ឌច្បាប់បទប្បញ្ញត្តិ និង ការត្រួតពិនិត្យវិស័យធនាគារ ជាពិសេស គឺការរៀបចំពង្រឹង ដើម្បីធ្វើវិសោធនកម្មលើច្បាប់ ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីគ្រប់គ្រងឱ្យមានស្ថិរភាពនៃវិស័យសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។
- ធនធានមនុស្សបន្តកែលម្អការអនុវត្តច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិនានា និងពង្រឹងសមត្ថភាពត្រួតពិនិត្យវិស័យធនាគារ និងត្រួតពិនិត្យផ្ទៃក្នុង *ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា* ។
- លើកកម្ពស់ការប្រកួតប្រជែងដោយសេរី : តាមរយៈ ការពង្រឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃការផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណ និងការដាក់ឱ្យដំណើរការនូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដែលចាំបាច់សម្រាប់ ការគាំទ្ររបកគំហើញនិងផលិតផលថ្មីៗនៅក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និង ពិពិធកម្មរូបនីយកម្មវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ។
- កែលម្អនូវគុណភាពតម្លៃនិងភាពជំនឿទុកចិត្ត : លើប្រព័ន្ធទូទាត់និងមិនអាចទូទាត់សងបាន នៃធនាគារទាំងឡាយ ដើម្បីបង្កើតនិងអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រចាកចេញ ឱ្យមានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធ ក្នុងការដកចេញ នូវវិធានការពិសេសនានា ដែលបានដាក់ចេញ ដើម្បីដោះស្រាយនូវផលប៉ះពាល់នៃវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុសកល និង ការធ្លាក់ចុះនៃសេដ្ឋកិច្ច ។

២៩៨. *ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា* នឹងចាត់វិធានការចាំបាច់ ដើម្បីពង្រីកវិសាលភាពនៃសេវាកម្មមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលជាតម្រូវការចាំបាច់ របស់អាជីវកម្មខ្នាតតូច និងសហគមន៍នៅតាមជនបទ ជាពិសេស ចំពោះកសិករទាំងឡាយដែលមានដីស្រែតិចតួច ។ គោលបំណងសំខាន់ គឺដាក់ចេញ ប្រព័ន្ធមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុទូលំទូលាយ និងមានប្រសិទ្ធភាពដែលគ្រប ដណ្តប់លើផ្ទៃប្រទេសទាំងមូល ។ *ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា* នឹងដាក់ចេញវិធានការដើម្បី :

- *ពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ* : តាមរយៈ ការបន្តលើកកម្ពស់សមត្ថភាពរបស់ *ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា* ដើម្បីពង្រឹងក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ និងប្រសិទ្ធភាពនៃការត្រួតពិនិត្យប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ ដែលរួមមាន ការរឹតបន្តឹង

វិធានការប្រុងប្រយ័ត្ន ដើម្បីកសាងទំនុកចិត្តសាធារណៈ លើការប្រើប្រាស់សេវាកម្មមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនិងធនាគារពាណិជ្ជនានា ។

- *ពង្រឹងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ :* តាមរយៈ ការលើកទឹកចិត្ត អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលដែលមិនទាន់បានចុះបញ្ជី ឱ្យក្លាយជាគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដែលមានអាជ្ញាបណ្ណ ដើម្បីមានសិទ្ធិស្របច្បាប់ ក្នុងការប្រមូលប្រាក់បញ្ញើ ។
- *ពង្រីកបណ្តាញមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ :* តាមរយៈ ការជំរុញកំណើន ដោយផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណទៅដល់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ បង្កើតរចនាសម្ព័ន្ធគ្រប់គ្រង ពង្រីកបណ្តាញប្រតិបត្តិការ បង្កើនសមត្ថភាព និង ប្រសិទ្ធភាព និងបង្កើតប្រាក់ចំណេញឱ្យបានច្រើន ដើម្បីផ្តល់ជូនតាមតម្រូវការខ្ចីរបស់ប្រជាជន នៅក្នុង តំបន់ទាំងនោះ ។
- *កសាងសមត្ថភាព :* តាមរយៈ ការផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលជាមូលដ្ឋានដល់ប្រជាជន ជាពិសេស ជនក្រីក្រ ដើម្បីឱ្យបានយល់ពីសេវាកម្មមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដូចជា សេវាសន្សំប្រាក់ និង ការប្រើប្រាស់ប្រាក់កម្ចី សម្រាប់បង្កើតចំណូល និង កម្រិតជីវភាពរបស់ពួកគេប្រសើរឡើង ។
- *ពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធព័ត៌មាន :* តាមរយៈ ការពង្រឹងនិងការពង្រីកប្រព័ន្ធព័ត៌មានឥណទាន សម្រាប់គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងការបង្កើនទំនាក់ទំនងហិរញ្ញវត្ថុ រវាង គ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ និងធនាគារពាណិជ្ជ ។

២៥៥. *ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា* នឹងបន្តអភិវឌ្ឍ គ្រឹះស្ថានហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ដើម្បីធ្វើឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅលើវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈ :

- *ការពិនិត្យឡើងវិញនូវច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិដែលគ្រប់គ្រងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ : ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា* នឹងត្រួតពិនិត្យជម្រើសទាំងឡាយ ដើម្បីធ្វើប្រតិភូកម្មការទទួលខុសត្រូវចំពោះអាជ្ញាធរផ្សេងៗទៀត ដើម្បី ត្រួតពិនិត្យវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ មិនមែនធនាគារ ។
- *ការជំរុញការអភិវឌ្ឍអាជីវកម្មភតិសន្យាផ្សេងៗ :* តាមរយៈ ការលើកទឹកចិត្តដល់ សកម្មភាពផ្តល់ឥណទានដល់អាជីវកម្មភតិសន្យា ដែលជាប្រភពធនធានមួយទៀត សម្រាប់អាជីវកម្មធុនតូចនិងមធ្យម តាមរយៈការបង្កើត*ច្បាប់ភតិសន្យាហិរញ្ញវត្ថុ* ដែលផ្តោតជាសំខាន់លើសិទ្ធិនិងកាតព្វកិច្ច នៃភាគីជាប់កិច្ចសន្យា ។
- *ការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន :* ដើម្បីកែលម្អប្រព័ន្ធចែករំលែកព័ត៌មានឥណទាន និងដើម្បីបង្កើតឱ្យមានក្របខណ្ឌសម្រាប់ប្រព័ន្ធព័ត៌មានឥណទានដែលមានទ្រង់ទ្រាយធំ ។
- *ពង្រឹងការតាមដានទីផ្សារប្តូរប្រាក់ :* តាមរយៈ ការកែលម្អ និងការធ្វើបញ្ញត្តិកម្ម ទីផ្សារអាជីវកម្មប្តូរប្រាក់បរទេស ។
- *បង្កើតប្រព័ន្ធទូទាត់ជាតិ :* តាមរយៈ ការបន្តលើកកម្ពស់ សុវត្ថិភាព ប្រសិទ្ធភាព និងសមត្ថភាព របស់ប្រព័ន្ធនេះ ដោយ ការធ្វើស្វ័យប្រវត្តិកម្មប្រព័ន្ធទូទាត់មូលប្បទានបត្រធនាគារ និងការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធទូទាត់អេឡិចត្រូនិច នៅថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីគាំទ្រទីផ្សារអន្តរធនាគារ ។

៣០០. *ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា* នឹងបង្កើតនិងអនុវត្ត ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន ដែលជាតម្រូវការចាំបាច់ សម្រាប់បានានូវមុខងារសំខាន់ៗ និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនិងផលិតភាព របស់បុគ្គលិក ។

៣០១. នៅក្នុងវិស័យមិនមែនធនាគារ *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* នឹងបន្តអនុវត្តយ៉ាងសកម្ម និង ដាក់ចេញនូវផែនការដូចខាងក្រោម ដើម្បីអភិវឌ្ឍវិស័យនេះ :

- **វិស័យមូលបត្រ** : *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* ក៏ដូចជា *គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា* នឹងបន្តអនុវត្តការងារ ឆ្ពោះទៅបង្កើតនិងដាក់ឱ្យដំណើរការទីផ្សារមូលបត្រ ប្រកបដោយជោគជ័យ សំដៅធានាបាន នូវទីផ្សារមួយ ដែលមាន ប្រតិបត្តិការប្រកបដោយ យុត្តិធម៌ សមភាព តម្លាភាព និងរឹងមាំ ដែលអាចទាក់ទាញបាននូវទំនុកចិត្តខ្ពស់របស់សាធារណជន ។ ដើម្បីសម្រេចបានតាមទិសដៅនេះ *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* និង *គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា* នឹងផ្តោតលើសកម្មភាពអាទិភាព ដូចខាងក្រោម :

ក. ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារមូលបត្ររដ្ឋ :

- រៀបចំក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ សម្រាប់អនុវត្ត *ច្បាប់ស្តីពីមូលបត្ររដ្ឋ* ។
- បន្តអភិវឌ្ឍ និង ពង្រឹងសមត្ថភាពធនធានមនុស្សនិងសមត្ថភាពស្ថាប័ន សម្រាប់គ្រប់គ្រងការបោះផ្សាយមូលបត្ររដ្ឋ ប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាពនិងនិរន្តរភាព ។

ខ. ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារមូលបត្រមហាជន :

- *គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា* នឹងបន្តរៀបចំបទដ្ឋានគតិយុត្តចាំបាច់ សម្រាប់ផ្តល់ការអនុញ្ញាត ឬអាជ្ញាបណ្ណ ចំពោះអាជីវកម្ម ឬសកម្មភាពប្រតិបត្តិការនានា នៅក្នុងទីផ្សារមូលបត្រ ដើម្បីធានាឱ្យការចេញដំណើរ នៃទីផ្សារមូលបត្រ អាចប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូន មានប្រសិទ្ធភាព និង សណ្តាប់ធ្នាប់ ។
- *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* និង *គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា* នឹងរៀបចំក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ នឹងគោលនយោបាយនៃការលើកទឹកចិត្តចំពោះវិស័យមូលបត្រ ដើម្បីគាំទ្រនិងជំរុញ ការអភិវឌ្ឍទីផ្សារមូលបត្រ ពេលចាប់ផ្តើមដំបូង ។
- បន្តពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីជំនាញ នៃ *គណៈកម្មការមូលបត្រកម្ពុជា* និង *ក្រុមហ៊ុនផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា* ដើម្បីឱ្យការគ្រប់គ្រងនិងការត្រួតពិនិត្យទីផ្សារ អាចប្រព្រឹត្តទៅដោយរលូននិងមានប្រសិទ្ធភាព ។
- បន្តលើកកម្ពស់ចំណេះដឹងសាធារណៈ ពីវិស័យមូលបត្រ ដើម្បីឱ្យមានការចូលរួមទូលំទូលាយ នៅក្នុងទីផ្សារមូលបត្រកម្ពុជា ដែលទើបនឹងបង្កើតជាលើកដំបូង ។

គ. ការបង្កើតមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ហិរញ្ញវត្ថុ :

- ➢ រៀបចំក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិ សម្រាប់បង្កើតនិងដាក់ឱ្យដំណើរការ យន្តការ គ្រប់គ្រងនិងត្រួតពិនិត្យការអភិវឌ្ឍមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងការអនុវត្តគោលនយោបាយលើកទឹកចិត្ត នៅក្នុងមជ្ឈមណ្ឌល អភិវឌ្ឍន៍ហិរញ្ញវត្ថុ នេះ ។
- ➢ បង្កើតនិងដាក់ឱ្យដំណើរការ *ក្រុមហ៊ុនគ្រប់គ្រងនិងអភិវឌ្ឍមជ្ឈមណ្ឌលអភិវឌ្ឍន៍ហិរញ្ញវត្ថុ* ។

- **វិស័យធានារ៉ាប់រង :**
  - ➢ *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* នឹងបន្តពង្រឹង ការអភិវឌ្ឍបទប្បញ្ញត្តិធានារ៉ាប់រង ដើម្បីធានាឱ្យអាជីវកម្មធានារ៉ាប់រង ដំណើរការប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព តម្លាភាព និង ភាពត្រឹមត្រូវ ។
  - ➢ គោលបំណងនានាពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យធានារ៉ាប់រង គឺត្រូវបង្កើតឱ្យមាន ធានារ៉ាប់រងទូទៅ ធានារ៉ាប់រងជីវិត ធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច និង ប្រព័ន្ធសោធននិវត្តន៍ ក្រសួងនឹងផ្តល់នូវមូលធន សម្រាប់ការវិនិយោគរយៈពេលវែង ។ ក្នុងកិច្ចដំណើរការគាំទ្រគោលបំណង នេះ កម្ពុជានឹងអនុវត្តតាមស្តង់ដារ និងបទពិសោធន៍ពីប្រទេសនានា ជាពិសេស ប្រទេសនៅក្នុងតំបន់ រួមទាំង គោលការណ៍គ្រឹះធានារ៉ាប់រងរបស់*សមាគមនិយ័តករធានារ៉ាប់រងអន្តរជាតិ* ។

- **វិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ :** ដើម្បីសម្រេចបាននូវ ការផ្តល់សេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុដល់ គ្រួសារដែលមានប្រាក់ចំណូលទាប និង មីក្រូសហគ្រាស ទទួលបានកាន់តែប្រសើរឡើង *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* នឹងដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដែលរួមមាន ដូចខាងក្រោម :
  - ➢ រៀបចំយន្តការ សម្រាប់គ្រប់គ្រងធនធានហិរញ្ញវត្ថុ ដែលបាននិងកំពុង ប្រើប្រាស់ដោយប្រតិបត្តិករឥណទាន និងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុឬធនាគារនានា ដែលបានទទួលមូលនិធិហិរញ្ញប្បទាន តាមរយៈដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា ដើម្បីជំរុញឱ្យមានតម្លាភាពនិងមានអភិបាលកិច្ចល្អ ដើម្បីធ្វើឱ្យមានសមភាពក្នុងចំណោមអ្នកផ្គត់ផ្គង់សេវាមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ នៅលើទីផ្សារ ។
  - ➢ រៀបចំបទប្បញ្ញត្តិ ដើម្បីផ្តល់អាជ្ញាបណ្ណដល់ ប្រតិបត្តិករផ្តល់សេវាធានារ៉ាប់រងខ្នាតតូច ។
  - ➢ លើកទឹកចិត្តឱ្យមានការទាក់ទាញវិនិយោគទុន ក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ក្នុងវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ហើយគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ក៏អាច មានសិទ្ធិខ្ចីប្រាក់ដោយផ្ទាល់ ពីស្ថាប័នហិរញ្ញវត្ថុក្រៅប្រទេស ផងដែរ ។
  - ➢ ជំរុញការពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់ប្រតិបត្តិករមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឱ្យកាន់តែមានជំនាញនិងវិជ្ជាជីវៈត្រឹមត្រូវ ។
  - ➢ ជំរុញឱ្យរដ្ឋអំណាចមូលដ្ឋាន ដើរតួនាទីជាអ្នកជួយសម្របសម្រួល នូវរាល់កិច្ចការទាំងឡាយណា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចដំណើរការសកម្មភាពមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីចូលរួមចំណែកអភិវឌ្ឍវិស័យមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

> ➢ បន្តនិងជំរុញ ការគាំទ្រដល់កម្មវិធីអភិវឌ្ឍន៍នៅតាមសហគមន៍/សហករណ៍ ឬ សមាគមផ្សេងៗ នៅតាមមូលដ្ឋាន តាមរយៈ ការធ្វើអន្តរាគមន៍ជាអាទិភាពនូវមូលនិធិរបស់*រាជរដ្ឋាភិបាល* ឬ ពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា ។

- **ការគ្រប់គ្រងការជួញដូរអចលនវត្ថុ :**
  - ➢ បង្កើតក្របខ័ណ្ឌបទប្បញ្ញត្តិសមស្រប ដើម្បីទ្រទ្រង់ដល់សេវាកម្មវាយតម្លៃ និង សេវាប្រតិបត្តិការអចលនវត្ថុ ។
  - ➢ ពង្រឹងការកសាងសមត្ថភាព ដល់អ្នកវាយតម្លៃនិងបញ្ញត្តិករអចលនវត្ថុ ។

៣. ទស្សនៈវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ឆ្នាំ ២០០៩-២០១៣

៣០២. នាពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០០៩ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា បានប្រឈមមុខនឹងហានិភ័យចម្បងពីរ ដែលអាចធ្វើឱ្យកំណើនមានការធ្លាក់ចុះ ។ ***ទី១*** : ភាពមិនច្បាស់លាស់អំពី កម្រិតនិងរយៈពេល នៃវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុ និងឱនភាពសេដ្ឋកិច្ចសកលលោក ដែលកំពុងបន្តកើតមាន នៅប្រទេសអភិវឌ្ឍ ក៏ដូចជា ផលប៉ះពាល់ពីជំងឺផ្តាសាយថ្មី ទៅ លើវិស័យទេសចរណ៍ ។ ***ទី២*** : សេដ្ឋកិច្ចនៅបណ្តាប្រទេសអភិវឌ្ឍ បានងើបឡើងវិញយឺតៗ ។ *រាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា* បានធ្វើការឆ្លើយតបយ៉ាងទាន់ពេលវេលា ក្នុងការកាត់បន្ថយឱ្យបានច្រើនបំផុត នូវហានិភ័យនានា ដែលអាចធ្វើឱ្យកំណើនសេដ្ឋកិច្ចមានការធ្លាក់ចុះ ក៏ដូចជា ផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាននៃវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុសកលលោក និងឱនភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុងសកលលោកនិងក្នុងតំបន់ មកលើ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជា និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ជាពិសេស ប្រជាជនក្រីក្រ និងក្រុមជនងាយរងគ្រោះ ។ ពិនិត្យជារួម ជំងឺផ្តាសាយថ្មី ពុំបានរីករាលដាលនៅក្នុងកម្រិតមួយ ដូចដែលយើងបានគិតស្មានទុកជាមុននោះទេ ។ កម្រិតនៃការព្រួយបារម្ភអំពីល្បឿននៃការស្ទុះងើបឡើងវិញរបស់សេដ្ឋកិច្ច ហាក់ដូចជាមានការធ្លាក់ចុះចាប់តាំងពីពាក់កណ្តាលឆ្នាំ២០០៩ មក ដោយសារតែសេដ្ឋកិច្ចសកលលោកបានចាប់ផ្តើមងើបឡើងវិញជាបណ្តើរៗ ។ បច្ចុប្បន្ននេះ កម្ពុជាកំពុងជួបប្រទះនឹងបញ្ហាប្រឈម ក្នុងការរកទីផ្សារថ្មីៗទៀត ក្រៅពីទីផ្សារសហរដ្ឋអាមេរិកនិងទីផ្សារអឺរ៉ុប ដើម្បីជំរុញឱ្យកំណើនសេដ្ឋកិច្ច មានអត្រាខ្ពស់ឡើងវិញ ដោយមានការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ក្នុងល្បឿនមួយ ដែលយើងធ្លាប់បានសម្រេចនៅក្នុងទសវត្សរ៍កន្លងទៅ ។

៣០៣. ទិន្នន័យដំបូង ស្តីពីស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ចក្នុងឆ្នាំ២០០៩ បានបង្ហាញពីផលប៉ះពាល់នៃវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុសកលលោក មកលើវិស័យសេដ្ឋកិច្ចសំខាន់ៗ របស់កម្ពុជា ។ ដោយផ្អែកលើការប៉ាន់ស្មានដំបូង កំណើនផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប បានកើនឡើង ០,១ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៩ ធៀបនឹង ៦,៧ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ។ កំណើនជាទូទៅដែលមានលក្ខណៈវិជ្ជមាននេះ ត្រូវបានធ្វើឱ្យកើតមានឡើង តាមរយៈ ការសម្រេចបានលទ្ធផលល្អនៅក្នុងវិស័យកសិកម្ម ដែលមានកំណើន ៥,៤ភាគរយ និងក្នុងវិស័យសេវាកម្ម ដែលមានកំណើន ២,៣ភាគរយ ដោយបានជួយ

បំពេញ ឱ្យវិស័យឧស្សាហកម្ម ដែលបានធ្លាក់ចុះ ៩.៥ភាគរយ ជាពិសេស អនុវិស័យកាត់ដេរ ដែលមានការធ្លាក់ចុះ ៩.០ភាគរយ ។ អនុវិស័យទាំងអស់ នៃវិស័យសេវាកម្ម បានកើនឡើង លើកលែងតែ អនុវិស័យអចលនទ្រព្យ ដែលមានការធ្លាក់ចុះ ២.៥ភាគរយ ។ វិស័យទេសចរណ៍ បានទទួលរងផលប៉ះពាល់ខ្លាំង ពីវិបត្តិសកលលោកនេះ បានថយចុះ ១.៨ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៩ ធៀបនឹង កំណើនពីរខ្ទង់ នៅក្នុងបណ្តាឆ្នាំមុនៗ ។ លំហូរនៃការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស ក៏បានធ្លាក់ចុះយ៉ាងច្រើន នៅក្នុងទំហំប្រមាណ ៥០០លានដុល្លារអាមេរិក ផងដែរ ។

៣០៤. ដូចដែលបានគូសបញ្ជាក់ពីខាងលើ សេដ្ឋកិច្ចសកលលោកនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ បានងើបឡើងវិញ - ជំនឿរបស់វិនិយោគិនអន្តរជាតិក៏មានឡើងវិញបន្តិចម្តងៗ - សូចនាករនៃផលិតកម្មនិងតម្រូវការនាពេលខាងមុខ ក៏មានលក្ខណៈរឹងមាំ - ជំនឿរបស់អ្នកប្រើប្រាស់កំពុងតែកើនឡើង - កម្មន្តសាល និងការងារធ្វើដែលបានធ្លាក់ចុះ បានចាប់ផ្តើមងើបឡើងវិញ - ហើយ ការផ្តល់ឥណទានដល់វិស័យឯកជន កំពុងស្ថិតក្នុងសន្ទុះវិជ្ជមាន ផងដែរ ។ ទោះជាដូចនេះក្តី ក៏មូលដ្ឋានតូចចង្អៀតនៃផលិតកម្ម ការពឹងផ្អែកនៃវិស័យកាត់ដេរទៅលើសហរដ្ឋអាមេរិក និងភាពពឹងផ្អែកនៃសេដ្ឋកិច្ចទៅលើលំហូរទុនបរទេស នឹងបន្តធ្វើឱ្យកម្ពុជានៅតែទទួលរងនូវភាពងាយរងគ្រោះ ចំពោះការប្រែប្រួលនៃទីផ្សារសកលលោក ។ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសចិនថ្មីៗនេះ និងស្ថានភាពរឹងមាំនៃអត្រាកំណើននៃសេដ្ឋកិច្ចនេះនាពេលអនាគត អាចនឹងមានផលប៉ះពាល់ជាវិជ្ជមាន មកលើសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ។

៣០៥. ទោះបីជា *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* បានត្រៀមខ្លួនយ៉ាងល្អទប់ទល់នឹងវិបត្តិសេដ្ឋកិច្ចនេះ តាមរយៈ ក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយដ៏រឹងមាំ ដែលមានតាំងពីទសវត្សរ៍មុនមក និងការអនុវត្តវិធានការគោលនយោបាយយ៉ាងឆាប់រហ័សទាន់ពេល យ៉ាងណាក្តី ក៏ការមិនសម្រេចបាននូវលទ្ធផលនានា និងអត្រានៃភាពមានការងារធ្វើ ទំនងជានឹងកើនឡើង នៅក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លីខាងមុខនេះ ។ បើផ្អែកលើស្ថានភាពប្រែប្រួលទាំងនេះ កម្រិតនៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចត្រូវបានប៉ាន់ស្មានទុកជាមុនថា នឹងកើនឡើងយឺតៗ នៅក្នុងឆ្នាំ២០១០ ហើយអត្រាកំណើនសេដ្ឋកិច្ច នឹងកើនឡើងជាមធ្យម ប្រមាណ ៥ ភាគរយ បើធៀបនឹងអត្រាកំណើន ដែលមាននៅក្នុងទសវត្សរ៍មុន។

៣០៦. *រាជរដ្ឋាភិបាល* យល់ថា កំណើនចំណាយរបស់អ្នកប្រើប្រាស់ នៅក្នុងប្រទេសសេដ្ឋកិច្ចធំៗ ជាពិសេសសេដ្ឋកិច្ចនៃសហរដ្ឋអាមេរិកនិងអឺរ៉ុប នឹងមិនជួយទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដូចកាលពីអតីតកាលទេ ។ *រាជរដ្ឋាភិបាល* មានជំនឿថា តាមរយៈ ការអនុវត្តយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់នូវគោលនយោបាយក្នុងការធ្វើពិពិធកម្មនិងការពង្រីកមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច ការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងនៅក្នុងទីផ្សារអន្តរជាតិនិងតំបន់ កំណើនសេដ្ឋកិច្ច នឹងមានទំនោរទៅរកនិន្នាការកំណើនដូចធ្លាប់មានពីមុន សម្រាប់ដំណាក់ឆ្នាំ ២០១១-២០១៣ ។

៣០៧. ការប៉ាន់ស្មានដំបូងអំពី *ផសស ពិតសរុប* តាមសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច សម្រាប់ឆ្នាំ២០០៩ និងការព្យាករណ៍សម្រាប់ដំណាក់កាលឆ្នាំ ២០០៩-២០១៣ ត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុង *តារាងទី៥* ។

តារាងទី ៩ : ការព្យាករណ៍សូចនាករសំខាន់ៗនៃម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចសម្រាប់ឆ្នាំ ២០០៨-២០១៣

សូចនាករសេដ្ឋកិច្ច	២០០៨	២០០៩	២០១០	២០១១	២០១២	២០១៣
ផសស.(ថ្លៃថេរឆ្នាំ២០០០-គិតជា ពាន់លានរៀល)	២៨ ៦៦៧	២៨ ៦៩២	៣០ ១២៦	៣១ ៩៤១	៣៤ ០២៩	៣៦ ២៣៥
ផសស (ថ្លៃថេរឆ្នាំ២០០០-គិតជា លានដុល្លារ)	៧ ០៦១	៦ ៩១៧	៧ ២៦៨	៧ ៧២៥	៨ ១៨៤	៨ ៧០៤
ផសស សម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ៗ (ដុល្លារ)	៧៣៨	៧៣១	៧៩២	៨៥៣	៩១៥	៩៨១
ផសស សម្រាប់ប្រជាជនម្នាក់ៗ (ពាន់រៀល)	២ ៩៩៨	៣ ០៣០	៣ ២៣៤	៣ ៥២៨	៣ ៧៩៩	៤ ០៨៤
អត្រាកំណើន *ផសស ពិត* (%)	**៦.៧**	**០.១**	**៥.០**	**៦.០**	**៦.៥**	**៦.៥**
សន្ទស្សន៍ *ផសស - ផសស ឌីផ្លេទ័រ* (ការប្រែប្រួលប្រចាំឆ្នាំ - %)	១២.៣	២.៦	៤.៨	២.៩	២.៦	២.៥
អតិផរណា (ការប្រែប្រួលមធ្យមប្រចាំឆ្នាំ - %)	១៩.៧	-០.៦	៦.០	៤.៥	៣.៥	៣.០
អតិផរណា (ការប្រែប្រួលក្នុងត្រីមាសទី៤ - %)	១៥.៨	៦.០	៦.០	៣.៥	៣.៥	៣.០
អតិផរណា (ការប្រែប្រួលពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ-%)	**១២.៥**	**៥.៣**	**៦.២**	**៥.០**	**៣.៥**	**៣.០**
ប្រាក់រៀល ធៀបនឹង ដុល្លារ (មធ្យមប្រចាំឆ្នាំ)	៤ ០៦០	៤ ១៤៨	៤ ១៤៥	៤ ១៣៥	៤ ១៥៣	៤ ១៦៣
ប្រាក់រៀល ធៀបនឹង ដុល្លារ (ចុងឆ្នាំ)	៤ ០៨០	៤ ១៨០	៤ ១១០	៤ ១៤០	៤ ១៦០	៤ ១៧០
ការវិនិយោគសរុប (% *ផសស*)	**២៤.៥**	**២៣.៣**	**២៤.១**	**២៤.២**	**២៤.៣**	**២៤.៤**
ការវិនិយោគសាធារណៈ (% *ផសស*)	៦.៥	៦.៩	៧.០	៦.៧	៦.៨	៦.៨
ការវិនិយោគឯកជន (% *ផសស*)	១៨.០	១៦.៤	១៧.១	១៧.៤	១៧.៥	១៧.៦
សញ្ជ័យជាតិ (% *ផសស*)	១៦.៩	១៨.៦	១៩.២	១៩.៤	២០.២	២១.២
សញ្ជ័យក្រៅប្រទេស (% *ផសស*)	៧.៦	៤.៧	៤.៩	៤.៨	៤.១	៣.៣
ចំណូលថវិកាសរុប (% *ផសស*)	**១៣.៣**	**១១.៨**	**១២.៦**	**១៣.២**	**១៣.៧**	**១៤.២**
ចំណាយថវិកាសរុប (% *ផសស*)	**១៥.៩**	**១៧.៥**	**១៧.៩**	**១៧.៨%**	**១៧.៨**	**១៧.៧**
ឱនភាព/អតិរេក ថវិកាចរន្ត (% *ផសស*)	៣.០	០.១	១.៣	១.៧	២.២	២.៨
ឱនភាព/អតិរេក ថវិកាទូទៅ (% *ផសស*)	-២.៩	-៦.៣	-៥.៣	-៤.៦	-៤.០	-៣.៥
ការនាំចេញនៃទំនិញ (% *ផសស*)	**៤៥.៥**	**៣៧.៦**	**៣៧.៤**	**៣៨.៨**	**៤១.០**	**៤៣.៤**
ការនាំចូលនៃទំនិញ (% *ផសស*)	**៦៣.០**	**៥២.៥**	**៥២.៥**	**៥៣.៧**	**៥៥.១**	**៥៦.៦**
តុល្យភាពពាណិជ្ជកម្ម (% *ផសស*)	-១៧.៤	-១៤.៨	-១៥.១	-១៤.៩	-១៤.១	-១៣.១
តុល្យភាពគណនីចរន្ត (% *ផសស*)	-១២.២	-១០.១	-១០.១	-៩.៧	-៨.៩	-៧.៨
សាច់ប្រាក់ងាយស្រួលសរុប (ពាន់លានរៀល)	១១ ៨៥៨	១៦ ២២៨	១៩ ១៣៧	២៣ ០៦៩	២៨ ០០១	៣៤ ០៣០

សូចនាករសេដ្ឋកិច្ច	២០០៨	២០០៩	២០១០	២០១១	២០១២	២០១៣
សាច់ប្រាក់ងាយស្រួលសរុប (ការប្រែប្រួលជា %)	៤.៨	៣៦.៩	១៧.៩	២០.៥	២១.៤	២១.៥
សាច់ប្រាក់ងាយស្រួលសរុប (% ផសស	២៨.៣	៣៧.៧	៤០.៤	៤៤.៦	៤៩.៥	៥៥.១
ទុនបម្រុងបរទេសដុល (លានដុល្លារ)	**២ ១៦៤**	**២ ៣៦៧**	**១ ៩៣៥**	**២ ១៤២**	**២ ៣៦១**	**២ ៦០០**
ទុនបម្រុងបរទេសដុល (ខែនៃការនាំចូល ទំនិញ និង សេវាកម្ម)	៣.៥	៤.៦	៣.៥	៣.៥	៣.៥	៣.៥
ចំនួនប្រជាជន (គូលេខកែសម្រួល-លាននាក់)	**១៤.០**	**១៤.២**	**១៤.៤**	**១៤.៧**	**១៤.៩**	**១៥.១**

ប្រភព : ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និង វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិនៃក្រសួងផែនការ

៣០៨. ក្នុងរយៈពេល៥ឆ្នាំចុងក្រោយ កិច្ចខិតខំរបស់ *រាជរដ្ឋាភិបាល* ក្នុងការពង្រឹងវិន័យសារពើពន្ធ ការដាក់ឱ្យមានក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ ដែលកាន់តែទទួលបានជំនឿទុកចិត្ត និងការអនុវត្តកំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធ បានជួយឱ្យកម្ពុជា សម្រេចបាននូវការអនុវត្តសេដ្ឋកិច្ចមួយដ៏ល្អបំផុត នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រថ្មីចាប់តាំងពីឆ្នាំ ១៩៩៣ ។ កំណែទម្រង់រចនាសម្ព័ន្ធបានជួយឱ្យដំណើរការសេដ្ឋកិច្ចប្រព្រឹត្តទៅបានយ៉ាងល្អ នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រទំនើបរបស់កម្ពុជា ចាប់តាំងពីឆ្នាំ ២០០៣ មក ។ ក្នុងអំឡុងពេលនៃវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុ សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅតែបង្ហាញនូវ ភាពមិនទ្រុឌទ្រោម និងបត់បែនបាន ។ *រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* មានជំនឿជឿជាក់ថា ការបន្តអនុវត្តដ៏ខ្លាំងក្លានូវនយោបាយរបស់ខ្លួន និង អាចទាញយកប្រយោជន៍ពីសក្តានុពលសេដ្ឋកិច្ចនេះ ។

តារាងទី ១០ : ផលិតផលក្នុងស្រុកពិតសរុប - *ផសស ពិតសរុប* (ថ្លៃថេរឆ្នាំ២០០០)

អត្រាកំណើននៃសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចឆ្នាំ : ២០០៩-២០១៣

(គិតជា%)

	២០០៩	២០១០	២០១១	២០១២	២០១៣
កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និង នេសាទ	**៥.៤**	**៤.០**	**៣.២**	**៣.៤**	**៣.២**
ដំណាំ	៥.៨	៤.៤	៣.៥	៣.៧	៣.៤
បសុសត្វ និង បសុបក្សី	៥.០	៥.៦	៤.៤	៤.៦	៤.៩
ជលផល	៦.០%	២.៩	២.៥	២.៥	២.៥
ផលព្រៃឈើ	១.១%	១.១	១.១	១.១	១.១
ឧស្សាហកម្ម	**-៨.៥**	**១០.៥**	**៧.៩**	**៨.៤**	**៨.២**
រ៉ែ	២០.០	៥.៦	៧.៣	៧.៧	៦.២
កម្មន្តសាល	-១៥.៥	១៤.២	៩.០	៩.២	៩.២
អាហារ ភេសជ្ជៈ និង ថ្នាំជក់	៦.០	២.៦	៦.៧	៧.៨	៧.៨

	២០០៩	២០១០	២០១១	២០១២	២០១៣
វាយនភ័ណ្ឌ សម្លៀកបំពាក់ និង គ្រឿងសម្រាប់ពាក់នៅជើង	-៩.០	១.៥	១០.០	១០.០	១០.០
ឈើ ក្រដាស និង បោះពុម្ព	៥.០	២.៥	៥.៧	៦.២	៦.១
កម្មន្តសាលកៅស៊ូ	៩.៥	៣.១	៥.៧	៦.០	៦.០
កម្មន្តសាលផ្សេងៗទៀត	៧.៨	៣.១	៥.៦	៦.៨	៦.៨
អគ្គិសនី ឧស្ម័ន និងទឹក	៨.៥	៤.៦	៨.២	៨.៦	៨.៦
សំណង់	៥.០	២.៦	៤.៩	៦.០	៥.១
សេវា	**២.៣**	**៣.៣**	**៧.៣**	**៧.៤**	**៧.៤**
ពាណិជ្ជកម្ម	៤.២	៣.៣	៥.៦	៥.៦	៥.៦
សណ្ឋាគារ និង ភោជនីយដ្ឋាន	១.៨	៤.២	៩.៤	៩.៥	៩.៥
ដឹកជញ្ជូន និង ទូរគមនាគមន៍	៣.៩	៣.៤	៧.៣	៧.៥	៧.៥
ហិរញ្ញវត្ថុ	៨.០	៣.៣	៨.០	៧.៧	៧.៧
រដ្ឋបាលសាធារណៈ	១.០	៣.២	៨.៧	៨.២	៨.២
អចលនវត្ថុ និង ធុរកិច្ច	-២.៥	៣.៤	៧.៦	៧.៧	៧.៧
សេវាផ្សេងៗ	២.៩	២.៧	៧.៥	៧.៥	៧.៥
ពន្ធលើផលិតផល ដក ឧបត្ថម្ភធន	៦.១	០.១	៣.៨	៧.០	៧.០
ដក ឧបត្ថម្ភធន	១.៩	៣៥.៥	៣.៨	៧.០	៧.០
ដក បន្ទុកលើសេវាហិរញ្ញវត្ថុ	១២.០	៥.៨	៨.០	៧.៧	៧.៧
ផលិតផលក្នុងស្រុកសរុប (*ផសស សរុប*)	**០.១**	**៥.០**	**៦.០**	**៦.៥**	**៦.៥**

ប្រភព : ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ និង វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិនៃក្រសួងផែនការ

៤. ការវិនិយោគដែលចាំបាច់ ដើម្បីសម្រេចបាននូវកំណើន *ផសស* ដែលបានគ្រោងទុក

៣០៩. គំរូនៃសេដ្ឋកិច្ចវិទ្យាធ្លាប់ប្រើ ដើម្បីធ្វើការព្យាករណ៍សេដ្ឋកិច្ច សម្រាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំ ពី ឆ្នាំ២០០៩ ដល់ ២០១៣ ក៏អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ ដើម្បីធ្វើការព្យាករណ៍ការវិនិយោគសរុប ដែលចាំបាច់ក្នុងការធ្វើសម្រេចបាននូវកំណើន *ផសស សរុប* ដូចដែលបានគ្រោង និង ការបែងចែកនៃការវិនិយោគសរុប ទៅតាមវិស័យសេដ្ឋកិច្ច ។ ថ្វីបើភាពមានកម្រិតខ្លះពីគំរូនៃសេដ្ឋកិច្ចវិទ្យាក៏ដោយ ក៏លទ្ធផលនៃការវិភាគបង្ហាញថា ទឹកប្រាក់នៃការវិនិយោគសរុបចំនួន ៦២ ០២០,៧ពាន់លានរៀល (១៥,១២៧ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក) គឺជាតម្រូវការ ដើម្បីសម្រេចបាននូវកំណើន *ផសស សរុប* ដែលបានគ្រោងទុក សម្រាប់ដំណាក់កាលនៃ *ផយអជ បច្ចុប្បន្នកម្ម ឆ្នាំ ២០០៩-២០១៣* ។ ចំពោះ

ប្រភពនៃវិនិយោគមូលធនសរុប ការវិនិយោគរបស់វិស័យឯកជនបានចូលរួមចំណែកចំនួន ៤៤ ៤៨០.១ពាន់លានរៀល (១០.៨ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក) ដែលស្មើនឹងប្រមាណ ៧១.៧ភាគរយ នៃការវិនិយោគសរុប ។ ការវិនិយោគសាធារណៈមានចំនួន ១៧ ៥៤០.៦ពាន់លានរៀល (៤.២ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក) ។ ចំពោះធនធានក្នុងស្រុកនិងពីបរទេសសម្រាប់ការធ្វើហិរញ្ញប្បទានដល់ការវិនិយោគមូលធនសរុប ៥៦.២ភាគរយ នៃវិនិយោគសរុប ត្រូវបានគ្រោងទុកថា ទទួលបានការធ្វើហិរញ្ញប្បទានពីធនធានក្នុងស្រុក ដែលស្មើនឹងប្រមាណ ៣៤ ៨៤៥.០ពាន់លានរៀល (៨.៤ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក) ។ ហិរញ្ញប្បទានពីប្រភពក្រៅប្រទេស អាចមានចំនួនប្រមាណ ២៧ ១៧១.៧ពាន់លានរៀល (៦.៦ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក) ដែលស្មើនឹងប្រមាណ ៤៣.៨ភាគរយ នៃវិនិយោគមូលធនសរុប។

តារាងទី ១១ : ការវិនិយោគចាំបាច់ ដើម្បីសម្រេចបានកំណើនផលិតផលសរុបក្នុងស្រុកដែលបានគ្រោងទុក និង ធនធានដែលអាចមាន សម្រាប់ធ្វើហិរញ្ញប្បទានដល់ការវិនិយោគចាំបាច់ ឆ្នាំ ២០០៩-២០១៣

(គិតជា ពាន់លានរៀល)

ប្រភពហិរញ្ញប្បទាន	២០០៩	២០១០	២០១១	២០១២	២០១៣	សរុប ២០០៩-២០១៣
ការវិនិយោគទុនសរុប	**៩ ៩១៤.៦**	**១១ ៣០៧.៥**	**១២ ៣៩៤.៩**	**១៣ ៥៦៤.៤**	**១៤ ៨៣៩.២**	**៦២ ០២០.៧**
• **វិនិយោគសាធារណៈ**	**២ ៩១៧.១**	**៣ ២៩០.៨**	**៣ ៤៤៨.២**	**៣ ៧៧០.៦**	**៣ ១១៣.៩**	**១៧ ៥៤០.៦**
• ហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក	៧៣៧.៧	៧៦២.៦	៧៥៥.១	៨៧៣.៨	៩៥៣.៤	៤ ១២៦.៧
• ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស**	២ ១៧៩.៤	២ ៥២៨.១	២ ៦៩៥.១	២ ៨៩៦.៧	៣ ១៦០.៥	១៣ ៤១៣.៩
• **វិនិយោគឯកជន**	**៦ ៩៩៧.៥**	**៨ ០១៦.៨**	**៨ ៩៤៦.៧**	**៩ ៧៩៣.៨**	**១០ ៧២៥.៣**	**៤៤ ៤៨០.១**
• ហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក	៤ ៨៨៧.២	៥ ៥៥៥.៦	៦ ១៧៣.៦	៦ ៧៤១.១	៧ ៣៦០.៧	៣០ ៧២២.៣
• ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស	២ ១១០.៣	២ ៤៥៧.១	២ ៧៧៣.១	៣ ០៥២.៧	៣ ៣៦៤.៦	១៣ ៧៥៧.៨
ការវិនិយោគទុនសរុប	**៩ ៩១៤.៨**	**១១ ៣០៧.៥**	**១២ ៣៩៤.៩**	**១៣ ៥៦៤.៤**	**១៤ ៨៣៩.២**	**៦០ ២០០.៧**
• **វិនិយោគសាធារណៈ**	២ ៩១៧.១	៣ ២៩០.៨	៣ ៤៤៨.២	៣ ៧៧០.៦	៤ ១១៣.៩	១៧ ៥៤០.៦
• **វិនិយោគឯកជន**	៦ ៩៩៧.៥	៨ ០១៦.៨	៨ ៩៤៦.៧	៩ ៧៩៣.៨	១០ ៧២៥.៣	៤៤ ៤៨០.១
ការវិនិយោគទុនសរុប	**៩ ៩១៤.៦**	**១១ ៣០៧.៥**	**១២ ៣៩៤.៩**	**១៣ ៥៦៤.៤**	**១៤ ៨៣៩.២**	**៦២ ០២០.៧**
• ហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក	៥ ៦២៥.០	៦ ៣២២.៣	៦ ៩៧២.៧	៧ ៦១៤.៩	៨ ៣១៤.១	៣៤ ៨៤៥.០
• ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស	៤ ២៨៥.៦	៤ ៩៨៥.២	៥ ៤២២.២	៥ ៩៤៩.៥	៦ ៥២៥.១	២៧ ១៧១.៧
ការវិនិយោគសាធារណៈ	**២ ៩១៧.១**	**៣ ២៩០.៨**	**៣ ៤៤៨.២**	**៣ ៧៧០.៦**	**៤ ១១៣.៩**	**១៧ ៥៤០.៦**
• ហិរញ្ញប្បទានក្នុងស្រុក	៧៣៧.៧	៧៦២.៦	៧៥៥.១	៨៧៣.៨	៩៥៣.៤	៤ ១២៦.៧
• ហិរញ្ញប្បទានក្រៅប្រទេស[១]	២ ១៧៩.៤	២ ៥២៨.១	២ ៦៩៥.១	២ ៨៩៦.៧	៣ ១៦០.៥	១៣ ៤១៣.៩

[១] សមាសធាតុនៃការវិនិយោគតែប៉ុណ្ណោះ មិនរួមបញ្ចូលសមាសធាតុក្រុមអ្នកបច្ចេកទេស

__ប្រភព__ : ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

៣១០. ការបែងចែកលម្អិតនៃការវិនិយោគចាំបាច់ ដើម្បីសម្រេចបានកំណើន *ផសស សរុប* ដែលបានគ្រោងទុកតាមរយៈ វិស័យសេដ្ឋកិច្ច ត្រូវបានបង្ហាញក្នុង *តារាងទី១២* ។ ដើម្បីសម្រេចបានអត្រាកំណើន*ផសស សរុប* ដែលបានគ្រោងទុកតាមវិស័យ ការវិនិយោគក្នុងក្រុមវិស័យសំខាន់ៗ រួមមាន ដូចខាងក្រោម ៖

- *វិស័យកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ* នឹងត្រូវការ ទុនវិនិយោគចំនួន ១១ ៨២៥,១ ពាន់លានរៀល (២,៨៨៤ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក) សម្រាប់រយៈពេល ៥ឆ្នាំ (២០០៩-២០១៣) ។
- *វិស័យឧស្សាហកម្មទូទៅ* រួមមាន (*រុករករ៉ែ - កម្មន្តសាល - អគ្គិសនី ឧស្ម័ន និងទឹក* - និង*សំណង់*) នឹងត្រូវការទុនវិនិយោគចំនួន ២៨ ៦០១,៨ ពាន់លានរៀល (៦,៩៧៦ ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក) សម្រាប់រយៈពេល៥ឆ្នាំ (២០០៩-២០១៣) ។ នៅក្នុងក្រុមនេះ *អនុវិស័យកម្មន្តសាល* (*វាយនភ័ណ្ឌ សម្លៀកបំពាក់ និងគ្រឿងពាក់នៅជើង*) នឹងត្រូវការចំណែកធំជាងគេនៃការវិនិយោគ គឺមានចំនួនប្រមាណ ១៣ ០០៤,០ ពាន់លានរៀល (៣,១៧១ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក) ។ បន្ទាប់ពី*អនុវិស័យកម្មន្តសាល អនុវិស័យសំណង់* ត្រូវការចំណែកធំបន្ទាប់នៃការវិនិយោគ គឺមានចំនួន ៩ ៨២៤,៧ពាន់លានរៀល (២,៣៩៦ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក) ហើយ *អនុវិស័យអគ្គិសនី ឧស្ម័ន និងទឹក* ត្រូវការទុនវិនិយោគចំនួនប្រមាណ ៤ ១៩៣,៣ ពាន់លានរៀល (១,០០២ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក) ។
- *វិស័យសេវាកម្ម* (ដែលរួមមាន *ពាណិជ្ជកម្ម សណ្ឋាគារ និង ភោជនីយដ្ឋាន (ទេសចរណ៍) ដឹកជញ្ជូន និង ទូរគមនាគមន៍ ហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋបាលសាធារណៈ និងអចលនទ្រព្យ*) ត្រូវការនូវទុនវិនិយោគ ២១ ៥៩៣,៨ ពាន់លានរៀល (៥,២៦៦ពាន់លានដុល្លារអាមេរិក) ។

តារាងទី ១២ : វិនិយោគមូលធន ដែលត្រូវការតាមវិស័យនីមួយៗ ដើម្បីសម្រេចបាននូវគោលដៅនៃកំណើន

ផសស (គិតជា ពាន់លានរៀល)

	២០០៩	២០១០	២០១១	២០១២	២០១៣	សរុប
កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និង នេសាទ	**១ ៩៦០,២**	**២ ៣១៤,៧**	**២ ៤៨៣,៧**	**២ ៦៩០១**	**២ ៨១៦,៤**	**១១ ៨២៥,១**
ដំណាំ	១ ២៨១,១	១ ៨៩២,៩	២ ០៣៣,៨	២ ១៧៣,៨	២ ៣១២,១	៩.៦៩៣,៧
ចិញ្ចឹមសត្វ	៨១,៩	១៩១,៣	១៦៣,៨	១៧៦,២	១៨៩,៩	៧៦៣,០
នេសាទ	១០៤,៥	១៧៧,៩	១៨៨,៩	១៩៩,១	២០៩,៦	៨៨០,០
ព្រៃឈើ	៩២,៦	៩២,៧	៩៧,១	១០១,០	១០៤,៨	៤៨៨,៣
ឧស្សាហកម្ម	**៤ ៦១៤,១**	**៥ ០៧០,២**	**៥ ៧១៧,៥**	**៦ ២៨៨,៣**	**៦ ៩១១,៦**	**២៨ ៦០១,៨**
រ៉ែ	២៥៣,៣	២៨២,៤	៣១៣,៩	៣៤៦,៧	៣៨៣៥	១.៥៧៩,៧
ផលិតកម្ម	១ ៩២០,២	២ ២៧៥,៩	២ ៦៤៧,៦	២ ៩២៣,៣	៣ ២៣៦,៩	១៣ ០០៤,០
អាហារ ភេសជ្ជៈ និងថ្នាំជក់	១៩៥,៧	២៥៣,៤	២៨០,១	៣០៩,៦	៣៤២,៨	១.៣៨១,៦

	២០០៩	២០១០	២០១១	២០១២	២០១៣	សរុប
វាយនភ័ណ្ឌ	៨២៨.៤	៨២៦.១	១ ០៥៨.៩	១ ១៨១.៣	១ ៣២៣,២	៥ ២១៧.៨
ឈើ ក្រដាស និងផ្នែកបោះពុម្ព	៥៨.៤	៥៥.១	៦០.៤	៦៥.៧	៧១.៧	៣១១.៣
ផលិតកម្មកៅស៊ូ	៦៧.៨	៦៣.១	៦៩.១	៧៥.១	៨១.៨	៣៥៦.៩
ផលិតកម្មដទៃ	៧៧០.០	១ ០៧៨.២	១ ១៧៩.២	១ ២៩១.៧	១ ៤១៧.៤	៥ ៧៣៦.៥
អគ្គិសនី ឧស្ម័ន និង ទឹកស្អាត	៦៧២.០	៧៣៩.៧	៨២៥.១	៩២៣.០	១ ០២៩.៥	៤ ១៩៣.៣
សំណង់	១ ៧៦៨.៦	១ ៧៧២.៣	១ ៩២៦.៩	២ ០៩៥.៣	២ ២៦១.៧	៩ ៨២៤.៧
សេវាកម្ម	**៣ ៧៤០.៣**	**៣ ៩២២.៦**	**៤ ១៩៣.៧**	**៤ ៦២៥.៩**	**៥ ១១១,២**	**២១ ៥៩៣.៨**
ពាណិជ្ជកម្ម	៦៩១.២	៦៩៧.៨	៧៦២.៩	៨២៦.៥	៨៩៦.៩	៣ ៨៧៥.២
សណ្ឋាគារ និងភោជនីយដ្ឋាន	៤៩៦.០	៥៤៤.២	៦០៩.២	៦៨១.៤	៧៦២.១	៣ ០៩៣.០
ដឹកជញ្ជូន និងទូរគមនាគមន៍	៦៣៩.៨	៦៧៦.៨	៧៥២.១	៨២៨.៩	៩១៥.១	៣ ៨១២.៧
ហិរញ្ញវត្ថុ	១១០.៨	១០៥.១	១១៧.៦	១២៩.៩	១៤៣.៨	៦០៧.១
រដ្ឋបាលសាធារណៈ	៨១៦.៨	៨៩៩.៥	៨៣៨.៥	៩៣០.៦	១ ០៣៤.៨	៤ ៥២០.២
អចលនទ្រព្យ និងធុរកិច្ច	៦០៥.៤	៦២២.៥	៦៩៣.៩	៧៦៦.៥	៨៤៨.៣	៣ ៥៣៦.៧
សេវាកម្មដទៃទៀត	៣៨០.៤	៣៧៦.៧	៤១៩.៤	៤៦២.២	៥១០.៣	២ ១៤៨.៩
សរុប	**៩ ៩១៤.៦**	**១១ ៣០៧.៦**	**១២ ៣៩៤.៩**	**១៣ ៥៦៤.៤**	**១៤ ៨៣៩.២**	**៦២ ០២០.៧**

ប្រភព : ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

៥. ចំណូលនិងចំណាយថវិកា : ២០០៩-២០១៣

៣១១. ដោយសារវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុនិងសេដ្ឋកិច្ចសកលលោក ដែលបាននិងកំពុងកើតឡើងក្នុងប្រទេសអភិវឌ្ឍ បាន ជះឥទ្ធិពលអវិជ្ជមានមកលើសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ចំណូលថវិកាបានធ្លាក់ចុះពី ១៣.៣ភាគរយនៃ *ផសស សរុប* ក្នុងឆ្នាំ ២០០៨ មក ១១.៨ភាគរយនៃ *ផសស សរុប* ក្នុងឆ្នាំ២០០៩ *(សូមមើលតារាងទី៩)* ។ ចំណូលថវិកា ត្រូវបាន ព្យាករណ៍ថា នឹងកើនឡើងវិញជាបន្តបន្ទាប់ ហើយនឹងកើនលើសកម្រិតក្នុងឆ្នាំ២០០៨ នៅឆ្នាំ២០១២ ហើយត្រូវ បានព្យាករណ៍ថា នឹងកើនដល់ ១៤.២ភាគរយ នៃ *ផសស សរុប* ក្នុងឆ្នាំ២០១៣ ។ ការអនុវត្តនូវវិធានការនានា របស់ *រាជរដ្ឋាភិបាល* ដែលផ្តោតលើការការពារ ក្រុមជនងាយរងគ្រោះនិងប្រជាជនក្រីក្រ ពីផលប៉ះពាល់អវិជ្ជមាន នៃឱនភាពសេដ្ឋកិច្ច ក៏ដូចជា ការអនុវត្តវិធានការសម្រាប់ជំរុញតម្រូវការ តាមរយៈ កញ្ចប់គោលនយោបាយ សម្រាប់ជំរុញកំណើន បានធ្វើឱ្យចំណាយថវិកាជាសមាមាត្រនៃ*ផសស សរុប* បានកើនឡើងពី ១៥.៩ភាគរយ ក្នុង ឆ្នាំ២០០៨ ដល់ ១៧.៥ភាគរយ ក្នុងឆ្នាំ២០០៩ ។

៣១២. ជាផ្នែកមួយនៃកម្មវិធីកំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* បានអនុវត្ត ដំណើរការចំនួនពីរ ដើម្បីផ្តល់ជាធាតុចូលក្នុងការរៀបចំគម្រោងថវិកាជាតិប្រចាំឆ្នាំ ។ ***ទីមួយ*** គឺ ក្របខ័ណ្ឌចំណាយ

សម្រាប់រយៈមធ្យម ដែលព្យាករណ៍តួលេខចំណាយចរន្តសម្រាប់រយៈពេលបីឆ្នាំខាងមុខ ។ ការព្យាករណ៍នេះនឹងត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មរៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ការព្យាករណ៍ផ្អែកលើការវិភាគម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចពីលើចុះក្រោម ដោយមើលលើការអនុវត្តនៃសេដ្ឋកិច្ច គោលនយោបាយអាទិភាព ក៏ដូចជាព័ត៌មានបានពីស្ថាប័ននានារបស់ *រាជរដ្ឋាភិបាល* ។ នាយកដ្ឋានគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ នៃ*ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* ទទួលបន្ទុកធ្វើការវិភាគនេះ ។ ***ទីពីរ*** គឺក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រនៃថវិកាសម្រាប់រយៈពេលបីឆ្នាំ ដែលអនុវត្តតាមអភិក្រមពីក្រោមទៅលើ និងរៀបចំដោយនាយកដ្ឋានថវិកានៃ *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* ។ ធាតុចូលដែលសម្រាប់យកមកប្រើប្រាស់ក្នុងការវិភាគនេះ គឺផ្អែកទៅលើព័ត៌មានដែលប្រមូលបានពីការផ្លាស់ប្តូរយោបល់រវាង *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* ជាមួយស្ថាប័ននានារបស់*រាជរដ្ឋាភិបាល* និងព័ត៌មានស្តីពី ចំណាយនិងតម្រូវការរយៈពេលពីរឆ្នាំទៅមុខ នៃស្ថាប័នទាំងនោះ ។ ក្នុងការអនុវត្ត *កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* នឹងបន្តពង្រឹងភាពផ្សារភ្ជាប់គ្នានៃដំណើរការ ទាំងពីរ ដើម្បីកែលម្អការរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំ ។

៣១៣. ក្នុងដំណាក់កាលនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ចនៅកម្ពុជាសព្វថ្ងៃ យើងនៅមានការងារយ៉ាងធំចំពោះមុខក្នុងការស្តារនិងកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តដែលចាំបាច់ ដើម្បីសម្រេចបានគោលដៅម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចគឺ កំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ដើម្បីឈានទៅកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ។ ទោះបីជាប្រហែល ៤០ភាគរយនៃចំណាយសាធារណៈសរុបត្រូវបានប្រើប្រាស់ទៅលើចំណាយមូលធនក៏ដោយ ក៏ចំនួននេះនៅតិចតួចនៅឡើយសម្រាប់ការស្តារនិងការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្តដែលយើងកំពុងត្រូវការចាំបាច់ ដើម្បីកាត់បន្ថយភាពក្រីក្របន្ថែមទៀត ។ ការពឹងផ្អែកលើហិរញ្ញប្បទានពីខាងក្រៅ ប៉ះពាល់ដល់ជម្រើសរបស់ *រាជរដ្ឋាភិបាល* ក្នុងការបំពេញតម្រូវការជាក់ស្តែងរបស់ខ្លួន ។ *រាជរដ្ឋាភិបាល* បានប្រើប្រាស់ចំណាយមូលធន ដែលជាផ្នែកនៃថវិកាជាតិ ដើម្បីទាក់ទាញហិរញ្ញប្បទានពីខាងក្រៅប្រទេស សម្រាប់បំពេញតម្រូវការនៃចំណាយមូលធនជាអាទិភាពរបស់ខ្លួន ។

តារាងទី ១៣ : ចំណាយមូលធន និងចំណាយចរន្តសម្រាប់ឆ្នាំ ២០០៩ - ២០១៣

	២០០៩	២០១០	២០១១	២០១២	២០១៣
ចំណាយសរុប (គិតជាពាន់លានរៀល)	**៧ ៥៤៨.៦**	**៨ ៤៩៩.៨**	**៩ ១៩៦.៨**	១០ ០៣៩.៣	១០ ៩៣១.៦
ចំណាយមូលធន (គិតជាពាន់លានរៀល)	២ ៩៥១.៦	៣ ៣២៦៩	៣ ៥៣៤.៣	៣ ៨៧៦.៣	៤ ២៣៤.៩
ចំណាយចរន្ត (គិតជាពាន់លានរៀល)	៤ ៥៩៧.១	៥ ១៧២.៩	៥ ៦៦២.៥	៦ ១៦៣.០	៦ ៦៩៦.៨

ប្រភព : ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

៣១៤. ក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីកំណែទម្រង់ហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ *រាជរដ្ឋាភិបាល* កំពុងពង្រឹងភាពផ្សារភ្ជាប់គ្នា រវាងកម្មវិធីនានាដែល ***ទីមួយ*** - កំណត់ការវិនិយោគសាធារណៈអាទិភាព ដែលរួមមាន *ផសយអជ* សម្រាប់រយៈពេល៥ឆ្នាំ និង*កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ* សម្រាប់រយៈពេល៣ឆ្នាំ ***ទីពីរ*** - កៀរគរធនធានពីខាងក្រៅ ទាំងពីដៃគូអភិវឌ្ឍន៍

ចាស់និងថ្មី និង ***ទីបី*** - រៀបចំក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រនៃថវិកា ។ *រាជរដ្ឋាភិបាល* ដឹងច្បាស់ពីតម្រូវនៃការកែលម្អ *កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ*សម្រាប់រយៈ៣ឆ្នាំ ដើម្បីធានាថា (១) តម្រូវការចំណាយចរន្តដែលពាក់ព័ន្ធដល់ការរៀបចំថវិកាប្រចាំឆ្នាំ គឺជា ផ្នែកមួយដែលមិនអាចខ្វះបាននៃព័ត៌មានដែលប្រមូលបាន នៅក្នុងការរៀបចំ*កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ* (២) គម្រោងនានានៃ*កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ* ត្រូវបានចាត់ថ្នាក់តាមលំដាប់អាទិភាព ។ ការងារនេះ ទាមទារឱ្យស្ថាប័នរបស់ *រាជរដ្ឋាភិបាល* ធ្វើចំណាត់ថ្នាក់គម្រោងដែលស្នើសុំ ទៅតាមលំដាប់អាទិភាព សម្រាប់ការអនុវត្តក្នុងរយៈបីឆ្នាំទៅមុខ ដោយផ្អែកលើ ស្ថានភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ចទូទៅ និង ការយល់ដឹងពីលទ្ធភាពនៃការកៀរគរធនធានពីប្រភពក្រៅប្រទេស ។

៣១៥. ការពង្រឹងដំណើរការនៃការរៀបចំ*កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ* គឺជាអាទិភាពមួយរបស់*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* ។ នៅពេលដែលគុណភាពនៃព័ត៌មានរបស់ *កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ* ល្អជាងមុននោះ *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* នឹងធានាថា មានតែកម្មវិធីឬគម្រោងដែលស្ថិតនៅក្នុង*កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ* ប៉ុណ្ណោះ ដែលនឹងត្រូវដាក់បញ្ចូលសម្រាប់ការពិចារណាក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទាន នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃការរៀបចំ*ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រនៃថវិកា* ។ *គណៈកម្មាធិការទីតិសម្បទានិងអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជានៃក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា* នឹងធានាថា នឹងជំរុញការធ្វើហិរញ្ញប្បទានដល់គម្រោងនានា ដែលជាផ្នែកនៃ*កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ* នៅក្នុងការងារកៀរគរធនធានរបស់ខ្លួន និងរៀបចំដោយទៀងទាត់នូវរបាយការណ៍អំពី គម្រោងក្នុង*កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ* ក៏ដូចជា គម្រោងក្រៅ*កម្មវិធីវិនិយោគសាធារណៈ* ដែលគាំទ្រដោយដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ខាងក្រៅ ។

៣១៦. ជាកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងមួយដើម្បីជំរុញតម្លាភាពនៃដំណើរការរៀបចំថវិកា *ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ* បានរៀបចំនូវការព្យាករណ៍ដំបូងមួយអំពីការបែងចែកចំណាយចរន្ត សម្រាប់ក្រសួង-ស្ថាប័នរបស់*រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា* សម្រាប់ដំណាក់កាលរបស់ *ផយអជ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣* ។ ការព្យាករណ៍នោះ មាននៅក្នុង *តារាងទី១៤* ។

តារាងទី ១៤ : ចំណាយថវិកាចរន្តដែលបានស្នើឡើងសម្រាប់ ក្រសួង-ស្ថាប័ននីមួយៗ ២០០៩-២០១៣

(គិតជា ពាន់លានរៀល)

ក្រសួង/ស្ថាប័ន	២០០៩ ថវិកាអនុម័ត	២០១០ ព្យាករណ៍	២០១១ ព្យាករណ៍	២០១២ ព្យាករណ៍	២០១៣ ព្យាករណ៍
I. រដ្ឋបាលទូទៅ	**១ ៣៣២.៨៨៩**	**៧៥៣.០៥៨**	**៨០៦.៥៥៤**	**៨៥៥.០០៩**	**៩០២.៥៨០**
០៥.១ ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី	៣៣១.០៣៧	១៩០.៩៧១	២០៣.៦១៦	២១៤.៩២៣	២២៥.៩២៩
០៥.២ រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានមុខងារសាធារណៈ	២.៧៣៧	២.៧៥១	២.៩៣៩	៣.១០២	៣.២៦១
០៥.៤ ក.អ.ក	៤.៧៤៣	៥.៣៥៤	៥.៧២០	៦.០៣៨	៦.៣៤៧
០៧.២ មហាផ្ទៃ-រដ្ឋបាល	៤៧.០៤៤	៥១.៤៣០	៥៤.៩៥០	៥៨.០០២	៦០.៩៧២

ក្រសួង/ស្ថាប័ន	២០០៩ ប៉ាន់ស្មាន	២០១០ ព្យាករណ៍	២០១១ ព្យាករណ៍	២០១២ ព្យាករណ៍	២០១៣ ព្យាករណ៍
០៨. ទំនាក់ទំនងការប្រជុំនិងត្រួតពិនិត្យ	១០.៣៣៦	១៤.៩៩៧	១៦.០២៣	១៦.៩១៣	១៧.៧៧៩
០៩. ការបរទេសនិងសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ	៧១.៩៣១	៦៩.៧៧៤	៧៤.៥៥០	៧៨.៦៩០	៨២.៧១៩
១០. សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ	៥៥៦.៦៦៥	៨៣.៦៥៣	៨៩.៣៧៩	៩៤.៣៤៣	៩៩.១៧៤
១៤. ផែនការ	១៤.៨២៩	២២.៧៩៤	២៤.៣៥៤	២៥.៧០៧	២៧.០២៣
២៦. យុត្តិធម៌	២២.៨២៦	៣៤.៩៧៨	៣៩.៦៧៩	៤៥.១១៩	៥១.២២៣
៣០. គណកម្មាធិការជាតិរៀបចំការបោះឆ្នោត	១០.៥៧២	៨.៧០៧	៩.៣០៣	៩.៨២០	១០.៣២៣
៣១. អជ្ញាធរ សវនកម្មជាតិ	៥.៥០៣	៦.៣៩២	៦.៨២៩	៧.២០៩	៧.៥៧៨
៣២. បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	៧៣.៣១២	៥៨.៧៤៦	៦២.៧៦៧	៦៦.២៥៣	៦៩.៦៤៥
II. ការពារ និងសន្តិសុខ	**១ ២៥៤.០៤១**	**១ ១៥០.៥២២**	**១ ២២៩.២៧៦**	**១ ២៩៧.៥៤៣**	**១ ៣៦៣.៩៨៤**
០៦. ការពារជាតិ	៨៣៧.០៤៥	៧០២.៤៧២	៧៥០.៥៥៧	៧៩២.២៣៨	៨៣២.៨០៥
០៧.១ មហាផ្ទៃ-សន្តិសុខ	៤១៦.៩៩៦	៤៤៨.០៥០	៤៧៨.៧១៩	៥០៥.៣០៤	៥៣១.១៧៩
III. រដ្ឋបាលសង្គម	**១ ៥០៥.៨៤៥**	**១ ៧៧០.៦១៩**	**១ ៩៨៧.៦២៣**	**២ ២៣២.៤៩៤**	**២ ៥០៤.៣៩២**
១១. ពត៌មាន	៣៩.៣២៦	៤០.៩១២	៤៣.៧១២	៤៦.១៤០	៤៨.៥០៣
១២. សុខភាពសាធារណៈ	៥០៥.២០៥	៦០០.០៥៦	៦៨០.៦៩៩	៧៧៤.០៣២	៨៧៨.៧៤៩
១៦. អប់រំ យុវជន និងកីឡា	៦៨៩.៧២៣	៨២៤.៨៧៩	៩៣៥.៧៣៧	១ ០៦៤.០៣៩	១ ២០៧.៩៨៩
១៨. វប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ	២៣.៦២២	២៦.៤៣៦	២៨.២៤៦	២៩.៨១៥	៣១.៣៤១
១៩. បរិស្ថាន	១៧.០៥៤	១៩.៥៦២	២០.៩០១	២២.០៦២	២៣.១៩១
២១. សង្គមកិច្ច ការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ	១៩៥.៨៨២	២១៥.៦៧១	២៣០.៤៣៤	២៤៣.២៣១	២៥៥.៦៨៥
២៣. កិច្ចការ សាធារណៈ និងសាសនា	១១.៦៨៦	១៥.១៩៤	១៦.២៣៤	១៧.១៣៦	១៨.០១៣
២៤. កិច្ចការនារី និងអតីតយុទ្ធជន	២៣.៣៤៧	២៧.៩០៨	៣១.៦៥៥	៣៦.០០០	៤០.៨៧០
IV. រដ្ឋបាលសេដ្ឋកិច្ច	**៣៣២.៦៦៣**	**៤១៩.១១២**	**៤៦០.៨២៥**	**៥០៤.៦៨៦**	**៥៥១.៩៦១**
០៥.៣ រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរណ៍ស៊ីវិល	១១.១០៩	១២.២២៩	១៣.០៦៦	១៣.៧៩២	១៤.៤៩៨
១៣. ឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល	១៤.១៧១	១៧.៤១៣	១៨.៦០៥	១៩.៦៣៩	២០.៦៤៤
១៥. ពាណិជ្ជកម្ម	៣៣.៩៨៩	៥២.៨៦៧	៥៦.៤៨៦	៥៩.៦២៣	៦២.៦៧៦
១៧. កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ	៧៨.១៩២	៨៧.៤៨៥	៩៩.២៤២	១១២.៨៥០	១២៨.១១៧
២០. អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ	៥៤.៥៩៦	៨៣.១៥៦	៩៤.៣៣២	១០៧.២៦៦	១២១.៧៧៧
២២. ប្រៃសណីយ៍-ទូរគមនាគមន៍	៣៦.៥៦៩	៣៩.៨២១	៤២.៥៤៧	៤៤.៩១០	៤៧.២១០
២៥. សាធារណៈការ និងដឹកជញ្ជូន	២៩.២២៧	៣២.១៣៩	៣៤.៣៣៩	៣៦.២៤៦	៣៨.១០២
២៧. ទេសចរណ៍	២៧.២២៦	៣០.៣៣០	៣២.៤០៦	៣៤.២០៦	៣៥.៩៥៧
២៨. ឧស្សាហកម្ម និងសំណង់	២១.៥៥៥	២៦.៨៧៦	៣០.៤៨៨	៣៤.៦៦៨	៣៩.៣៥៨
២៩. ធនធានទឹក និងឧតុនិយម	២៦.០២៩	៣៦.៧៩៥	៣៩.៣១៤	៤១.៤៩៧	៤៣.៦២២
V. ចំណាយសម្រាប់រាជធានី ខេត្ត ក្រុង និងស្រុក	**១៧១.៩២៧**	**១ ០៧៩.៥២៣**	**១ ១៧៧.៨០៣**	**១ ២៧៣.២៦៦**	**១ ៣៧៣.៨៩៧**

សេចក្តីព្រាង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ បច្ចុប្បន្នកម្ម ២០០៩-២០១៣ សម្រាប់កិច្ចប្រជុំវេទិកា

ក្រសួង/ស្ថាប័ន	២០០៩ ចំណាត់ស្មាន	២០១០ ព្យាករណ៍	២០១១ ព្យាករណ៍	២០១២ ព្យាករណ៍	២០១៣ ព្យាករណ៍
សរុប	៤ ៥៧៧,០៦៥	៥ ១៧២,៩០៤	៥ ៦៦២,៤៨៣	៦ ១៦២,៩៦៤	៦ ៦៩៦,៧៦៤

ប្រភព : ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

ត ទៅរាជកិច្ចលេខ ៥៥

ព្រះរាជក្រឹត្យ

នស/រកត/០៧១០/៥៦៩

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្ត្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៩ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៨ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងមហាផ្ទៃ
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រម នស/រកម/០៤១០/០០៤ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ ២០១០ ប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ ស្តីពីការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ត្រាស់បង្គាប់

មាត្រា ១ : ត្រូវបានផ្ទេរក្របខណ្ឌឯកឧត្តមឧត្តមសេនីយ៍ទោ នួន ម៉ូផល អត្តលេខ ០២០៩ ពីក្របខណ្ឌមន្ត្រីនគរបាលជាតិក្រសួងមហាផ្ទៃ មកឋានន្តរស័ក្តិឧត្តមមន្ត្រី ថ្នាក់លេខ ៣ នៃក្របខណ្ឌមន្ត្រីគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល នៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ។

មាត្រា ២ : បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍។

មាត្រា ៣ : សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវទទួលអនុវត្តឱ្យបានសម្រេចនូវព្រះរាជក្រឹត្យនេះ។

មាត្រា ៤ : ព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ចូលជាធរមានចាប់ពីថ្ងៃឡាយព្រះហស្តលេខាតទៅ ។

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ
នរោត្តម សីហមុនី

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

ពរល. ១០០៧.៥៩០

លេខ: ៥៧៤ ច.ល
ច្បាប់ចម្លងចែក
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៣ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១០
...រាជរដ្ឋាភិបាល
...ខិនកេន

ព្រះរាជក្រឹត្យ

នស/រកត/០៧១០/៥៦៩

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្ដេចព្រះបរមនាថ នរោត្ដម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមររដ្ឋរាស្ដ្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្ដិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ដ្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

ប្រោសព្រះរាជទាន

តែងតាំង

លោក ហាក់ ស៊ុងគឿន

ជា

ឧកញ៉ា

ព្រះហស្ដលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

៣រល. ១០០៧. ៥៨១

នរោត្ដម សីហមុនី

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០ លេខ: ៥៧៧ ច.ល

ដើម្បីចម្លងចែក

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០

អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល

ស៊ុន ចិនកេន

ព្រះរាជក្រឹត្យ

នស/រកត/០៧១០/៥៧០

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតក្ខត្តិយា ខេមរាជរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

ត្រាស់ព្រះរាជឱង្ការ

នូវ

ក. គ្រឿងឥស្សរិយយស ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្នាក់ មហាសេរីវឌ្ឍន៍ ជូនចំពោះ :

១-ឯកឧត្តម អ៊ឹម គាន់សុផល

២- ឯកឧត្តម ចាន់ ណារិន

ខ. គ្រឿងឥស្សរិយយស សុវត្ថារា ថ្នាក់ មហាសេរីវឌ្ឍន៍ ជូនចំពោះ :

ឯកឧត្តម ឆៅ ស៊ុនលី

គ. គ្រឿងឥស្សរិយយស ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ថ្នាក់ មហាសេនា ជូនចំពោះ :

ឯកឧត្តម នួច វិសាលសុខ

ឃ. គ្រឿងឥស្សរិយយស មុនីសារាភ័ណ្ឌ ថ្នាក់ មហាសេនា ជូនចំពោះ :

១- លោកជំទាវ លី សុខ ខេង គី ធីតា

២- លោកជំទាវ ផល ស៊ីម៉ា អ៊ឹម គាន់សុផល

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ
នរោត្តម សីហមុនី

៣រល.១០០៧.៥៩២

លេខៈ ៥១៧ ច.ល
ដើម្បីចម្លងចែក

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០
អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល

ចិនគេន

ព្រះរាជក្រឹត្យ

នស/រកត/០៧១០/៥៧២

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី

សមានភូមិជាតិសាសនា រក្សតខត្តិយា ខេមរដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ

ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា

ខេមរាស្ត្រពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៩ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០២០៩/១៧៣ ចុះថ្ងៃទី១៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៩ ស្តីពីការបង្កើតក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ត្រាស់បង្គាប់

មាត្រា១: ត្រូវបានតែងតាំងលោកជំទាវ ខ្លួត ធីដា ជាសមាជិកអចិន្ត្រៃយ៍នៃក្រុមប្រឹក្សាសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ មានឋានៈស្មើ **រដ្ឋលេខាធិការ** ។

មាត្រា២: សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តឱ្យបានសម្រេចនូវព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ។

មាត្រា៣: ព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ចូលជាធរមាន ចាប់ពីថ្ងៃឡាយព្រះហស្តលេខាតទៅ ។

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

នរោត្តម សីហមុនី

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ,ថ្ងៃទី ០៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

ពរល.១០០៧.៥៩៣

លេខៈ ៥៤០ ច.ល
ដើម្បីចម្លងចែក
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១០
[illegible]ការទទួលរាជរដ្ឋាភិបាល
[illegible] ជិនកេន

នស/រកត/០៧១០/៥៧២

ព្រះរាជក្រឹត្យ

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្រ្ទាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៥ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ត្រាស់បង្គាប់

មាត្រា ១ : ត្រូវបានតែងតាំងឯកឧត្តម **យិន ចាន់ថូ** ជាជំនួយការអមទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី មានឋានៈស្មើអគ្គនាយក។

មាត្រា ២ : សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវអនុវត្តឱ្យបានសម្រេចនូវព្រះរាជក្រឹត្យនេះ។

មាត្រា ៣ : ព្រះរាជក្រឹត្យនេះ ចូលជាធរមាន ចាប់ពីថ្ងៃឡាយព្រះហស្តលេខាតទៅ។

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ
នរោត្តម សីហមុនី

៣.ល.១០០៧.៥៩៤

លេខៈ ៥៧១ ច.ល

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ០៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

...ដើម្បីចម្លងចែក
រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១០
...ការរាជរដ្ឋាភិបាល

...ន ជិនកេន

ព្រះរាជក្រឹត្យ

នស/រកត/០៧១០/៥៧៤

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

ប្រោសព្រះរាជទាន

តែងតាំង

លោកស្រី ង៉ា ចន្ទ្រសម្ពារ

ជា

ឧកញ៉ា

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

៣រព.១០០៧.៥៩៦

នរោត្តម សីហមុនី

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំង រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

លេខៈ ៥១៦ ច.ល
ដើម្បីចម្លងចែក
រាជធានីភ្នំពេញៈថ្ងៃទី [illegible] ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១០
[illegible]រាជរដ្ឋាភិបាល
[illegible] ចិនកេន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខៈ ៧០ . អនក្រ . បក

អនុក្រឹត្យ

ស្តីពី

ស្ថិតិផ្លូវការដែលបានចាត់តាំង

រាជរដ្ឋាភិបាល

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១១ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងផែនការ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៥០៥/០១៥ ចុះថ្ងៃទី០៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៥ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីស្ថិតិ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៥៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៧ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងផែនការ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៦៤ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩៧ ស្តីពីភាតព្វកិច្ចធ្វើស្ថិតិ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ០៩ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៧ ស្តីពីការរៀបចំ និងកិច្ចដំណើរការរបស់ប្រព័ន្ធស្ថិតិជាតិ
- បានទទួលការឯកភាពពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រី ក្នុងសម័យប្រជុំពេញអង្គ នាថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០

សម្រេច

ជំពូកទី១

បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ

មាត្រា១.-

អនុក្រឹត្យនេះមានគោលដៅកំណត់ឲ្យក្រសួង ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល ប្រមូល ចងក្រងស្ថិតិផ្លូវការដែលបានចាត់តាំង ទៅតាមវិស័យរបស់ខ្លួន។

មាត្រា២.-

អនុក្រឹត្យនេះ មានគោលបំណងបម្រើសំណូមពរព័ត៌មានស្ថិតិ របស់អ្នកធ្វើគោលនយោបាយក្នុងការរៀបចំវាយតម្លៃលើគោលនយោបាយ និងកម្មវិធីសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច ដើម្បីឆ្លើយតបនឹងកិច្ចអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ចរបស់ប្រទេស ក៏ដូចជាបម្រើសេចក្តីត្រូវការព័ត៌មានរបស់អ្នកធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត និងអ្នកស្រាវជ្រាវក្នុងសហគមន៍ជាតិ និងអន្តរជាតិដ៏ទូលំទូលាយ។

មាត្រា៣.-

អនុក្រឹត្យនេះ មានវិសាលភាពគ្រប់គ្រងរាល់ស្ថិតិផ្លូវការដែលបានចាត់តាំង និងអង្គភាពស្ថិតិដែលបានចាត់តាំងនៅតាមក្រសួង ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ស្តីពីស្ថិតិ។

មាត្រា៤.-

វាក្យសព្ទដែលប្រើក្នុងអនុក្រឹត្យនេះមាននិយមន័យដូចតទៅ ៖

- អង្គភាពស្ថិតិដែលបានចាត់តាំង សំដៅដល់អង្គភាពស្ថិតិកណ្តាលនៅតាមក្រសួង ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលឲ្យទទួលខុសត្រូវក្នុងការផលិតស្ថិតិផ្លូវការដែលបានចាត់តាំង ស្របតាមមាត្រា១១ និងមាត្រា១២ នៃច្បាប់ស្តីពីស្ថិតិ
- ទិន្នន័យរដ្ឋបាល សំដៅដល់ទិន្នន័យ ព័ត៌មាន ដែលប្រមូលបានមកពីផ្នែករដ្ឋបាលនៃក្រសួង ស្ថាប័ន រាជរដ្ឋាភិបាល និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល
- ស្ថិតិគ្រឹះ សំដៅដល់ស្ថិតិផ្លូវការស្តីពីសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច បរិស្ថាន និងប្រជាសាស្ត្រ ដែលជាស្ថិតិមានចរិត ទាក់ទងនឹងផ្នែកជាច្រើនកម្រិតជាតិ មូលដ្ឋាន ដែលជាតម្រូវការរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការរៀបចំ គោលនយោបាយ កម្មវិធី និងការវាយតម្លៃ ក៏ដូចជាការប្រើប្រាស់ដ៏ទូលាយរបស់សហគមន៍ជាតិ និងអន្តរជាតិ
- ស្ថិតិតាមវិស័យ សំដៅដល់ស្ថិតិដែលប្រមូលដោយបណ្តាក្រសួង ស្ថាប័ន រាជរដ្ឋាភិបាល សម្រាប់តម្រូវការផ្ទៃក្នុងផ្ទាល់ខ្លួន និងគោលដៅធ្វើរបាយការណ៍
- ជំរឿន សំដៅដល់ការប្រមូលព័ត៌មានស្ថិតិពីបុគ្គល គ្រួសារ សហគ្រាស ឬអង្គភាពចាត់តាំងផ្សេងទៀត ដែលអង្គភាពទាំងអស់ត្រូវបានធ្វើសម្ភាសន៍

- អង្កេត សំដៅដល់ការប្រមូលព័ត៌មានស្ថិតិ តាមបែបវិទ្យាសាស្ត្រពីបុគ្គល គ្រួសារ សហគ្រាស ឬអង្គភាពចាត់តាំងផ្សេងទៀត ដែលអង្គភាពជ្រើសរើសតំរូតែប៉ុណ្ណោះ ត្រូវបានសម្ភាសន៍
- ម៉េតាទិន្នន័យ សំដៅដល់ការពិពណ៌នាអំពីទិន្នន័យ ពោលគឺការរៀបរាប់អំពីប្រភពដំណើរការចងក្រង វិធីសាស្ត្រចងក្រង ពេលវេលាផ្សព្វផ្សាយ ស្ថាប័ន និងអ្នកទទួលខុសត្រូវក្នុងការចងក្រងដើម្បីឲ្យអ្នកប្រើប្រាស់យល់ទិន្នន័យកាន់តែស៊ីជម្រៅ។

ជំពូកទី២
ស្ថិតិផ្លូវការដែលបានចាត់តាំង របស់វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ

មាត្រា៥.-

អនុលោមតាមស្មារតី នៃច្បាប់ស្តីពីស្ថិតិ គ្រប់ទិន្នន័យស្ថិតិទាំងអស់ដែលបានប្រកាសផ្សាយដោយវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ គឺជាស្ថិតិផ្លូវការដែលបានចាត់តាំង។ វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិត្រូវប្រកាសផ្សាយដល់សាធារណជននូវស្ថិតិគ្រឹះ និងស្ថិតិតាមវិស័យ ទោះផលិតដោយខ្លួនឯង ឬដោយសហការជាមួយអង្គភាពស្ថិតិផ្សេងទៀតរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ៖

១. ស្ថិតិជំរឿន

- ស្ថិតិជំរឿនប្រជារាស្ត្រ រៀងរាល់១០ (ដប់) ឆ្នាំម្តង
- ស្ថិតិជំរឿនកសិកម្ម រៀងរាល់១០ (ដប់) ឆ្នាំម្តង
- ស្ថិតិជំរឿនសហគ្រាស រៀងរាល់១០ (ដប់) ឆ្នាំម្តង។

២. ស្ថិតិអង្កេត

- ស្ថិតិអង្កេតប្រជារាស្ត្រ ចន្លោះជំរឿន រៀងរាល់១០ (ដប់) ឆ្នាំម្តង
- ស្ថិតិអង្កេតការអប់រំ និងអក្ខរភាព រៀងរាល់៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំម្តង
- ស្ថិតិអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ និងសុខភាព រៀងរាល់៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំម្តង
- ស្ថិតិអង្កេតផ្នែកមិនរៀបរយ និងសេដ្ឋកិច្ចមិនបានពិនិត្យ រៀងរាល់៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំម្តង
- ស្ថិតិអង្កេតឧស្សាហកម្ម និងយុត្តិធម៌ រៀងរាល់៥ (ប្រាំ) ឆ្នាំម្តង
- ស្ថិតិអង្កេតសហគ្រាស ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិអង្កេតកម្លាំងពលកម្ម ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិអង្កេតហិរញ្ញវត្ថុវិស័យកសិកម្ម ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិអង្កេតសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិអង្កេតប្រជាសាស្ត្រ
- ស្ថិតិអង្កេតពលកម្មកុមារ។

៣. ស្ថិតិសេដ្ឋកិច្ច

- ស្ថិតិចុះបញ្ជីអាជីវកម្មសមាហរណកម្ម ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិគណនេយ្យជាតិ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- សន្ទស្សន៍ផលិតកម្មកសិកម្ម និងឧស្សាហកម្ម ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិ និងសន្ទស្សន៍ពាណិជ្ជកម្មលក់រាយ និងលក់ដុំ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- សន្ទស្សន៍ថ្លៃទំនិញប្រើប្រាស់ ប្រចាំខែ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- សន្ទស្សន៍ថ្លៃនីហរណ៍ និងអាហរណ៍ ប្រចាំខែ និងប្រចាំត្រីមាស
- គណនីរណបតាមផ្នែក
- សន្ទស្សន៍ចំណាយពលកម្ម និងថ្លៃឈ្នួល
- សន្ទស្សន៍ថ្លៃអ្នកផលិត និងសេវាកម្ម។

៤. ស្ថិតិបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ

- ស្ថិតិបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ
- គណនីរណបបរិស្ថាន និងធនធានធម្មជាតិ។

៥. ស្ថិតិសង្គមកិច្ច ប្រជាសាស្ត្រ

- ស្ថិតិប្រជាសាស្ត្រ និងប្រជារាស្ត្រ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិចំណូល និងចំណាយគ្រួសារ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិសង្គមកិច្ចផ្សេងទៀត ប្រចាំឆ្នាំ។

៦. កម្រងស្ថិតិ

- សៀវភៅស្ថិតិថ្នាក់ជាតិ រាជធានី ខេត្ត ប្រចាំឆ្នាំ
- សៀវភៅស្ថិតិថ្នាក់ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់ ប្រចាំឆ្នាំ
- សូចនាករសេដ្ឋកិច្ច និងបរិស្ថាន ប្រចាំឆ្នាំ និង
- សូចនាករសង្គមកិច្ច ប្រជាសាស្ត្រ ប្រចាំឆ្នាំ។

កាលបរិច្ឆេទដែលមានចែងក្នុងចំណុចទី១ ចំណុចទី២ ចំណុចទី៣ ចំណុចទី៤ ចំណុចទី៥ និងចំណុចទី៦នេះ អាចធ្វើការផ្លាស់ប្តូរបានក្នុងករណីចាំបាច់។

វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ ត្រូវរៀបចំធ្វើអង្កេត និងប្រមូលចងក្រងស្ថិតិផ្លូវការនៅខែឬឆ្នាំ តាមការចាំបាច់សម្រាប់តម្រូវការប្រើប្រាស់។

ឧបសម្ព័ន្ធទី៣

ស្ថិតិផ្លូវការដែលបានចាត់តាំង របស់អង្គភាពស្ថិតិផ្សេងទៀត

មាត្រា៦.-

អង្គភាពស្ថិតិដែលបានចាត់តាំងនៅតាមក្រសួង ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការប្រមូល ចងក្រង វិភាគ បោះពុម្ព និងផ្សព្វផ្សាយស្ថិតិដល់សាធារណជននូវស្ថិតិផ្លូវការដែលបានចាត់តាំងដូចតទៅ ៖

១. ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

- ស្ថិតិវិភាគ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច និងវប្បធម៌ ប្រចាំខែ និងប្រចាំឆ្នាំ។

២. ក្រសួង មហាផ្ទៃ

- ស្ថិតិប្រជាពលរដ្ឋ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការចុះបញ្ជីអត្រានុកូលដ្ឋាន ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌ និងការបង្ក្រាប ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិជនជាប់ឃុំ និងការអប់រំកែប្រែ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិជនអន្តោប្រវេសន៍ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិគណបក្សនយោបាយ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការបង្កើតក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ សង្កាត់ ឃុំ និងភូមិថ្មី។

៣. ក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

- ស្ថិតិហិរញ្ញវត្ថុរាជរដ្ឋាភិបាល ប្រចាំខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិបំណុលសាធារណៈ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការអនុវត្តថវិការាជរដ្ឋាភិបាល ប្រចាំខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិពន្ធដារ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិទំនិញដឹកជញ្ជូន ផ្លូវគោក ផ្លូវដែក ផ្លូវទឹក និងផ្លូវអាកាស ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិចំណូលមិនមែនសារពើពន្ធ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិពាណិជ្ជកម្មក្រៅប្រទេស ប្រចាំខែ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ។

៤. ក្រសួង កសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ

- ស្ថិតិថ្លៃទំនិញកសិកម្ម ប្រចាំខែ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិអង្កេតផ្ទៃដី ទិន្នផល និងបរិមាណផលដំណាំ ប្រចាំរដូវ និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិជលផល ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិព្រៃឈើ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិផលិតកម្មដំណាំកៅស៊ូ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិគ្រឿងយន្តកសិកម្ម ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិថ្នាំកសិកម្ម និងសម្ភារៈកសិកម្ម ប្រចាំឆ្នាំ។

៥. ក្រសួង អភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

- ស្ថិតិផ្លូវជនបទ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិទឹកស្អាតជនបទ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិបង្គន់អនាម័យជនបទ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិក្រុមជនជាតិភាគតិច ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិផ្នែកប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រខ្នាតតូច ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិផ្សារជនបទ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិឥណទានអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការសាងសង់សាលារៀនជនបទ ប្រចាំឆ្នាំ។

៦. ក្រសួង ពាណិជ្ជកម្ម

- ស្ថិតិការចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការចុះបញ្ជីម៉ាក ប្រចាំឆ្នាំ។

៧. ក្រសួង ឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

- ស្ថិតិឧស្សាហកម្ម សិប្បកម្ម ប្រចាំខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិថាមពល ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិធនធានរ៉ែ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិទឹកស្អាត ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការចុះបញ្ជីកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម។

៨. ក្រសួង អប់រំ យុវជន និងកីឡា

- ស្ថិតិមត្តេយ្យសិក្សា និងបឋមសិក្សា ប្រចាំឆ្នាំ

- ស្ថិតិមធ្យមសិក្សា បឋមភូមិ ទុតិយភូមិ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិឧត្តមសិក្សា ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ ប្រចាំឆ្នាំ។

៩. ក្រសួង សង្គមកិច្ច-អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- ស្ថិតិសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- ស្ថិតិចំនួនអង្គការដៃគូដែលបានចុះអនុស្សរណៈលើការងារសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិបេឡាជាតិ សន្តិសុខសង្គមសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិបេឡាជាតិ សន្តិសុខសង្គមសម្រាប់ប្រជាជនទូទៅ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិបេឡាជាតិ សន្តិសុខសង្គមសម្រាប់អតីតយុទ្ធជន ប្រចាំឆ្នាំ។

១០. ក្រសួង រៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
- ស្ថិតិវិស័យសំណង់ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិវិស័យដីធ្លី ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិវិស័យរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម ប្រចាំឆ្នាំ។

១១. ក្រសួង បរិស្ថាន
- ស្ថិតិការវាយតម្លៃលើការប្រែប្រួលធនធានធម្មជាតិ ក្នុងតំបន់ការពារធម្មជាតិ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការវាយតម្លៃលើការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការវាយតម្លៃលើការបំពុលសំណល់រឹង សំណល់រាវ និងការបំពុលខ្យល់ ប្រចាំឆ្នាំ។

១២. ក្រសួង ធនធានទឹក និងឧតុនិយម
- ស្ថិតិឧតុនិយម ប្រចាំថ្ងៃ ប្រចាំខែ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិជលសាស្ត្រ ប្រចាំថ្ងៃ ប្រចាំខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិប្រព័ន្ធស្រោចស្រព ប្រចាំឆ្នាំ។

១៣. ក្រសួង ព័ត៌មាន
- ស្ថិតិផ្នែកបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយ វិទ្យុ ទូរទស្សន៍ សារព័ត៌មាន ប្រចាំឆ្នាំ។

១៤. ក្រសួង យុត្តិធម៌
- ស្ថិតិករណីវិវាទបទរដ្ឋប្បវេណីគ្រប់សាលាដំបូង ខេត្ត និងរាជធានី ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិករណីវិវាទបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌគ្រប់សាលាដំបូង ខេត្ត និងរាជធានី ប្រចាំឆ្នាំ

- ស្ថិតិករណីវិវាទបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌទៅលើអនីតិជន គ្រប់សាលាដំបូង ខេត្ត និងរាជធានី ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិកិច្ចការកសាងច្បាប់ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិកិច្ចការផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹង ប្រចាំឆ្នាំ។

១៥. ក្រសួង ទំនាក់ទំនងជាមួយរដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា និងអធិការកិច្ច
- ស្ថិតិការចុះផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការអនុម័តច្បាប់ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិសមាជិករដ្ឋសភា ព្រឹទ្ធសភា ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការចុះធ្វើអធិការកិច្ចនៅតាមក្រសួង ស្ថាប័ន ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិទទួល និងដោះស្រាយពាក្យបណ្តឹង ប្រចាំឆ្នាំ។

១៦. ក្រសួង ប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
- ស្ថិតិសេវាកម្មប្រៃសណីយ៍ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិអាជីវកម្មសេវាកម្មទូរគមនាគមន៍ ប្រចាំឆ្នាំ។

១៧. ក្រសួង សុខាភិបាល
- ស្ថិតិជំងឺឆ្លង ប្រចាំខែ និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិសុខាភិបាល ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិមូលដ្ឋានសុខាភិបាលសាធារណៈ និងឯកជនមានច្បាប់ ប្រចាំឆ្នាំ។

១៨. ក្រសួង សាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន
- ស្ថិតិការចុះបញ្ជីយានយន្ត និងនាវា ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិសាធារណការ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូន ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិគ្រោះថ្នាក់ចរាចរតាមផ្លូវថ្នល់ ផ្លូវដែក និងផ្លូវទឹក ប្រចាំឆ្នាំ។

១៩.ក្រសួង វប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ
- ស្ថិតិការចុះបញ្ជីកម្មសិទ្ធិបញ្ញា និងសិទ្ធិអ្នកនិពន្ធ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌រូបី ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌អរូបី ប្រចាំឆ្នាំ។

២០. ក្រសួង ទេសចរណ៍
- ស្ថិតិទេសចរជាតិ និងអន្តរជាតិ ប្រចាំខែ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិឧស្សាហកម្មទេសចរណ៍ ប្រចាំឆមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិកម្លាំងពលកម្មបម្រើឲ្យវិស័យទេសចរណ៍ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិទេសចរវិលត្រឡប់ ប្រចាំខែ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ។

២១. ក្រសួង ធម្មការ និងសាសនា
- ស្ថិតិសាសនា និងគ្រឹះស្ថានសាសនា ប្រចាំឆ្នាំ។

២២. ក្រសួង កិច្ចការនារី
- ស្ថិតិយេនឌ័រ ប្រចាំឆ្នាំ។

២៣. ក្រសួង ការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
- ស្ថិតិការងារ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការអប់រំ បណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេសវិជ្ជាជីវៈ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិបេឡាជាតិ របបសន្តិសុខសង្គម ប្រចាំឆ្នាំ។

២៤. រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន អាកាសចរណ៍ស៊ីវិល
- ស្ថិតិក្រុមហ៊ុនអាកាសចរណ៍ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិអាកាសយានដ្ឋាន ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិអ្នកផ្តល់សេវានាំផ្លូវអាកាស ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិអាកាសយានស៊ីវិលដែលចុះបញ្ជី ប្រចាំឆ្នាំ។

២៥. រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន មុខងារសាធារណៈ
- ស្ថិតិមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និងសេវាកម្ម ប្រចាំឆ្នាំ។

២៦. ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- ស្ថិតិជញ្ជីងទូទាត់ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិបំណុលក្រៅប្រទេស ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិរូបិយវត្ថុ និងហិរញ្ញវត្ថុប្រចាំខែ
- ស្ថិតិពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ផ្នែកទំនិញ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ផ្នែកសេវាកម្ម ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិស្ថានភាពវិនិយោគអន្តរជាតិ ប្រចាំត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ។

២៧. ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
- ស្ថិតិការប្រើប្រាស់ហិរញ្ញប្រទានសហប្រតិបត្តិការ អភិវឌ្ឍន៍ ប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការអនុម័តគម្រោងវិនិយោគសាធារណៈរបស់ក្រសួង ស្ថាប័ន ប្រចាំឆមាស និងប្រចាំឆ្នាំ
- ស្ថិតិការអនុម័តគម្រោងវិនិយោគឯកជនរួមទាំងគម្រោងវិនិយោគក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស ប្រចាំខែ ត្រីមាស និងប្រចាំឆ្នាំ។

អង្គភាពស្ថិតិដែលបានចាត់តាំងនៅតាមក្រសួង ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងការ ប្រមូល កែច្នៃ ចងក្រង វិភាគ បោះពុម្ព និងផ្សព្វផ្សាយស្ថិតិដល់សាធារណជននូវស្ថិតិផ្លូវការដទៃទៀតតាមការចាំបាច់សម្រាប់តម្រូវការទិន្នន័យប្រើប្រាស់។

ជំពូកទី៤
ការគ្រប់គ្រងទិន្នន័យ និងប្រភពប្រមូលទិន្នន័យ

មាត្រា៧.-

រាល់ការធ្វើជំរឿន និងអង្កេត ត្រូវដឹកនាំធ្វើដោយវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ។ ចំពោះការអង្កេតតាមវិស័យត្រូវដឹកនាំដោយអង្គភាពស្ថិតិដែលបានចាត់តាំងដោយខ្លួនឯង ឬដោយសហប្រតិបត្តិការជាមួយវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ។ វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ និងអង្គភាពស្ថិតិដែលបានចាត់តាំង ត្រូវប្រកាសផ្សាយទិន្នន័យជំរឿន និងអង្កេត តាមកម្រិតលម្អិតបំផុតដែលអាចធ្វើទៅបាន ហើយធានាការសម្ងាត់ទិន្នន័យដែលបានកត់ត្រាពីបុគ្គលម្នាក់ៗ និងគុណភាពទិន្នន័យស្ថិតិ។

អង្គភាពស្ថិតិដែលបានចាត់តាំងត្រូវប្រមូល និងចងក្រងស្ថិតិ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៦ នៃអនុក្រឹត្យនេះអំពី ៖
- ទិន្នន័យរដ្ឋបាល ឬការអង្កេតតាមវិស័យដែលប្រមូលដោយក្រសួង ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល សមាគម និងសង្គមស៊ីវិល
- ទិន្នន័យថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ឃុំ សង្កាត់
- ទិន្នន័យប្រកាសផ្សាយដោយវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ។

មាត្រា៨.-

រាល់ទិន្នន័យរដ្ឋបាល ជំរឿន និងអង្កេតដែលមានស្រាប់ ដែលបានដឹកនាំធ្វើដោយវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ និងក្រសួង ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាលផ្សេងទៀត ត្រូវចុះបញ្ជីឈ្មោះស្ថិតិនៅវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ ចាប់ពីថ្ងៃដែលអនុក្រឹត្យនេះចូលជាធរមាន។

រាល់ការប្រមូល ទិន្នន័យរដ្ឋបាល ជំរឿន និងអង្កេតថ្មីដែលបានគ្រោងទុក ត្រូវផ្ញើទៅវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ មុននឹងចាប់ផ្ដើមអនុវត្តការងារ។

ក្រសួងផែនការត្រូវផ្សព្វផ្សាយដល់អង្គភាពស្ថិតិផ្លូវការដែលបានចាត់តាំងនូវទម្រង់បែបបទសម្រាប់បំពេញ និងកាលបរិច្ឆេទដែលត្រូវអនុវត្ត។

មាត្រា៩.-

ដោយផ្អែកលើយន្តការសម្របសម្រួលពីរ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៥ និងមាត្រា១៦ នៃច្បាប់ស្តីពីស្ថិតិគឺក្រុមប្រឹក្សាស្ថិតិ និងគណៈកម្មាធិការសម្របសម្រួលស្ថិតិ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងផែនការ ត្រូវអនុម័ត និងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មផែនការមេស្ថិតិស្តីពីការប្រមូលទិន្នន័យរដ្ឋបាល ការធ្វើជំរឿន និងអង្កេត ឬការផ្តល់ទិសដៅរួមបញ្ចូលគ្នា ការកែប្រែ ឬការបញ្ឈប់នូវការប្រមូលទិន្នន័យរដ្ឋបាល ការធ្វើជំរឿន និងអង្កេត ដើម្បីបំបាត់នូវភាពជាន់គ្នា និងបង្កើនជាអតិបរមានូវការប្រើប្រាស់សមត្ថភាពសម្ភាសន៍តាមមូលដ្ឋាន និងការកែច្នៃទិន្នន័យរបស់វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ។

មាត្រា១០.-

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងផែនការត្រូវបញ្ជូនបញ្ជីនៃរាល់ការប្រមូលទិន្នន័យរដ្ឋបាល ជំរឿន និងអង្កេតដែលមានស្រាប់ ការចំណាយ និងស្ថានភាពនៃការប្រមូលទិន្នន័យនីមួយៗ ទៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីក្នុងរយៈពេល ១២(ដប់ពីរ)ខែ បន្ទាប់ពីអនុក្រឹត្យនេះចូលជាធរមាន។ ជារៀងរាល់ឆ្នាំ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងផែនការត្រូវបញ្ជូនបញ្ជីប្រមូល ទិន្នន័យរដ្ឋបាល ជំរឿន និងអង្កេតថ្មីៗទៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី។

មាត្រា១១.-

អង្គភាពស្ថិតិដែលបានចាត់តាំងនៅតាមក្រសួង ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបញ្ជូននូវរាល់ព័ត៌មាន និងទិន្នន័យស្ថិតិដែលផលិតបានជាទម្រង់អេឡិចត្រូនិច និងជាសៀវភៅទៅវិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ និងទៅទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រីឱ្យបានទៀងទាត់ និងទាន់ពេលវេលា។

មាត្រា១២.-

វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិត្រូវបង្កើត និងថែរក្សាទុកនូវបញ្ជីឈ្មោះប្រភពទិន្នន័យរដ្ឋបាល និងស្ថិតិដោយផ្អែកលើការប្រមូលព័ត៌មានម៉េតាទិន្នន័យតាមរយៈដំណើរការចុះបញ្ជី។ បញ្ជីឈ្មោះម៉េតាទិន្នន័យត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មជារៀងរាល់ឆ្នាំ និងប្រកាស ផ្សាយតាមវ៉េបសាយរបស់វិទ្យាស្ថានជាតិស្ថិតិ។

ជំពូកទី៥
អវសានប្បញ្ញត្តិ

មាត្រា១៣._

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងអនុក្រឹត្យនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍។

មាត្រា១៤._

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងផែនការ រដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋលេខាធិការ គ្រប់ក្រសួង និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ តាមភារកិច្ចរៀងៗខ្លួន ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

កន្លែងទទួល៖

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យ សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យឯកឧត្តម លោកជំទាវ ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចមាត្រា១៤
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
លេខ: ៧៦១ អនក្រ.បក

អនុក្រឹត្យ

ស្តីពី

ការធ្វើអនុបយោគ ដីតំបន់អភិវឌ្ឍន៍បឹងកក់ ពីទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ មកជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ

*

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស /រកម/០១៩៦ /០៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងមហាផ្ទៃ

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៨០១/១៤ ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០១ ស្តីពីការប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ភូមិបាល

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៨០៦/៣៣៧ ចុះថ្ងៃទី០៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៦ ស្តីពីគោលការណ៍ និង បញ្ញត្តិអន្តរកាលនៃការធ្វើអនុបយោគទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ និងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ

-បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ១២៩ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០០៦ ស្តីពីវិធាន និង នីតិវិធីនៃការធ្វើអនុបយោគទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈរបស់រដ្ឋ និងរបស់នីតិបុគ្គលសាធារណៈ

-បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ១០៨ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី០៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការធ្វើអនុបយោគ

-យោងលិខិតលេខ ៣២១ លស.៣ស១.ក្រ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០ របស់សាលារាជធានីភ្នំពេញ

-យោងលិខិតលេខ ៧០៩ ដនសស.បទ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១០ របស់មន្ទីររៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម សំណង់ និងសុរិយោដី រាជធានីភ្នំពេញ

សម្រេច

មាត្រា១.-

ត្រូវបានចាត់បញ្ចូលជាទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនរបស់រដ្ឋ នូវផ្ទៃដីតំបន់អភិវឌ្ឍន៍បឹងកក់ ស្ថិតនៅសង្កាត់ស្រះចក ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ ដែលមានទំហំ ១២៦,៨៥ ហិកតា សម្រាប់ជូនក្រុមហ៊ុន ស៊ូកាគូអ៊ីន ធ្វើការអភិវឌ្ឍ ស្របតាមគោលការណ៍កំណត់របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

មាត្រា ២.-

ផ្ទៃដីដែលធ្វើអនុបយោគខាងលើនេះ ត្រូវស្ថិតក្រោមការចាត់ចែង និងបំពេញនីតិវិធីអនុវត្តដោយក្រសួង ស្ថាប័នមានការពាក់ព័ន្ធ និងសាលារាជធានីភ្នំពេញ ដោយសហការជាមួយក្រុមហ៊ុន ស៊ូកាគូអ៊ីន ។

មាត្រា ៣.-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយនឹងអនុក្រឹត្យនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍ ។

មាត្រា ៤.-

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងធនធានទឹក និងឧតុនិយម រដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋលេខាធិការនៃក្រសួង ស្ថាប័នមានការពាក់ព័ន្ធ និងអភិបាលរាជធានីភ្នំពេញ ត្រូវអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ២០១០

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

កន្លែងទទួល:

- -ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- -អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ក្រុមប្រឹក្សាធម្មនុញ្ញ
- -អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន ព្រឹទ្ធសភា
- -អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន រដ្ឋសភា
- -ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ នាយករដ្ឋមន្ត្រី
- -អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន រាជរដ្ឋាភិបាល
- -ដូចមាត្រា ៤
- -ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ ៖ ៧២ អនក្រ.បក

អនុក្រឹត្យ
ស្តីពីការផ្ទេរឥណទានថវិកា

រាជរដ្ឋាភិបាល

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ , ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ , ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៨ , ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការ បង្កើតក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៥០៨/០១៦ , ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ ២០០៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២០៩/០២០ , ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៩ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ហិរញ្ញវត្ថុ សំរាប់ការគ្រប់គ្រង ឆ្នាំ ២០១០
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ០៤ អនក្រ.បក , ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ មករា ឆ្នាំ ២០០០ ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ០៦ អនក្រ.បក , ចុះថ្ងៃទី ១១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៣ ស្តីពីការនាយកដ្ឋានហិរញ្ញវត្ថុមូលដ្ឋាននៃក្រសួង សេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៧៨ អនក្រ.បក , ចុះថ្ងៃទី ១៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៤ និងអនុក្រឹត្យលេខ ២០ អនក្រ.បក , ចុះថ្ងៃទី ២៩ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការបំពេញបន្ថែមនិង កែសំរួលនាយកដ្ឋាន មួយចំនួន នៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ១៣៤ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតម្លើងទីចាត់ការគយ និងរដ្ឋាករ នាយកដ្ឋានពន្ធដារ និងរតនាគារជាតិ នៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ឱ្យទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជា អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ និងអគ្គនាយកដ្ឋានរតនាគារជាតិ ស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ២៣៨ អនក្រ.បក, ចុះថ្ងៃទី ៣១ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០០៩ ស្តីពីការបែងចែកចំណាយថវិកាទូទៅរបស់រដ្ឋ តាមជំពូក នៃច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុ សំរាប់ការគ្រប់គ្រង ឆ្នាំ ២០១០
- តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

សម្រេច

មាត្រា១: ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទេរឥណទានថវិកាចំនួន ៤០.០០០ លានរៀល (សែសិបពាន់លានរៀលគត់) ពីជំពូក ០៩ (ចំណាយមិនបានគ្រោងទុក) នៃខ្ទង់ចំណាយមិនទាន់បែងចែកមកជំពូក ៦០ (ការទិញ) ចំនួន ១៤.០០០ លានរៀល និងមកជំពូក ៦៥ (ឧបត្ថម្ភធន និង ជំនួយសង្គម) ចំនួន ២៦.០០០ លានរៀល ជូនក្រសួងសុខាភិបាល សម្រាប់ការគ្រប់គ្រងឆ្នាំ ២០១០ ។

មាត្រា២: ការបែងចែកឥណទានថវិកាចំណាយផ្ទៃក្នុងជំពូកនេះ តាមគណនី និង អនុគណនី ត្រូវធ្វើឡើងដោយប្រកាសរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់ទិញបន្ថែមឱសថ និង បរិក្ខារពេទ្យចាំបាច់មួយចំនួន ក្នុងឆ្នាំ២០១០។

មាត្រា៣: រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសុខាភិបាល ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ , ថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

កន្លែងទទួល

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចមាត្រា ៣
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

បានយកសេចក្តីជំរាបជូន

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

នាយករដ្ឋមន្ត្រី ដើម្បីចុះហត្ថលេខា

គាត ឈន់

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
លេខ: ៧៤២ . អនក្រ. បក.

អនុក្រឹត្យ
ស្តីពីការជូនមេដាយស្ថាបនាជាតិ

រាជរដ្ឋាភិបាល

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ជស/រកត/១០៩៥/០១ ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្តីពីការបង្កើត និងប្រើប្រាស់គ្រឿងឥស្សរិយយស នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា.

សម្រេច

មាត្រា១.-

ត្រូវបានបំពាក់ **មេដាយមាសស្ថាបនាជាតិ** ចំនួន០១គ្រឿង ជូនក្រុមហ៊ុន **ÆON Fantasy Co., Ltd** ដែលបានផ្តល់ថវិកាចំនួន ៣៤.៨៥៧ ដុល្លារអាមេរិក តាមរយៈអង្គការ **JHP** ក្នុងការជួយកសាងអគារសិក្សា ចំនួន០១ខ្នង មាន០៣បន្ទប់ ព្រមទាំងបំពាក់គ្រឿងសង្ហារិមគ្រប់គ្រាន់ និងបង្គន់អនាម័យ ០១ខ្នង មាន០៣បន្ទប់ ជូនដល់វិទ្យាល័យច្រេស ស្ថិតនៅក្នុងភូមិត្រពាំងជៀលើ ឃុំច្រេស ស្រុកចន្ទ្រា ខេត្តស្វាយរៀង ។

មាត្រា២.-

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា និងអភិបាលនៃគណៈអភិបាលខេត្តស្វាយរៀង ត្រូវអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ អោយទទួលបានលទ្ធផលល្អ ។/.

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

__កន្លែងទទួល :__
- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចក្នុងមាត្រា ១ និង មាត្រា ២
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ: ៧៤៣ អនក្រ.បក

អនុក្រឹត្យ

ស្តីពីការជូនមេដាយស្ថាបនាជាតិ

រាជរដ្ឋាភិបាល

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ជស/រកត/១០៩៥/០១ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្តីពីការបង្កើត និងប្រើប្រាស់គ្រឿងឥស្សរិយយស នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

សម្រេច

មាត្រា១.-

ត្រូវបានបំពាក់ **មេដាយមាសស្ថាបនាជាតិ** ចំនួន០១គ្រឿង ជូនលោក **WATANABE MIKI** ដែលបានផ្តល់ថវិកាចំនួន ៤១.០០០ ដុល្លារអាមេរិក តាមរយៈអង្គការ **SCHOOL AID JAPAN** ក្នុងការជួយកសាង អគារសិក្សាចំនួន០១ខ្នង មាន០៤បន្ទប់ ជូនដល់សាលាបឋមសិក្សាសិលាមានជ័យ ស្ថិតនៅក្នុងឃុំអូរដា ស្រុកកំរៀង ខេត្តបាត់ដំបង ។

មាត្រា២.-

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា និងអភិបាលនៃគណៈអភិបាលខេត្តបាត់ដំបង ត្រូវអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ អោយទទួលបានលទ្ធផលល្អ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

<u>**កន្លែងទទួល :**</u>

-ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
-អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
-ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
-ដូចក្នុងមាត្រា ១ និង មាត្រា ២
-រាជកិច្ច
-ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
លេខ: ៧៤៤ អនក្រ.បក

អនុក្រឹត្យ
ស្តីពីការជូនមេដាយមុនីសារាភ័ណ្ឌ

រាជរដ្ឋាភិបាល

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ ជស/រកត/១០៩៥/០១ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្តីពីការបង្កើតនិងប្រើប្រាស់គ្រឿងឥស្សរិយយស នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-តាមសំណើរបស់អគ្គនាយកអាជ្ញាធរអប្សរា

សម្រេច

មាត្រា១.-

ត្រូវបានបំពាក់ មេដាយមុនីសារាភ័ណ្ឌ តាមលំដាប់ថ្នាក់ ជូនថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីនៃអាជ្ញាធរអប្សរា ចំនួន១៤រូប ដែលមានស្នាដៃល្អក្នុងការចូលរួមជួយបង្កើតសមិទ្ធផលថ្មីជាច្រើននៅក្នុងអាជ្ញាធរអប្សរា កន្លងមក ដូចមានរាយនាមខាងក្រោម ៖

ក-មេដាយមុនីសារាភ័ណ្ឌ ថ្នាក់ ធិបឌិន្ទ:

១-លោក	ទ្រាំ	ករុណា	ប្រធានស្តីទី នាយកដ្ឋានសណ្តាប់ធ្នាប់និងសហប្រតិបត្តិការ
២-លោក	ហែម	យ៉ានី	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសណ្តាប់ធ្នាប់ និងសហប្រតិបត្តិការ
៣-លោក	ទ្រឹម	ធីរៈ	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសណ្តាប់ធ្នាប់ និងសហប្រតិបត្តិការ
៤-លោក	យាន	សារឿន	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានសណ្តាប់ធ្នាប់ និងសហប្រតិបត្តិការ
៥-លោកស្រី	ទេព	ចន្ធូ	ប្រធាននាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍បេតិកភ័ណ្ឌ ក្រុងតំបន់សៀមរាប
៦-លោក	និន	ចាន់សារឿន	ប្រធាននាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ទេសភាពវប្បធម៌ និងបរិស្ថាន
៧-លោក	ហេង	គីមលេង	ប្រធាននាយកដ្ឋានទ្រទ្រង់បច្ចេកទេស និងអន្តរវិស័យ
៨-លោក	ឈឹម	ណារ៉ំ	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម និងសហគមន៍
៩-លោក	ខៃត	សុទ្ធី	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍ទេសចរណ៍អង្គរ
១០-លោក	ឡុត	ពៅ	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានគ្រប់គ្រងទឹក

ខ-មេដាយមុនីសារាភ័ណ្ឌ ថ្នាក់ សេនា:

១-លោក	រស់	រដ្ឋានី	អនុប្រធាននាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល បុគ្គលិក និងសម្ភារ:
២-លោក	ហ៊ុន	ផាន់ថន	ប្រធានការិ.រដ្ឋបាល នាយកដ្ឋានសណ្តាប់ធ្នាប់ និងសហប្រតិបត្តិការ
៣-លោក	ត្រាក់	រ៉ាវុធ	ប្រធានអង្គភាពលក់ប័ណ្ណចូលទស្សនា ប្រាសាទខេត្តសៀមរាប
៤-លោក	ចាន់	ណារិទ្ធ	អនុប្រធានសាខាខេត្ត ក្រុមហ៊ុន HCC

មាត្រា២.-

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងអគ្គនាយកអាជ្ញាធរអប្សរា ត្រូវអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ អោយទទួលបានលទ្ធផលល្អ

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

កន្លែងទទួល:

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចមាត្រា ១ និង មាត្រា២
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ: ៧៤៥ .អនក្រ.បក

អនុក្រឹត្យ

ស្តីពីការជូនមេដាយសហមេត្រី

រាជរដ្ឋាភិបាល

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៧ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើត ក្រសួងការពារជាតិ
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ជស/រកត/១០៩៥/០១ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្តីពីការបង្កើត និងការប្រើប្រាស់គ្រឿងឥស្សរិយយស នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- តាមសំណើរបស់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងការពារជាតិ

សម្រេច

មាត្រា១ .-

ត្រូវបានបំពាក់ **មេដាយសហមេត្រី ថ្នាក់ អស្សឫទ្ធិ** ជូនអនុសេនីយ៍ឯក ទន្តបណ្ឌិត **ឆាល សេស** Capt. Dr. CHARLES F.CRAFT គ្រូបរទេស នៃសហរដ្ឋអាមេរិក ដែលមានស្នាដៃល្អក្នុងការខិតខំប្រឹងប្រែងជួយបង្ហាត់បង្រៀនដល់សិស្ស និស្សិត នៃវិទ្យាស្ថាន វិទ្យាសាស្ត្រសុខាភិបាល កងយោធពលខេមរភូមិន្ទ លើជំងឺមាត់ធ្មេញ ទទួលបានលទ្ធផលល្អប្រសើរ ។

មាត្រា២ .-

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និងរដ្ឋមន្ត្រី ក្រសួងការពារជាតិ ត្រូវអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះអោយទទួលបានលទ្ធផលល្អ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៦ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

កន្លែងទទួល:

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចក្នុងមាត្រា១ និង មាត្រា ២
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ: ៣៤៨ អនុក្រ.បក

អនុក្រឹត្យ
ស្តីពីការតែងតាំងមន្ត្រីរាជការ

រាជរដ្ឋាភិបាល

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០១៩៦/២០ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
- បានឃើញអនុក្រឹត្យ លេខ ៦៦ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ២២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៧ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍
- បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ ជស/រកម/០៦៩៦/០៣ ចុះថ្ងៃទី ១៧ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីលក្ខន្តិកៈទូទៅនៃសហគ្រាសសាធារណៈ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យ លេខ ៤១ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ០៦ ខែ សីហា ឆ្នាំ ១៩៩៧ ស្តីពីការការអនុវត្តព្រះរាជក្រម ស្តីពីលក្ខន្តិកៈទូទៅនៃសហគ្រាសសាធារណៈ
- បានឃើញអនុក្រឹត្យ លេខ ៥៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ២១ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០១០ ស្តីពីការបង្កើតប្រៃសណីយ៍កម្ពុជា ជាសហគ្រាសសាធារណៈ
- យោងតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍

សម្រេច

មាត្រា ១: តែងតាំងលោក **សោភ ឈូវ៉ា** ជាអគ្គនាយក ប្រៃសណីយ៍កម្ពុជា សំរាប់អាណត្តិទី ១ ។

មាត្រា ២: រាល់បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណា ដែលមានខ្លឹមសារផ្ទុយពីអនុក្រឹត្យនេះ ត្រូវចាត់ទុកជានិរាករណ៍ ។

មាត្រា ៣: រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងប្រៃសណីយ៍ និងទូរគមនាគមន៍ រដ្ឋលេខាធិការនៃរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានមុខងារសាធារណៈ រដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋលេខាធិការ គ្រប់ក្រសួងស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ និងសាមីខ្លួន ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១ ត្រូវអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

កន្លែងទទួល៖
- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចមាត្រា ៣
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ: ៧៤៧ អនក្រ.បក

អនុក្រឹត្យ

ស្តីពីការតែងតាំងមន្ត្រីរាជការ

រាជរដ្ឋាភិបាល

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០១៩៦/០១ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
- បានឃើញអនុក្រឹត្យ លេខ ៨៤ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៩ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
- យោងតាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

សម្រេច

មាត្រា ១: តែងតាំងលោកស្រី **អ៊ុំ រ៉ាវី** ជាសាកលវិទ្យាធិការរង នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទភ្នំពេញ នៃក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ជំនួសលោក **សុខ កុសល** ដែលត្រូវបានដាក់ឲ្យចូលនិវត្តន៍ ។

មាត្រា ២: រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ រដ្ឋលេខាធិការនៃរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានមុខងារសាធារណៈ រដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋលេខាធិការ គ្រប់ក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលពាក់ព័ន្ធ និងសាមីខ្លួន ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា ១ ត្រូវអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១២ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

<u>កន្លែងទទួល</u> ៖
- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចមាត្រា ២
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
លេខៈ ៧៤៨ អនក្រ.បក

អនុក្រឹត្យ
ស្ដីពីការជូនមេដាយស្ថាបនាជាតិ

រាជរដ្ឋាភិបាល

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្ដីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
-បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ ជស/រកត/១០៩៥/០១ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្ដីពីការបង្កើត និងប្រើប្រាស់គ្រឿងឥស្សរិយយស នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
-តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង សង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា

សម្រេច

មាត្រា ១.-

ត្រូវបានបំពាក់ មេដាយមាសស្ថាបនាជាតិ ចំនួន ០២ គ្រឿង ជូនមន្ត្រីអង្គការមូលនិធិអាស៊ី (The Asia Foundation) ដែលបានបរិច្ចាគថវិកា យ៉ាងច្រើនសន្ធឹកសន្ធាប់ ក្នុងការបោះពុម្ពសៀវភៅ និងធ្វើសិក្ខាសាលា ចំនួន ១០តំបន់ ដែលមានសិក្ខាកាម ប្រមាណ ៣០០ នាក់ ជាមន្ត្រីរាជការ ថ្នាក់ដឹកនាំនាយកដ្ឋាន ការិយាល័យសង្គមកិច្ច រាជធានី ខេត្ត ក្រុង ខណ្ឌ ដូចមានរាយនាមខាងក្រោម៖

១-	Ms. Nandita Baruah	Chief of Party, Counter-trafficking in Persons Project The Asia Foundation
២-	Miss. Loulse Rose	Program Officer, Counter-trafficking in Persons Project The Asia Foundation

មាត្រា ២.-

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្ដីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និង រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួង សង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា ត្រូវអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ អោយទទួលបានលទ្ធផលល្អ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី [illegible] ខែ [illegible] ឆ្នាំ ២០១០

កន្លែងទទួលៈ
-ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
-អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
-ខុទ្ទកាល័យសម្ដេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
-ដូចមាត្រា១ និងមាត្រា២
-រាជកិច្ច
-ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

សម្ដេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
លេខ: ៧៤៩ អនក្រ.បក

អនុក្រឹត្យ
ស្តីពីការជូនមេដាយស្ថាបនាជាតិ

រាជរដ្ឋាភិបាល

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
-បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ ជស/រកត/១០៩៥/០១ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្តីពីការបង្កើត និងប្រើប្រាស់គ្រឿងឥស្សរិយយស នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
-តាមសំណើរបស់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

សម្រេច

មាត្រា ១.-

ត្រូវបានបំពាក់ មេដាយស្ថាបនាជាតិ តាមលំដាប់ថ្នាក់ ប្រគេន និងជូនសប្បុរសជន ចំនួន ០៨រូប ដែលបានបរិច្ចាគធនធានផ្ទាល់ខ្លួនជួយកសាង ដងទង់ ចំនួន ០២ ព្រះអង្គធំធ្វើពីស្ពាន់ ០១អង្គ នៅវត្តអង្គស្លុក ស្ថិតនៅក្នុងឃុំសំឡាញ អគារសិក្សា ០១ខ្នង មាន ០៥បន្ទប់ បំពាក់គ្រឿងបរិក្ខារគ្រប់គ្រាន់ បង្គន់អនាម័យ ០២ខ្នង មាន ០២បន្ទប់ នៅសាលាបឋមសិក្សាប្រភ្នំ ស្រុកអង្គរជ័យ ខេត្តកំពត ដូចមានរាយនាមខាងក្រោម៖

ក-មេដាយមាសស្ថាបនាជាតិ:

១-	លោក	ឆា ប្រាន់ណា	សប្បុរសជននៅរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិកា ១៥.០០០ ដុល្លារ
២-	ឧបាសិកា	ឃឹម សុម៉ាលី	សប្បុរសជននៅរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិកា ១០.២០០ ដុល្លារ

ខ-មេដាយប្រាក់ស្ថាបនាជាតិ:

១-	អ្នកស្រី	ខុត ម៉ាឡា	សប្បុរសជននៅរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិកា ៥.១០០ ដុល្លារ
២-	លោក	ខុត សុវណ្ណារិទ្ធិ	សប្បុរសជននៅរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិកា ៥.១០០ ដុល្លារ

គ-មេដាយសិរីវឌ្ឍនាជាតិៈ

១-	លោក	អ៊ុំ បូឡា	សប្បុរសជននៅរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិកា ៣.១០០ ដុល្លារ
២-	លោក	ខុក សុវណ្ណា	សប្បុរសជននៅរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិកា ៣.១០០ ដុល្លារ
៣-	អ្នកស្រី	ខុក ចាន់ឌី	សប្បុរសជននៅរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិកា ៣.១០០ ដុល្លារ
៤-	អ្នកស្រី	ខុក ម៉ាលីន	សប្បុរសជននៅរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិកា ៣.១០០ ដុល្លារ

មាត្រា ២.-

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ និងអភិបាលនៃគណៈអភិបាល ខេត្តកំពត ត្រូវអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ អោយទទួលបានលទ្ធផលល្អ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

កន្លែងទទួលៈ
- -ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- -អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- -អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- -អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- -ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- -ដូចមាត្រា១ និងមាត្រា២
- -រាជកិច្ច
- -ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
លេខៈ ៧៥០ . អនក្រ . បក

អនុក្រឹត្យ
ស្តីពីការជូនមេដាយស្ថាបនាជាតិ

រាជរដ្ឋាភិបាល

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ ជស/រកត/១០៩៥/០១ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្តីពីការបង្កើត និងប្រើប្រាស់គ្រឿងឥស្សរិយយស នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ

សម្រេច

មាត្រា ១.-

ត្រូវបានបំពាក់ មេដាយស្ថាបនាជាតិ តាមលំដាប់ថ្នាក់ ប្រគេន និងជូនសប្បុរសជន ចំនួន ១៨រូប ដែលបានបរិច្ចាគធនធាន ចូលរួមជួយកសាងសាលាធម្មសភា ០១ខ្នង នៅវត្តឧត្តមមានជ័យ ស្ថិតក្នុងឃុំជ្រោយតាកែវ និងផ្លូវលំ ០៧ខ្សែ ស្ពានប្រឡាយ ០៥ខ្សែ ស្ថិតនៅឃុំឈើខ្មៅ ស្រុកកោះធំ ខេត្តកណ្តាល ដូចមានរាយព្រះនាម និងនាមខាងក្រោម៖

ក-មេដាយមាសស្ថាបនាជាតិៈ

១-	ព្រះតេជគុណ	ឈោង យុទ្ធាន	ព្រះចៅអធិការវត្តឧត្តមមានជ័យ	បច្ច័យ ១៤.៥០០ ដុល្លារ
២-	លោក	ឈុំ ធី	សប្បុរសជននៅខេត្តកណ្តាល	ថវិការ ១៤.៥៤២,៥០ ដុល្លារ
៣-	លោក	ស្រ៊ុន ឈី	សប្បុរសជននៅខេត្តកណ្តាល	ថវិការ ១៤.៥៤២ ដុល្លារ
៤-	អ្នកស្រី	ភខ អ៊ាចគ្រេខ	សប្បុរសជនរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិការ ១៣.០០០ ដុល្លារ
៥-	អ្នកស្រី	អ៊ិន យូរ៉ា	សប្បុរសជនរស់នៅសហរដ្ឋអាមេរិក	ថវិការ ១០.០០០ ដុល្លារ
៦-	លោក	អៀម ច្រោ	សប្បុរសជនរស់នៅរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិការ ១០.០០០ ដុល្លារ

ខ-មេដាយប្រាក់ស្ថាបនាជាតិៈ

១-	លោក	ស៊ុម ខូន	សប្បុរសជននៅខេត្តបាត់ដំបង	ថវិការ ៦.៤៥០ ដុល្លារ
២-	លោក	ឡាំ ខនលី	សប្បុរសជនរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិការ ៦.៣០០ ដុល្លារ

៣-	លោក	ឡោ ឈឹង	សប្បុរសជននៅខេត្តកណ្តាល	ថវិការ ៦.១០០ ដុល្លារ
៤-	លោក	ថៃ យន	សប្បុរសជននៅខេត្តកណ្តាល	ថវិការ ៦.០០០ ដុល្លារ
៥-	លោក	ចន ហុកឡេង	សប្បុរសជននៅខេត្តកំពង់ស្ពឺ	ថវិការ ៥.៨០០ ដុល្លារ
៦-	អ្នកស្រី	ឌិត គិត	សប្បុរសជននៅខេត្តកណ្តាល	ថវិការ ៥.៦០០ ដុល្លារ

ខ-មេដាយសេរីវឌ្ឍនាបនាជាតិ:

១-	អ្នកស្រី	រិន ឈី	សប្បុរសជននៅខេត្តកណ្តាល	ថវិការ ៤.២៥០ ដុល្លារ
២-	អ្នកស្រី	ឈាង ស្រ៊ន	សប្បុរសជនរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិការ ៤.២០០ ដុល្លារ
៣-	អ្នកស្រី	សៀក ឈាងជាវ	សប្បុរសជនរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិការ ៤.០០០ ដុល្លារ
៤-	លោក	ឈា ស្រ៊ុន	សប្បុរសជននៅខេត្តកណ្តាល	ថវិការ ៤.០០០ ដុល្លារ
៥-	អ្នកស្រី	សេង ហៃ	សប្បុរសជនខ្មែររស់នៅសហរដ្ឋអាមេរិក	ថវិការ ៤.២៥០ ដុល្លារ
៦-	លោក	ម៉ូ គីមឈី	សប្បុរសជនរាជធានីភ្នំពេញ	ថវិការ ៤.០០០ ដុល្លារ

មាត្រា ២.-

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងមហាផ្ទៃ និងអភិបាលនៃគណៈអភិបាលខេត្តកណ្តាល ត្រូវអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ អោយទទួលបានលទ្ធផលល្អ ។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

គណៈរដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

កន្លែងទទួល:

- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចមាត្រា១ និងមាត្រា២
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា
លេខៈ ៧៥១ . អនក្រ . បក

អនុក្រឹត្យ
ស្តីពីការជូនមេដាយការងារ

រាជរដ្ឋាភិបាល

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រម លេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ ជស/រកត/១០៩៥/០១ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្តីពីការបង្កើតនិងប្រើប្រាស់គ្រឿងឥស្សរិយយស នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-តាមសំណើរបស់ ប្រធានគណៈកម្មការពិនិត្យលក្ខណសម្បត្តិវរជន ដែលត្រូវជូនគ្រឿងឥស្សរិយយស

សម្រេច

មាត្រា ១.-

ត្រូវបានបំពាក់ **មេដាយការងារ** តាមលំដាប់ថ្នាក់ ជូនមន្ត្រីនៃអគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា ចំនួន ៧៩រូប ដែលមានស្នាដៃល្អ ក្នុងការបំពេញភារកិច្ច បម្រើការងារជូនអគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា នាពេលកន្លងមក ដូចមានរាយនាមខាងក្រោម ៖

ក-មេដាយមាសការងារៈ

១-	លោក	អួច ចូរ៉ាដា	អនុប្រធានការិយាល័យ
២-	លោក	ឆុំ គន្ធា	មន្ត្រី
៣-	លោក	**ឈិត ឃឹម**	មន្ត្រី

ខ-មេដាយប្រាក់ការងារៈ

១-	លោក	គីម សុធា	អនុប្រធានការិយាល័យ

២-	លោកស្រី	ប្រាក់ ចន្ទី	អនុប្រធានការិយាល័យ
៣-	លោក	លុន សុជាតិ	អនុប្រធានការិយាល័យ
៤-	លោក	ប៊ុន សាន	អនុប្រធានការិយាល័យ
៥-	លោក	អុល និមល	អនុប្រធានការិយាល័យ
៦-	លោក	សុខ សុចិត្រា	អនុប្រធានការិយាល័យ
៧-	លោក	អ៊ី ឆតិរុណ	អនុប្រធានការិយាល័យ
៨-	លោកស្រី	ឃ្លោក សម្ផស្ស	អនុប្រធានការិយាល័យ
៩-	លោក	សឺង សីហៈ	អនុប្រធានការិយាល័យ
១០-	លោក	សេង ស៊ីណា	អនុប្រធានការិយាល័យ
១១-	លោកស្រី	ខេង សុខសោភា	អនុប្រធានការិយាល័យ
១២-	លោកស្រី	កើត សុគន្ធារី	អនុប្រធានការិយាល័យ
១៣-	លោកស្រី	ស៊ឹម ភញ្ញា	អនុប្រធានការិយាល័យ
១៤-	លោកស្រី	សុខ ជា	អនុប្រធានការិយាល័យ
១៥-	លោក	ប៊ុន ពិសិដ្ឋ	អនុប្រធានការិយាល័យ
១៦-	លោក	ចាន់ ទិចិត្រ	អនុប្រធានការិយាល័យ
១៧-	លោកស្រី	លឹម ចាន់ធូ	អនុប្រធានការិយាល័យ
១៨-	លោកស្រី	ប៉ឺន ភារ៉ា	អនុប្រធានការិយាល័យ
១៩-	លោកស្រី	ឈឹម ស៊ីថុន	អនុប្រធានការិយាល័យ
២០-	លោកស្រី	អ៊ុក ចិន្តា	អនុប្រធានការិយាល័យ
២១-	លោកស្រី	អឿង សាម៉ុន	អនុប្រធានការិយាល័យ
២២-	លោក	អ៊ុក រិទ្ធី	អនុប្រធានការិយាល័យ
២៣-	លោក	ខួន សុគន្ធារិទ្ធ	អនុប្រធានការិយាល័យ
២៤-	លោកស្រី	ជួរ គឹមសេង	អនុប្រធានការិយាល័យ
២៥-	លោក	ពេជ្រ សំបុន	អនុប្រធានការិយាល័យ
២៦-	លោក	ជឹម សឿន	អនុប្រធានការិយាល័យ
២៧-	លោក	ណេង ករុណា	អនុប្រធានការិយាល័យ
២៨-	លោកស្រី	ស៊ីន សុមេធា	អនុប្រធានការិយាល័យ
២៩-	លោកស្រី	ចាប ឆាវី	អនុប្រធានការិយាល័យ
៣០-	លោកស្រី	ព្រំ ចន្ថា	អនុប្រធានការិយាល័យ
៣១-	លោក	ឃឹម វ៉ាន់ថន	អនុប្រធានការិយាល័យ
៣២-	លោកស្រី	សួន សុគន្ធា	អនុប្រធានការិយាល័យ
៣៣-	លោក	ប្រឿន ស៊ី	អនុប្រធានការិយាល័យ
៣៤-	លោក	ហេង ពុទ្ធារិទ្ធ	អនុប្រធានការិយាល័យ

៣៥-	លោកស្រី	ជឹម	ពុទ្ធារ៉ា	អនុប្រធានការិយាល័យ
៣៦-	លោកស្រី	ពេជ្រ	មុរ៉ានី	អនុប្រធានការិយាល័យ.
៣៧-	លោកស្រី	គង់	ណាលីន	ប្រធានផ្នែក
៣៨-	លោកស្រី	មាស	លី	ប្រធានផ្នែក
៣៩-	លោក	ថោង	សោភ័ណ្ឌរិទ្ធ	មន្ត្រី
៤០-	លោក	រស់	ស៊ីថា	មន្ត្រី
៤១-	លោក	រស់	ខន	មន្ត្រី
៤២-	លោក	សុខ	គន្ធល	មន្ត្រី
៤៣-	លោកស្រី	រស់	គីម	មន្ត្រី
៤៤-	លោក	ឈឺន	សំបូរ	មន្ត្រី
៤៥-	លោក	ថោង	បូរ	មន្ត្រី
៤៦-	លោក	សេង	ធីរិន	មន្ត្រី
៤៧-	លោកស្រី	គល់	សារិន	មន្ត្រី
៤៨-	លោកស្រី	ឡូច	គាល	មន្ត្រី
៤៩-	លោក	ញឹម	គីមស៊ាន	មន្ត្រី
៥០-	លោក	ហួត	លីអៀង	មន្ត្រី
៥១-	លោក	គួង	ធី	មន្ត្រី
៥២-	លោក	ឃួន	ឥល្លា	មន្ត្រី
៥៣-	លោកស្រី	ឆឿង	ឌីណា	មន្ត្រី
៥៤-	លោកស្រី	អ៊ុក	ថារី	មន្ត្រី
៥៥-	លោក	ឃាស់	ពណ្ណភ័ណ	មន្ត្រី
៥៦-	លោក	កែវ	សុផានិត	មន្ត្រី
៥៧-	លោក	ហួយ	សុជាតិ	មន្ត្រី
៥៨-	លោកស្រី	សុខ	លក្ខិណា	មន្ត្រី
៥៩-	លោក	ម៉ូច	ពិនី	មន្ត្រី
៦០-	លោក	ជា	ម៉ុនធឿន	មន្ត្រី
៦១-	លោកស្រី	គីម	សាមិត្ត	មន្ត្រី
៦២-	លោកស្រី	ហេង	ខួច	មន្ត្រី
៦៣-	លោកស្រី	អ៊ឹម	ស្រីមុំ	មន្ត្រី
៦៤-	លោកស្រី	ពុធ	ម៉ាល័យ	មន្ត្រី
៦៥-	លោកស្រី	យុន	សុឃឿន	មន្ត្រី
៦៦-	លោកស្រី	ទីន	សាម៉ន	មន្ត្រី
៦៧-	លោកស្រី	យុន	សុឃីម	មន្ត្រី

៦៨-	លោក	ទោង	លាត់	មន្ត្រី
៦៩-	លោក	យ៉ន	ថន	មន្ត្រី
៧០-	លោក	ទិត	សំណាង	មន្ត្រី
៧១-	លោក	គីម	សុវណ្ណារិទ្ធ	មន្ត្រី

មាត្រា ២.

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី និង ប្រធានគណៈកម្មការពិនិត្យលក្ខណសម្បត្តិវរជន ដែលត្រូវជូនគ្រឿងឥស្សរិយយស ត្រូវអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ អោយទទួលបានលទ្ធផលល្អ ។

កន្លែងទទួល៖
- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
- អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ដូចមាត្រា១ និងមាត្រា២
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៧ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១០

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ: ៦៥២ អនក្រ.បក

អនុក្រឹត្យ
ស្តីពីការជូនមេដាយស្ហាបនាជាតិ

រាជរដ្ឋាភិបាល

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤ ដែលប្រកាសអោយប្រើច្បាប់ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ ជស/រកត/១០៩៥/០១ ចុះថ្ងៃទី ០៥ ខែ តុលា ឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្តីពីការបង្កើត និងប្រើប្រាស់គ្រឿងឥស្សរិយយស នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-តាមសំណើរបស់រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

សម្រេច

មាត្រា១.~

ត្រូវបានបំពាក់ **មេដាយមាសស្ថាបនាជាតិ** ចំនួន០១គ្រឿង ជូនលោក **WATANABE MIKI** ដែលបានផ្តល់ថវិកាចំនួន ៣២.០០០ ដុល្លារអាមេរិក តាមរយៈអង្គការ SCHOOL AID JAPAN ក្នុងការជួយកសាងអគារសិក្សា ចំនួន០១ខ្នង មាន០៣បន្ទប់ ជូនដល់សាលាបឋមសិក្សាស្វាយប្រគាប ស្ថិតនៅក្នុងឃុំជ្រៃ ស្រុកថ្មគោល ខេត្តបាត់ដំបង ។

មាត្រា២.~

រដ្ឋមន្ត្រីទទួលបន្ទុកទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា និងអភិបាលនៃគណៈអភិបាលខេត្តបាត់ដំបង ត្រូវអនុវត្តអនុក្រឹត្យនេះ អោយទទួលបានលទ្ធផលល្អ

រាជធានីភ្នំពេញ ... ឆ្នាំ ២០១០

សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន

កន្លែងទទួល :

-ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
-អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
-អគ្គលេខាធិការរាជរដ្ឋាភិបាល
-ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
-ដូចក្នុងមាត្រា ១ និង មាត្រា ២
-រាជកិច្ច
-ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
Kingdom of Cambodia
Nation Religion King

ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និង ថាមពល
Ministry of Industry, Mines and Energy
លេខ : ៥៥៩ ឧសរ.ប្រក

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី១៣ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០

ប្រកាសបង្កើតរោងចក្រ

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំង រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៥ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឲ្យច្បាប់ស្តីពី ការបង្កើតក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦០៦/០១៨ ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៦ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងរោងចក្រ និងសិប្បកម្ម

-បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៣៥ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៩ ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ របស់ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល

-បានឃើញលិខិតលេខ ១២៣៦ /១០ គ.វ.ក ចុះថ្ងៃទី០៩.០៦.២០១០ របស់ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា

-យោងពាក្យស្នើសុំរបស់ក្រុមហ៊ុន ដាបិល យៀក ចុះថ្ងៃទី១៧.០៦.២០១០

សម្រេច

ប្រការ១: អនុញ្ញាតឲ្យក្រុមហ៊ុន ដាបិល យៀក តំណាងដោយ លោកស្រី គេង សុខឃុន សញ្ជាតិខ្មែរ អាយុ២៥ឆ្នាំ កាន់អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរលេខ ០១០៨៦២០៦៨ ចុះថ្ងៃទី១៣.០៣.២០០៣ មានអាសយដ្ឋានបច្ចុប្បន្នៈ ៣១អឺ៣ហ្សិត ផ្លូវ១៦៦ ភូមិ៨ សង្កាត់អូរឬស្សី៣ ខណ្ឌ៧មករា រាជធានីភ្នំពេញ ជាម្ចាស់ រោងចក្រ ធ្វើការបង្កើតរោងចក្រ លើមុខសញ្ញាដូចខាងក្រោម ៖

-ឈ្មោះផលិតផល	លេខចុះបញ្ជីផលិតផល ISIC Code
សម្លៀកបំពាក់	៣២២០

-ផ្លាកឈ្មោះរោងចក្រ ៖ " *ដាបិល យៀក (DOUBLE YEH CO., LTD.)*"

-ទីតាំងរោងចក្រ ៖ " *ភូមិដំរេ៧ សង្កាត់គោករកា ខណ្ឌដង្កោ រាជធានីភ្នំពេញ* " ។/.

៤៥ មហាវិថីព្រះនរោត្តម ខណ្ឌដូនពេញ ទូរស័ព្ទ (៨៥៥)-២៣-២១១១៤១. ទូរសារ : ៨៥៥-២៣-៤២៨២៦៣
45 Preah Norodom Boulevard, Khan Daun Penh, Phnom Penh, Phone : 855-23-211141, Fax 855-23-426263

ប្រការ២: -ម្ចាស់រោងចក្រ ត្រូវរៀបចំផែនការចាត់តាំងគម្លើង និងអនុវត្តឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់នូវវិធានការចាំបាច់នានា ក្នុងការត្រួតពិនិត្យគុណភាពផលិតផល តាមមុខសញ្ញាផលិតកម្ម ដែលបានកំណត់ក្នុងប្រការ១ និងត្រូវអនុវត្តតាមបទប្បញ្ញត្តិបច្ចេកទេសទាំងឡាយ ដែលមានជាធរមាន ។

-ម្ចាស់រោងចក្រ មិនត្រូវប្រើប្រាស់ទីតាំង និងមធ្យោបាយនានា របស់រោងចក្រនេះ ធ្វើការផលិត មុខផលិតផលណា ផ្សេងខុសពីមុខសញ្ញា ដែលបានកំណត់ក្នុងប្រការ១ ឡើយ ។ ក្នុងករណីដែលម្ចាស់រោងចក្រ មានបំណងបង្កើតផលិតផលថ្មី បន្ថែមលើមុខសញ្ញាដែលបានកំណត់ក្នុងប្រការ១ ត្រូវធ្វើលិខិតជូនដំណឹង និងស្នើសុំចុះបញ្ជីមុខសញ្ញាផលិតកម្មថ្មី នៅអគ្គនាយកដ្ឋានឧស្សាហកម្ម នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។

ប្រការ៣: -ម្ចាស់រោងចក្រត្រូវគោរពតាមច្បាប់ ស្តីពីការគ្រប់គ្រងរោងចក្រ និងសិប្បកម្ម ច្បាប់ផ្សេងៗទៀត និងរាល់អនុក្រឹត្យដែលពាក់ព័ន្ធជាមួយច្បាប់ ។

-ម្ចាស់រោងចក្រ ត្រូវគោរពតាមសេចក្តីសម្រេច របស់ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ក្នុងការដាក់វិធានការបទប្បញ្ញត្តិផ្សេងៗ និងត្រូវធ្វើសកម្មភាពដោយអនុលោមតាមអណត្តិ និងលក្ខខណ្ឌ នៃប្រកាសនេះ ។

-ម្ចាស់រោងចក្រ ត្រូវគោរពតាមកាតព្វកិច្ចការពារបរិស្ថាន ដែលបានកំណត់ក្នុងច្បាប់ ស្តីពីការការពារបរិស្ថាន និងការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ ដែលប្រកាសឲ្យប្រើដោយ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/១២៩៦/៣៦ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៩៦ និង រាល់អនុក្រឹត្យនានា ស្តីពីការការពារបរិស្ថាន របស់ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។

ប្រការ៤: ម្ចាស់រោងចក្រ អាចគ្រប់គ្រងរោងចក្រដោយខ្លួនឯង ឬ ប្រគល់សិទ្ធិឲ្យអ្នកដទៃទៀត គ្រប់គ្រងរោងចក្រជំនួសខ្លួនបាន ដោយធ្វើការជូនដំណឹងជាលាយលក្ខអក្សរ មកក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីណាដ៏ដោយ ម្ចាស់រោងចក្រ ត្រូវតែទទួលខុសត្រូវ លើគ្រប់សកម្មភាពនៃរោងចក្រ និងគុណភាពផលិតផលរបស់ខ្លួន ចំពោះមុខច្បាប់ និងអ្នកប្រើប្រាស់ ។

ប្រការ៥: ការរៀបចំគ្រប់ផ្នែកក្នុងរោងចក្រ ត្រូវធ្វើទៅតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស ដែលត្រូវបានកំណត់ដោយប្រកាសក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។ ជនណា ដែលគ្មានជំនាញបច្ចេកទេស មិនអាចជួល ឬចាត់ឲ្យមករៀបចំរោងចក្រ បានឡើយ ។

ប្រការ៦: ម្ចាស់រោងចក្រ ត្រូវលើកបង្ហាញផ្លាកឈ្មោះរោងចក្ររបស់ខ្លួន ជាអក្សរខ្មែរមានទំហំធំជាង និងនៅពីលើអក្សរផ្សេងទៀត នៅកន្លែងដែលសាធារណជនងាយមើលឃើញពី មុខរោង-ចក្រ ។

ប្រការ៧: -មុនចាប់ផ្តើមដំណើរការរោងចក្រ ម្ចាស់រោងចក្រ ត្រូវជូនដំណឹងឲ្យបានមុនរយៈពេល ១៥ថ្ងៃ យ៉ាងតិច និងធ្វើការស្នើសុំវិញ្ញាបនបត្រអនុញ្ញាតដំណើរការរោងចក្រ ពីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល នៅអគ្គនាយកដ្ឋានឧស្សាហកម្ម ។

-វិញ្ញាបនបត្រអនុញ្ញាតដំណើរការរោងចក្រនឹងត្រូវចេញឲ្យម្ចាស់រោងចក្រមានសុពលភាព ០៣ ឆ្នាំ តាមលក្ខខណ្ឌ ដូចខាងក្រោម ៖

ក.ម្ចាស់រោងចក្រ បានដាក់ពាក្យស្នើសុំត្រឹមត្រូវ

ខ.ម្ចាស់រោងចក្រ ផ្តល់ជូនក្រសួងពិនិត្យនូវរបាយការណ៍ និងផែនការផលិតកម្ម ប្រចាំឆ្នាំ តាមគំរូដែលបានកំណត់

គ.ម្ចាស់រោងចក្រ បង់ប្រាក់ទូទាត់រួចរាល់ នូវកាតព្វកិច្ចបង់កម្រៃសេវាបញ្ញត្តិកម្ម រោងចក្រប្រចាំ ០៣ ឆ្នាំ ។

ប្រការ៨: -ម្ចាស់រោងចក្រ ត្រូវតាំងបង្ហាញវិញ្ញាបនបត្រអនុញ្ញាតដំណើរការរោងចក្រ ជាចំហ នៅកន្លែងសមស្របណាមួយ ដែលងាយមើលឃើញក្នុងរោងចក្រ របស់ខ្លួន ។

-មុនផុតសុពលភាព ៣០ថ្ងៃ ម្ចាស់រោងចក្រ ត្រូវធ្វើការស្នើសុំពន្យារបន្តសុពលភាពថ្មី នៃវិញ្ញាបនបត្រអនុញ្ញាតដំណើរការរោងចក្រ ដោយបំពេញលក្ខខណ្ឌ ដូចមានចែងក្នុង ប្រការ៧ ។

-ក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ ក្រោយថ្ងៃផុតសុពលភាព នៃវិញ្ញាបនបត្រអនុញ្ញាតដំណើរការរោងចក្រ ហើយម្ចាស់រោងចក្រ ពុំបានដាក់ពាក្យស្នើសុំពន្យារបន្តសុពលភាព ទេនោះ ក្រសួងនឹងធ្វើការដកហូតប្រកាសនេះវិញ ជាស្វ័យប្រវត្តិ ។

ប្រការ៩: -ម្ចាស់រោងចក្រ ត្រូវផ្តល់ឲ្យបានត្រឹមត្រូវនូវទិន្នន័យ និង របាយការណ៍ប្រចាំខែ ប្រចាំឆ្នាំ ជាបន្តបន្ទាប់ និងទៀងទាត់ តាមបែបបទ និងទំរង់កំណត់ ដូចមានភ្ជាប់ជាឧបសម្ព័ន្ធ ក្នុងប្រកាសនេះ ។

-របាយការណ៍សង្ខេបប្រចាំខែ ត្រូវផ្តល់មកឲ្យ អគ្គនាយកដ្ឋានឧស្សាហកម្ម នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃសប្តាហ៍ទីមួយ នៃខែបន្ទាប់ នៅរាល់ដំណាច់ខែ នីមួយៗ ។

-របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ ត្រូវផ្តល់មក អគ្គនាយកដ្ឋានឧស្សាហកម្ម នៃក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល នៅក្នុងអំឡុងពេលនៃសប្តាហ៍ទីមួយ នៃខែមករា នៃឆ្នាំបន្ទាប់ ។

-ករណីខកខាន ក្នុងការផ្តល់ទិន្នន័យព័ត៌មានតាមការកំណត់ ម្ចាស់រោងចក្រ នឹងត្រូវទទួលទោសប្បញ្ញត្តិ តាមមាត្រា៩៧ នៃច្បាប់ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងរោងចក្រ និងសិប្បកម្ម ។

ប្រការ១០: រាល់ផលិតផលជាទំនិញទាំងអស់ ដែលត្រូវចរាចរលើទីផ្សារ ត្រូវមានស្លាកសញ្ញាបញ្ជាក់សំគាល់ច្បាស់លាស់ អំពីអត្តសញ្ញាណនៃទំនិញ ប្រភេទផលិតកម្មស្របតាម បទប្បញ្ញត្តិសេចក្តីណែនាំអំពីស្តង់ដារផលិតផល និងការចុះបញ្ជីផលិតផល ។

ប្រការ១១: លក្ខខណ្ឌនានា របស់ប្រកាសនេះអាចកែសម្រួល ឬធ្វើវិសោធនកម្មបាន អនុលោមតាមច្បាប់ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងរោងចក្រ និងសិប្បកម្ម ។ ប្រកាសនេះ អាចដកហូតស្របតាម មាត្រា ៣៩ នៃច្បាប់ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងរោងចក្រ និងសិប្បកម្ម និងតាមលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយ នៃប្រកាសនេះ ។

ប្រការ១២: ក្នុងករណីរោងចក្រ ផ្អាកដំណើរការជាប់ៗគ្នាក្នុងរយៈពេល១២ខែ ឬប្រព្រឹត្តល្មើសច្បាប់ ឬល្មើសធ្ងន់ធ្ងរនឹងប្រការណាមួយ ដែលបានចែងខាងលើ ប្រកាសនេះនឹងត្រូវដកហូត ដោយគ្មានសំណងអ្វីឡើយ ។

ប្រការ១៣: -ម្ចាស់រោងចក្រ ត្រូវសហការជាមួយមន្ត្រីមានសមត្ថកិច្ច របស់ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និង ថាមពល ក្នុងគោលបំណងអនុវត្តការចុះធ្វើអធិការកិច្ច ស្របតាមមាត្រា៣៧ នៃច្បាប់ ស្តីពី ការគ្រប់គ្រងរោងចក្រ និងសិប្បកម្ម ឲ្យមាន ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ។

-ម្ចាស់រោងចក្រ ត្រូវរាយការណ៍ជូនដំណឹង មកក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ឲ្យបានឆាប់រហ័ស អំពីករណីប្រែប្រួលធំៗហានិភ័យ ឬករណីប្រធានសក្តិផ្សេងៗ ដែលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរ ដល់ដំណើរការប្រព្រឹត្តិទៅធម្មតា របស់រោងចក្រ ។

ប្រការ១៤: អគ្គនាយកឧស្សាហកម្ម ប្រធាននាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ ប្រធានមន្ទីរឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល រាជធានីភ្នំពេញ និងម្ចាស់រោងចក្រ ដូចមានចែងក្នុងប្រការ១ ត្រូវអនុវត្តប្រកាសនេះ តាមមុខការ រៀងៗខ្លួន ។

ប្រការ១៥: ប្រកាសនេះមានអនុភាពគតិយុត្តិ ចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាតទៅ ។

រដ្ឋមន្ត្រី

ស៊ុយ សែម

ចម្លងជូន:
- -ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- -រាជកិច្ច
- -ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
- -ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- -ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
- -ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
- -ក្រសួងបរិស្ថាន
- -ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
- -សាលារាជធានីភ្នំពេញ

"ដើម្បីជូនជ្រាប"
- -ដូចប្រការ១៤ "ដើម្បីអនុវត្ត"
- -ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងបរិស្ថាន

Ministry of Environment

លេខ: ២០៦ សសក .... ប.ស្ត

រាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ០៨ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០

ប្រកាស

ស្តីពីការរៀបចំសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ "កណ្តោល" ស្ថិតក្នុងភូមិប្រលាន ភូមិធ្លង់ ភូមិកណ្តោល ភូមិតាំកន់ ឃុំកណ្តោល ស្រុកបទុមសាគរ ខេត្តកោះកុង នៃតំបន់ប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាងដងពែង

-បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស.រកត.០៩០៨/១០៥៥ ចុះថ្ងៃទី ២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

-បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ០២ នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី

- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/២១ ចុះថ្ងៃទី ២៤ ខែ មករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការបង្កើតក្រសួងបរិស្ថាន

- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០២០៨/០០៧ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី តំបន់ការពារធម្មជាតិ

-បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៥៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៥ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៩៧ ស្តីពីការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ក្រសួងបរិស្ថាន

- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៣៧ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨ ស្តីពីការតម្លើងនាយកដ្ឋាន ការពារ-អភិរក្សធម្មជាតិ របស់ក្រសួងបរិស្ថាន ទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ

- បានឃើញលិខិតស្នើសុំបង្កើតសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ "កណ្តោល" ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០១០។

-តាមតម្រូវការចាំបាច់របស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន។

សំរេច

ប្រការ ១ : រៀបចំបង្កើតសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ **"កណ្តោល"** ភូមិប្រលាន ភូមិធ្លង់ និងភូមិតាំកន់ ឃុំកណ្តោល ស្រុកបុទុមសាគរ ខេត្តកោះកុង នៃតំបន់ប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាងដងពែង។

ប្រការ ២ : សហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ " **ករណ្តាល** " នៃតំបន់ប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាងដងពែង មានផ្ទៃដីទំហំ **១៤៤០ហិកតា** បានកំណត់ទីតាំងព្រំប្រទល់ក្នុងផែនទី ដែលមានអាប់ស៊ីស និងកូអ័រដោនេ ដូចខាងក្រោម :

ចំណុច	អាប់ស៊ីស X	កូអ័រដោនេ Y	ចំណុច	អាប់ស៊ីស X	កូអ័រដោនេ Y
A	342801	1235418	F	335256	1237950
B	340545	1235712	G	337506	1237693
C	337925	1236416	H	339080	1237680
D	335948	1237091	I	343879	1236484
E	335754	1237735	J	346922	1235296

ប្រការ ៣ : ការរៀបចំសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ "**ករណ្តាល**" នៃតំបន់ប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាងដងពែង និងការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិក្នុងតំបន់នេះ ត្រូវចុះកិច្ចព្រមព្រៀងជាមួយរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ នៃក្រសួងបរិស្ថាន ហើយសហគមន៍ត្រូវមានលក្ខន្តិកៈ និងផែនការគ្រប់គ្រង ស្របតាមច្បាប់ស្តីពីតំបន់ការពារធម្មជាតិ ។

ប្រការ ៤ : អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាលការពារ និងអភិរក្សធម្មជាតិ អគ្គនាយកដ្ឋានរដ្ឋបាល និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានបច្ចេកទេស នាយកដ្ឋានពាក់ព័ន្ធ កម្រងតំបន់ការពារធម្មជាតិតំបន់ឆ្នេរ មន្ទីរបរិស្ថានខេត្តកោះកុង តំបន់ប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាងដងពែង និងសហគមន៍តំបន់ការពារធម្មជាតិ " **ករណ្តាល** " នៃតំបន់ប្រើប្រាស់ច្រើនយ៉ាងដងពែង ត្រូវសហការ អនុវត្តន៍ប្រកាសនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាពចាប់ពីថ្ងៃចុះហត្ថលេខាទៅ ។

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងបរិស្ថាន

ម៉ុក_ម៉ារ៉េត

បណ្ឌិត.ជីវវិទូ

ចម្លងជូន:

- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ក្រសួងមហាផ្ទៃ
- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
- ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
- សាលាខេត្តកោះកុង
- ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
KINGDOM OF CAMBODIA
Nation - Religion - King

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
Ministry of Commerce
លេខ ៤១៦៤ ពណ.ចបព

ភ្នំពេញថ្ងៃទី ១៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

សូមបញ្ជាក់ថា :

ក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មឯកជនមួយ ត្រូវបានចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និងទទួលស្គាល់ជានីតិបុគ្គលពេញលក្ខណៈច្បាប់ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចុះបញ្ជីនេះតទៅ តាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម :

១- នាមករណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន : **ហ័ង អាញ - រតនគិរី**

HOANG ANH - RATTANAKIRI Co., Ltd.

អត្តលេខចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម : Co. ៦១៨៦/០៩ E ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩

មានទ្រង់ទ្រាយជា : ក្រុមហ៊ុនឯកជនទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត

២- អភិបាលក្រុមហ៊ុន : លោក NGUYEN VAN MINH ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

លោក LE TRUNG LAP អភិបាល

លោក NGUYEN VAN THU អភិបាល

៣- ដើមទុនក្រុមហ៊ុន : ចំនួន ៦៤.000.000.000 រៀល

៤- ទីស្នាក់ការក្រុមហ៊ុន : ភូមិ៣ ផ្លូវជាតិលេខ ៧៨ សង្កាត់ឡាបានសៀក ក្រុងបានលុង ខេត្តរតនគិរី ។

៥- កម្មវត្ថុអាជីវកម្ម : -ពាណិជ្ជកម្ម :ទិញ លក់ ផ្លាស់ប្ដូរទំនិញ នីហរ័ណ អាហរ័ណទំនិញគ្រប់ប្រភេទ នាំចូលឱសថ សំភារៈបរិក្ខារពេទ្យគ្រប់ប្រភេទ
-ការជួលដាក់ឃ្លាំងនូវផលិតផល ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ -ការជួសជុលសំភារៈ ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ
-ប្ដូរប្រាក់ ផលិត ទិញ លក់ គ្រឿងអលង្ការ
-មន្ទីរពេទ្យពិគ្រោះព្យាបាលជម្ងឺ
-បើកសាលារៀន
-ភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម -តំណាងពាណិជ្ជកម្ម
-សេវាពិគ្រោះយោបល់លើផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ពាណិជ្ជកម្ម
-សេវារកការងារជូនអតិថិជនធ្វើក្នុង និងក្រៅប្រទេស
-សេវាផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម
-បោះពុម្ពផ្សាយ
-ផលិតខ្សែភាពយន្ត វីដេអូ CD
-ដឹកជញ្ជូន : ផ្លូវទឹក ផ្លូវគោក ផ្លូវអាកាស -សេវាបញ្ជូន [illegible] ទំនិញ
-សេវាយកកំរៃជើងសារលើការដឹកជញ្ជូន

-សាងសង់ ជួសជុល អាគារ ស្ពាន ថ្នល់
-ទេសចរណ៍ : សណ្ឋាគារ ភោជនីយដ្ឋាន មជ្ឈមណ្ឌលកំសាន្ត
-វិនិយោគលើវិស័យកសិកម្ម : ដាំដុះ ចិញ្ចឹមសត្វ
-វិនិយោគលើវិស័យឧស្សាហកម្ម : រោងចក្រ សិប្បកម្ម ។

៦- ថេរវេលា : ៩៩ ឆ្នាំ

រាល់ដំណាច់ឆ្នាំនីមួយៗ អភិបាល ក្រុមហ៊ុនមានកាតព្វកិច្ចមកតំកល់ប្រតិវេទន៍ប្រចាំឆ្នាំដែលទាក់ទងទៅនឹងស្ថានភាពរបស់ក្រុមហ៊ុននៅនាយកដ្ឋានចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។

ដើម្បីធ្វើប្រតិបត្តិការលើមុខជំនាញនីមួយៗ ក្រុមហ៊ុនត្រូវសុំការអនុញ្ញាតជាមុនពីក្រសួង ឬស្ថាប័នដែលគ្រប់គ្រងមុខជំនាញទាំងនោះ និងសុំការអនុញ្ញាតបើកទីតាំងទីស្នាក់ការរបស់ក្រុមហ៊ុនពីអាជ្ញាធរដែនដី ។

អ្នកទទួលខុសត្រូវនៃក្រុមហ៊ុន ត្រូវអនុវត្តសមស្របទៅតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

ជ. ទេសរដ្ឋមន្ត្រី
~~រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម~~
រដ្ឋលេខាធិការ

គឹម_ស៊ីថន

<u>ចម្លងជូន</u>

- ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- ក្រសួង ការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
- ក្រសួងសុខាភិបាល
- ក្រសួងទេសចរណ៍
- ក្រសួងពត៌មាន
- ធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា
- ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា
- ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ
- ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន
- ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
- រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល
- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា ប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល
- អគ្គនាយកដ្ឋានរាជកិច្ច និង សេវាកុំព្យូទ័រ
- សាលាខេត្តរតនគីរី
- មន្ទីរពាណិជ្ជកម្មខេត្តរតនគីរី "មុខការ"

គលន - ឯកសារ -កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
KINGDOM OF CAMBODIA
Nation - Religion - King

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
Ministry of Commerce
លេខ ៤១៦៦ **ពណ.ចបព**

ភ្នំពេញថ្ងៃទី ១៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

សូមបញ្ជាក់ថា :

ក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មឯកជនមួយត្រូវបានចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និងទទួលស្គាល់ជានីតិបុគ្គលពេញលក្ខណៈច្បាប់គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចុះបញ្ជីនេះតទៅតាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម :

១- នាមករណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន : **ធី. អិន.អេច. អ៊ីមផត អិចផត**
T. N. H. IMPORT EXPORT Co., Ltd.

អត្តលេខចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម : Co. ១៤១៤៦/០៩P ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩

មានទ្រង់ទ្រាយជា : ក្រុមហ៊ុនឯកជនទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត

២- អភិបាលក្រុមហ៊ុន : លោក **តាន់ សុខ** ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
លោក **ជា ចាន់ថន** អភិបាល
លោក **ឈី សួរ** អភិបាល

៣- ដើមទុនក្រុមហ៊ុន : ចំនួន ១២០.០០០.០០០ រៀល

៤- ទីស្នាក់ការក្រុមហ៊ុន : ផ្ទះលេខ ៦០ GFE4 វិថីសម្តេចសុធារស សង្កាត់ទន្លេបាសាក់ ខណ្ឌចំការមន រាជធានីភ្នំពេញ ។

៥- កម្មវត្ថុអាជីវកម្ម : -ពាណិជ្ជកម្ម : ទិញ លក់ ផ្លាស់ប្តូរទំនិញ នីហរ័ណ អាហរ័ណទំនិញគ្រប់ប្រភេទ នាំចូលឱសថ សំភារៈបរិក្ខារពេទ្យគ្រប់ប្រភេទ
-ការប្រមូលដាក់ឃ្លាំងនូវផលិតផល ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ-ការផ្គត់ផ្គង់សំភារៈ ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ
-ទិញ លក់ ជួល បញ្ចាំមូលនីធិពាណិជ្ជកម្ម -ទិញ លក់ ជួល ដីធ្លី ផ្ទះសំបែង
-ប្តូរប្រាក់ ផលិត ទិញ លក់ គ្រឿងអលង្ការ
-មន្ទីរពេទ្យពិគ្រោះព្យាបាលជម្ងឺ
-បើកសាលារៀន
-ភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម -តំណាងពាណិជ្ជកម្ម
-សេវាពិគ្រោះយោបល់លើផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ពាណិជ្ជកម្ម
-សេវាផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម
-បោះពុម្ពផ្សាយ
-ផលិតខ្សែភាពយន្ត វីដេអូ CD
-ដឹកជញ្ជូន : ផ្លូវទឹក ផ្លូវគោក ផ្លូវអាកាស -សេវា[illegible]ទំនិញ
-សេវាយកគំរែជើងសារលើការដឹកជញ្ជូន

-សាងសង់ ជួសជុល អាគារ ស្ពាន ថ្នល់
-ទេសចរណ៍ : សណ្ឋាគារ ភោជនីយដ្ឋាន មជ្ឈមណ្ឌលកំសាន្ត
-វិនិយោគលើវិស័យកសិកម្ម : ដាំដំណាំ ចិញ្ចឹមសត្វ
-វិនិយោគលើវិស័យឧស្សាហកម្ម : រោងចក្រ សិប្បកម្ម ។

៦- រយៈពេល : ៩៩ ឆ្នាំ

រាល់ដំណាច់ឆ្នាំនីមួយៗ អភិបាលក្រុមហ៊ុនមានកាតព្វកិច្ចមកតំកល់ប្រតិវេទន៍ប្រចាំឆ្នាំ ដែលទាក់ទងទៅនឹងស្ថានភាពរបស់ក្រុមហ៊ុន នៅនាយកដ្ឋានចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។

ដើម្បីធ្វើប្រតិបត្តិការលើមុខជំនាញនីមួយៗក្រុមហ៊ុនត្រូវសុំការអនុញ្ញាតជាមុនពីក្រសួង ឬស្ថាប័ន ដែលគ្រប់គ្រងមុខជំនាញទាំងនោះ និងសុំការអនុញ្ញាតបើកទីតាំងទីស្នាក់ការរបស់ក្រុមហ៊ុនពីអាជ្ញាធរដែនដី ។

អ្នកទទួលខុសត្រូវនៃក្រុមហ៊ុន ត្រូវអនុវត្តស្របទៅតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

ជ. រដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
រដ្ឋលេខាធិការ

គឹម ស៊ីថន

ចម្លងជូន

- ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- ក្រសួងការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
- ក្រសួងទេសចរណ៍
- ក្រសួងសុខាភិបាល
- ក្រសួងពត៌មាន
- ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ
- ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា
- ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន
- ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
- រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល
- ក្រសួងកសិកម្មរុក្ខាប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល
- អគ្គនាយកដ្ឋានរាជកិច្ច និងសេវាកុំព្យូទ័រ
- សាលារាជធានីភ្នំពេញ
- មន្ទីរពាណិជ្ជកម្មរាជធានីភ្នំពេញ " មុខការ "

ស.ថ - ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
KINGDOM OF CAMBODIA
Nation - Religion - King

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
Ministry of Commerce
លេខ ៤១៦៧ ពណ.ចបព

ភ្នំពេញថ្ងៃទី ១៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

សូមបញ្ជាក់ថា :

ក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មឯកជនមួយ ត្រូវបានចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និងទទួលស្គាល់ជានីតិបុគ្គលពេញលក្ខណៈច្បាប់ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចុះបញ្ជីនេះតទៅ តាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម :

១- នាមករណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន : **សំណាង ថ្មី អេស អ ឃ្យូ**
SAMNANG THMEI SRQ Co., Ltd

អត្តលេខចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម : Co. ៦១៧៣/០៩ E ចុះថ្ងៃទី ០៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩

មានទម្រង់ជា : ក្រុមហ៊ុនឯកជនទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត

២- អភិបាលក្រុមហ៊ុន : លោកស្រី LEE INN HWA ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
លោក **ស៊ិន ចានឈុល** "តតិយជន" អភិបាល
លោក KIM SANG LAK "តតិយជន" អភិបាល

៣- ដើមទុនក្រុមហ៊ុន : ចំនួន ២០.០០០.០០០ រៀល

៤- ទីស្នាក់ការក្រុមហ៊ុន : លេខ AT ផ្លូវហ្សាលដឺហ្គោល សង្កាត់គោកចក ក្រុងសៀមរាប ខេត្តសៀមរាប

៥- កម្មវត្ថុអាជីវកម្ម : -ពាណិជ្ជកម្ម : ទិញ លក់ ផ្លាស់ប្តូរទំនិញ នីហរណ៍ អាហរណ៍ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ ពិសេស ផលិត និងលក់សំភារៈសំណង់-នាំចូលឱសថ សំភារៈបរិក្ខារពេទ្យគ្រប់ប្រភេទ
-ការជួលដាក់ឃ្លាំងទុកផលិតផល ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ-ការដឹកជញ្ជូនសំភារៈ ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ
-ប្តូរប្រាក់ ផលិត ទិញ លក់ គ្រឿងអលង្ការ
-មន្ទីរពេទ្យពិគ្រោះព្យាបាលជម្ងឺ
-បើកសាលារៀន
-ភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម -តំណាងពាណិជ្ជកម្ម
-សេវាពិគ្រោះយោបល់ផ្នែកគម្រោងវិនិយោគ ពាណិជ្ជកម្ម
-សេវាផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម
-បោះពុម្ពផ្សាយ

-ផលិតខ្សែភាពយន្ត វីដេអូ CD

-ដឹកជញ្ជូន : ផ្លូវទឹក ផ្លូវគោក ផ្លូវអាកាស -សេវាបញ្ជូន និងចែកចាយទំនិញ

-សេវាយកកំរៃជើងសារលើការដឹកជញ្ជូន

-សាងសង់ ជួសជុល អាគារ ស្ពាន ថ្នល់

-ទេសចរណ៍ : សណ្ឋាគារ ភោជនីយដ្ឋាន មជ្ឈមណ្ឌលកំសាន្ត

-វិនិយោគលើវិស័យកសិកម្ម : ដាំដំណាំ ចិញ្ចឹមសត្វ

-វិនិយោគលើវិស័យឧស្សាហកម្ម : រោងចក្រសិប្បកម្ម

៦- ថេរវេលា : ៩៩ ឆ្នាំ

រាល់ដំណាច់ឆ្នាំនីមួយៗ អភិបាលក្រុមហ៊ុនមានកាតព្វកិច្ច មកដាក់របាយការណ៍ប្រចាំឆ្នាំ ដែលទាក់ទងទៅនឹងស្ថានភាពរបស់ក្រុមហ៊ុន នៅនាយកដ្ឋានចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម នៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។

ដើម្បីធ្វើប្រតិបត្តិការលើមុខជំនាញនីមួយៗ ក្រុមហ៊ុនត្រូវសុំការអនុញ្ញាតជាមុនពីក្រសួង ឬ ស្ថាប័ន ដែលគ្រប់គ្រងមុខជំនាញទាំងនោះ និងសុំការអនុញ្ញាតបើកទីតាំងទីស្នាក់ការរបស់ក្រុមហ៊ុន ពីអាជ្ញាធរដែនដី ។

អ្នកទទួលខុសត្រូវនៃក្រុមហ៊ុន ត្រូវអនុវត្តស្របទៅតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

ជ.រដ្ឋមន្ត្រី

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

រដ្ឋលេខាធិការ

ការ៉េម-ស៊ីថន

ចម្លងជូន

- ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
- ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- ក្រសួង ការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួងសុខាភិបាល
- ក្រសួងទេសចរណ៍
- ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- ក្រសួងពត៌មាន
- ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
- ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ
- ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន
- ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
- រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល
- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា ប្រមាញ់ និងនេសាទ
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល
- អគ្គនាយកដ្ឋានរាជកិច្ច និងសេវាកុំព្យូទ័រ
- សាលាក្រុងសៀមរាប
- មន្ទីរពាណិជ្ជកម្មខេត្តសៀមរាប "មុខការ"

ស.ម - ឯកសារ -កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
KINGDOM OF CAMBODIA
Nation - Religion - King

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
Ministry of Commerce
លេខ ៤១៣៩ ពណ.ចបព

ភ្នំពេញថ្ងៃទី ១៤ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

សូមបញ្ជាក់ថា :

ក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មឯកជនមួយ ត្រូវបានចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និងទទួលស្គាល់ជានីតិបុគ្គលពេញលក្ខណៈច្បាប់ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចុះបញ្ជីនេះតទៅ តាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម :

១- នាមករណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន : **ប៊ី.អេច.អេស. ខបភើរេសិន គ្រុប**

B.H.S. CORPORATION GROUP Co., Ltd.

អត្តលេខចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម : Co. ១៩១៥៤/០៩P ចុះថ្ងៃទី ១២ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩

មានទ្រង់ទ្រាយជា : ក្រុមហ៊ុនឯកជនទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត

២- អភិបាលក្រុមហ៊ុន : លោក **ជីវ សុខថា** ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

លោក **ឃុន គីមស៊ៀ** អភិបាល

៣- ដើមទុនក្រុមហ៊ុន : ចំនួន ២០.០០០.០០០ រៀល

៤- ទីស្នាក់ការក្រុមហ៊ុន : លេខ ១៤៨ ផ្លូវលេខ ១៨៦ សង្កាត់ទឹកល្អក់ទី៣ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ

៥- កម្មវត្ថុអាជីវកម្ម : -មជ្ឈមណ្ឌលពាណិជ្ជកម្ម និងផ្សារទំនើប

-ពាណិជ្ជកម្ម :ទិញ លក់ ផ្លាស់ប្តូរទំនិញ នីហរ័ណ អាហរ័ណទំនិញគ្រប់ប្រភេទ នាំចូលឱសថ សំភារៈបរិក្ខារពេទ្យគ្រប់ប្រភេទ

-ការដួលដាក់ឃ្លាំងនូវផលិតផល ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ -ការផ្គត់ផ្គង់សំភារៈ ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ

-ទិញ លក់ ជួល បញ្ចាំមូលនិធិពាណិជ្ជកម្ម-ទិញ លក់ ជួល ដីធ្លី ផ្ទះសំបែង

-ប្តូរប្រាក់ ផលិត ទិញ លក់ គ្រឿងអលង្ការ

-មន្ទីរពេទ្យពិគ្រោះព្យាបាលជម្ងឺ

-បើកសាលារៀន

-ភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម -តំណាងពាណិជ្ជកម្ម

-សេវាពិគ្រោះយោបល់លើផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ពាណិជ្ជកម្ម

-សេវាផ្នែកពត៌មានវិទ្យា

-សេវាផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម

-បោះពុម្ពផ្សាយ

-ផលិតខ្សែភាពយន្ត វីដេអូ CD

-ដឹកជញ្ជូន : ផ្លូវទឹក ផ្លូវគោក ផ្លូវអាកាស -សេវាបញ្ជូន និង ចែកចាយទំនិញ

-សាងសង់ ជួសជុល អាគារ ស្ពាន ថ្នល់
-ទេសចរណ៍ : សណ្ឋាគារ ភោជនីយដ្ឋាន មជ្ឈមណ្ឌលកំសាន្ត
-វិនិយោគលើវិស័យកសិកម្ម : ដាំដំណាំ ចិញ្ចឹមសត្វ
-វិនិយោគលើវិស័យឧស្សាហកម្ម : រោងចក្រ សិប្បកម្ម ។

៦- ថេរវេលា : ៩៩ ឆ្នាំ

រាល់ដំណាច់ឆ្នាំនីមួយៗ អភិបាលក្រុមហ៊ុនមានកាតព្វកិច្ចមកតំកល់ប្រតិវេទន៍ប្រចាំឆ្នាំដែលទាក់ទងទៅនឹងស្ថានភាពរបស់ក្រុមហ៊ុននៅនាយកដ្ឋានចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។

ដើម្បីធ្វើប្រតិបត្តិការលើមុខជំនាញនីមួយៗ ក្រុមហ៊ុនត្រូវសុំការអនុញ្ញាតជាមុនពីក្រសួង ឬស្ថាប័នដែលគ្រប់គ្រងមុខជំនាញទាំងនោះ និងសុំការអនុញ្ញាតបើកទីតាំងទីស្នាក់ការរបស់ក្រុមហ៊ុនពីអាជ្ញាធរដែនដី ។

អ្នកទទួលខុសត្រូវនៃក្រុមហ៊ុន ត្រូវអនុវត្តសមស្របទៅតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

ជ. ទេសរដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
រដ្ឋលេខាធិការ

គីម_ស៊ីថន

<u>ចម្លងជូន</u>

- ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- ក្រសួង ការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
- ក្រសួងសុខាភិបាល
- ក្រសួងទេសចរណ៍
- ក្រសួងពត៌មាន
- ធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា
- ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា
- ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ
- ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន
- ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
- រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល
- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា ប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល
- អគ្គនាយកដ្ឋានរាជកិច្ច និង សេវាកុំព្យូទ័រ
- សាលារាជធានីភ្នំពេញ
- មន្ទីរពាណិជ្ជកម្មរាជធានីភ្នំពេញ "មុខការ"

កសន - ឯកសារ -កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
KINGDOM OF CAMBODIA
Nation - Religion - King

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
Ministry of Commerce
លេខ ៤១៧០ ពណ.ចបព

ភ្នំពេញថ្ងៃទី ១៤ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៩

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

សូមបញ្ជាក់ថា :

ក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មឯកជនមួយ ត្រូវបានចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និងទទួលស្គាល់ជានីតិបុគ្គលពេញលក្ខណៈច្បាប់ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចុះបញ្ជីនេះតទៅ តាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម :

១- នាមករណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន : **លេមិន ឌីធើជេន យូ.ភី.អិន.**

LEMON DETERGENT U.P.N. Co., Ltd.

អត្តលេខចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម : Co. ១៩១០៥/០៩P ចុះថ្ងៃទី ៣០ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៩

មានទ្រង់ទ្រាយជា : ក្រុមហ៊ុនឯកជនទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត

២- អភិបាលក្រុមហ៊ុន : លោក **អ៊ឹង ឌុនឆេង** ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល

លោក NOPPAKORN PRATEEPCHANACHAI អភិបាល

៣- ដើមទុនក្រុមហ៊ុន : ចំនួន ២០.០០០.០០០ រៀល

៤- ទីស្នាក់ការក្រុមហ៊ុន : លេខ ១៨ ផ្លូវលេខ ៦A សង្កាត់ព្រែកលាប ខណ្ឌឫស្សីកែវ រាជធានីភ្នំពេញ

៥- កម្មវត្ថុអាជីវកម្ម :
- ពាណិជ្ជកម្ម :ទិញ លក់ ផ្លាស់ប្តូរទំនិញ នីហរ័ណ អាហរ័ណទំនិញគ្រប់ប្រភេទ នាំចូលឱសថ សំភារៈបរិក្ខារពេទ្យគ្រប់ប្រភេទ
- ការជួលដាក់ឃ្លាំងនូវផលិតផល ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ -ការជួសជុលសំភារៈ ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ
- ទិញ លក់ ជួល បញ្ចាំមូលនីធិពាណិជ្ជកម្ម-ទិញ លក់ ជួល ដីធ្លី ផ្ទះសំបែង
- ប្តូរប្រាក់ ផលិត ទិញ លក់ គ្រឿងអលង្ការ
- មន្ទីរពេទ្យពិគ្រោះព្យាបាលជម្ងឺ
- បើកសាលារៀន
- ភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម -តំណាងពាណិជ្ជកម្ម
- សេវាពិគ្រោះយោបល់លើផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ ពាណិជ្ជកម្ម
- សេវាផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម
- បោះពុម្ពផ្សាយ
- ផលិតខ្សែភាពយន្ត វីដេអូ CD
- ដឹកជញ្ជូន : ផ្លូវទឹក ផ្លូវគោក ផ្លូវអាកាស -ដឹកជញ្ជូន និងចែកចាយទំនិញ
- សេវាយកការងារដើងសារលើការដឹកជញ្ជូន
- សាងសង់ ជួសជុល អាគារ ស្ពាន ថ្នល់

-ទេសចរណ៍ : សណ្ឋាគារ ភោជនីយដ្ឋាន មជ្ឈមណ្ឌលកំសាន្ត
-វិនិយោគលើវិស័យកសិកម្ម : ដាំដុះណាំ ចិញ្ចឹមសត្វ
-វិនិយោគលើវិស័យឧស្សាហកម្ម : រោងចក្រ សិប្បកម្ម ។

៦- ថេរវេលា : ៩៩ ឆ្នាំ

រាល់ដំណាច់ឆ្នាំនីមួយៗ អភិបាលក្រុមហ៊ុនមានកាតព្វកិច្ចមកតំកល់ប្រតិវេទន៍ប្រចាំឆ្នាំដែលទាក់ទងទៅនឹងស្ថានភាពរបស់ក្រុមហ៊ុននៅនាយកដ្ឋានចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។

ដើម្បីធ្វើប្រតិបត្តិការលើមុខជំនាញនីមួយៗ ក្រុមហ៊ុនត្រូវសុំការអនុញ្ញាតជាមុនពីក្រសួង ឬស្ថាប័នដែលគ្រប់គ្រងមុខជំនាញទាំងនោះ និងសុំការអនុញ្ញាតបើកទីតាំងទីស្នាក់ការរបស់ក្រុមហ៊ុនពីរាជធានីខេត្តដែនដី ។

អ្នកទទួលខុសត្រូវនៃក្រុមហ៊ុន ត្រូវអនុវត្តសមស្របទៅតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

ជ. ទេសរដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
រដ្ឋលេខាធិការ

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

កឹម_ស៊ីថន

ចម្លងជូន

- ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- ក្រសួង ការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
- ក្រសួងសុខាភិបាល
- ក្រសួងទេសចរណ៍
- ក្រសួងពត៌មាន
- ធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា
- ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា
- ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ
- ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន
- ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
- រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល
- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា ប្រម៉ាញ់ និងនេសាទ
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល
- អគ្គនាយកដ្ឋានរាជកិច្ច និង សេវាកុំព្យូទ័រ
- សាលារាជធានីភ្នំពេញ
- មន្ទីរពាណិជ្ជកម្មរាជធានីភ្នំពេញ "មុខការ"

កលន - ឯកសារ -កាលប្បវត្តិ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ
KINGDOM OF CAMBODIA
Nation - Religion - King

ក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
Ministry of Commerce
លេខ ៤១៧៧ ពណ.ចបព

ភ្នំពេញថ្ងៃទី ១៦ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម

សូមបញ្ជាក់ថា :

ក្រុមហ៊ុនពាណិជ្ជកម្មឯកជនមួយត្រូវបានចុះឈ្មោះក្នុងបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម និងទទួលស្គាល់ជានីតិបុគ្គលពេញលក្ខណៈច្បាប់ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការចុះបញ្ជីនេះតទៅតាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម :

១- នាមករណ៍របស់ក្រុមហ៊ុន : **ដែលខម មីនណិច**

DELCOM MINEX Pte. Ltd.

អត្តលេខចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្ម : **Co. ១៩១៥៨/០៩ P** ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៩

មានទ្រង់ទ្រាយជា : សហគ្រាសឯកបុគ្គលទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត

២- អភិបាលក្រុមហ៊ុន : លោក **ទៀម ថាវី**

៣- ដើមទុនក្រុមហ៊ុន : ចំនួន ៥០.០០០.០០០ រៀល

៤- ទីស្នាក់ការក្រុមហ៊ុន : លេខ ៧ ផ្លូវលេខ ៥៦៤ ក្រុមទី៤៤ ភូមិ៧ សង្កាត់បឹងកក់ទី១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ ។

៥- កម្មវត្ថុអាជីវកម្ម : -ពាណិជ្ជកម្ម : ទិញ លក់ ផ្លាស់ប្តូរទំនិញ នីហរ័ណ អាហរ័ណទំនិញ នាំចូលឱសថ និង សំភារៈបរិក្ខារពេទ្យគ្រប់ប្រភេទ
-ការជួលដាក់ឃ្លាំងនូវផលិតផល ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ -ការជួសជុលសំភារៈ ទំនិញគ្រប់ប្រភេទ
-ទិញ លក់ ជួល បញ្ចាំមូលនីធិពាណិជ្ជកម្ម-ទិញ លក់ ជួល ដីធ្លី ផ្ទះសំបែង
-ប្តូរប្រាក់ ផលិត ទិញ លក់ គ្រឿងអលង្ការ
-មន្ទីរពេទ្យពិគ្រោះ និងព្យាបាលជម្ងឺ
-បើកសាលារៀន
-ភ្នាក់ងារពាណិជ្ជកម្ម -តំណាងពាណិជ្ជកម្ម
-សេវាពិគ្រោះយោបល់លើផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុ និង ពាណិជ្ជកម្ម
-សេវាពត៌មានវិទ្យា
-ផ្សាយពាណិជ្ជកម្ម
-បោះពុម្ពផ្សាយ
-ផលិតខ្សែភាពយន្ត វីដេអូ CD

-ដឹកជញ្ជូន : ផ្លូវទឹក ផ្លូវគោក ផ្លូវអាកាស -សេវាបញ្ជូនទំនិញ និងបែងចែកចាយទំនិញ
-សេវាយកកំរៃជើងសារលើការដឹកជញ្ជូន
-សាងសង់ ជួសជុល អាគារ ស្ពាន ថ្នល់
-ទេសចរណ៍ : សណ្ឋាគារ ភោជនីយដ្ឋាន មជ្ឈមណ្ឌលកំសាន្ត
-វិនិយោគលើវិស័យកសិកម្ម : ដាំដំណាំ ចិញ្ចឹមសត្វ
-វិនិយោគលើវិស័យឧស្សាហកម្ម : រោងចក្រ សិប្បកម្ម ។

៦- ថេរវេលា : ៩៩ ឆ្នាំ

រាល់ដំណាច់ឆ្នាំនីមួយៗ អភិបាលក្រុមហ៊ុនមានកាតព្វកិច្ចមកតម្កល់ប្រតិវេទន៍ប្រចាំឆ្នាំដែលទាក់ទងទៅនឹងស្ថានភាពរបស់ក្រុមហ៊ុននៅនាយកដ្ឋានចុះបញ្ជីពាណិជ្ជកម្មនៃក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម ។

ដើម្បីធ្វើប្រតិបត្តិការលើមុខជំនាញនីមួយៗ ក្រុមហ៊ុនត្រូវសុំការអនុញ្ញាតជាមុនពីក្រសួង ឬស្ថាប័នដែលគ្រប់គ្រងមុខជំនាញទាំងនោះ និងសុំការអនុញ្ញាតបើកទីតាំងទីស្នាក់ការរបស់ក្រុមហ៊ុន ពីអាជ្ញាធរដែនដី ។

អ្នកទទួលខុសត្រូវនៃក្រុមហ៊ុន ត្រូវអនុវត្តសមស្របទៅតាមច្បាប់ជាធរមាន ។

ទេសរដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងពាណិជ្ជកម្ម
រដ្ឋមន្ត្រីស្តីទី

គឹម_ស៊ីថន

ចម្លងជូន

- ក្រុមប្រឹក្សាអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
- ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ក្រសួងសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និងយុវនីតិសម្បទា
- ក្រសួង ការងារ និងបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ
- ធនាគារជាតិ នៃកម្ពុជា
- ក្រសួងសុខាភិបាល
- ក្រសួងទេសចរណ៍
- ក្រសួងពត៌មាន
- ក្រសួងអប់រំយុវជន និងកីឡា
- ក្រសួងវប្បធម៌ និងវិចិត្រសិល្បៈ
- ក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន
- ក្រសួងរៀបចំដែនដី នគរូបនីយកម្ម និងសំណង់
- រដ្ឋលេខាធិការដ្ឋានអាកាសចរស៊ីវិល
- ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខា ប្រមាញ់ និងនេសាទ
- ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល
- អគ្គនាយកដ្ឋានរាជកិច្ច និងសេវាកុំព្យូទ័រ
- សាលារាជធានីភ្នំពេញ
- មន្ទីរពាណិជ្ជកម្មរាជធានីភ្នំពេញ "មុខការ"
- ឯកសារ -កាលប្បវត្តិ

កមន

បោះពុម្ពនៅអគ្គនាយកដ្ឋាន
រាជកិច្ច និង សេវាកុំព្យូទ័រ
នៃទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី